

ก. ๖๔๒

กรมศิลปากร
กรมการศาสนา
NATIONAL LIBRARY

บรรณานุกรม ^๔ แผนกพงศาวดาร

มีกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

ฟอลคอน

หรือ

เรื่องผจญภัยแห่งเจ้าพระยาวิชเยนทร์

การม พ. ศ. ๒๔๖๑

เล่มหนึ่ง

กรุงเทพฯ ฯ

โรงพิมพ์ไท ถนนรองเมือง

พิมพ์ฉบับนี้เมื่อ สมุดกฤษศ พ. ศ. ๒๔๖๑

ก. ๖๕๒

ก. ๖๕๒

คำนำ

เรื่อง คอนสตันซึนได้เรียบเรียงออกจากต้นฉบับ
ภาษาอังกฤษ ซึ่งวิตเดียมดาตคอนได้แต่งไว้ราว
๕๐ ปีที่กว่า ฟอตคอนผู้นั้นเป็นชาติกรีก ได้มารับ
ราชการอยู่ในกรุงสยาม มีบันทึกเป็นเจ้า
พระยาวิเศษเขนทร์ ตำแหน่งอัครมหาเสนาบดี ครั้น
รัชกาลของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช มีเรื่อง
ราวปรากฏในจดหมายเหตุต่างๆ ของชาวต่างประเทศ
เทศน์เรื่อง 'ประวัติของ ม. คอนสตันซึน' ซึ่ง
บาทหลวงโยเซฟ เดอตาอ็องส์ เป็นผู้แต่ง พิมพ์ที่กรุง
ปารีส ค. ศ. ๑๖๙๒ (Histoire de M. Constance
par Piere Joseph d' Oléans Paris 1692)
และเรื่อง " การเคี้ยวทางมากรุงสยามแห่งพวก
บาทหลวงเยซูอิต " ซึ่งบาทหลวง กาย์ตาซาร์ดี
เป็นผู้แต่ง พิมพ์ที่เมือง ฮัมส์เตอดัม ค. ศ. ๑๖๙๙

สารบัญ

บทหนึ่ง—	หน้า
เด็กหนุ่มชาติกรีกกับคหบดีดวงแต่ระแซกมตายุค	
บาศหลวง เยซูอิต - - - - -	๗
ความทุกข์ของเด็ก - - - - -	๓๐
ความทรงจำ และอาศรัยตน - - - - -	๔๗
เลือกทางเลี้ยงชีพ - - - - -	๒๒
บาศหลวงเบ็ดเตล็ดเรื่องคดีร้าย - - - - -	๒๖
ฟอลคอน รำพึง - - - - -	๓๐
ความสามารถครั้งแรกของ ฟอลคอน - - - - -	๓๕
หูดหวัด - - - - -	๓๕
ฟอลคอน ร้องขอ และได้รับความเป็นไท - - - - -	๔๓
บทสอง—	หน้า
ฟอลคคอน เปนกตาดำเดี่ยวเร่ร่อนไปในโตก &&	
ฟอลคคอน เจียมตัว - - - - -	๔๗

บทสอง (ต่อ) —

หน้า

ความองอาจของแฆกมลาญ	- - - -	๔๘
ฟอลคอน รับทหาร	- - - -	๕๕
ประวัติของ เบ็ลค ตานต้อน	- - - -	๕๘
กำเนิดลี้กลับของ เบ็ลค ตานต้อน	- - - -	๖๔
ฟอลคอน ถึงเมือง อังกฤษ	- - - -	๗๐
ออกทะเลอีก	- - - -	๗๔
เรื่องของบริษัท อีสอินเดีย	- - - -	๗๔
ตำเน็รการเพื่อสำเร็จประโยชน์	- - - -	๗๕
ความฝันของ ฟอลคอน	- - - -	๘๕

บทสาม —

หน้า

พอกับลูกสาวพบกับคนที่ไม่ได้คาดหมาย	๘๘
จดหมายมาจากประเทศ อินเดีย	- - - ๘๒
ฟอลคอน หายไปไหน	- - - ๘๔
ต้อนรับอย่างปลื้มใจ	- - - ๘๘

บทสี่ —

หน้า

การณคกยากของ ฟอลคอน	- - ๑๐๓
เหนเรือจากขอบฟ้า ทำไม้สู้ดี	- - - ๑๐๓

บทสี่ (ต่อ) —

หน้า

พบ อับดุล แฆมลาญ	- - - - -	๑๐๗
หมากินหมา	- - - - -	๑๑๔
ถูกขายเป็นทาส	- - - - -	๑๑๕
เป็นทาสแก่พวกมัวร์	- - - - -	๑๑๗
หนีเพื่ออิสรภาพ	- - - - -	๑๒๕
ถึงฝั่งทะเล	- - - - -	๑๒๖
หมดหวัง	- - - - -	๑๓๔
ถูกจับอีก	- - - - -	๑๓๗
ประวัติของ โรเบิต เบ็ลท ตอน ปราบสลัด	- - - - -	๑๔๑
ไม่มีใครมาขอตัวคืน	- - - - -	๑๔๗
ต่อหน้าตุลาการ	- - - - -	๑๕๑
ฟอลคอน หาบาซหนี	- - - - -	๑๕๗
หนีออกจากเมืองเวลากลางคืน	- - - - -	๑๖๑
รับทุกข์ทรมานกลางทะเล	- - - - -	๑๖๔
สุดเรื่องที่ ฟอลคอน บรรยาย	- - - - -	๑๖๗

บทห้า —

หน้า

โชคของเบ็ตทและ โอกาศของฟอลคอน	- - - - -	๓๗๓
โชคลับล้ของ เบ็ลท	- - - - -	๓๗๗

บทห้า (ต่อ) —

หน้า

เบ็ลก รักผู้หญิง - - - - -	๑๘๑
เรื่องเกี่ยวของ เบ็ลก - - - - -	๑๘๕
เบ็ลก กับ ซิลลา - - - - -	๑๙๑
กัปตัน เวสต์ ตกตลิ่ง - - - - -	๑๙๓
ให้ชี้แจง - - - - -	๒๐๑
ฝากอาลัยไว้กับ ซิลลา - - - - -	๒๐๓

บทหก —

หน้า

ผืนภักดิ์ในประเทศญวน - - - - -	๒๐๘
คนสำคัญ - - - - -	๒๑๑
ข้อขบขันอีก - - - - -	๒๑๖
ใจกว้างขวางของ เบ็ลก - - - - -	๒๑๘
บาทหลวงเข้าที่อันตราบ - - - - -	๒๒๕
ฝนตก - - - - -	๒๒๘
เขียนเพื่อสั่งสอน - - - - -	๒๓๒
มิตรเก่า - - - - -	๒๓๕

บทเจ็ด —

หน้า

คำสอน คริสต์คัง ในประเทศญวน - - - - -	๒๓๘
ไล่มังกร - - - - -	๒๔๓
ท่านขุนนางตกตลิ่ง - - - - -	๒๔๕

บทเจด (ต่อ) —

หน้า

พอินฝนตก - - - - -	๒๕๓
พอลคอน คำได้กำไรงาม - - - - -	๒๕๗
ทำลาขลังศาสนา คริสต์ - - - - -	๒๖๑
ทำสัญญาบัตรฝรั่งเศส - - - - -	๒๗๕
ฝรั่งเศสที่เมืองญวน - - - - -	๒๗๘

บทแปล —

หน้า

การณเขินภัยของคุณหญิง มอนิกะ -	๒๗๘
สองข้าว - - - - -	๒๘๓
หญิงผู้ดีฉวน - - - - -	๒๘๖
เรื่องของคุณหญิง มอนิกะ -	๒๘๒
คุณหญิง มอนิกะ ตกในที่ขัณฑ์ - -	๓๐๓

บทเกี้ยว —

หน้า

พอดคอน เตียง ไชคทางทเดครั้งที่สุด	๓๐๘
กลาสี่หลายภาษา - - - - -	๓๑๓
คลื่นลมสงบ - - - - -	๓๑๘
การสมทนราววงสองสหาย - - - - -	๓๑๘
เกิดเหตุร้ายในเรือ - - - - -	๓๒๗
พวกกลาสี่ที่คิดร้ายมีชัย - - - - -	๓๓๑

บทแก้ (ต่อ)— นำ

ไฟไหม้เรือ - - - - - ๓๓๖

ต่างพยายามเอาตัวรอด - - - - - ๓๓๗

บทสืบ— นำ

เคราะห์ร้ายถึงที่สุด แลวก ก็เริ่ม เพราะหืด มี

เจริญ - - - - - ๓๔๓

วาสนาคืออะไร - - - - - ๓๔๓

เคราะห์ยังดี - - - - - ๓๔๗

ขุนนางพลัดบ้านเมืองมา - - - - - ๓๕๑

สองสหายเกือบวิวาทกัน - - - - - ๓๕๗

เรื่องชาติ โปרטูกีส ในบูรพทิศ - - - - - ๓๖๔

ถึงกรุงศรีอยุธยา - - - - - ๓๗๗

แก้คำผิด

หน้า	บันทึก	คำผิด	คำถูก
๕๓	๗	พูดเป่นเชิงตาม	พูดเป่นเชิงตาม
”	๑๓	ความโกรช	ความโกรช
๕๘	๑	เขตเยียด	เขตเยียด
๗๕	๗	ถวบบ	ถววย
๗๖	๒	อำนาจมา	อำนาจมาก
๗๗	๑๖	ทรู	พ็รู
๘๒	๗	กระเหม็ดกระเหม่	กระเหม็ดกระเหม่
”	๓๗	”	”
๑๑๓	๒	ไต่ย็น	ไต่ย็น
๑๒๑	๑๒	ยั้งฟัง	ยั้งพั้น
๑๔๗	๑	พวก	ชขาย
๑๕๘	๑๓	รปมมจัว	รปมมจัว

หน้า	บันทึก	คำผิด	คำถูก
๑๖๘	๓๕	๕๖๐๐ เต็ม	๓๖๐๐ เต็ม
๑๗๖	๓๓	กัน	ฉัน
๑๘๕	๓๓	พูด	พูด
๑๘๖	๓๕	รักใคร่	รักใคร
๑๙๐	๓๐	พักผ่อน	พักผ่อน
๒๓๕	๖	อาจารย์	(เอาออก)
๒๔๒	๑๒	ความหวัง	ความหวัง
๒๗๑	๘	เขารัด	เขารัด
๒๗๘	๒	หย่าง	หย่าง
๓๕๕	๗	หาไม้	หา (เอาออก)
๓๕๖	๖	คตม	คตม

พอลคอน

บทหนึ่ง

เด็กหนุ่มชาวกรีก บาคัสดวง และแจคมตา

เย็นวัน ๑ ในเดือนกรกฎาคม ค. ศ. ๑๖๖๐
วิมชายทะเลอันขรุขระของเกาะ เคปฟาโตเนีย ซึ่ง
เป็นเกาะใหญ่ในหมู่เกาะ ไอโอเนียน อันชั้นประเทศ
กรีก ในเวด้าปัจจุบัน แต่ในเวด้าในนวมทงเกาะ
อีก ๖ เกาะชั้นแกมทาประเทศ รีบัตติก เวนิศ มีเด็ก
หนุ่มยันทาวแซนข้าง ๑ หยับนกอ่อนหิน ที่พดตตก
ลงจากภูเขานึ่งอมคระหังานเหนือผุยนตง ๘๐ วา
ส่วนมือขวาบ้องตา จ้องดูไปทางดวงตะวันกำลัง
รอน ๆ ล่องแดงแปดงตั้งท้องทเต เมติเคอเรนเนียน
ที่ราบราวกับกระจก ให้เป็นตั้งค้ายทองแดงกระ-
เพ็ม ๆ อารมณในเวด้าวังเวงใจตั้งนึ่งยอมเคื่อน

ให้ถอยคิดถึงความหลังและรำพึงต่อถึงกาตข้างหน้า
 ภูมิประเทศราวกับจะยิ่งทวีความเบิกบานให้แก่ผู้
 ความสุข แม้แต่ผู้มีความทุกข์เคียดร้อนมาดั่งมีผี
 เขาก็กลับมีใจชุ่มชื่นเกิดความหวัง คด้ายกับจะเป็น
 นิมิตต่อบอกเหตุที่ปรารถนาว่าจะมาถึง ถิ่นประเทศ
 ทงเบืองบนเบืองต่างแต่ละรอบข้าง บ่มดวงจิตต์
 ให้รู้สึกอึมเขิบเขิบตำรานหย่างอัศจรรย์ บพท่อง
 พาทไปตลอดไปรุ่ง โด่งเขี้ยวก็เปลี่ยนดีดรรไปต่าง ๆ
 ด้วยต้องแสงรัยฉายไกลจะอืดคง เดียงนกเร่า
 ร้องแหว่ ๆ จะแจ้วเจอยเมื่อจวนจะเข้รัง อากาศ
 ก็ระหัดบอบจวนหอมด้วยกลิ่นนาบานาบุปผชาติ
 แม้ภูมิประเทศจะบริบูรณ์ไปด้วยอารมณ์อัน
 เป็นที่คงแห่งความสุขตำรานตั้งปานไร ก็ยังไม่ทำ
 เด็กหนุ่มผู้ว่าเหวโหม้ความเบิกบานได้ เพราะดวง
 จิตต์หมกมุ่นอยู่ในความทุกข์โถมหนักทั้งมุ่งปรารถนา
 หาตาภยค์และความสุขดรรเสริญในภายหน้า ซึ่งจะ
 เป็นเครื่องให้ สิ้นความหลังได้ ที่เขามีมือป้องคาต

ไป ห้ามองค์ความสวยงามของดวงอาทิตย์เมื่อ
 รอนแสงส่องรัศมีรุ่งโรจน์ได้ แท้จริงจึงถูกกำป็น
 ขนาดใหญ่ ๒ ตำซังทอดหยีในอ่าว ตำแรกเป็น
 เว็ชาตอังกฤษ ตำหลังชาติฝรั่งเศส แต่ท่มองดู
 จริง ๆ คือเรือตำหลัง ค้ายกบจะ สงสัยว่าธงชาติ
 ที่ปลิวหย่นบนเสากระโดงจะไม่แท้ ส่วนเรือตำแรก
 เด็กหนุ่มย่อมทราบหย้วว่าแะเข้ามายัง เกาะ เคป-
 ฟาโตเนีย เพื่อหาน้ำจืดแะทำการค้าขายซ้อผด
 องุ่น เหต้อองุ่น แะน้ำมันผดโอติฟ ซึ่งเป้นสินค้า
 เกิดในพื้นเกาะต้อซ้อในเวตา ไน้นคดอดมาจนทุกวัน
 นี้ ในทั้นจะขอแะดงรูปพรรณฉัณฐานของเด็ก
 หนุ่มซึ่งกำดั่งจ้องตาคุหยู เพราะไม่ใช่ใคร คือ
 คอนด์แคนตัน ฟอลคอน ซึ่งภายหลังได้มารับราช
 การในกรุงสยาม มีบันดาศักดิ์เป้นเจ้าพระยาวิช-
 เยนทร์ แะจะจะได้เป้นคนดำคัญในเรื่องต่อไป

รูปร่างหน้าตาของผูนเหมาะเจาะงดงาม หน้า
 ผากกว้าง สูง ผิวซัด ฉัเนอหม่นคดำ คาคำคม ผม

ค่ายาวดงมาประโหดท้งผาย ด้กษณะแต่ดงให้
 เห็นวามเชอหรือเคาของชาติ โรมัน แตะชาติ กรีก
 ซึงเปนบรรพบุรุษของฝ่ายบิตามารดา บิตาของ
 ฟอตคอน เปนชาติเวนิศ ในประเทศ อิตัล มาได้หญิง
 ชาติกรีกเปนภรรยา เครื่องแต่งกายของ ฟอตคอน
 เหมาะเจาะส่มกับผู้มีรูปร่างสูงเรียว หมวกแกปัด
 ชมพขนาดเตก ชนิดหมวกแขก บักดินทอง มีพ
 แพรต้งนำเงิน เตอชนนอกเปนแพรต้งชมพู บักดิน
 ทองเปนยัญแตะดวงตาดายต่าง ๆ มีตักคิมทอง แชน
 ฝารัดไวตรงข้อมือ ถัดเตอชนนอกเขาไปเปนเตอ
 กักแพรต้งนำเงินหัดวม ๆ ชนในอิกที่เปนเตอเชด
 แพร คอเตอเบะทบเตอชนนอกเพื่อเบ็ดให้เห็นคอ
 เบือ่งต่างมีฝานุงชนิดกะโปรงเหม่ม ทำด้วยผ้า
 ชาวอวด กรอมมาเพียงนำแข้ง ขาวัดส้นับแข้ง
 สรวมรองเท้าหนัง มอรอคโค แดง เท้าที่ได้จารใน
 ออกจะตเอี้ยดพอหยัแฉว แต่เพื่อให้ครบบริบูรณ์
 เตยเคิมเขมขัดหรือฝาคาดพุงแพรอิกก่ด้าย ๓ มี

มีคเห็นบตามราคาแพงห้อยห้อยด้วย ด้รูปเครื่อง
แต่งศวทงด้น ไม้ผัดอไรกับชองพวกโจรสตักชาติ
กรีก ซึ่งกวีแตะนักแต่งเรื่องตครชาวยุโรปชอบ
กถ้าวถึงเต็มอ

ฟอดคอนแม่ในเวถานันจะมีความคิดแตะกิริยา
ทำทางเบนผู้ใหญ่ กถ้าวคือมีความปราถนาแรง
กล้า ที่จะหาโอกาศแตะคงความสำมารถในกิจ
สำคัญอันใหญ่หตวงอไรด้กหย่าง ๑ เพื่อนำมาซึ่ง
เกียรคคุณแตะชอด้ยง รูปร่างเทำกับผทมอายุคง
๒๐ ปี แตะที่จริงยังไม่ย่างเข้า ๑๕ ปีเตย ผอำนคง
ไม่เชอว่า ชำพเจำจะบั้นควเอกหรือนายกในเรอ
นถงกับให้เบนคนพิเศษผัดดำมญไป ชอนชำพ-
เจำชออำงคำชองบาค์หตวง เตอรเตอด้ ซึ่งเบน
เยชอิค ฝรั่งเศส (คือด้มาชิกแห่งด้มาคมค้ำด้นา
คริสต์คัง ชองผ่าย โรมันคักถิกนิกาย) อันเบนผู้
จกมักคูนกับ ฟอดคอน มาก แตะเบนผู้ทไต่ทรำบ
ประวค้มาจกปากชอง ฟอดคอน เองคด้วย บาค์

หุดวงฉันได้คิดว่า เมื่อ ฟอลคอน อายุยังไม่ถึง ๓๐ ปีก็ยังซุ่มทราบถึงฐานะอันอัศจรรย์ดีฉันของตนเพียงไร และรู้สึกเป็นทุกข์ไม่น้อย หย่างไรก็ดี ฟอลคอน ไม่ทอดอาลัยมิวหตงครำครวน กัดบกัดฟันเกิดความมานะเกินคนนารูปของเด็ก เพื่อจะหาทางแยกตนให้สูงขึ้น รู้สึกว่าตนไม่ควรจะรัวรอให้เสียเวลาไปเปล่า ๆ ไม่เข้าการ จึงตกตงใจจะละถิ่นประเทศบ้านเกิดเรือนนอน ไปแสวงหาโชคตาภณะเมืองไกล เพราะเห็นการข้างหน้าว่า ถ้าฉันอยู่ในประเทศคนคงประสพสิ่งขัดขวางต่าง ๆ ไม่ให้ดำเนินกรทำได้สะดวก

ขณะ ฟอลคอน กำลังย่นรำพึงมองดูเรือหย่นๆ ได้มีชายผู้ ๑ แต่งตัวเป็นบาศ์หุดวงแห่งสัมาคมเยซุซิด เคิร์ดงมาตามหนทางที่ซรุซระ ซึ่งตัดผ่าหินภูเขาดงไปชายหาดข้างต่าง ฟอลคอน ยังคงเหม่อมองดูเรือหย่นๆ หาได้รู้สึกว่ามิใครเคิร์เข้ามาใกล้ไม่

จนบาศ์หุดวงเข้ามาคยแซนแตะทักว่า “หย่างไร
ตุกรัก?”

ฟอตคอน ตกใจ เหลี้ยวมาเหงกั๊กมีเคารพ
กถ่าววาจาว่า “หุดวงพ้อคอกหรือ?” แด้วจับ
มือบาศ์หุดวง พุดค่อไปว่า “นัชรอยพระแม่เจ้า
มาเรีย คนใจให้หุดวงพ้อมาเป็นผู้แนะนำทางให้
กระผมในคราวมีทุกข์หย่างดำหัด”

บาศ์หุดวงปตาคใจ กถ่าวทวนคำว้า “มีทุกข์
ทุกข้อไรกันหนอ ที่ทำให้ คอนด่แค้นคั้น ฟอตคอน
ผู้ซึ่งยังมีอายุหยังในประภมวัย มีคุณด่สมบัติความ
ดีและเกิดในส่กุตอันสูง พุดเช่นนี้? หย่า หย่า
ตุกรัก หย่าเพิกคิตให้วุ่นวายใจนั๊กเตย ส่บอ
ส่บใจให้ส่บายไว้ดีกว่า นั๊กคงเปนเรื่องโทมนัสด
น้อยใจอไรเตกน้อย คิตย่งให้มันใหญ่โตไปเอง”

หนุ่มน้อยคอบด้วยหน้าเสี้ยงอันซ่งซ่งแทบมันคัง
ว่า “หุดวงพ้อเปนส่มณะที่เคารพ ไม่ส่สมควรที่
กระผมจะกถ่าววาจาตบหุดูดุก ประการหนึ่ง ก็

เป็นอาจารย์และผู้นำทางของกรรมด้วย แต่
 กระนั้น ถ้าสำหรับผมมีความรู้สึกดีและทราบถึง
 ความดีความชั่ว มาเพิกเฉยไม่นำพาแก่ผู้ใดทุกข์
 แม้แต่เป็นเด็กดิ่งนี้ จะเรียกคุณว่าขาดความ
 กรณาได้หรือไม่? แต่นั่นหตวงพ่อไม่มีญาติพี่น้อง
 จึงไม่ซึ่มทราบถึงทุกข์ของผู้อื่นเช่นกระผม”

บาทหตวง เยซุอิต ตอบว่า “เปเต่า เปเต่า พ่อ
 ไม่หมายความว่าถึงกับจะตลกเจ้า หรือต้องการจะ
 ให้เจ้าเจ็บช้ำน้ำใจไรศอก มานั่นแหละ” แล้วพา
 ฟอลคอน ไปที่ตรงกองหินน้อย ๆ กอง ๑ พูดว่า
 “นี่ตรงนี้ แถวเต่าความเคียดรอนของเจ้าให้พ่อ
 ฟังพ่อจะตั้งใจฟังจริง ๆ และถ้าจะให้ช่วยแนะนำ
 ด้วยก็ได้”

ฟอลคอน ตอบ “ขอบใจ พ่อ ทอมัส” แล้ว
 นั่งตรงข้างบาทหตวง พูดว่า “ตั้งแต่บิดากรรม
 ไซ้เรือไปเมือง เวนิศ มาจนบ้านนี้ได้ ๖ เดือนแล้ว”

บาค์หวงพูดต่อว่า “และหายไปไหนเต
 กระจมิง? ฮือ! นับว่าได้รับความทุกข์คับแค้นไม่
 น้อย ต้องเสียผู้หนักถือรักใคร่มากไปในเวดาเรา
 มีอายุยังเยาว์หัย แต่นั่นแหละ ตกเขย หยา
 ไปหนักโน้นหนักนั้นว่า พระเจ้าไม่ทรงพระกรุณา นึก
 หยา่างนเปนบาป ต้องไว้ใจเชื่อมั่นในพระญาณอัน
 ด้ขุมของพระองค์ คิดเสียว่าได้ทรงบันดาลให้เป็น
 ไปตามพระประสงค์หย่างนั้น นึกได้หย่างนั้นเท่ากับ
 เปนยาแก้สรรพทุกข์ได้ ชนชั่ว พระองค์ก็ยังทรง
 พระมหากรุณาโปรดแบ่งเบาบนเทาทุกข์ให้บ้าง ที่
 ยังมีทรัพย์จับจ่ายใช้สอยพอกความปรารถนา มิใช่
 พระองค์จะโปรดให้บิดาเจ้าตะทัง มารดาและตัว
 เจ้าไป ปล่อยให้ไต่ความลำบาก เมื่อไร”

ฟอลคอน ตอบเสียงเส่รว่าว่า “เขาดีอกัน และ
 ที่พวกพ่อค้าในเมือง อารกอสโคดี (เมืองใหญ่ใน
 เกาะ เคปฟาโตเนีย) เชื่อว่าเป็นจริง ก็คือว่ามีคา
 กระทบ เรือแตก ถึงแก่ความตาย ทั้งทรัพย์

ล้มบดไฉนมาก ขอนไม่จริง ทรัพย์สินล้มบดที่ว่ามีมาก
ก็มีแต่ล้ม ๆ กระผมไม่ทราบว่าจะทำประการไร
ให้ตั้งสามมารดาจริง ๆ”

บาศ์หวดงตกคตตั้งเปดั่งอุทานว่า “หือ เรื่อง
ราวมันหย่างไรกัน ดกรัก?”

ฟอลคอน—“เรื่องคือ มารดาและตัวกระผม
ได้ทราบข่าวมาเมื่อเช้าว่า บิดากระผมไม่ได้จุม
ทเตตาย ซึ่งน่าจะทำให้ดีใจ แต่หาเปนเช่นนั้นไม่
กลับทำให้มารดาและตัวกระผมเกิดความเสียใจ
และมีควมอับอายมาก ด้วยบิดาของกระผมใน
เวดابقัน หยุในคุกมิด เดนต์ มาร์ก ในประเทศ
เวนิศ คือองหาว่าอ็อกองเงินแผ่นดิน ซึ่งบิดากระ-
ผมเปนมูรักษา หดวงพ่อซอรับ ข่าวอนั้นแหละ
ทำให้กระผมหมคหนทางที่จะหวังดี และทำให้
มารดาต้องเปนทุกซไคกแทบเสียชีวิต”

บาศ์หวดง—“เรื่องของเจ้า ทำให้พ่อปลาด
ใจมาก เด่าค่อไปเถิด พ่อหยากรูจริง ๆ”

ฟอลลอน—“ถ้าเรื่องทบตากระผมถูกกำหนด เป็น
ความจริง—กระผมวิตก ว่า จะ เป็นเช่นนั้นด้วย—
ทรัพย์สินสมบัติทบตากระผมได้รับมรดกมาจากคุณปู่
ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการเกาะนี้ ก็เป็นอันหมดสิ้นไปเสีย
หมดสิ้นแล้ว ที่หยูกินใช้จ่ายฟุ่มเฟือยต่อมา คง
เอาเงินหุดจกที่รักษาไว้มาใช้จ่าย หุดจกพอซอรับ
กระผมเป็นผู้ ตังแต่เกิดมา ก็ได้รับความอบรม
บริบูรณ์พูนสุขสืบเชื้อชาติมาจากดั่งกุดเก่าของชาติ
กรีก และชาติ เวนิส จะให้กระผมคหน้าใครใน
เมือง อารกอสโตตี ได้หย่างไร?”

บาศ์หุดจก—“ตั้งบอกรรมณ์ไว้ก่อนเถอะ ดูก
จะไปนักรักปราชาร้ายให้แก่มิตาเจ้าก่อนตงน ไม่
บังควร จะเป็นบาป เรื่องมิตาเจ้าตงนหา อาจ
จะไม่มืมต โดยถูกศัตรูหมุร้ายแกตงได้ความเอา
ก็ได้ เจ้าตงนจำไว้ว่า ใครก็ดำมารถจะตอบเอา
บัตร์ตงนเท่หักดำร้ายหมายขวัญมิตาเจ้าไปตอบตง

ไว้ในปากสิงห์โต เสนต์ มาร์ก ก็ได้ (๐) และตัว
กำหนดกฎหมายของประเทศ เวนิส จะรุนแรง ถึง
กระนั้น ความยุติธรรมย่อมเป็นศรีดังง่าของโดชะ
(ผู้เป็นประธานปกครองประเทศ ธิบดี เวนิส)
และของประเทศ เพราะฉะนั้น ถ้ามีเรื่องมาถึงตา
แรก ก็คงจะนำข่าวที่ตองหาว่าเป็นความเท็จ และ
หุดพันโทษมาได้หย่างหมดจดทีน แต่ เจ้าได้
ข่าวร้ายมาจากไหน?”

ฟอลคอน—“หุดวงพ่อชอริบ ความเคราะห์
ร้ายนั้นตกมาด้กระผมแต่จ ร้ายจนถึงดุ่มจุม เตี่ย
ทงชอเตี่ยทงตองคกคำคตอดไป ไม่มีเวตาพัน
เขาวนนมเจ้าพนกงารมาถึงเกาะนี้ เป็นผู้ได้รับคำ
ตั้งจากรัฐมนตรืทง ๑๐ ของประเทศ เวนิส ให้มา

(๐) ที่ในเมือง เวนิส มีสิงห์โตโลหะตัวหนึ่ง เรียกว่า สิงห์โต
ของ เสนต์ มาร์ก ถ้าผู้ใดต้องการจะฟ้องร้องใครโดยไม่ให้
คนรู้ ก็เขียนคำฟ้องไปใส่ในปากสิงห์โตขณะที่ขงคั้น รุ่ง
เข้าทหารมาพบก็นำไปเสนอเจ้าหน้าที่.

รับผิดชอบทุกสิ่งทุกอย่าง ที่บิดากระผมมีหนี้ กับนำ
 จุดหมายจากลุงของกระผมมาด้วย มีเนื้อความว่า
 บิดากระผมเห็นว่า จะบิดบังความทุกข์จิตต่อไป
 มิได้แน่ จึงได้ตั้งเรือไปเมืองเวนิศ เพื่อไปอ้อน
 วอนลุงกระผมให้ช่วยเหลือ เรือที่ไป—ตามที่ว่า—
 ไปแตกลงในอ่าว คนในเรือจมน้ำตายหมด รอด
 ชีวิตมาได้แต่คนเดียว ผู้หนักอบบิดากระผม เมื่อ
 กางเรือแตก ได้ขอแพอาศรัยมาขึ้นฝั่งได้ จึง
 ไปหาลุงกระผม ซึ่งเป็นองค์มนตรีในขณะ ๓๐ คน
 ด้วยผู้ ๓ บิดากระผมได้สารพายความผิด—หรือ
 จะเรียกว่า ความทุกข์จิต ก็แต่จะไปรด—
 และอ้อนวอนขอให้ลุงกระผมเป็นธุระช่วยเหลือพอ
 ให้หมดเวรทางมนต์ได้ ขอเพียงแต่อย่าให้เสีย
 ชื่อไปถึงครอบครัวด้วย ”

บาค์หดวง—“ ลุงของเจ้าคงไม่ขัดคำอ้อนวอน
 ของพี่น้องแน่นอน ”

ฟอลคอน—“ ท่านก็ไม่ขัด รับว่าจะช่วย แต่

จะโดยเหตุอย่างไรไม่ทราบ การที่บิดากระผมไป
เมือง เวนิศ คราวนั้น ไปด้วยเรื่องอะไร รู้ไปถึง
ศัตรู เพราะเมื่อตุงกระผมไปเฝ้า โดชะ ท่านตั้ง
บัตรค้นเท่าที่ฉบับ ๓ ซึ่งมีผู้ตอบมาทั้งไว้ โนปาก
สิงห์โตของ เฒ่นักมารัก ให้ดู ในนั้นแจ้งว่า บิดา
กระผมกำลังหย่าในเมือง และหาว่า เป็นผู้ฉ้อเงิน
แผ่นดิน เมื่อมีผู้ฟ้องร้องขึ้น ท่าน โดชะ ก็เห็น
สามารถจะจัดการหย่าอื่นได้ นอกจากต้องประ-
คิบัติตามกฎหมาย เพราะฉนั้น บิดากระผมจึง
ต้องถูกจับตัวไปขังไว้ ในคุกมืดทึบที่ ถึงการเป็น
ไปเท่าหนัก ตุงกระผมยังหวังหย่าว่า คงมีหน
ทางพอมีคบบังความอับอายขายหน้าไว้ได้ แต่ใช้
ศัตรูคนท่ฟ้องบิดากระผม มันเปิดเผยเรื่องนั้นให้
คนอื่น ๆ รู้กันแพร่ว่า ญาติของตุงกระผมคน ๓
ถูกขังไว้ในคุก ด้วยเรื่องโกงเงินแผ่นดิน เมื่อ
มหาชนได้ทราบเรื่องอับยศขึ้น ตุงกระผมก็แค้น
ใจ มีความโกรธบิดากระผม เเต่ตั้งตั้งตั้งใจจะ

จัดการเรื่องบิดากรรม เพื่อต่างมตทิน ให้เหมือนกับ
กับไอ้คนแจวเรือจ้างทางแถบทะเล แอเดรียติก อไร
คน ๑ เรื่องเบียดงั้น จึงได้ตั้งเจ้าพนักงานมา
เมือง อารกอสโตส เพื่อรับทรัพย์สมบัติ คงแค
นคือไป ตักกรรม หย่างน้อยก็ต้องเป็นคนเซญใจ
อี! เปนไม่ยอม ไม่ยอมเปนชอทาน” (ฟอลคอน
พูดเน้นคำ) “เกิดมาในชาตินี้ เปนไม่ชอทานใคร
กิน ฟอลคอน ไม่ใช่คนชอทาน เปนแต่เพียง
ฟอลคอน ผู้ส่นเนอประดาตัว”

บาศ์หวดง—“ตักเฮย เรื่องของเจ้าน่าสงด้าน
ตักใจมาก แต่ว่าตักของเจ้าเป็นคนมีอำนาจมั่งมี
คงจะตแตกเอาพระโนเรื่องของเจ้า จนกว่าเรื่อง
เคราะห์ร้ายจะได้พ้นไป”

ฟอลคอน—“หามิได้ แกคงไม่เป็นชระ ถึง
เป็นชระ กรรมก็ไม่ปรากฏรับความตมเคราะห์
จากผู้ที่กล่าวร้ายหมายขวัญบิดากรรม หย่างร้าย
กาจ”

บาท์หวง—“หย่า หย่า ตู ถือมานะเช่น
นี้ไม่บังควร ไม่ยกศิธรรม เพราะอาจเป็นเหตุให้
มารดาเจ้าเดือดร้อน หย่า หย่า เป็นบาป ไม่ควร
ใจร้อนทั้งเพื่อนฝูงในเมือง ฮาร์กอดโคตต์ ไปเจ้าก็
ยังมีอายุอยู่ในประถมวัย เกิดมาก็ได้รับแต่ความ
สุข ไม่เคยตรากตรำลำบาก จะไปทำอะไรกับเขา
คนเดียวได้”

ฟอลคอน ฟังบาท์หวงพูด กับทงเหนมักริยา
ยิ้ม ๆ ก็นึกโกรธในใจ พดางย้อนถามว่า “กระผม
นะหรือ จะรู้จักทำอะไรได้?”

บาท์หวง—“หย่างหน เจ้าจะทำอะไรเพน?”

ฟอลคอน—“ก็ช่วยบิดากระผมซิชอริบ ทำ
งารซอริบ ไม่ต้องมานั่งคร่ำครวณให้เปด่าประ-
โยชน์ ไม่ได้เรื่อง” (ฟอลคอน ตุกซันยันทันท์)
“ถึงในเวตาบตัน กระผมยังรู้สึกอับอายมากที่สุดมา
เลยเวตาคิดแต่เรื่องความโทมนัสบ้า ๆ ซึ่งเป็นมา
แล้ว”

บาศ์หวดง—“เจ้าหรือ จะทำงาน? ช่วยตนเอง
ช่วยอย่างไร? พ่อหยากรีนึก”

ฟอลคอง—“ก็ด้วยมือกระผม บัญญาของ
กระผม เจริญรอยตามท่านที่ได้บัญญัติเกียรติคุณ
และความมั่งมีดีมาเรามาแล้ว และจะตั้งมานะความ
เพียรจนกว่าจะได้ผลดีมาเร—นั่นแหละซอร์บ—ได้
เหตุใด ๆ หรือได้ถึงทางที่สุดที่กระผมปรารถนา”

บาศ์หวดง—“อนิจจา ๆ มนุษย์ที่เริ่มขึ้นก็
อธิษฐานใจตั้งนับด้วยจำนวนโกฏิ เหตุใดสักคน
ที่มความทรหดอดทน จนช่วยตนให้บรรลุถึงภุมม
ปรารถนาได้? และที่ของตมตงทงย่นแต่พออย่าง
ชนเท่านั้น ไม่รู้ว่ากรอียดานมาแล้ว”

ฟอลคอง—“เช่นนั้น กระผมจะจำแต่พวกที่
มีจำนวนน้อยและเมื่อนักจำนวนมาแต่ในพง-
ศาวดาร ก็แสดงตัวอย่างให้เห็นหลายราย ที่เริ่ม
แต่เด็กแต่ก็กลายเป็นคนโตขึ้น เมื่อเช่นนั้น เหตุไร
กระผมจึงจะไม่หมายผลดีที่ตัวอย่างเป็นหนทางหยุด

แล้ว หาดวงพ่อก็ยังได้เคยเล่าให้กระผมฟังไม่ใช่
หรือ ว่าคนชายเฝ้าซึ่งเป็สมบัติของ วอดดีคาติ-
นาต (มหาคังขราชูว์) อังกฤษ ได้หัวเราะเยาะ
คำของบุตรที่บอกว่าคงจะได้เป็ คาตินาต ตั้งวัน
หนึ่ง เด็กตอบว่า จะพยายามเต็มที่ถึง
ไม่ได้สรอมหมวกตำแหน่ง คาตินาต หย่างน้อย
เพียงไม่ได้ฉวยตำแหน่ง คาตินาต ไว้ตั้งชั้นก็
เต็มที่ รอดความลำบากกระผม ถึงเป็ผู้ต้งไร
ไม่มีทรพยก็ตาม แต่ผมยังมีร่างกายและกำลัง
บริบูรณ์ ชินทนหนึ่ง ก็อภัยศหฺยในศวิ ยิ่งกว่าที่จะ
ออกจากประเทศคนไปตั้งประเทศอื่น ไม่ได้ชอรับ
หนึ่งหฺยไม่ได้ ชินแต่คนพวคนอกคำัดนา เขายังมี
ศภาษิตว่า ‘เทวดาย่อมช่วยผู้ช่วยตนเองได้’
เช่นนี้ จะให้กระผมเดวไปกว่าคนนอกคำัดนาที่
เดียวหรือ?”

บาท์หาดวง—“ก็จนบ้านนี้ ยังไม่เห็นเจ้าบอก
ว่า ตกตงจะไปทางไหน”

ฟอลคอน—“ทางทะเลใหญ่ซอร์บี ทางทะเลซึ่ง
 เปนหนทางอันกว้างขวางมหิมา ที่ท่าน มาร์โก-
 โปโต (นักเที่ยวต่อชาของประเทศ เวนิส) ได้เคย
 ท่องเที่ยวตลอดดวงไปแล้ว และซึ่งมีตมพิศพา
 นาวาน้อยใหญ่ นำความมั่งคั่งสมบัติและความ
 สง่าผ่าเผยมาสู่ประเทศ เวนิส จนได้ชื่อต่อชาว่า
 เปนราชินีแห่ง อาเดรียติก” ฟอลคอน พุดพดางซ
 มือพดางไปทางเรือที่ทอดหยู่ในอ่าวดำ—“กระ-
 ฌมจะไปอาดำหยู่กับพวก อังกฤษ ไนน์ เพราะ
 กระฌมได้เรียนภาษาเขารบางแล้ว และตามที่ได
 ร์มา กระฌมออกจะชอบคนชาติคนด้วย”

บาศ์หวงทำหนานวคขวมวด พุดว่า “มัน
 เปนไ้อพวก เทรติก ถือคำดนามิต”

ฟอลคอน—“แต่เปนชาติที่กดำหาญ ใจคอ
 กว้างขวาง และตามที่กระฌมได้ยินพวกเหต่าน
 ซึ่งเปนกัปตันเตีรเรือ ได้เคยมาด้นทนาหยู่กับบิดา
 กระฌม รู้ได้ว่า เปนผู้ไม่กตัญญออันตราย และ

มานะจะให้ ได้เป็นใหญ่ในทางทะเล” ครั้น ฟอลคอน
 เห็นบาทหลวงมีสีหน้าออกเคือง ๆ จึงพูดเสริมว่า
 “รับประทานโทษขอรับ หลวงพ่อ กระผมดื่มไป
 ว่า หลวงพ่อเป็นชาว สเปน มีอริกับชาติอังกฤษ
 ด้วยเรื่องอังกฤษแย่งเอาเกาะ ยามาเมกา จาก สเปน
 ไป หลวงพ่อจึงยกโทษคืนดีกับพวกอังกฤษไม่ได้”

บาทหลวง—“ก็มันแย่งเอาไปอย่างไรไรชาติ
 ทหารใจนักแดงที่ต่างครามกันนี้หว่า มันเอาใจ
 พวกโจรสลัดใจพวกผู้ร้ายเข้าช่วยด้วย”

ฟอลคอน—“ท่านนายพด เพนนี่ แม่ทัพเรือ
 อังกฤษ เป็นผู้ใดขอรับ”

บาทหลวง—“ไอนั้นหรือ? ไอ่คนชนิดนั้น
 ส้มควรจะแปลว่านายกันดี ก็แต่ไอ่ ครอมเวดด์
 ไอ่หัวหน้าคนทรยศขบค่อเจ้าวนายของมัน”

ฟอลคอน—“นั่นเป็นไรดำขอรับ หลวงพ่อ
 ท่าน ครอมเวดด์ เป็นคนพิเศษ เดิมก็เป็นแค่คนเด็ก
 น้อย ภายหลังได้อำนาจใหญ่โต ก็ด้วยสติปัญญา

และตำแหน่งของตนเอง” ฟอลคอนพูดพาด ควง
 หน้าม้เดินเอนพองขึ้นเพราะความอึดเอิบใจ และ
 พูดเพิ่มเติมด้วยกำลังดีใจว่า “ท่าน ครอมเวตต์
 เป็นคนใหญ่คนโต มีชื่อเสียงจริงๆ ผู้ใดรู้จักถึง
 ประวัติของท่านผู้น้อยเสมอ ไฉนแต่ผู้นั้นจะมี
 ความท้อถอย ในอันแสวงหาความดีเพียงตนให้สูง
 ขึ้น?”

บาค์หัดวงมีความโกรธ พูดว่า “ไอ้ลูกหลาน
 เอ๊ย ไอ้ ครอมเวตต์ หัวหน้าใหญ่ของไอ้พวก เทรดิก
 นอกศาสนา เป็นแต่เพียงสัตว์เคราะห์ดีมีวาสนา
 คิว ๑ เท่านั้น เป็นเหมือนกอนหินตายกอน ๑ ถูก
 ภูเขาไฟแห่งความจลาจลพ่นให้ตอยส่งเหนือก้อน
 อื่นๆ คือไอ้พวกของมันเองเท่านั้น ไอ้หัวหน้าโจร
 ของไอ้ประเทศโจรสัตต แต่แน่แน่ ถ้าเจ้าปราดนา
 จะหาดีบหาคดีทางทะเล พ่อเห็นว่า ไม่มีทางอะไรดี
 และได้เกียรติยศเท่า กับไป อาศัยรับราชการอยู่กับ
 กองราชนาวีของประเทศ สเปนญ อันมีราชอาณาจักร

จักรใหญ่หดวงหยู่ทั่วโลก มีเรือแพนาจาดอยว่อน
หยู่ทั่วไปทุกทเด ”

ฟอลคอน—“ อ้อ นี่หดวงพ้อมือดปากหัวเราะ
เยาะกระผมว่า ไม่รู้จักอะไร กระมัง? ผู้ที่ได้รับ
ความอบรมในพระคำสอนอันเที่ยงแท้แล้ว ก็เป็น
อันควรที่เดียวที่จะเข้ารับราชการในพระเจ้าหฺยหัว
ผู้เป็นคฤดีก แต่เรือชาติดีเปญไม่ค้อยแวะเข้ามา
ในอ่าวเมืองนี้ ” ที่ ฟอลคอน คอบตงนี้ มีความ
ประสงค์หย่างนดาตอไรสักหย่าง เพราะเวดาพูด
ตาก็เห็ดอบไปมองตรง ผรังเค็ด ซึ่งปลิวตบัดตม
หฺยบนเต่ากระโดงเรือดำ ๓ อันทอดหฺยในอ่าว

บาศ์หดวงซักถามว่า “ เช่นนั้น เจ้าด้มัครับ
ราชการหฺยกับพระเจ้าหฺยหัวผู้เป็นคฤดีก มากกว่า
จะด้มัครไปหฺยกับจ้าว อังกฤษ พวก เหริคิก ไม่ใช่
หรือ? ”

ฟอลคอน คอบบายเบียงว่า “ ถามตงนี้ไม่ด้
จะเป็นประโยชน์ก หดวงพ้อมถามทำไมกน เมื่อ

กระผมไม่มีทางจะเดือกได้?”

บาท์หุดวง—“ถูกเอ๊ย เจ้าควรเดือกเอาได้ เพราะโน้นแน่ มีหยกถึง ๒ ซาก เดือกเอาซาก ๑”
แกชไปทางเรือส่งดำที่ใดก็ตามมาข้างต้นแล้ว

ฟอลคอน จะแกตั้งคอบหรือคอบตามความจริง ก็ไม่ทราบ ว่า “ก็ถ้า ๑ ซักขง ฝรั่งเศส นี่ชอบ”

บาท์หุดวง—“จริงหฺย แต่ว่าขงนั้นปลิวหยบนเรือซาก ๑ ซาก เหนือพวกกดาดีซาก ๑ ซาก นายเรือซักขง ฝรั่งเศส ด้วยมีเหตุผลที่ควร เพราะประเทศ ฝรั่งเศส กับ อังกฤษ ยังมีไมตรีกันหฺย”

ฟอลคอน—“ต้องขาดนี้ มีกำลังทำสงครามกันหฺยกับประเทศ ๑ ซาก หรือ?”

บาท์หุดวง—“จะเป็นไมตรีหรือทำสงครามกันก็ขงหฺมนี้ ไม่ผิดแปลกอะไรกับไอเรือดำดี อังกฤษดำนั้น ถึงในขณะนยงมีขงที่ไปดำขงเอามาจากเรือของ ๑ ซาก”

ฟอลคอน—“ก็แต่เหตุไร เรือดำนั้น ต่างว่า
เป็นเรือชาติ ดัปลิวจริง ใหญ่ตั้ง ๒ เท่า คัดคราวยุช
และคนเรือก็มากกว่า ยิ่งกตั้งเรืออังกฤษกระจ็อย
ร้อยอีก?”

บาท์หุดวง—“ตกเขย เจายังมีอายุน้อย แต่
มีความคิดรผิดถกเกินกว่าอายุ เป็นผทได้อบรม
ศรัทธามันในพระคำสอนอันศักดิ์สิทธิ์ ย่อมมีความ
เกดยตกถวบนดาไฮ้พวก เหวติค เป็นธรรมดา และ
ทงกเป็นศิษยของพ่อควย เพราะฉนั้น จะเผยความ
ลับให้เจารุกได้ เห็นว่าพันอันครายแล้ว”

ฟอลคอน รบร้อนถามว่า “เซนน หุดวงพ่อ
ก็ทราบหยว่า เรือดำนั้นเป็นชาติ ดัปลิว กระจมั้ง?”

บาท์หุดวงเข้าใจว่า ฟอลคอน ต้องการจะให้
นำไปรู้จักกับผู้บังคับการเรือ จึงตอบว่า “พ่อรุช
ทำไมจะไม่รู้ เมื่อเจ้าปราถนาจะแสวงหาโชคตาภ
ทางทะเล พ่อจักไปพุดกับนายเรือ ซึ่งเวถานยังหย

บนบกในเมือง อารกอส โคตนี้เอง ให้รับเจ้าไว้บนเรือคน ๓ ”

ฟอลคอน—“เป็นพระคุณมากที่มความกรุณา กระผม แต่เมื่อไรเล่าขอรับ?”

บาศ์หวง—“ช้า ๆ ก่อน หย่าเพิกทำใจร้อน คอยอิกตามนาฬิกาเท่านั้น เจ้าก็จะได้ โอกาสอัน ประเดิดเปนมงคลไปหยูไ้ร่วมรงของ พระเจ้าหยู่หัว คณิติก เพราะแต่พอพระอาทิตย์ขึ้นพรุ่งนี้เช้า รงชาติ สเปนญ จะได้ ไปปลิวหยูบนเด้ากระโดงหัวเรือของไฮ้โจรสตติชาติ อังกฤษ ดำนน ” แล้วบาศ์หวงก็เห็ดอบแตไปคเรือ อังกฤษ ด้วยกิริยาหย่างเกตุยคข้งที่ตึด

ฟอลคอน บ่ตาดใจ จึงถามว่า “เรื่องอะไรกันขอรับ?” แล้วพูดแถมว่า “ที่ไหนชาติ อังกฤษ จะยอมนึ่งให้ทำข้างเตียว โดยไม่ตึดรับคบมือ?”

บาศ์หวง—“พระเจ้าอวดรงตึดวรงค์ทรงพิทักษ์ชีวิตคนของพระเจ้าหยู่หัว คณิติก แม้แต่คนเตียว

ก็ไม่ทรงปล่อยให้เป็นอันตรายโดยไม่จำเป็น ดูก
 เอ๋ย คอยดู จะไม่ต้องต่อสู้ไรกัน พระแม่เจ้า
 พรหมจารีณั้ได้ โปรดประทานให้ ไ้พวกสัตว์ร้าย
 เหล่านั้นตกมาหยู่ในกำมือเราแล้ว ต้องใช้ด้วยกต
 อุบาย จะจับมันได้ก็อาศรัยพวกดุ๊กเรือของมัน
 บางคนเป็นใจ”

พลตคอน—“เห็นจะเป็นไปไม่ได้ขอรับ หดวง
 พ้อ คนอังกฤษคนไหนจะประพฤตชั่วชาติถึงเช่น
 นั้น?”

บาค์หดวงตอบเจ็ดด้วยเสียงโกรธว่า “จะเป็น
 ไปได้หรือไม่ได้ก็ตาม ถ้าไม่ฟัง ข้าก็จะไม่พูด
 ต่อไป ในเมื่อไอ้เรือดำหยู่ในอ่าวสยาม ได้จับ
 เรือใบขนาดเตก ของโจรสลัดแขกมตายูได้ดำ ๑
 เจ้านายโจรมตายูกับพวกอีก ๑๐ คนกัด้จะต้อง
 ถูกส่งตัวไปให้เจ้าเมืองไท่ทำโทษทรมานถึงตาย
 จึงยอมคนเป็นกตาดี่มากับเรืออังกฤษโดยดี เดียว
 นเจ้าหัวหนาแขกมตายูกับพวกทั้ง ๑๐ คนถูกใช้ให้

มาเข้านำบนบกในสองสามวันมานี้ ถึงในเวดาน
 เจ้าหัวหน้าแวมตายยังหยาตกรงหน ” พดางชมอ
 ไปทางเชิงเขาที่ย่นออกไปในทะเล— “ คอยพวกคน
 กลับมา ในวันแรกที่หัวหน้าแวมตายไปในเมือง
 อารกอสโคต ได้พบกับนายเรือชาติ ดัปเปญ และดู
 เหมือนจะได้เคยพบประจักษ์กันมาแต่ก่อนตามท่า
 เมืองในประเทศ อินเดียน มาหลายคราวแล้วด้วย
 แวมตายได้ปรับทุกขเดาเรื่องที่ถูกจับมาว่าแค่น
 ใจ หยากหาทางแก้แค้น เพราะกำลังเหมาะ
 ด้วยคนเรือที่เป็นชาติ อังกฤษ กำลังนอนเจ็บกันหยา
 ในเรือแทบทั้งหมด ส่วนนายเรือ ดัปเปญ ถือความ
 จงรักภักดีต่อพระค่างนามหากษัตริย์ ของคนหยาใน
 ใจเป้นเนื่องนิศย์ ก็ถือโอกาสให้สัญญาแก่แวม
 มตายว่า ถ้าช่วยจับเรือเจ้า อังกฤษ ได้สำเร็จ จะ
 ปลดปล่อยตัวให้เป็นไท กับแบ่งทรัพย์สินสมบัติที่ได้ให้
 ส่วน ๑ แวมตายรับคำทันที จึงคอยหาเวดาน
 เหมาะตรงแต่วันทใดตกลงกันนั้นมา ก็มาเหมาะ

เขาแฉกเหมือนคางคกทอด คือไอพวกในเรือนนอนเจ็บ
 กันหมด เพราะฉนั้น คนฉวนฉวน แฉกมตายแต่เดี๋ยวกี้
 พรรคพวกจะจับคนหยู่มากต่างคนไว้ แล้วปิด
 ช่องบนดาดฟ้าให้หมด ไม่ให้คนหยูใดทองเรือชน
 มาได้ แล้วให้อาณัติสัญญา นายเรือของพระเจ้า
 หยุหัว คัดติก ก็จะได้แต่เรือเขาเทียบ จับเรือดำ
 นนหย่างเรียบร้อย”

ฟอลคอน สอดพูดโดยเร็วว่า “ทำการชนิดนี้
 ก็เป็นอุบายทุจริตโดยตรง”

บาศ์หลวง—“ทุจริตหรือ หือ ไอ้ตักหลาน?
 เจ้าก็ม้ออายุพอจะรู้ว่า กตอบายทุกชนิดยอมเป็น
 การชอบธรรมของการสงครามทั้งนั้น ประการ
 หนึ่ง ข้าได้บอกไว้แล้วว่า ไอ้โจรสัตตโน้นมัน
 ปล้นเอาเข้าช่องในเรือของพระเจ้าหยุหัว คัดติก
 ไว้เต็ม ทุจริตหรือไม่ใช่? ข้าต้องบอกว่า ทำได้
 หย่างนมเกียรติกัยศเป็นอุบายหย่างฐานกรุณาแท้”

ฟอลคอน มีความโกรธจนเลือดขึ้นหน้า ขยับ
จะตอบให้ถึงใจ แต่สัปดาห์ได้พูดว่า “นั่นแหละ
ซอรั๊บ ถ้าจะจับพวกอังกฤษเหล่านี้ไว้เป็นเชลย
สงคราม ยังขอความกรุณา ดีกว่าจะ
ปล่อยให้เจ้าพวกมตายร้ายช้าเด่นเป็นเบือ แต่
นายเรือชาติ สเปน ที่เป็นคนชอบพอกับหลวงพ่อก
กระผมเห็นจะได้พบคนจนนกระมัง?”

บาศ์หลวง—“ยังก่อน ยังไม่เหมาะแก่กาต
เพราะแขกมตายกำลังมาเขานาบหนก บางทีนาย
เรือจะกำลังปรึกษาหารือกับพวกนกรู้ไม่ได้”

ฟอลคอน—“ทำการออกจะหมิ่นอันตรายมาก
อาจจะทำให้ใครสงสัยได้”

บาศ์หลวง—“ก็จริงหุ่ย แต่จำเป็น ประการ
หนึ่ง เจ้านายเรืออังกฤษไม่ยอมให้ไอ้พวกบ้า
เถื่อนถืออาวุธ เพราะฉนั้น พวก สเปน จึงตั้งใจ
จะเอาอาวุธซ่อนไปในถังค่างน้ำถึง ๑ เพื่อใช้ใน
เวลาจัดการ และเรื่องที่เจ้าหยากพบ เอาเถอะ

ในวันรุ่งขึ้นเป็นได้พบ ในขณะนี้ ขอพระแม่เจ้า
พรหมจารีนี้ทรงคุ้มครองเจ้า และขอพระเจ้า
ทรงบันดาลให้เกิดผลแก่กิจการที่เป็นคุณเป็นประ
โยชน์โดยเร็ว ตาเจ้าที่ละ ตูกรัก” ว่าแล้วบาศ
หดวงก็เดินดุ่ม ๆ ลงบันไดย้อนกลับไปตามทางที่
ซรุชระ

บัดนี้จะต้องให้เข้าใจเสียก่อนว่า คอนสแตน-
ตินฟอลคอน เป็นชาติ กรีก เพราะฉะนั้น ชาติ
อังกฤษ ก็ไม่ได้เป็นเจ้าของบุญนายคุณอะไรกับคน
แต่อย่างไรก็ดี ในเมื่อ ฟอลคอน ของดบาศหดวง
ซึ่งกำลังเดินดุ่ม ๆ ไป ได้รำพึงว่า “เจ้าพวก สเปญ
ทุจริตพวกนี้ เราจะไม่ชอบ ผู้สืบเชื้อสายมา
จากกรีกและ โรมันหย่างเรา จะได้รับความอภัย
พอหุ่ย ถ้าไปหุ่ยคตูกคตไรร่วมรช สเปญ ผู้ปัด
ประเทศ อินดีด และปหุ่ยประหารทำตายพวกชาติ
โบราณเหต่านันจับมาเป็นเซตย ไม่ได้ เราเป็นคน
ชาวเกาะ ก็ต้องแสวงหาชาติที่เป็นอิดระมีประเทศ

ที่เป่นเกาะใหญ่มีอำนาจในโตกไว้เป่นที่พึ่งพำนัก
 คือชาติ อังกฤษ ที่กั้หาญใจคอกว้างขวาง ซึ่ง
 ภาษาของเขาเรากั้ได้เรียนมาบ้างแล้ว และคน
 ชาติเขาเรากั้เคยพบปะมีความรักใคร่ชอบใจ นี้เรา
 จะทำหยังไรดีหนอ จึงจะบอกให้นายเรือ อังกฤษ
 ผนวรวัดถงอินตรายทกาดังจะมีมา ถ้าดำเรจ ก็จจะ
 คิดถึงคุณแต่จะมีมิตรจิตตคือเรา ถ้ากั้เข้าไปใน
 เมือง อารกอสโตดี จะไม่ทันเวตา โกด้ๆ แถวน
 กั้ไม่มีเรือ ครนจะว้ายนำไป ทางมันโกตเกินกั้ดัง
 ดองหาอูบายดู” ครองแล้ว ฟอลคอน กอดแขน
 เดิรทอดอารมณ์หยังด้บายใจ ไปตามชายทะเล
 ใต้น้ำผาอันขโงกเงอม ครงไปทางแหลมผาทยน
 ออกทะเล ซึ่งบาคั้หวดงได้บอกว้า ทางหลังเขา
 ข้างโน้น มีเรือ อังกฤษ มาคอยรับแขกมตายทไป
 เขาหน้าในเมือง อารกอสโตดี นำผาคอนหนน ยัน
 เขี้ยคไปตามฝั่งตง ๒๐ เส้นออกไปเกือบจดทะเล
 เพราะฉนั้น จึงเป่นเหมือนฉากกันเรือไม่ให้มอง

เห็น ทั้งเหมาะแก่ ฟอลคอน ด้วย ช่วยบังคับไม่ให้
 ให้พวกเหต่านนแดเห็น แม้มันจะมากอยพวกมัน
 ครั้น ฟอลคอน มาถึงหัวแหลมหน้าผา กยณพนัก
 ครอบจนเวตามัดตงเข้าเขตคักตางคั้น ดวงจันทร์
 ไนวันข้างซันมีแสงสว่างหตุวิๆ ล่องคอง ฟันน้ำอัน
 กระพอมเป็นริ้วๆ และจับกองกรวดหินหยุ่พราว
 พราว สว่างพอแเดเห็นรูปคนหรือเรือใดคักคุ่มๆ

ขณะนั้นหยุ่บนเชิงผา ฟอลคอน ได้คักตงจะ
 ทำการหย่างหักหาญ ซึ่งถาในเรือมีคนเพียงคน
 เดียวยังนำกตวอันครายพอดแด้ว แม้มันมาก
 กว่า ๓ คนซันไปเป็นหมดหวัง เนื่องด้วยเหตุหยาก
 ทราบใจริกๆนั้น ฟอลคอน ค่อยๆ คตางนเดียบแ่ง
 ผาไป แต่จะมีเดียงคังเมื่อใครได้ยินหรือไม่ ไม่
 สักคักนั้ เพราะเดียงคตั้นครั้นโครมซัดมากกระทบ
 ผึงคังกตบหมด ที่มีความวิคคแะใจคั่นขวัญหยา
 มากก็คองเดียวแ่งผามา เพราะเรือ อังกฤษ แะ
 คนในเรือจะพันอันครายได้ หรือบางที่คตอดคัง

โชคตาภของคนด้วย ก็ต้องอาศัยแต่ในเรือบค
 มีคนหย้คนเดียวหรือสองคนเท่านั้น ทั้งใด ฟอล-
 คอน เห็นมีคนหย้ในเรือบคแต่คนเดียว เป็นแขก
 มตาย รูปร่างดำดำ ผิวเหลืองตาคลา แต่งตัวตาม
 เพศวิชัยของคนชาคนน คือมีผ้าเช็ดหน้าสีแดง
 คดมศรีษะ นุ่งได้รังด้แดงเหลือง และมีได้รังด้
 ำเงินออกตัว คดมเฉียงบ่า เท้าไม่ได้สวมเกือก
 เคราะห์ดทเจ้าแขกคนน ยืนหันหน้าไปตรงเมือง
 อารกอดโคตี และหันหลังทางฟอลคอน ส่วน
 เรือทอดเกยค่างหย่นบนพนกรวดครึ่งดำ โคดงไป
 มาเต็มมือ ถาข้างท้ายเรือถกความดีเทือนแม่แต่
 น้อยกัถมได้ทันท เมื่อ ฟอลคอน ดังเกดเห็นดังน
 ก็เกือบจะกระโดดเข้าไปตะครบแขก แต่เหต็อบ
 เห็นดังหนึ่งซึ่งบาค่หลวงทำให้คนเข้าใจผิด ทว่า
 แขกคนนไม่มีอาวุธ—ตรงฝ่าคาคบนเฮอร์ของค
 ในเรือมีปืนสั้น ๒ บอก ถ้ากัต้องเป็นเจ้าปดำบ
 ฟอลคอน กักริมผู้ปากหมดบัญญัติ รูด้กัว่าจะเข้า

จะหันมาดู ฟอลคอน เหื่อแตกใจเต้นเตี้ยตึก ๆ
 ตั้งแรงจนถึงกับตัวเองก็ไต่ขึ้นซัด แต่ความตก
 ใจเป็นอันว่าค่อยสงบลง เมื่อเจ้าแขกยังมุ่งดูทาง
 เมือง อารกอสต์โตดี หยุ และกำลังไต่ขึ้นเตี้ย
 ฝั่งเท้าพวกมันเคียวกลับมาเร็ว เตี้ยนกระทำให้
 ฟอลคอน ชะมັกเขม่นียงชน ให้รับลงมือ ชนซ้ำ
 หยุอีกไม่ได้ จึงกระโดดพรวด เขาเชือกที่ชวนไว้
 คว้าคอกแขกซึ่งกำลังไต่ตัว กระจากตงไปกตง
 ดนชดกชดกหยททองเรือ ฟอลคอน ผนยบันท
 เหนบหยุข้างบนเอวมาทนต์ แดงคตายผาทรค
 ออก ฝ่ายแขกมตายตกคตง ทำเตี้ยออก ๆ หยุ
 ในคอพยายามจะพุด แต่ฟอลคอน หนึ่งตงบนกระ-
 ทงเรือหย่างใจเย็น เขาบันทง ๒ บอกจ้องแขก
 มตาย พตางพุดว่า—

“ไอ้ศิริจันดาน หย่าเบ็ดปากพุดออกมาเป็นอัน
 ชาติ ตกนเซียงเรือพากูไปตงที่เรือ อังฤษ โน่น
 เดยวน”

เมื่อมัวเอาปืนมาจ่อหยีตรงศีรษะ เป็นกรรม-
 คาทแหกมตายจะต้องตกตง คาทูกดัมโพตง
 แค้หน้าของเดกหนุ่ม คือ ฟอลคอน แ่ตงให้มัน
 เห็นว่า ถ้าทำรวจะเดี่ยชวด จึงงตงบนกระทง
 เรือ มือหยิบกันเซียงหย่างไม้ส้เคมใจ ณะเวตา
 บัดนี้ เดี่ยงพวกมันบนบกก็ไคยินถนัต ดวงตา
 ของแหกมตาย กัดตงถตอกกตบด้วยความแค้น
 เคืองแะความเดี่ยใจ ทำท่าจะหันกตบไปด แต่
 ฟอลคอน ช้ดำทบอิกว่า “หย่าเบิดปาก ค้กันเซียง
 เรือตรงไปทเรือ ช้งกฤษ ทเดี่ยว ไม่ให้เบนเรือไป
 ทางซ้ายแะขวา เดี่ยวกก็จจะตงตงตะกัวในกระ-
 บอกบันเขาไปบันจุในห้วงให้หมด”

อันความเกดยดแค้นทเขาไป อัดฮนหยีในใจ
 ของเจ้าณรายชงเดี่ยว ย่อมเห็นไคหย่างชตหยทต
 หนามัน แค้นาเดี่ยงชงชงของชายหนุ่มชาติ กริก
 ประกอบทงกรียาทนงหย่างมันคง เอาท่ายนกระ-
 ทงเรือ แะมอถอบนจองหยู ห่างจากศีรษะมัน

เพียงตอกก่า ๆ เท่านั้น แสดงให้มันเห็นแจ่มแจ้งว่า
 มีโอกาสสำหรับจะเด็กได้เพียงสองสถาน คือ
 ยอมให้ยิงตายทันที หรือประคืบทีตามทีบงคืบ
 เท่านั้น จริ่งหยัง เมื่อเรือออกมาถึงกตางนำ แชก
 มตายตดแรงทตกันเซียง และกั้มตัวทำกริยาต
 เหมือนจะกระโดดเข้าตอด้ แต่ถ้ามันตงใจหย่าง
 นจริ่ง ก็ตงเป้นหย่ววกระพริบตาเดีว เพราะถึง
 มันจะเป้นชาติป่าเถื่อนตรายถึจริ่ง แต่ถึตอกร้าม
 ไม้กต่าหาญ เมื่อเห็นตาของเดกหนุ่มจ็องคึมมัน
 หย่างจริ่งจึงไม้กระพริบ ตงทีเขากต่าว่า พวก
 อีนเดีว ที่ไม่มีอาวุธ จ็องมองคตัสตวรายในป่า เมื่อ
 ไปจวบเข้าในเวดาจวนตวนน

ฟอลคอน หนึ่งหันตงให้เรือ อังกฤษ และไม้
 กต่าเดีวไปทางอึน ไตนักหย่วว่า ถ้าเข้ามาโกต
 เรือใหญ่ คนหย่วยามบนเรือคตตะโกนถาม ไตเงย
 หงั กเงยบ จมเรือเดยมาถึงไตเด้อชหังเรือ ก็ยง
 ไม้ไต้ ยนเดีงคนพุดหรือเดีงฝ้เท้า ในท่ามกตาง

อากาศอันมีลมมิว จะเห็นหมอกหมิวแปรปรวนๆ ก็
ด้วยแสงจันทร์ฉายอ่อนๆ คนทั้ง ๒—ผู้ใหญ่และ
เด็ก—ต่างคนนั่งมาในเรือน้อย และต่างคนต่าง
กอดอกกันที่สุด เพราะ ฟอลคอน ถึงจะเป็นคนมีใจ
ข้าม ยังรู้สึกว่า ถ้าพลาดท่าลงในเวตานั้น จะถึง
แก่พิณาศ์ได้

ขณะนั้น แชนมตายถามหย่างมกรียากระด้าง
ว่า “นี่ท่านจะต้องการทำอย่างไรต่อไป?”

ฟอลคอน นึกหยู่ว่า “จะทำฉันใดดีหนอ? จะ
มีขึ้นบนเรือ ปล่อยให้ตามหลังฉันไปเป็นไม่ได้
ครั้นจะใหม่บนบกก่อน บางทีก็เท่ากับให้มันฉวย
บนที่ไหนได้สักบอก ๓ และตั้งตูกบินกราดลงมา
ยังเรา แล้วจึงแก่ไขขแรงเรือของมันให้นายเรือ
ฟังอย่างไรก็ได้”

ข้อความเหล่านี้ ปราดเข้าไปในความคิด
ของ ฟอลคอน และบางทีแชนมตายก็คงคิดเช่น
เดียวกัน เพราะมันได้พูดอีกว่า “ได้เท่ามาถึง

เรือ อังกฤษ แล้ว เหนจะกตัญไม่กล้าขึ้นกระมัง?
ถูกแล้ว ขึ้นไป คนหย่อมบนเรือคงยิงกตัญลงมา
ว่าเป็นโจรสลัด”

ถ้อยคำของแขกมลายูกระทำให้ ฟอลคอน ตก
ลงในใจเด็กเขาได้แต่หนทางเดียว จึงพดบังกับ
แถมมือก็ยังคงจ้องบนหย่อมว่า “มิ่งขึ้นไปก่อนเดี๋ยว
นี้ หย่าเด่งดกปรกกับกนา จะบอกให้ รวง เดี่ยว
กตัญลงมาตาย ก็จะทำมิ่งคิดไปคล้ายแมวกับ
หนูเดยวณ”

แขกมลายูไม่พดโคตอปลัดคำ กรากกระ-
โตดขึ้นแค้นเรือขึ้นไปหย่างรวดเร็วราวกับสัตว์ป่า
ฟอลคอน เขาบินเห็นบนเควตามขึ้นไป แต่เป็น
คนไม่ชำนาญทางเรือ จึงขึ้นดำบากสักหน่อย
อาการอันกระต้อมกระเคยมของ ฟอลคอน กระทำ
ให้แขกมลายูได้ทำ พอมันขึ้นไปถึงคาดฟ้าเรือ
ก็ร้องเอดขึ้นว่า “โจรสลัด!” แล้วถอยขึ้นขึ้น
จากตุ๊กเรือคน ๓ ยิ่งเปรี๊ยะ! ถูกปลตายใบหูขวา

ของ ฟอลคอน ซาดกระเด็น ถ้ากระเด็นมันก็
เข้ามาอีกสักหนึ่งเดียว แชกมตายคงมีโอกาศแดง
เรื่องแกตัวของมันได้สนิท ไม่ต้องเกรงว่าจะมี
ใครคิดคาน และก็เหมือนหย่างที่คาดนิ ฟอลคอน
บินชนมาถึงตาดฟ้าเรือกฤกกถาดดี ๒ คนจับเอาตัว
ไป และที่ยังกาดงรบพากันชนมาจากทองเรือก
หลายคน

ฟอลคอน ร้องว่า “ปด้อยข้าเจ้า ข้าเจ้าเป็น
สหายมาช่วยพวกท่าน ช่วยเรือ ช่วยสินค้า”

กถาดดีคน ๑ พูดว่า “เป็นได้ เป็นได้ เดก
กระจอยร่อยหย่างเจ้าไม่มีพษดังหย่างไรนิก แต่
จะต้องพดกับนายเรือกอน” แล้วหันไปพดกับแชก
มตายว่า “เฮย นิมนเรื่องพดก๊กกก็ออไรกันจะ
มิงไปจับไก่อทงรุ่นตะกอกที่ไหนมา?” แชกมตาย
ไม่เอาหัง เพราะมันกำลังค้อยถอยหตั้งไปข้าง
เรือตรงททงเรือบคไว้ ฟอลคอน แจ้งชัดว่า มัน
มองตงไปคูเรือบค ก็พยายามคั้นจะให้หุดคออก

จากผู้จับ ปากก็ร้องว่า “ปล่อยแขนเรา ไม่ก็
พาไปพบ กัปตันทันที แต่จับไอ้ซาคชฆาตตายไว้
รวังเร็ว เดียวมันจะผลัดตงเรือออกไป หย่าให้หน
ได้ เพราะมันคิดร้ายจะอดช่องดาตฟาคันน แดว
จับพวกท่านมัดมือคั่นตั้งให้แก่วกต์เปญตาโน้น”

คนเรือซึ่งจับ ฟอลคอน ไว้ เหนกิริยาแะ
วาจาของ ฟอลคอน ซึ่งซงหย่างจริงจัง ก็ร้อง
ตะโกนว่า “ให้ตกนรกชี่ น้มนคงเกิดเรื่องรียา
อไรกนทไหนดชนแดว จับไอ้อบคุดไว้” แต่ตั้ง
ถึงไม่ร้องบอกก็ไม่เป็นไร เพราะพอชววมตาย
ควาแคมเรือทำกรียาจะบินข้ามไป ก็ถูกชายหนุ่ม
รูปร่างดำตั้นย่นหยู่ข้างหลัง รววมมือจับเอาไว้ได้
แเดวพุดถามว่า “หย่างไร ไอ้เกดอ? จะเด็นอไม
ไหนกัน พ่อคุณ? เดกกริกคนนใคร เปนอไรกัน?”

แฆกมตายจับปากนึ่ง แต่ ฟอลคอน เต่าย้อน
เรื่องของตนให้พวกในเรือฟังอีก แะคองการจะ
ให้ฟาดคนแะแฆกมตายไปหา กัปตัน

ชายหนุ่มที่จับแถมตายไว้มองว่า “เป็นได้พบ” แล้วหันไปตั้งคนที่หยิกโก้งว่า “เฮีย โยนัส เขาเชือกดำหีบตากเรือมดไอเพื่อนตัวดีของเรา ไวท์ ดูนั่งไม่พูด น่ากลัวเรื่องที่เด็กกรีกบอกจะมีมดหย”

กตาด์ซอ โยนัส ตอบว่า “ซอรับ” แล้วจัดการตามคำสั่งทันที

ฟอลคอน พุดว่า “ที่ท่านยังมีอายุน้อยเหมือนข้าพเจ้า แต่บังคับบัญชาคนเรือเหล่านี้ได้ เพราะฉนั้น ขอท่านได้สั่งให้ปลดอยข้าพเจ้าเถิด จะมาจับตัวเขาไว้มตายฉราย คไม่ตมกับรางวัลของผู้ที่ได้ช่วยเรือและลูกเรือท่านไว้”

ชายหนุ่มตอบว่า “เรื่องบังคับบัญชา ฉนั้นไม่สู้จะไตตงม่อนัก เว้นแต่เมื่อนายเรือ คอบิดาฉนั้น บ่วย เหมือนในเวदानแหตตะ ฉจึงต้องมาตั้งการแทน ฉนี้แนะท่าน ท่านเปนใครมาจากไหน แคคพูด อังกฤษ ไตดี ทังออกจะกดำหาญ และตรง

ไปตรงมาด้วย เพราะฉัน ถ้าให้สัญญาว่าจะไม่
 เล่นกตอะไรแล้ว จะปล่อยให้ท่านเดิรตอยชายเข้า
 ไปหา กัปตัน ในห้องเอง”

เมื่อ ฟอตคอน ให้สัญญาแก่ชายหนุ่มที่พูด
 ตรง ๆ แล้ว ชายหนุ่มก็ปล่อยตัวทันที และกตาดู
 คน ๓ ก็ช่วยชะบาตแผดที่ถูกปืนให้ ครั้นเสร็จ
 ฟอตคอน และแขกมตายก็ถูกคุมตัวไปยังห้อง
 กัปตัน

บทสอง

ฟอดคอนเปนกตาดี่เรือ เว็อนไปไนโดก

บาค่หุดวง ทอมี่ดึ๊ เรียกกเรืออังกฤษว่าเรือโจรสตักดิ์ เพราะณั้น เมื่อฟอดคอนเห็นปืนใหญ่ทางหัวเรือกตางเรือเตะท่ายเรือจ้งไม่ปตาดใจ ซ้าเมื่อเข้าไปไนห้องกับคณย้งเห็นตามข้างฝาเตะเพดานมีอาวูบี่นยาวตั้น ถาคณบี่น หอกดาพโด้ให้กระบี่ประดับประดาไว้อย่างน่าดู ถึงไนเรือจะมีเครื่องคัสตราวูชดำหรับรบพุงครบดรัฟ เตะตามทีบาค่หุดวงกถ่างหาว่าเปนเรือโจรสตักดิ์ กย้งไม่มีเหตุพอกี่จะคาดคณตงไปว่าไม่ใช่เรือค้าขายธรรมดา ด้วยไนต่มยไน้นการปล้นชิงทางเรือทูกๆ ประเทศถึ้อว่าเปนของธรรมดา เว้นแต่ประเทศ สเปญ ซึ่งคองการไม่ให้ ใกร เปนโจรสตักดิ์ ใว้อำนาจไนท้องถิ่นหุดวงนอกจากคณผู้เดียว การค้าขายทางทะเลเตะ

การเปเนโจรสต์ตีมีเขตติดต่อชนผิวกันไม่ไถดนัก ด้วย
ประเทศต่าง ๆ หากทางบกจะเป็นไมตรีกัน แต่
ทางทะเลยังคงสู้รบกันหยาบเด๋มขอ เหตุนี้ บันดาเรือ
แทบทุกลำ จำเป็นต้องมีอาวุธไว้ตามกำลังความ
สามารถของตน

กัปตันเรือมีอายุกลางคนรูปร่างดำดำนมัสง่า แต่
ดูพึงพินจากไซเรอร์ริง กำลังนอนฟังเอกเซนกหยี่
บนเบาะในรวงท้ายปืนใหญ่ขนาดเต็กคูหนึ่ง เมื่อ
กดาตีหนุ่มน้อย ฟอลคอน แตะแซกมตายเข้าไปหา
กัปตันเอามือยื่นเบาะเผยขอตัวดูชัน ครั้นเห็นแซก
มตายกมคัแซนเข้ามา จึงถาม “เบตก เกิดเรื่อง
อะไรกัน เจ้า อับดุล จึงถูกมัดแต่คตายไก่อเตรียม
เลี้ยงเหตักย่าง?”

กดาตีหนุ่มขอ เบตก ตอบ “เลี้ยงเหตักย่าง
ไต่ทไหนดอรับ? ไอ้ชาคนเขาชนเขวนเพตาไปเดี่ย
ยังจะเป็นฐานกรรณามากไป ถ้าเรื่องที่เด็กหนุ่มคน
นี้เด่าจะเป็นเรื่องจริง เชิญฟังเรื่องทญูนี้จะเด่าตี

ซอรั้บ” เพราะฉนั้น ฟอลคอน จึงเล่าเรื่องซึ่งตน
ได้ทราบมาถึงที่มศพคึกคักกันจะชิงเอาเรือ และเรื่อง
ที่ตนได้หาทางช่วยบ่อกนมให้ เรื่องร้ายนเกิดชน

บัดนี้ต้องบอกไว้ด้วยว่าชายหนุ่มชาติ กรีก คือ
ฟอลคอน ในกรงนนยังพูดภาษาอังกฤษไม่สู้ต้อง
นัก และได้พยายามจะพูดอธิบายเรื่องทุกข้อไปให้
เป็นที่เข้าใจชัดเจน เพราะฉนั้น เรื่องที่ต่ำกว่า
จะจบกินเวตนาน กับคืน และ เบ็ด กัดงใจฟัง
จริง ๆ ส่วนแขกมตาย ยืนตงคอดตรงหน้านิ้วคว
ชมวด ดูเป็นที่ไม่หวั่นหวาดต่อภัยซึ่งตงท่าจะมา
ถึงตน ท่วงทซึ่งข้อไม่กระคกกระคิก จน ฟอลคอน
เล่าเรื่องถึงตอนที่ได้จัดการ โดยมันไม่ทันรู้ตัวใน
คราวแรก และได้บังคับให้มันตงเคียงเรือมาตง
ยังเรือกำปั่น ดีหน้าอันดุร้ายของแขกมตาย ยังซึ่ง
ซึ่งถถึงตาแต่ตงว่ามีควมโกรธแค้น และพยายาม
คาดร้ายไว้เต็มกำลัง

ครั้น ฟอลคอน เล่าเรื่องจบ กับคืนเรือซึ่งมี

ร่างกายทรูพตภาพ ก็แข็งใจใช้กำลังเต็มที่พยายาม
 ดุกชั้น เดิรเซซวนเข้าไปกะตุ้มมือกับชายหนุ่มชาติ
 กรีก แสดงความชอบใจว่า “นี่แน่พ่อใจกล้า
 แท้ว่าเป็นตูกผู้ชาย ถึงจะเป็นใครก็ตาม ถ้าเรื่อง
 ที่พ่อเต่าเป็นจริง ชึ่งฉันก็เชื่อไม่มีทางตั้งค้ายเดย
 นับว่าพ่อทำคุณแก่ฉันเหลือที่จะทดแทน”

ฟอลคอน คอบหย่างรูปภาพ หรือ หย่างนตาคว่า
 “ห้ามได้ กระทบได้ทำตงไปเพียงกัจเดกน่อย เป็น
 หน้าทีของ กระทบจะ คองช่วยเหลือชาติทกระทบนับ
 ถือ ด้วยกระทบมีความรักใคร่ชาวเกาะอังกฤษซึ่ง
 เป็นผู้กตาทาญ”

ก็ปัดมือเหือไม่ตู่จะไค้ด้าเหนยักคำของฟอลคอน
 คองทายนนิก เพราะอ่อนกำลังไม่มีแรง เซคัว
 กตบไปยั้งเบาะ แตะพุดกับแขกมตายว่า “เฮ้ย!
 ใ้อ่อยใจรายเนรคุณ มึงจะแก้คัวหย่างไรบ้าง?
 ไม่ประคิเชรชอไรบ้างหรือ?”

ชายหนุ่มทชอ เบ็ดก ใจร้อนทนไม่ได้

พุด

แซกซันมาว่า “เอาไอ้สัตว์แฉวนกับเพตาไบเถอะ
 ซอรับ บางทีมันจะตำรพาบบอกว่าใครค่อใครบ้าง
 ที่คบคิคกนกับมัน ”

แซกมตายตาเขี้ยวตอบว่า “ไอ้ซาตส์ถูด
 ถูดมาคังแค้แตกที่เคียวมิ่ง ” แฉวหันไปตอบ กับ
 คั้นว่า “ข้าไม่ปรารถนาจะตำรพาบหรือประคิเชช
 อไร ข้าเกิดมาคักต้องเป้นไทแก่ตัวเด้มนอ นัทำตาย
 ความเป้นไทของข้าไป ข้าคักคังใจจะเอาของข้า
 กติบคินคังแต่ไรมาแต่จ ถ้ามิ่งเป้นทาดัแตะตัวข้า
 คื่อ อับคุด นัเหตะเป้นนาย มิ่งคักคังทำเหมื่อนหย่าง
 นั ข้าไดคคคการแต่ไม่ดำเรจ เพราะฉนน ข้ามันเป้น
 แค้ตูกสัตว์จะไป กตัวเกรง อไรกับที่ จะถูกทำโทษ
 เพราะเหตุทำการไม่ดำเรจ เมินเดี้ยเกิดเป้นไม่
 ร้องซอชีวิตจากไอ้พวกนอกค้ำคังนามหาอูบาทัว ! ”

เบตก พุดแซกซัน “ใจเคดเดี้ยด้วย ไอ้น ไอ้
 ผู้รายดอบกิด ไอ้ทรยศค่อผู้ทมันเคยจับมือแตะ
 เคยกินข้าวปลา ”

กับคืน—“เจ้าพวกถือคำดนามหมัดมันร้าย
 จริงๆ ชั้นแต่ผู้ให้ชาวปตามันก็ยิ่งคิดร้าย ไ้
 พวกเหล่านี้ไม่ใช่ตักผู้ชาย น่าใจเนรคุณคน ข้า
 ได้สู้รบคมมือกับมึงหย่างซ่งหน้า และจับมึงกับไ้
 พวกดัดตักดัดมุนมึงมาได้ ข้าช่วยชีวิตไว้ให้พัน
 อาชญาเจ้าเมืองดยาม ซึ่งจะเอาพวกมึงไปทำ
 โทษให้ตายหย่างดำหัดสำหรับพวกดัดตัก ข้าก็ยัง
 ให้คำจ้างพวกมึงมิใช่เอาตัวมากักไว้เปล่าๆ และ
 มึงก็ให้สัญญาว่า จะรับใช้การการหยได้บึงกับ
 บัญชาดงนี้ ไม่ใช่หรือ ขอไหนบ้างที่ข้าเดียดัญญา
 จนมึงกตัญยต์ยัดบิตัญญาชักพวกข้าไปให้ไ้พวก
 ดเปญ ทำร้าย?”

แขกมตาย—“ไ้พวก ดเปญ โปรตุเกส และ
 วิตันดา มั่นกัซมิดเดียดกนกับพวกมึง คือไ้พวก
 ดุกหมาทงตัน เทยวระรานปตันซึ่งเอาเมืองใน
 ตวันออกมาผู้พันคนจับพระราชามหากษัตริย์ เจ้า
 พวก วิตันดา คอกเหต ทำว้าข้าเป็นพ่อค้า แท้จริง

ประพฤษคนคล้ายกับพวกโจรพวกผู้ร้าย เทียวทำ
 ตายต่างประเทศเขตศักราณ ข้าคนเปนเบือ และ
 จับเอาพวกที่เขาเคยเปนไทไปเปนทาส ทำอย่างไร
 ก็ต้องเกิดขมมัน ชาติของข้าถึงค่อ ๆ ไปก็คงไม่
 หายแค้น ถึงต้องจับได้ดังมัจฉาญมันไปจนถึงโลก
 กียอม แค้นไคเท่า ผู้เปนนายของไอชาติไพร่ไค
 ทำร้ายไอชาติไพร่เพราะจับเรือของมันไว้ได้ แต่
 มันก็ยังเปนชาติซึ่งไม่ล้มความจำที่ไคทำร้ายแก่มัน
 ไว้ มันชกไคเท่าไปให้พวก สเปญ ก็เพราะมัน
 ค้องการความเปนไทและความแก้แค้น แต่มันก็
 จะชกไอพวก สเปญ ไปให้ศัตรูของไอ สเปญ อีก
 ค่อหนึ่ง ไอชาติไพร่ อับคุด หมคระแด้ว ไม่
 ปรารถนาจะพุดกับไอหมาฝรั่งอีก!

กับตัน โกรชเอตโรว่า “ไอชชานชวช้ำด่ามาน
 ไม่น้อย กุหยากจะเอามึงแขวนไว้กับเพตาใบเดี่ยว
 เดียวน” แต่เห็นกิริยาของแขกมตายของอาจไม่
 สักกดีท้าน แกกมันเทาความโกรชตง เพราะ

ผู้ตกดาหาญ พุดหย่างจำนวนเก่าครี ๆ ท่าน
 ว่าย่อ่มพอใจชมเชยความกดาหาญ แม้ของคัศครู
 แก่จึงพุดต่อไปว่า “หย่าเพิกเตย หน้อยจะว่า
 เอดมันด์ เวสต์คั ทำโทษไ้ผู้ร้ายใจทรยศ เพราะดู
 อำนาจโทษะไม่ทันไ้ไ้ส่วนออไร ค้องเอามันไป
 จัวตรวจไ้ก่อน ”

แขกมตายไม่คอบปลักคำ เहींคอบค่อนดชาย
 ชาติ กรีก ปราดด้วยความเกดยดแค้นที่สุด แด้ว
 ตามผู้คุมออกไปนอกห้อง

เมื่อแขก อับตด ออกไปแเด้ว ก็กับัน จึงพุดกับ
 ฟอลคอน ว่า “นแน่พอใจกดาหาญ จะไ้ให้ฉัน
 คอบแทนหย่างไรบ้าง ที่ไ้ไ้ทำคุณไ้กับฉันแเดะ
 เจ้าของกำปั้นเรือหน้อกคนหน่ง ? ”

ฟอลคอน คอบตามตรงว่า “กระผมหยาก
 เปนคนเคียรเรือซอริบ ถ้าช่วยกระผมไ้ปลักคน ๓ จะ
 เปนความกรุณาในส่วนตัวกระผม ยิ่งกว่าที่ไ้ช่วย
 เहींท่านมาแเด้ว ”

เบตก พุดแซกขึ้นว่า “คนกตัญญูเช่นนหย่า
ประติเศษเตยขอรับ ให้ผมจดทะเบียนข้อตั้งสมุด
เรือได้หรือยัง?”

กัปตัน ตอบยิ้ม ๆ ว่า “ช้า ๆ ก่อน เบตก น
พ่อชื่ออะไร?”

ฟอลคอน—“ชื่อ คอนต์แดนตัน ฟอลคอน ขอ
รับ”

กัปตัน—“ชื่อ คอนต์แดนตัน ฟอลคอน คุณจะ
ประติเศษที่ใดขอรับอย่างไรได้? แต่ได้ครีครองค
ดแล้วหรือยังที่ตอการจะมาเป็น? นเรายังเด็กนั้
ทงตเป็นผไม่เคยกรากกรำดำบากมาด้วย คงไม่ได้
นกว่าที่ตอการมาเป็นคนเดิรเรอน กอปรด้วย
ภัยอันตรายต่าง ๆ นับไม่ถ้วน ผตประโยชน์ใน
ทางเดิรเรือก็ได้ ไม่มากนอย”

ฟอลคอน—“ตามทรวงขอจนกระผมทราบค
แล้ว กระผมแม่เกิดในตักผู้ตแต่ก็จน ประการ
หนึ่งกระผมยังมีอายุหยุในประถมวัย มีก่าตังวังชา

พอ ซึ่งกระผมต้องขอขอบพระคุณพระเจ้าวาททรง
พระกรุณา ให้กระผมมีร่างกายแข็งแรงไม่มีโรค
ภัย จะขึ้นนั่งยอมจนหยู่ก็ดูน่าอดสูเป็นบาป ถ้าจะ
พูดให้ย่อ กระผมเจตนาทำการหมายผลดีใหญ่โต
ไปในภายหน้า ถ้ายังไม่ตายเสียก่อน ก็คงมานะ
ให้สำเร็จประโยชน์ได้ในวันหนึ่ง ”

กับตัน ได้ฟังก็ยิ้มพูดเป็นเชิงตามในคำว่า “ทำ
การใหญ่!”

ฟอลคอน — “ให้ผมเป็นเศรษฐีด้วยตัวแรง
กระผมเอง ”

กับตัน นึกหมั่นได้แต่เดียดใจนิด ๆ ตอบ
“อนิจจา! เด็กนัก แต่ก็โถมและตะกตะพอด ”

ฟอลคอนได้ฟังคำพูดก็มีความโกรธจนเดือดร้อน
หน้าจึงตอบ “กระผมโถมจริงแต่ไม่ถึงกับตะกตะ
กระผมปราถนาทรัพย์ ก็เพราะจะเอามาดำรงคุณ
ผลทกระผมรัก คือบิดามารดาของกระผม ให้กับ
พันคนตัวจากความเคราะห์ร้าย ”

ก็ปัดกันว่า “ขอโทษเจ้าที่ เข้าใจความประสงค์ของเจ้าผิดไป เจ้าคิดผิดนี่เป็นที่น่าสรรเสริญ และสมควรอย่างยิ่ง แค่วิดาเจ้า—”

ฟอลคอน—“กระผมจะบอกให้ทราบ เมื่อได้ทราบแล้วท่านก็คงไม่เป็นคนใจไม่ได้ร่ำกัณฑ์คำ ข้อนวอนของกระผม” แล้ว ฟอลคอน เล่าเรื่องที่ บิดามารดาตนได้รับทุกข์ แต่เรื่องที่บิดาตนคองหาว่าข้อทรัพย์และถูกจำหุ้ยในคุก เช่นนี้ มาร์ก ฟอลคอน มิได้เล่า

เมื่อ ฟอลคอน เล่าเรื่องจบ ก็ปัดกัน ก็พูด “เรื่อง ที่เดาน่าสงสารมาก แต่เจ้าเป็นคนเคยรับความทุกข์ บายมาแต่บ่อย ถ้าจะแสวงหาการเลี้ยงชีพซึ่งไม่ สู้ลำบากยากกว่านั้นจะมีเหมาะหรือ?”

ฟอลคอน—“กระผมได้ ไคร่ตรอง ถัดวันแล้ว จึงได้ตั้งใจจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับที่ ไคร่เดาที่ได้ทราบ ประวัติของท่านซึ่งเป็นคนที่ต้องเที่ยวในโลกเดื่องดิ้อ ชื่อเช่นท่าน มาร์โกโปโล, โคดัมบัต, ดีบัตเซน,

คาบัต, วาสโก ดี กามา, กอรเคส, บี้ซาร์โร, และ เบตก ซึ่งเป็นคนชาติท่านแล้ว จะไม่ถือแบบหย่างบ้าง? สำหรับกระผมหรือคนเช่นกระผมเป็นไม่ว่างรือ มารคาอันจะนำมาซึ่งโชคตาบและชื่อเสียง ก็คือทางที่ท่านอธิษฐานบวชซึ่งกระผมได้กล่าวนามข้างต้นไดคาเนิรมาตลอดแล้วท่านน

กัปตัน—“นั่นแหละเจ้าเฮย์! จะคิดคำนึงให้เจ้ากตัญญูความคิดที่คงใจไว้เหนี่ยวการ เขาเป็นตกตงจะช่วยเหลือให้สัมความปราถนาตาม กำตั้งและจะตงทเบี่ยนชื่อเจ้าไว้ ในสมุดการเรือ”

ฟอลคอน—“แต่เงินเดือนสำหรับกระผมเท่า?”

กัปตัน ออกน้ก โกรธเพราะเข้าใจว่า ฟอลคอน โดกแต่เงินเป็นที่ตั้ง จึงตอบห้วน ๆ ว่า “จะให้เงินเดือนชนนิกเรียนทำการค้นหน เจ้าไม่ต้องกลัว ข้าจะจ่ายให้เต็มมือไป”

ฟอลคอน—“รับประทานโทษ กระผมไม่มีข้อแวงอะไรในเรื่องเงินเดือน กระผมตั้งใจหมาย

ว่าถ้าไม่ชัดของจะขอให้แบ่งไว้ตามส่วนเพื่อส่งไป
ให้มารดากระผม ”

กัปตัน—“ ต้องขอโทษเจ้าอีกทีที่เข้าใจความ
ผิดไปอีก คอนส์แตนต์ เจ้าเป็นเด็กที่คิดได้คนหนึ่ง
ต้องการหย่างใดซักก็ให้ล้มหวัง แต่ในเวลานี้
คำมืดแล้วจะไปส่งเจ้าขึ้นบกยังไม่สะดวก ไปนอน
หยูกกับ เบดก ที่ในห้องด้วยกันเสียคืนหนึ่งก่อนเถิด ”

เมื่อ เบดก พา ฟอลคอน เข้าไปในห้องน้อยได้
พูดว่า “ เพื่อนเอ๋ย! แกทำคุณไว้ใหญ่โต นึกยินดี
มากที่จะได้ ไปเรือด้วยกัน ” แล้วจึงดูรูปมอง
ร่าง ฟอลคอน เห็นแบบบางกระจอยร่อยผิดกันกับ
คนซึ่งเป็นคนดำตันแข็งแรง จึงพูดต่อไปว่า “ เห็น
จะเป็นคนไม่คร้ายอะไรนักไม่ใช่หรือ แกนะ? ถ้าไม่
ได้เห็นความกล้าหาญของแกเป็นพยานแล้ว ฉันคง
นึกว่ารูปร่างหย่างแกเป็นพระ หรือเป็นนักปราชญ์
บ้างหนึ่งต่อตะจะเหมาะยิ่งกว่าเป็นกตาด์เรือ ”

โดดเดี่ยวหยู่แต่คนเดียวในโลก อุปมาเหมือนลูก
 ไซ้ที่หลุดตกลงออกจากแม่ไซ้ “ไม่รู้ว่าเปนของใคร
 มาจากไหนดังนี้ ก็ออกจะเดือดร้อนหยู่” เบ็ดก
 ยกแขนชนเขตนาคา แฉ่วพูด “เฮ้ย! ชั่งห้วมัน
 ไม่ได้เรื่องเสียแล้ว น้าตามันออกมาแต่ไหนไม่รู้”

ฟอลคอน “ถึงนาคาไหลบางคราวก็ไหลด้วยความ
 ซาบซ่านยินดี ก็ไม่ทราบเรื่องบิดามารดา
 ของท่านบ้างหรือ?”

เบ็ดก—“ไม่ทราบเลย แต่ท่านไม่เคยได้ยิน
 เรื่องแม่ทัพเรือคนดำคณูของ อังกฤษ ทชอ เบ็ดก
 บ้างหรือ?”

ฟอลคอน—“ทราบบ้าง เพราะความกล้าหาญ
 หย่างองอาจของท่านผู้เองที่ทำให้ฉันรัก อังกฤษ
 มาก ทั้งฉันก็ได้เคยเห็นตัวท่านแม่ทัพผู้ นดวย คือ
 เมื่อนั้นยังเตกเตก หยู่ในเมือง เวนิศ์ ท่านแม่ทัพ
 เบ็ดกเสด็จจากการทำดาตต่างกองทัพเรือพวกโจร
 สัตตชาติแขก คูณิศ์ และปราบปรามผู้ครองเมือง

เวตเยยต์ ซึ่งเรียกว่า เคย์ ราบคาบแต้ว ได้พากอง
ทัพมายึดมทเด อาเครียคิก ชาวเมือง เวนิค ได้
ต้อนรับท่านแม่ทัพเรือหย่างเอิกเกริกพร้อมกับเกียรติ-
ยศในความสามารถของท่าน ”

เบ็ตก—“ การที่ท่านแม่ทัพได้ทำโทษพวกโจร
สัตว์ตึกแซกนี้ เป็นกิจใหญ่หุดวงซึ่งตุดวงไปได้ และ
เป็นเหตุให้พวกชาติป่าเถื่อน ซึ่งเต็มหมื่นประมาท
อำนาจทางทะเลของอังกฤษกลับมีความนับถอกตัว
เกรงต่อท่านแม่ทัพ และพวกที่เป็นชาติของท่าน
เขาเป็นยูกติเรองนท จะเดาเรองของฉินให้ฟัง :—

“ นีเหตนะ ท่านคงทราบ—หรือบางที่จะไม่
ทราบ ก็เป็นได้—เรองสังครามในพระเจ้า ชาตต์
(พระราชาประเทศอังกฤษ) กับพวกคณะปาติเมนต์
ที่เด้วมานี้ ที่มีสุดท้ายของฝ่ายพระเจ้า ชาตต์ คือ
หมู่เกาะ แซนแนต หมู่เกาะนครวงพระเจ้า ชาตต์ ถูก
ครอมเวตต์ หัวหน้าพวก ปาติเมนต์จับตัวไปดำเรจ
โทษ แต่ัวจ้าว รุเบต ได้เกิดยกต่อมรวบรวมนันดา

เมือง ปตีมัต มารคมยง ก็ยังเป็นที่สงสัยหย่ว่า
ท่านแม่ทัพ เบตก จะคิดแตกหรือไม่ อาศรัยไซ้ป็น
ชนิดนรคมยง พวกที่หยาในบ้อมด้านทานไม่ได้ก็ถูก
ป็นล้มตายไปนั้บร้อย ๆ บ้านช่องพังทลายลง ในที่
สดกระสุนปืนยิงถึงที่เกบกระสุนดินดำ ทำให้เบิด
ชนถูกนายทหารและไพร่พลในนศายเกือบร้อย

“ กัปตัน เวสต์ เวदानนเป็นนายทหารของท่าน
แม่ทัพ เบตก เป็นผู้ที่ไ้เข้าไปในหอบ้อมก่อนคน
เพราะเมื่อกุมทหารเซตยในบ้อมออกมาแล้ว ท่าน
แม่ทัพ เบตก ยอมอนุญาตให้เข้าไปได้ กัปตัน
เวสต์ เข้าไปพบเด็ยงอาหารและของอ่นๆเป็นอัน
มาก เป็นเนื้อ ขนมปัง เหล้าเบียร์ เหล้าองุ่น ทง
พบดินปืนและควปืนใหญ่ทั้งกองด้วย ขณะกัปตัน
เวสต์ กำลังนึกดีใจว่าเป็นตารกสำหรับท่านแม่ทัพ
และของคน ไ้มีพลทหารเรือซึ่งเข้าไปตรวจค้นหา
ของในนศ เข้ามาบอก กัปตัน เวสต์ ว่าทางห้อง

ชนบนห้องหนึ่ง มีผู้หญิงนอนตายหรือกำลังจะตายหยู่คน ๑”

“ก็กับฉัน เวลาค่ำไปหมายจะช่วย แต่ผู้หญิงคนนั้นพวญชของมนุษย์จะช่วยเหลือได้ ก็คือตายเสียแล้ว ด้วยถูกกระสุนปืนทางท้ายทอยทตเข้าไปถึงภายในศีรษะ แต่ทว่าข้าพฉันเดกนอยคน ๑ ยังเดกเต็มที ยืนหรือเดียงไม่ได้ หนึ่งหว่าเราะมองดูหน้ามารดาของตนเฉย ด้วยไม่วะเดียงดำถึงความทกชวปากอันมาดีตน เดกนนคอค้วฉนั้น และผู้หญิงที่ตายนั้นเข้าใจว่าเป็นมารดาฉนั้นเอง ท่านกับฉัน เป็นคนมีความเมตตากรุณา ได้สั่งให้จัดการทำศพดมเกียรติยศแก่ผู้ตายทุกหย่าง และได้ฝากค้วฉนั้นไว้แก่หญิงคน ๑ ในเมืองนนให้เดียงดูชั่วคราว”

ฟอลคอน—“ก็ผู้หญิงที่ตายไป ไม่มีใครในเมืองนนรู้จักบ้างหรือ?”

เบตก—“รอฟังก่อน จะเด้าให้ฟัง ท่าน กับฉัน

—ไม่ใช่—คือตัวท่านแม่ทัพเอง ที่เดียวเห็นฉันเป็น
 กำพรวาไรผู้ปกครอง จึงได้จัดการสืบค้นหาเจ้า
 เงื่อนทุกหย่าง ได้มีผู้มาดัดศพหลายคน แต่ไม่มี
 ใครสักคนที่เคยเห็นแต่รู้จักผู้ตาย รู้ได้แต่ว่าเป็น
 คนมีสกุล ด้วยมีพยานที่เครื่องแต่งตัวและสาย
 สร้อยอันมีราคาผูกหยาบที่ขอมือ เมื่อสืบสำงยัง
 ไม่ได้ความและตั้งวงมาหลายวัน มีทหารพวกบน
 เกาะคน ๑ ถูกอาวุธเจียนจะตายหยาบแล้ว ได้
 เจ้าเรื่องผู้หญิงที่ตาย ซึ่งได้ยืมมา ให้แก่เพื่อนคน
 ๑ พัง ว่า ก่อนหน้าคน ๑ ที่บ้านเมืองจะถูกระดม
 ยิงและยอมแพ้ ได้มีชายรูปร่างเป็นสุด กับพระ
 และผู้หญิงเข้ามาในหอบ่อม โดยมีใบอนุญาตเบิก
 ทางของฝรึกษาการ ซ้ำมีผู้พาคนทั้ง ๓ นั้นเข้าไป
 ในห้องของ เซอร์ ยอช ด้วย แต่คนทั้ง ๓ นั้นจะเป็น
 ใคร ตัวผู้และผู้ที่ได้เอาให้คนพังอีกค่อหนึ่งไม่
 ทราบ ด้วยผู้หญิงนั้นมาในเกยวคตุ่มมิดชิด ผู้ชาย
 ก็ได้หมวกปักใหญ่บังหน้า ทั้งสองรวมเดินหย่างยาว

สำหรับขมาด้วย หมดทางที่จะตั้งเกิดครปร่าง
แต่กระนั้น ถ้าจะเอาตำเียงที่พุดกัพอจะรู้ได้
เดา ๆ ว่าเป็นชาวต่างประเทศเท่านั้น

“หย่างไรก็ดี ตามที่ใดความนั้นบาง
เพราะถึงพระปณจะหนีไปด้วยเรื่องส่วนตัวไว้ก็
ตาม เดอร์ ยอช คาเคอเวต คงต้องรู้จักชงชาย
ที่ท่านอนุญาตให้เช่าหอขอมในเวลาดูกเงิน แต่
เผอิญท่าน เดอร์ ยอช คาเคอเวตตามข้อสัญญาที่ตกลง
ยอมแพ้ ต้องพาพวกของท่านอื่นเหลือหายไปยัง
เด่นต์ มาโต ตงหยับนึ่งตเตในเขตต์แควน นอร์-
แมนต์ ของประเทศฝรั่งเศส ถึงกระนั้นท่านแม่
ทัพ เบตก ก็ได้ตั้งคนเป็นพิเศษไปหา เดอร์ ยอช คา-
เคอเวต แจงรูปพรรณตั้งถิ่นฐานของผู้หญิงแต่ละ
คน ด้วยหวังว่า ถ้าบิดาน้องมีชีวิตจะได้มารับ
เอาตัวฉันไป หรือว่าถ้าตายไปแล้ว ก็คงมีญาติ
พี่น้องอีก แต่หย่างไรก็ต้องให้ ได้ทราบชื่อของเด็ก
คือตัวฉัน ท่านแม่ทัพ เบตก มีความปดาดใจ

มาก เมื่อต่อมาได้ทราบว่า เดอร์ ยอช คาเคอเวต
 ประดิษะหมดว่า “ไม่รู้จักตัวฉันและมารดาฉัน
 ทั้งอ้างว่าไม่ได้พบปะกับใคร หรือพระรูปไหน
 หรือได้ออกใบอนุญาตเบิกทางให้ใครเข้าไปในคืน
 วันที่กต่างนั้น”

ฟอลคอน—“แปลกจริง ในเวตาดูกตทุกทำ-
 ไมจิงอนุญาตให้คนแปลกหน้าเข้าไป? และซ้ำ
 เดอร์ ยอช คาเคอเวต ก็ประดิษะว่าไม่รู้ด้วย”

เบตก—“เพื่อนเฮ้ย! เรื่องมันแปลกยิ่งกว่า
 นั้น เดอร์ ยอช คาเคอเวต ทำไมจิงกต่างความเท็จ
 ด้วย ฉันเชื่อว่าเป็นเช่นนั้นจริง เพราะทหารมูท
 เต่าได้ศับลต่างบานว่าได้เห็นและได้อ่านใบอนุญาต
 ที่ เดอร์ ยอช คาเคอเวต ออกให้ ทั้งเขาได้เป็นผู้นำ
 คนทั้ง ๓ ไปยังห้องผู้รักษาการเอง เฮอ! ฉันออก
 จะหวั่นๆ ถ้าต่างว่าไปรู้ชั้น ว่าฉันโพตไปเป็น
 บุตรใครคนหนึ่ง ที่คิดทรยศเอาใจออกหากจาก
 กองทัพของพวก ปาติเมนต์ ไปคบคิดกับกองทัพ

ของพวกพระเจ้า ชาตดี ดั่งนิจจริง ก็หยารั้จกข้อ
 เดียงบิดาฉันเดียงดีก็ว่า ”

ฟอลคอน—“เพื่อน ไม่ควรคิดดังนี้ เพียงแต่
 ดั่งคัยบิดาก็เป็นบาปพอหยุดแล้ว ”

เบ็ดก—“แต่ต้องเป็นเช่นนั้น จะเป็นอย่างไร
 ไปไม่ได้ ที่เห็น เดอร์ ยอช คาเคอเรต ชาตทหารจะ
 กต่างคำเท็จ ถ้าไม่ต้องการจะป้องกันความชั่ว
 เดียมเดียงเกียรติกษัตริย์ของใครคนหนึ่ง ซึ่งบางที่จะ
 เป็นคนชนล่งด้วย ”

ฟอลคอน—“ถ้าเป็นนั้น เมื่อมีความดั่งคัย
 คงต้องสืบเดาะไปหา เดอร์ ยอช คาเคอเรต จะคุก
 เขาตง อ่อนวอน ท่านให้เบ็ดเผยความลับเรื่อง ของ
 ฉันให้จงได้ ”

เบ็ดก—“ไม่ดำเรจ เดอร์ ยอช คาเคอเรต ตาย
 เดียงเมื่อครึ่งหนออกจกเกาะ เยอร์ดี มาไม่นานก็
 มากน้อย จะขอเล่าเรื่องเดียงให้จับ เขาย่อมว่า
 พระจำวทรงบันดานให้ตมสังบ ด้วยทรงพระ

กรุณาต่อตุ๊กแกธนาภา' เหตุอัน ก็ปัดันเวสต์แก
 มีแค่บุตรหญิงหยกคนเดียว จึงรับเอาฉันไปเลี้ยง
 เป็นบุตรบุญธรรม และตั้งชื่อเพื่อให้เหมาะกับ
 กาดว่า เบตกตานคอน ชื่อตัวแรกเอาตามชื่อท่าน
 แม่ทัพเรือ ชื่อตัวที่สองเป็นชื่อเมือง ซึ่งท่านแม่
 ทัพได้บอกรับด้านทาน กองทัพของพระเจ้า ชาตดี
 ใจ เอ๊ะ! นั่นตกใจอะไรกัน?"

ทันใดนั้น ฟอลคอน ดึงตัวถอยหลังดเหมือน
 ตกใจกลัวอะไร แต่พอเหลียวหน้าก็พอดทราบเหตุ
 นั้นได้ชัดเจน เพราะทางช่องหน้าต่างน้อยในห้องเรือ
 ซึ่งมีแสงไฟฉายไปถึง ฟอลคอน แตะเห็นหน้าแขก
 มตาย มีดวงตาแวววาวแสดงความดุร้ายของตัว
 ฟอลคอด และ เบตก

เบตก ร้องขึ้น "โอ้หนีรอดตัวรอดมาได้ คง
 เกิดเหตุร้ายอะไรขึ้นที่ไหนแล้ว เราตามมาด้วยกัน"

ฟอลคอน ยังไม่ทันจะทำตามที่ เบตก พูด ก็มี
 แสงวามแฉะดังบั้ง กระสุนปืนปลิวดังหิวเฉียด

ศีรษะไปห่างกันสักนิ้วเดียว พอเจ้าผู้ร้ายรู้สึกว่ายังผิด ก็ดำตนเอง แฉวร้องแปร่งเข้าไปทางช่องหน้าต่างว่า “เฮ้ย! ไช้ดีตัวชาติ กรึก มึงกับกูคงได้พบกันอีก รวงไช้อับคุดไว้ เพราะไม่มึงก็กูเป็นโรคชวกัน”

ทันใดนั้น ฟอลคอน จึงพรวดชันบันไดไปบนดาดฟ้า ด่วนเบ็ดก กับพวกอีกต้องคนกำลังจับผู้บนหยา

เบ็ดก เห็น ฟอลคอน ก็พูด “ตั้งเพราะหัท ฟอลคอน ที่ไม่เป็นอันตราย ไช้พวกแขกเนรคุณนั้น ถอดครวนให้ ไช้หัวหน้าจรจัดของมันออก” เบ็ดก จึงขึ้นไปทางเรือบศ ซึ่งกำลังถอยหนีไป และว่า “ต้องคิดไช้พวกผู้ร้ายให้มันน้อยลงไปเดี่ยบาง”

ฟอลคอน ห้ามทันที่ว่า “หย่า มันหนีไปไกลเดี่ยแล้ว ปด้อยให้มันไปเถิด ไช้คนพวกนี้ถึงจะไปจากเรือตงรอยก็ไม่เดี่ยหายอะไร แต่ถ้าเราจะ

รักษาชีวิต ตัวเรือแต่ละต้นคำ ก็หย่ายังมีเพื่อน
ขาด เด็ยงบั้นจะทำให้พวก สเปญ ได้ยินและรู้ว่า
กตของมันแตกไม่ตำเรา และมันยอมมรดกว่าเรามี
คนพอจะสู้รบคบมือมันได้ ในขณะนั้นไม่ถึง ๒๐ คน”

ขณะนั้น ก็ปัดันให้คนพยงตัวซ้ายขวาขึ้นมา
บนเรือ เมื่อได้ยิน ฟอลคอน แะหน้าก็พูดว่า “ข้อ
ตักเคื่อนของเจ้าสมควรมาก เบตก เจ้าออกจะ
ใจเร็วเกิน หย่ายังมีเพื่อนขาด ดชิ! มัดมมาแล้ว
ตดโคมกวานัดมอชกไบเรือรับออกจากน่านนี้ไป
โดยเร็ว หย่าเพิกให้ ไอพวก สเปญ รัดตัวกัน”

การทแะก มตาย คิตรายน เป็นเหตุให้ ฟอล-
คอน รัดักปตมใจด้วยส่มปรากนาซึ่งร่ำร้องไว้ คือ
ได้มาอ้างว่างดอยคว้างหฺยในกตางมหาสมุทรโดย
ทันใด จริงหฺย ฟอลคอน เด็ยใจด้วยไม่มีทางจะ
ตำตามารคาของคนได้ แต่หัวใจยังเบิกบานด้วย
มารัดักบั้นเทาใจว่า แค่นั้นเป็นต้นไป คนตำมารก
จะช่วยเหลือความขัดสนของมารคาคนได้

ครั้นฟอตคอนมาถึงประเทศอังกฤษ ดุเหมือน
 ความที่คิดหมายไว้จะพด้นชาติด้วยตน กตางัน
 เพราะกัปัน เวสต์ ร่างกายไม่บริบูรณ์ป่วยตง
 แพทย์แนะนำว่า ถ้าจะรักษาชีวิตไว้ของเด็การ
 เดิรเร็ว กัปัน เวสต์ นกเดี่ยตายเป็นที่สุด เพราะ
 แก่ต้องการจะขอเดิรเร็วเดี่ยอีกสองสามคราว ใ้
 หวังจะแสวงหาโชคตาภาให้ร้ายขไรใหญ่โคหามิ
 ได้ ประสงค์แต่จะได้เป็นผดแต่บุตรเดยงแกด้วย
 ตาเองพอให้มีความรู้ทางเดิรเร็ว คุมเรือแทนตัว
 แกได้ แม้แกยังป่วยหุ่ ก็ยังหมายใจไว้ว่า ถ้า
 หยุตพักรักษาตัวสักสองสามเดือนพอให้ทุเลา ก็
 จะจัดการตามหนกกะไว้ได้ เหตุนี้ แกจึงเห็นยวง
 เบ็ดก ไว้ไม่ให้ไปหางารในเรือดำอื่น กว่าแกจะ
 หยุตพักหายเป็นปรกฤติก่อน

ส่วนตัวฟอตคอน กัปัน เวสต์ ออกจะดำมาก
 ใจมากกว่าเรื่องของเบ็ดก เพราะแม้แกจะอธิบาย
 ให้ฟอตคอนฟังว่า การที่มาหุ่ในไต้บังคัมบัญชา

ของนายเรือซึ่งเป็นผู้ชอบคนคือควแก ย่อมผิดกัน
กับนายเรือคนอื่น ซึ่งถึงจะไม่ใช้เป็นคนที่ดีร้าย
ก็คงถือได้ว่า ฟอตคอน เป็นเพียงกตาดักคนหนึ่งไม่
ดีเอาใจได้ก็มากน้อย แกชอบรับเอาไปเลี้ยงดูไว้ที่
บ้านของแกให้เต็มหน้าเท่ากับ เบ็ดก ในราวที่
หยักจะให้เงินเดือนเรื่อยไป แต่ ฟอตคอน ออก
ไม่พอใจ เพราะเป็นคนเกลียดชังการหยักนี้ไม่
ทำอะไร และไม่ชอบการเกาะอาศัยผู้อื่น จึงร้อน
แฉะใจหากจะใคร่ได้ทำการเรื่อยไป ด้วยคนได้
เริ่มต้นมาเป็นฤกษ์ดีหยักแล้ว

ความจริง ต่อเมื่อ กับคน ใจดีได้ ให้คำมั่น
สัญญาว่า ถ้าถึงหกเดือนแกยังไม่สามารถออก
ทะเลได้ แกจะช่วยเหตือ ฟอตคอน ให้ได้งารใน
เรือดำใตดำหนึ่งของบริษัท อัดอินเคย์ ซึ่งพวกพ่อ
ค้ากรุง ดอนดอน กำลังพยายามขอพระราชทานุญาต
จากพระเจ้า ชาตดี ที่ ๒ ฟอตคอน จึงยอมตาม
กับคนไปหยักบ้านแกทางทิศเหนือประเทศ อังกฤษ

ชายหนุ่มทั้ง ๒ คือ ฟอลคอน และ เบ็ตก ได้
 หายในบ้านโบราณของกัปตัน เวสต์ มาได้เกือบขอบ
 ปี แต่ไม่ใช่หยิ่งๆ โดยมากมักพากันไปยิงนก
 ตกปลาข้ามเขาข้ามทุ่ง หรือหายตามริมฝั่งแม่น้ำ
 เวลาหายในบ้านก็ฟัง กัปตัน เวสต์ เล่าเรื่องของแก
 ที่ท่องเที่ยวในทะเลครั้งกระโน้น หรือเรียนวิชาเดิ
 เรือ ผิดจากนกคยหรืออ่านหนังสือเกี่ยวกับชีวิตาเวสต์
 บุตรคนเดียวของ กัปตัน เวสต์ ซึ่งฟังวันต่างผิ
 เนื้อขาวด้วย ตาเขียว อันทำให้นาย เบ็ตกตาม
 ค้อน รู้สึกพอใจแต่ค้นมือมาแล้ว

ส่วน ฟอลคอน ถ้าจะมีความพอใจเช่นเดียวกับ
 กับ เบ็ตก ก็คงเป็นหยิ่งแค่นั้นใจรู้แต่คนเดียว เพราะ
 ไม่ใช่เป็นบุคคลที่แสดง ความในใจออกมา นอก
 หน้า เป็นคนตั้งยืมหึงมทำอะไรทำจริงแต่เดา
 ความคิดยาก ถึงกับนางสาว ซิดดา บางคราวก็
 ร้องไห้แค้นใจคนที่ที่ไม่สามารถจะหยั่งรู้ความใน
 ใจของ ฟอลคอน ได้ ฝ่าย เบ็ตก เป็นผู้ที่แสดง

ความในใจออกหน้า มีปากก็พริ้วแต่พูดหยุดเสมือ
ดเหมือนต้องการพูดให้เขาหู ฟอลคอน ซึ่งเป็นคน
จะพูดอะไรก็พูดด้วยมีประโยชน์ เมื่อเห็นไม่จำเป็น
ก็ไม่ค่อยเปิดปากแสดงความในใจให้

ถึงชายหนุ่มทั้ง ๒ จะมีนิสัยต่างกันก็ดี แต่
นับวันคดีนี้ทศนัมรักใคร่ยิ่งขึ้น ข้างฝ่าย เบตก ด
เหมือนหมักความรักใคร่มาก ถอดตัวเหมือนเปนพ
ชายของ ฟอลคอน จะพูดจาอะไรก็เปิดเผยไม่อ้อม
แวม้งำความ

คงแต่ชายหนุ่มทั้ง ๒ มาหย่าในท้องนาป่าเขาก็
เกือบได้ขวบบั้งได้ก่ดาวมาแถวข้างคัน พอดวง
ได้บั้งหนึ่ง มีข่าวมาจากกรุง ตอนดอน ว่าบริษัท
อิสอินเดีย ที่เริ่มตั้งขึ้นใหม่ได้รับ พระราชา อนุญาต
แล้ว กำลังจะแต่งเรือไปค้าขายทางตะวันออก
และเชิญให้ กัปตัน เวสต์ คุมกำปั่นด้วยตำแหน่ง

ในสมัยนั้นใครถูกเชิญให้ไปกำกับกำปั่น ก็
เท่ากับได้ช่องร่ำรวยเงินทองไหลมาเทมา แต่

อาการป่วยของ กัปตัน เวสต์ ยังอยู่ในฐานที่ไว้ใจไม่ได้ จึงจำเป็นต้องจำใจขอลออกจากไม่รับตำแหน่งที่เชิญ แต่ กัปตัน เวสต์ ไม่หยากจะให้เป็นเครื่องขัดขวางต่อการดำเนินของชายหนุ่มทั้งสอง จึงขอร้องและจัดการให้คนทั้งคู่ได้ทำการไปในเรือมีตำแหน่งเท่ากับนักเรียนทำการนายเรือชั้นสูง จับเดิมแต่บริษัทแปดกปดาคคือ อีสอินเดียน ได้ดำเนินการค้าขายทางประเทศอินเดียอย่างอัศจรรย์ พงจะมาเด็กเดี่ยเมื่อ ๕๐ กว่าปีนั่นเอง เป็นเหมือนบันไดให้ ฟอลคอน อย่างเข้าดีความเจริญ บัดนี้ควรจะได้ประวัคของบริษัท อีสอินเดียน ในสมัยที่ได้เริ่มตั้งขึ้นและมีความเจริญเป็นลำดับมาจนถึงสมัยในรัชกาลของพระเจ้า ชาลส์ ที่ ๒ เพราะเห็นว่าค้าดีทั้งเดี่ย เรืองก็จะบอกพร่องไป

ในคริสต์ศักราช ๑๕๘๘ ครั้นรัชกาลของพระนาง อาดิซาเบธ มีกัปตันคน ๑ ชื่อ แคนดิซ หรือคาเวนดิช เดิรเรียกตั้งมาจากหนทางไทด ทางทิศ

ควณออก นำข่าวมาเล่าหย่างอัศจรรย์ถึงความ
 มั่งคั่งสมบูรณ์ของประเทศ อินเดีย ต้มควรเป็น
 ทำเต้าขายหย่างใหญ่ ทงพตเมืองก็เอือเพื่อเผือ
 แม่แก้ตัวก็ปักัน แคนดิช และพรรคพวกของตนเป็น
 ชนิด บินดาพวกพ่อค้าที่มั่งมีหลายคนจึงรวมกำลัง
 เข้ากัน มีทุน ๒๘,๐๐๐ ปอนด์ ซึ่งในสมัยนั้น
 เป็นจำนวนเงินมากหุ้ย ทำฎีกาขณถวบบพระนาง
 อาติซาเบท ขอพระราชนุญาตตั้งขนเป็นบริษัท
 อัครยเหตุนี้ บริษัทก็ทำกรค้าขายผูกขาดได้แต่ผู้
 เดียวในชั่วกำหนด ๓๕ ปี ได้กำไรมากมาย พอ
 ด้้นกำหนดปีจึงทำฎีกาขณถววย (ในเวถานั้นเป็น
 รัชกาลของพระเจ้า เยมส์ ที่ ๑) ขอพระราชา-
 นุญาตอีก โดยความช่วยเหลือของ หุดอด เบคอน
 ซึ่งพวกพ่อค้าได้เคิรเห็นดินบดเป็นอันมาก บริษัท
 ก็ได้รับพระราชนุญาตต่อไป พร้อมทั้งพระ
 ราชคำด้้นบรรณาการของพระเจ้าแผ่นดิน อังกฤษ
 ดำหรับไปถววยโมคุด มหาราช คือพระเจ้าแผ่นดิน

ชาติโมคฺต หรือคาค ซึ่งม้พระราชอาณาจักรและ
 อำนาจมาในชมพูทวีปณะสมัยโน้น ทูลขอให้พระ
 เจ้าแผ่นดิน โมคฺต ประทานให้ไพร่ฟ้าข้าพระองค์
 กระทำการค้าขายได้ด้วยกันทั้งสองฝ่าย พระเจ้า
 แผ่นดินโมคฺต ทรงยินยอมตามที่ร้องขอ เพราะ
 นนพพวกพ่อค้าจึงสร้างสถานที่พักเตก ๆ ตามชาย
 ทเลในประเทศ อินเดียรายทางไว้หลายแห่ง สถานที่
 สำคัญ คือที่เมือง ดุหรัค

ผลประโยชน์ซึ่งพวกพ่อค้าได้ลงทุนไป มีกำไร
 ดั่งเท่าตัว แต่กระนั้นยังกระหายหยากได้ให้มาก
 ขึ้นไปอีก จึงใช้ความดั่งเกศศึกษานิตยเฉื่อยช้า
 ของชาว อาเซีย คาคคำนวณรูปร่างของชาว
 อาเซีย ซึ่งผิดแปลกกับชาวยุโรป และหย่างไร
 เดียก็คงนึกถึงเรื่องโจรกรรมซึ่ง คอรเศด และ
 ปี่ซารโร แม่ทัพชาติ สเปนญ ได้กระทำแก่ประเทศ
 เมกซิโก และที่รมาแคว เพราะเหตุนี้ จึงกระคือ
 รือร้นหยากได้อำนาจเพื่อทำสงครามกับพวกซึ่งได้

รับรองคนให้เข้ามาค้าขายโดยเอื้อเฟื้อ ในรัชกาล
ของพระเจ้าโสมนัสมหาราช คือ ชาตส์ ที่ ๒
สรรพกิจต่าง ๆ มีน้อยนักซึ่งอำนาจวาสนาของ
ราชสำนักจะอนุญาตให้ไม่ได้ ทั้งไม่ใช่อามิซเข้า
ประกอบก็ไม่ได้ด้วย เพราะฉะนั้น ต้องอาศัยบริวาร
เห็นคือพระเจ้า ชาตส์ พวกอมาตย์มนตรี และ
สตรี ซึ่งเป็นตัวโปรดปรานของพระเจ้า ชาตส์
ด้วยเงินทองมากมาย บริษัทจึงได้รับอนุญาตให้
หย่างเดียวกับที่ประเทศ สเปน และ โปรตุเกส ได้
รับจากโป๊ปให้มีสิทธิอำนาจในทวีปอเมริกาแล้ว
คือ ได้รับราชานุญาตใหม่ ซึ่งมีใช้แต่จะรับ
รองให้บริษัทมีสิทธิต่าง ๆ เหมือนหย่างแต่ก่อน ๆ
มาเท่านั้น ยังออกอนุญาตให้มีอำนาจอาจทำสัญญา
ไมตรี หรือทำสงครามกับเจ้าผู้ครองประเทศ
ใด ๆ หรือชนชาติใด ๆ ซึ่งไม่ได้ถือศาสนาคริสต์ได้
ทุกเมื่อ และบริษัทอาจจับคว่าคนชาติ อังกฤษ
คนใดคนหนึ่ง ซึ่งไปทำการค้าขายในเขตต์ของ

บริษัทในประเทศ อินเดีย โดยไม่ได้รับใบอนุญาต
จากบริษัท และคุมตัวเพื่อนักโทษส่งมายังประเทศ
อังกฤษ ได้ ที่จริงอาชญาซึ่งบริษัทได้รับนี้ ก็เท่า
กับเป็นเจ้าของแผ่นดินของคหบดีนั่นเอง

บัดนี้ จะได้เล่าเรื่องของ ฟอลคอน และ เบ็ดก
ต่อไป จับเดิมแต่คนทั้งสองได้ผูกหักการหาเตยง
ซึ่งทางประเทศที่คหบดีออกตัวมาได้ ๕ ปี ก็ไม่
มีเรื่องราวอะไรจะเด่นนัก เว้นแต่จะชอกตัวว่า
ทั้งสองได้กระทำการตามหน้าที่ของคนหย่างตฤ
ชาย พยายามตั้งความเพียรจนได้เดือนหน้าที่ และ
มีเงินทองเป็นสมบัติของคนไวบาง ซึ่งในสมัยนั้น
ชาวยุโรปอาจหาทางประเทศอินเดียได้ก็ต้อง เพื่อ
การแสวงหาทรัพย์สิน คนทั้งสองสมัครเข้าทำการ
หยุกกับเรือซึ่งทำการค้าขาย แวะท่าเมืองนี้ ไปท่า
เมืองโน้น ในทเดจันและทะเล อินเดีย โดยแม้จะ
ไม่มีโอกาสเป็นเจ้าของเรือหรือนายเรือเอง ก็ยังมี
ทางลงทุนทำการค้าขายส่วนตัวได้บ้าง ประการ ๑

คนทั้งสองประสพโชคเหมาะ คือในราว ๕ ปีที่ไป
ฝึกหัดการหยัสน ได้ทำการหยัสนบกที่ห้างของ
บริษัทในท่าเมืองชายทะเลอันสำคัญของ กรุงสยาม
เป็นเวลาช้านาน ฝ่าย ฟอลคอน ตั้งแต่เริ่มต้นก็มุ่ง
จะเป็นคนร่ำรวยเสียแต่ เมื่อมีอายุมากขึ้น ความ
ปราถนาอันนี้ ก็ยิ่งแก่กล้าขึ้นทุกที จนไม่คิดถึง
อะไรหมด

ฮาศรัยความขยันขันแข็งคือการงาน และ
ความสามารถของตน ซึ่งจัดการให้เป็นประโยชน์
แก่บริษัท กระทำให้ ฟอลคอน เป็นที่รักใคร่และ
ไวเนื้อเชื้อใจของนาย จนได้เลื่อนตำแหน่ง กับ
ทรงมีช่องทางทรัพย์สินได้คั่งงอกขึ้น ฟอลคอน ถือเอา
โอกาสเหล่านี้ ทำประโยชน์ส่วนตัวจนสุดกำลัง
เพราะพ่อค้าชาวยุโรปที่ชำนาญทำการค้าขายหยัสน
ดำน้ำ (เจ้าพระยา) น้อยคนนักจะไม่รู้จักค้าขายหา
กำไรให้ใตงามๆ เมื่อ ฟอลคอน มีเงินทองเพิ่ม
ความเจตนาเรื่อยเป็นลำดับมาทางมีบุญญาหาทรัพย์สิน

ได้หย่างแก่่ง ก็ยังประพฤตเป็นคนมัชฌิ์คัจฉิ์ ถ้า
ไม่เป็นผู้ม้ทำทางเป็นสง่าม้ดีคิ์บัญญัติ บังคับบัญชา
คน จนเป็นที่นับถือคัจฉิ์เกรงของบันดาผู้ซึ่งได้มา
เกี่ยวข้องด้วยแล้ว ฟอลคอน คัจฉิ์เป็นคนของ
บริษัทที่มีคนเกลียดมากกว่าใครๆ ในที่นี้ควรจะ
ทราบด้วยว่า บันดาชาวยุโรปซึ่งมาทำพาณิชย์การ
ในประเทศคัจฉิ์นอก แม้ไม่เป็นคนโตภตภาห็น
เป็นโอกาสก็คัจฉิ์เขา แต่โดยมากยังเป็นคนมีนิสัย
ดีเพร่าให้จ่ายคิ์บโต ความจริง ถ้าชาวยุโรปซึ่ง
มาค้าขายทางทะเลคัจฉิ์นอกคนแรก ไม่ประพฤตคน
เป็นพาดมีต้นตานถำรวแล้ว คงไม่ผู้มีการรบ
ราฆ่าฟันกันใวรวงพอกชาวคัจฉิ์นอกและชาวคัจฉิ์
ตก จนเป็นการนำอภัยคัจฉิ์ปรากฏใว้ในพงศำวตาร
คำตำนาคิ์ริสต์คัจฉิ์ ซึ่งแต่แรกมีผู้นั้นคัจฉิ์จะประคิ์บัท
บ้านนหย่างน้อยคงจะมีผู้ถอแพร่หตายในประเทศ
อินเดี๋ย ทางคัจฉิ์คัจฉิ์นอกแล้ว

ถ้าพูดเฉพาะ ฟอลคอน ชอบถ่าวชมไว้ว่า ถึง
จะเป็นคนไม่ชอบคบหาใคร ๆ ซึ่งไม่รู้จักมาแต่เดิม
แต่ไม่ใช่จ่ายเงินทาง โดยไม่จำเป็นแม้แต่น้อย
เดี๋ยวกดี ถ้าสำหรับส่วนควเบต ก ฟอลคอน ยิ่ง
รักใคร่สนิทสนม มีเหตุจำเป็นอย่างไรเกิดขึ้น
ฟอลคอน อาจจะดะทรพยทงหมดช่วยเหลืออดหาย
คน การก็เป็นเช่นนั้น เมื่อ เบต ก ขัดสนเงินทอง
โดยถกคนอื่นน้อ ฟอลคอน ยังได้ช่วยไว้ไม่แต่
ครั้งเดียว ซ้ำเป็นขระให้ เบต ก ได้เดือนตำแหน่ง
งารและมีช่องเท่า ๆ กับคน ซ้างฝ่าย เบต ก ก็ไม่
ใจแคบต่อเพื่อน เมื่อเห็นเพื่อนได้คิมตารภดีการ
ก็ยินดี ไม่มีความอชยาหรือโทรมนนัยในส่วนคน
แต่สำหรับบุคคลที่มีต้นตานโถภเป็นที่ตั้ง ถึงจะ
ร่วมรวยอย่างไรยอมไม่พอรำไป คงขอให้ได้ไว้
อีกนิตหนึ่ง ๆ เรื่อยไปไม่รู้ต้นสุด เพราะคิงนี้ มา
วันหนึ่ง เมื่อตวงกำหนดเวตา & บัดังได้ถ่าวมา
ซ้างคั้น ฟอลคอน ได้พุดกับ เบต ก เมื่อ เบต ก แด่ดง

ความยินดีในกา^๑รที่ค้าขายได้กำไร^๒ ร่มรอย^๓ ชันว่า
 “เพื่อนเอ๋ย! หย่า^๔งหรือเรีย^๕กว่า^๖รวย ด^๗ซงพอ
 เองง่าย ๆ จ^๘ริง เงินเพียงต้อง^๙ตาม^{๑๐}พัน^{๑๑} คราน^{๑๒} ก^{๑๓}ว่า
 จะ^{๑๔}ได้^{๑๕}มาก^{๑๖}แห่ง^{๑๗}อ^{๑๘}โหด^{๑๙}ไค^{๒๐}ย^{๒๑}ข^{๒๒}ย^{๒๓}น^{๒๔}ับ^{๒๕}เป^{๒๖}น^{๒๗}บ^{๒๘}ี^{๒๙} ๆ กราก^{๓๐}กร^{๓๑}
 ตำ^{๓๒}บาก^{๓๓}หย^{๓๔}่ก^{๓๕}ตาง^{๓๖}ท^{๓๗}เด^{๓๘}ม^{๓๙}แต่^{๔๐}ค^{๔๑}ด^{๔๒}น^{๔๓}แ^{๔๔}ะ^{๔๕}ด^{๔๖}ม^{๔๗} ตาก^{๔๘}ฝ^{๔๙}น^{๕๐}ท^{๕๑}
 แด^{๕๒}ค^{๕๓} ได้^{๕๔}มา^{๕๕}เท่า^{๕๖}น^{๕๗}ก^{๕๘}เพ^{๕๙}ระ^{๖๐}ส^{๖๑}อ^{๖๒}ค^{๖๓}ก^{๖๔}น^{๖๕}ก^{๖๖}ระ^{๖๗}เห^{๖๘}ม^{๖๙}ี^{๗๐}ค^{๗๑}ระ^{๗๒}-
 เห^{๗๓}ม^{๗๔}ไ^{๗๕}ว^{๗๖} จ^{๗๗}น^{๗๘}พ^{๗๙}ว^{๘๐}ก^{๘๑}ฝ^{๘๒}ร^{๘๓}ง^{๘๔}ด^{๘๕}ว^{๘๖}ย^{๘๗}ก^{๘๘}น^{๘๙}ค^{๙๐}ห^{๙๑}ม^{๙๒}น^{๙๓}ค^{๙๔}ก^{๙๕}เด^{๙๖}ย^{๙๗}ค^{๙๘}ม^{๙๙}ที่
 หย่า^{๑๐๐}งหรือเรีย^{๑๐๑}กว่า^{๑๐๒}รวย?”

เบ^๑ด^๒ก—“พ^๓ู^๔ไ^๕ท^๖! เพ^๗อ^๘น^๙เอ^{๑๐}ย^{๑๑}! แ^{๑๒}ก^{๑๓}เอ^{๑๔}อ^{๑๕}ก^{๑๖}จะ—น^{๑๗}ั้น
 แ^{๑๘}ห^{๑๙}ะ—ก^{๒๐}ัน^{๒๑}จะ^{๒๒}ไม่^{๒๓}พ^{๒๔}ด^{๒๕}ว^{๒๖}า^{๒๗}โ^{๒๘}ภ^{๒๙} แต่^{๓๐}ค^{๓๑}ห^{๓๒}ย^{๓๓}าก^{๓๔}จะ^{๓๕}ม^{๓๖}ง^{๓๗}ม^{๓๘}
 เร^{๓๙}ว^{๔๐}น^{๔๑}ก^{๔๒} พ^{๔๓}อ^{๔๔}ก^{๔๕}น^{๔๖}ท^{๔๗}เ^{๔๘}อะ^{๔๙} มี^{๕๐}ไ^{๕๑}คร^{๕๒}บ^{๕๓}าง^{๕๔}ใ^{๕๕}น^{๕๖}ร^{๕๗}ว^{๕๘}าง^{๕๙}พ^{๖๐}ว^{๖๑}ก^{๖๒}เร^{๖๓}า^{๖๔} ๆ
 ที่^{๖๕}มา^{๖๖}แต่^{๖๗}ค^{๖๘}ว^{๖๙}ด^{๗๐}ว^{๗๑}ย^{๗๒}ก^{๗๓}ัน^{๗๔} มี^{๗๕}เ^{๗๖}น^{๗๗}เท่า^{๗๘}ท^{๗๙}แ^{๘๐}ก^{๘๑}ห^{๘๒}า^{๘๓}มา^{๘๔}ได้^{๘๕}น^{๘๖}? ทำ
 ไ^{๘๗}ม่^{๘๘}เ^{๘๙}น^{๙๐}เ^{๙๑}น^{๙๒}เท่า^{๙๓}น^{๙๔}ใ^{๙๕}น^{๙๖}ไ^{๙๗}ม่^{๙๘}ซ^{๙๙}ำ^{๑๐๐}ก^{๑๐๑}ี^{๑๐๒}อ^{๑๐๓}า^{๑๐๔}จ^{๑๐๕}จะ^{๑๐๖}ซ^{๑๐๗}ือ^{๑๐๘}เร^{๑๐๙}อ^{๑๑๐}เป^{๑๑๑}น^{๑๑๒}ซ^{๑๑๓}อง^{๑๑๔}เร^{๑๑๕}
 เอง^{๑๑๖}ได้^{๑๑๗}ต^{๑๑๘}า^{๑๑๙}ห^{๑๒๐}น^{๑๒๑}ง”

ฟ^๑อ^๒ล^๓ค^๔อ^๕น—“ไ^๖ม่^๗ว^๘า^๙ไ^{๑๐}คร^{๑๑} ๆ ก^{๑๒}ี^{๑๓}มี^{๑๔}ซ^{๑๕}อง^{๑๖}เห^{๑๗}ม^{๑๘}ี^{๑๙}อ^{๒๐}น^{๒๑}ก^{๒๒}
 ค^{๒๓}ว^{๒๔}ก^{๒๕}ัน^{๒๖}ท^{๒๗}ุ^{๒๘}ก^{๒๙}น^{๓๐} มี^{๓๑}น^{๓๒}ี่^{๓๓}ห^{๓๔}ย^{๓๕}ว^{๓๖}า^{๓๗}จะ^{๓๘}เ^{๓๙}็^{๔๐}ก^{๔๑}เ^{๔๒}อ^{๔๓}า^{๔๔}ก^{๔๕}ระ^{๔๖}เห^{๔๗}ม^{๔๘}ี^{๔๙}
 ก^{๕๐}ระ^{๕๑}เห^{๕๒}ม^{๕๓}ไ^{๕๔}ว^{๕๕} หรือ^{๕๖}จ^{๕๗}ำ^{๕๘}ย^{๕๙}ส^{๖๐}ร^{๖๑}ุ^{๖๒}ย^{๖๓}ส^{๖๔}ร^{๖๕}ุ^{๖๖}ย^{๖๗}เท่า^{๖๘}น^{๖๙}ัน^{๗๐} แต่^{๗๑}

เรื่องท่แกพดว่กัณคกงสำมรณม้เรอของคณเองใน
 วนหนง ซอนลกทเดยว จม้เรววนยงกว่ท่แก
 คตเดยด้วย ถงในเวตณกัณก่กตงทำตัญญาซอ
 เรอกำบั้นโบชค วจนคต ต่าเตก ๆ ซงจอดหย้ใน
 แม่น้ำ (เจ้าพระยา) เพราะกัณคกตงใจจะม่เปน
 ตกจ้งเขาคอไปอิก ด้วยเรอต่ำเตกท่กัณจะได
 วนแหตะ ถารจกจคการอจเปนหนทงให้รว
 ใหญ่ได”

เบตก คกคตง—“แกเปนบ้ำเดยเดว คคอไร
 ม่รู้ ไซเรอถ่านม้มนจะไซการเดทรเตไดท่ไหน?
 ถาไซได ชาง วจนคต คงม่ชวยให้แก”

ฟอลคอง หัวเรว—“ซงม้นเถอะ เขาชนคณ
 ให้ชางม่ชอมแซมเดย ก้ออจจะบ้นทกพระเจ้า
 ช้ชาร้ และราชตมบคของพระเจ้า ช้ชาร้ได ว่
 หย่างไร จะไปเมออง อังกฤช ด้วยกัณหรือม่? เร
 อจจะเอาทุนมารวมกัณซอตั้นค้ำบ้นทกไปชวยได
 ราคาเท่าน้ำหนกทองค้ำทเดยวณ แต่วคตบมา

มันทุกไปอีก สองเที่ยวเท่านั้นใดก็ไรพอเช่าเรือ
 หย่างมีคัสดีคราวัธไวบองกันเคมคัว คราวัธอาจ
 จะตอยตองไปเมืองจันระฝั่งมันใดทั่ว ไม่ต้อง
 กตัวเกรงเจ้าเรือชาติ ไปรตุเกส สเปนญ และ วิตัน-
 ตา ทั้งหมด ”

เบตก—“เพื่อนเอ๋ย! เห็นแต่ว่าไม่พูดเล่น
 เคยเห็นบัญญัติความกตัญญูมาแล้ว แต่สำหรับ
 กัน ออกหัวนั้น ๆ ว่าจะเป็นการเลี้ยงบุญเลี้ยง
 กรรมเกินไป เพราะจะเอาไซ้ที่เรามีหยู่ใส่ไว้ใน
 ตะกร้าจนหมดคัว คุณันกระไรหยู่ ยิ่งเป็นหย่างที่
 เตือกไว้นี้ ดูท่าไม่เหมาะไหน แต่ถึงกันจะวิตก
 ก็ยังเต็มใจจะไปด้วยจริง ๆ แต่ว่าเวदानไปไม่ได้
 เพราะกันไปซองาร เปนนายเรือคุมกำบันไปไปกำ
 ชาย ไนรวางท่าเมืองนกับท่าเมืองมาเก๊า และ
 ก็ไคแต่วดวย” แล้ว เบตก พดค่อไปว่า “แต่ควร
 คิดดูให้ คเสยก่อนทจะมากบนพาเรือไปคราวัธ ”

ฟอลคอน—“พอที่ เบ็ดก ไม่ใช่เลี้ยงบุญเลี้ยงกรรมน่ากตวอไร ถึงจะให้ ใครทั้ง โลกคิดหย่างไรก็ตาม ที่จะเปลี่ยนความคิดใหม่เป็นไม่มีเตย เพื่อนเฮย มนุษย์ทุก ๆ คนไม่ว่าใครมีโอกาสด้วยกันทงหนั้น เว้นแต่จะไม่รู้จักขวยโอกาสเท่านั้น ก็นเชื่อว่าบดินโอกาสของกันมีแล้ว กำลังชดวาคัน ประการหนึ่ ในรวางเดือนก่อนหนั้นฉันบ่่อยๆ ว่าได้พบและพุดจากับมารดา ท่านยังได้พุดเดือนทุกครั้งว่า ท่านจวนจะตายแล้ว ไหนๆ จะตายไป ขอให้กันได้มา พบและ ดำ ตา ท่าน ก่อนเบ็ดก เพื่อนรักเฮย! แกยังไม่เคยรู้จักความรักของบิดามารดาว่าเป็นหย่างไร ไหนจะรู้สึกเป็นทุกข์เร้าร้อนใจ เมื่อได้เห็นหน้ามารดาแสดงความรักบุตร แต่ว่าหนานนชบชืดและเหียวแห้ง”

เบ็ดก—“พอที่เถอะ ฟอลคอน ก็นแทบน้าตาไหลแต่ด้ คราวนั้นเห็นซัดว่าแกเป็นไม่เปลี่ยนความคิดทคงใจไว้”

ฟอลคอน—“ไม่เบียดเบียนเท่ากับกฎหมายของ
ชาติ มัดดี และชาติ อีหฺวาน ที่เดียว”

เบตง—“ก็นักไม่มีอะไรจะพูดอีก นอกจาก
จะขออนุญาตขอพระเจ้าวรวงศ์เธอให้ตัดคอรอด
ฝั่ง” เบตง ไม่พูดอีกต่อไป เพราะรู้หยิ่ง ๆ ว่า
ฟอลคอน มีความเชื่อมั่นในตนเอง บางทีจะยิ่ง
กว่าพวกกตาดัดเรือที่เชื่อมั่นในเรื่องฝันเรื่องตางเสีย
อีก และเกรงใจไม่หยากจะให้ ฟอลคอน โกรธ

ในราวเดือนนั้นเอง ต่อจากวันทศกฐณ
ได้สดนทนาคนคงข้างคณ เบตง ได้รับตำแหน่ง
นายเรือเป็นครั้งแรก พอมีถมักไซ้ ใบเรือซึ่งคน
เป็นผู้งคบบัญชาแต่่นฝ่าในทเดจันตรงไป ทำเมือง
มาเก๊า

เมื่อเบตง ไปได้สองสามวัน เรือน้อยของ
ฟอลคอน เป็นอันซ่อมแซมเสร็จ จัดแจงขนเสบียง
อาหารพร้อมออกทะเลได้ ฟอลคอน บันทุกสิ้นค้า
ซึ่งเป็นของเกิดในพื้นเมืองนั้น เช่นตูกกระวาน รง

ดีเยี่ยม ทองคำ และเครื่องเทศมีราคามาจาก
เกาะคีตบัต ซึ่ง ฟอลคอน เจ้าของเรือซอมาจาก
พ่อค้าวิธันดา เมื่อได้ลงทุนซื้อสินค้าเหล่านี้แล้ว
ฟอลคอน ยังเหลือเงินเป็นทุนไว้สำรองอีก

ฟอลคอน ได้ออกเรือไปประเทศ อังกฤษ มีนา
ใจอย่างเบิกบาน เพราะมิใช่จะได้คุมเรือเป็นครั้งแรก
ยังเป็นเจ้าของเรือเจ้าของสินค้าทั้งหมดด้วย
อันได้มาเพราะสติปัญญาหน้าพักหน้าแรงของตนเอง
คงจะไม่รู้สึกอึดอัดใจรีบใจได้อย่างเท่ากวางมัน
ชั้นดู่บันไดแห่งความมั่งมีเป็นครั้งแรกหรือ? อนิจ
จา! ใครเล่าจะดำมารถเห็นความเป็นไปในอนาคต
แม้จะมาเพียงชั่วโม่งเดียวเท่านั้น? แต่เราอย่า
ไปนึกถึงมันเลย

บทสาม

พอกับตุ๊กต้าว—พบกับคนที่มีใจคาดหมาย

บ้านของกัปตัน เวสต์ หยู่ทางหุบเขาชื่อ อิน, ได้
 เชิงเขา ชวอ็ค ห่างจากเมือง อินนิก ไม่ถึง ๕๐ เส้น
 เมือง อินนิก หยู่ในมณฑล นอกลัมเบอร์แลนด์ ประ-
 เทศอังกฤษ มีหอบบอมหรือวงหย่างงดงามที่สุดต่อ
 ชอมาตัง ๕๐๐ ปี เป็นที่ประทับของ ดุก นอกลัม
 เบอร์แลนด์ ในรวงศ์มัยกาตซึ่งเรียกว่ายคกตาง
 ของพงศาวดารยุโรป คือในศัตกะที่ ๕ ถึงที่ ๑๕ ของ
 คริสต์ศักราช ต่ถานทนในครงกระ โนนคเหมือน
 จะเปนเต้นยดแก่กษัตริย์ประเทศ สกอตแลนด์ ครัง
 รัชกาตของพระเจ้า วิตเดียม รูฟุส พระเจ้า มีต-
 คอม กษัตริย์ประเทศ สกอตแลนด์ ได้ยกทัพมาตี
 หอบบอมน ต่อมไวจวนจะคองอ่อนน้อมยอมแพ
 หยู่ในเง้อมมือเตัว มีทหารคน ๑ ซึ่งรับมอบ

หมายให้ถวายตุ๊กกุกุญแจแต่พระเจ้า มัตคอม ทำ
 ทำตุเหมือนจะเอา พวง กุญแจผูกปตาย หอกส่งไป
 ถวาย ได้ทำที่แทงพระเจ้า มัตคอม ด้วยหอกนั้น
 ชั้นพระชนม์ถึง พระโอรสกรีธาทัพยกมาประชิด
 อีกเพื่อแก้แค้นแทนพระราชบิดา แต่ก็ต้องพ่ายแพ้
 เตี้ยพระชนม์ในคราวนั้น ต่อมาเมื่อ คริสต์ศักราช
 ๑๓๗๔ พระเจ้า วิดเตี้ยม ยกทัพมาราวังโดยประการ
 เดียวกัน พระองค์เตี้ยที่ถูกฆ่าตักจับไปได้ต้องถูก
 ต้มพระบาทมัดเข้าไว้ ได้ทองม้าทรงของพระองค์
 เอง นำไปถวายพระเจ้า เฮนรี ที่ ๒ กษัตริย์ประ-
 เทศอังกฤษ พระเจ้า เฮนรี ให้ซึ่งพระเจ้า มัตคอม
 ไว้ จนพตเมืงชาติ ตักอด ยินยอมเตี้ยค่าถาย
 เปนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ ปอนด์ พระเจ้า มัตคอม จึง
 รอดพ้นมาได้ แต่จะขอเล่าเรื่องของ ฟอลคอน
 ต่อไป

บ้านของกัปตัน เวสต์ เปนบ้านชนิดที่เรียกว่า
 แมนเนอร์เฮาส์ คือบ้านใหญ่มีที่ทางเปนอาณาเขตต์

ให้ราษฎรเข้าถือ มีหอคอยเดี่ยวดีเยี่ยมสูง ซึ่ง
บางที่นายช่างอไรคน ๑ ที่เป็นเจ้าของเดิมจะได้
สร้างขึ้นไว้หลายร้อยปีแล้ว แต่บิดาของ กัปตัน
เวสต์ ซึ่งเป็นผู้รับมรดก คงจะเห็นว่าหอคอยกระ-
จอยร้อยปีสร้างไว้ ดีแต่เป็นสง่าจะใช้เป็นที่หยุดไม่
สะดวกสบายอะไร จึงเอาอิฐก้อนเดิมเป็นปีกตรง
ออกมาทางซ้ายขวาให้สูงเป็นสองชั้น ในบ้านมีหน้าต่าง
ต่างขนาดยาวแคบ ๆ มากมายที่ติดกระจกก็หลาย
หน้าต่าง เถา ใต้ว ผนังปกคลุมด้านหน้าบ้านทั้งหมด
แทบมองไม่เห็นหน้าต่าง ต่อกันที่บานคงหุบหยอด
เห็นเขา ต่อกันหม้ายซึ่งค่อย ๆ ลาดต่ำลงมาที่ตะ
น้อย ดาราคาดไปด้วยดอกไม้ปลูกได้เรียบร้อย
ร้อยห้าศ ทางด้านหลังบ้านมีภูเขา ชิววิต ทางหน้า
บ้านเป็นป่าไม้เขียวไปจนถึงสองสามร้อย เอเคอร์ ถ้า
จะดูภูมิประเทศในฤดูคิมหันต์แล้ว ก็น่าเพ็ดพิศ
เจริญใจจริง ๆ แต่ในฤดูเหมันต์ออกจะหนาวเฉียบ
ว่าหัวใจไม่น้อยเหมือนกัน

ในเวदानันเป็นนำหนาว เป็นเวตาตั้งแต่ ฟอล-
คอน ออกเรือจากประเทศสยามมาได้สองขวบปี
เต็มๆ หย่างน้อยคงเป็นเดือนพฤศจิกายน เพราะ
มีลมหนาวพัดมาจากภูเขา เย็นเฉียบแทบจะหนาว
เข้าไปในกระดูกทนมไม้ไหว อากาศมีดกริม ต้นไม้
โกร่นเกร่นไม่มีใบ มีแต่หน้าคางเกาะขาวไปเต็ม
ต้น ทั้งเป็นเวตาดกต่างคน ที่ในห้องนั่งเล่นของ
พี่ ซึ่งเขามาต้มไว้สำหรับให้อุ่นห้องก็ถูกรังโรค
ตัว กัปตันเวสต์ ในเวदानันคอยส่งบายขึ้น แต่ยังไม่
กระปรกกระเปตย ก่าตั้งนั่งห้อยเหนือเก้าอี้ใหญ่
ข้างนำมีคนโทเงินของโบราณบังจเหต่า ซึ่งแกทำ
เองวางห้อยบนโต๊ะ ตูบกดองมีกระบอกใหญ่เป็น
ของชาว อาเซีย ทำ ริมโต๊ะตรงข้าม กัปตันเวสต์
มีนางสาว ซิดดา บุตรีนั่งห้อย รูปร่างเปตียนแปดก
ไปกว่าคราวก่อน แดกเนื้อรุ่มผิวพรรณเปตงปตัง
ก่าตั้งงาม แม้จะไม่สู้ด้วยนัก แต่พูดตามสำนวน
เรา ๆ ก็พอไปวัดไปวาได้!

กับคันทัน เวสต์ ซึ่งกำลังสู้รบกับกองทัพวันนอย ๆ
 ราวกับจะตั้งใจรับเหมาใครส่งบยาให้หมดในชั่วโมง
 เดียว นิ่งนิ่งตั้งใจฟัง ซิตตา ซึ่งก้มหน้าไปที่ตะเกียง
 อ่านจดหมายฉบับ ๓ ด้วยเสียงดัง จดหมายฉบับ
 นั้น ถ้าจะคิดถึงในเวลานี้ก็เป็นจดหมายเก่าเค็มที่
 เพราะมีวันที่ล่วงมาได้เกือบ ๒ ปี แต่เป็นจดหมาย
 มาจากประเทศโกตค้อ อินเดย์ ในเวลาไหนจะได้
 รับจดหมายดังกล่าวฉบับ ๓ ในช่วงเวลาเวดต่าง ๒ ปีมีน้อย
 นัก กิริยาที่ ซิตตา บินจงจับจดหมายแต่ละที่ กับคันทัน
 เวสต์ ตั้งใจฟัง ถ้าสำหรับผู้อื่นมาเห็นคงไม่นึกคาด
 ว่าจดหมายฉบับนั้นได้รับมาตั้ง ๒๐ วันแล้ว แต่ดู
 อ่านกตัญไปกตัญมาตั้งหลายเที่ยว แต่ว่าจดหมาย
 นั้นมาจากคน ๆ ๓ ซึ่งคนทั้ง ๒ คือ กับคันทัน เวสต์
 และนางสาว ซิตตา มีความรักใคร่ ใครบ้างที่ได้รับ
 จดหมายจากผู้ที่ตนรักซึ่งหยาในในประเทศโกต จะไม่
 หยิบขึ้นมาอ่านซ้ำซากบ่อย ๆ ตัวหนังสือตัวเดียว

แทบจะไม่ดวงพันดวงตามผู้อ่านไปได้ ราวกับจะ
อ่านเอาชนใจไว้ทั้งหมด

จดหมายฉบับนั้นมาจาก เบ็ดก ดานค็อน มีขอ
ความซึ่งผู้อ่านได้ทราบไว้มากแล้ว กต่างคือ มี
ข่าวถึงที่ เบ็ดก ได้เลื่อนตำแหน่งและเรื่อง ฟอลตคอน
กลับมาประเทศอังกฤษ กับบอกว่าในอีก ๑๒ เดือน
เบ็ดก เชื่อว่าคงได้รับนาทคมเรือดำใตดำหนึ่งมา
ประเทศอังกฤษด้วย ข่าวนี้เป็นเรื่องตขงคนทง ๒
คือ บิตาและบศรมความยินดี แต่ก็มีข่าวไม่ดีหย
เหมือนกนซึ่งทำให้คนทง ๒ เป็นทุกข เพราะตงแต่
ฟอลตคอน ใ้เรือออกจากประเทศสยามตั้งใจจะ
แต่่นตรงมาประเทศอังกฤษดงมาถึง ๒ บีกว่าแต่
ก็ยังไม่ใ้ข่าวคราวถึง ฟอลตคอน หรือเรือของ
ฟอลตคอน เป็นประการไร

นางสาว ชิตตา วางจดหมายที่อ่านดงบนโต๊ะ
และพูดชนว่า “เดชะบุญคุณพระช่วย! ขอหยาให้
ฟอลตคอนต้องถูกเรือแตกเพราะเรือเตกดำนนเดย”

กัปตัน เวสต์ คอบว่า “ไม่ใช่เช่นนั้นดอกซึ่ง
พ่อวิตก เรื่องบ้านทานพายุได้ ไม่เฉพาะต้องเป็น
เรือใหญ่ ประการ ๓ เจ้าเด็กคนนั้นเป็นคนกล้าหาญ
ชำนาญการเดินเรือ แต่เจ้าพวก สเปญ โปรตุเกส
และ วิตันดา นั้นแหละพ่อวิตก ซ้ำยังโกธบ้านเข้า
มากี่ไขพวก โจรสลัดชาติ เขตยี่เรย เจ้าเด็กนั้นมัน
บ้าแท้ ๆ กกล้าหาญชาญชัยและหัวแข็ง เดินเรือมา
หนทางไกลไม่มีเรือคม เรือก็คล้ายกับเปลงังไบ ๓
ถึงจะทนคลื่นลมฟ้าทเดได้ ตามที่ เบดก บอกมากี่
ว่ามีบนหย้แต่กระบอกเดียวเท่านั้น !”

นางสาว ซิดดา ดูเหมือนนึกอะไรไค่หย่าง ๓ คี
ใจกระตือรือร้นพูด “ก็ไหนฉันได้ยินพ่อว่าเรือ
ออกจาก อินเดีย มาถึงนิกนเวดา ๒ ปีไม่ซ้ำอะไร”

กัปตัน เวสต์ ดันคี่ระชะคอบ “จริงหย้ นางหน
แต่นั้นสำหรับเรือที่ แวะท่า เมือง โหนเมือง นคาชาย
รายทางมา ส่วน ฟอลคอง ตามที่ เบดก บอก”
(แกซมอไปทีจดหมาย) “ว่าจะตรงมาอังกฤษที่

เดียวไม่แวะเวียนที่ไหน ถ้าอย่างนั้นจริงต้องมาถึง
ก่อนหน้านางตั้ง ๑๒ เดือน ไม่ได้เรื่องเสียแล้ว ความ
เทยอทยานของเจ้าเด็กคนนั้น ถ้าไม่ทำให้เสียชีวิต
ก็คงต้องเสียความเป็นไท ถูกพวกศัตรูโจรสัตัดจับ
เอาไปกักเป็นแน่ ไม่ได้ข้าว ๒ หย่าจนเท่านั้น
ออกจะใจร้อนหยากมั่งมีเร็วเกินไป พ่อเกรงว่า
จะต้องได้รับผลร้ายเพราะเรื่องใจร้อนนี่เอง”

นางสาว ชิตดา ทำตาแดง ๆ พูดว่า “พ่อซา
บางที่ใจร้อนหยากมั่งมีนี่เอง จะทำให้ ฟอลคอน
กตัญใจได้ดังเมือออกจากกรุงสยาม แวะค้าขาย
ตามท่าเมืองต่าง ๆ เรื่อยมา”

กัปตัน—“นั่นเป็นแต่ฉันคิดว่าจะเป็นไปได้หย่าง
ความน่าเหลือ เด็กพูดเรื่องหนักที่เถิด ไปหยิบกระ-
ดานหมากรุกมาเล่นแก้ราคานพอให้เพลินเสียจะได้
ไม้นึกเป็นทุกข์เรื่องนอก”

นางสาว ชิตดา ไปหยิบหมากรุกมาทันที วาง
กระดานตั้งตัวหมากรุก แล้วนางสาวหยิบตัวเคีร

ก่อน พอดีได้ยืนเสียดันึกเฝ้าบ้านเท่ากระโหลกตั้ง
 กัปตัน เวสต์ เคียพุดขึ้น “เอ๊ะ! นั่นใครไป
 ทำให้ ไอ้ปลูด โกรธเท่าใหญ่?”

นางสาว ซิตตา—“ เหนจะมีใครในเมืองมาหา
 คนใช้ ถึงคราวพ่อเดิรแล้ว รวงดี ๆ นะพ่อ หย่า
 มัวพะวงถึงเจ้า ปลูด เดียวคนนี้จะแพ้นอีก ”

ขณะนั้นเจ้า ปลูด เฝ้าตั้งชน กัปตัน เวสต์ ทน
 ไม่ไหวพุดขึ้นว่า “ เหนจะไม่ใช้ ถ้าไม่ใช้ขโมยหรือ
 คนชอทาน ไอ้ปลูด คงไม่เท่ากระโหลกเช่นนั้น ”

นางสาว หิวระ—“ หย่าจนคงเป็นคนชอทาน
 เจ้า ปลูด มันยิ่งเกตุยดคนแตงควรุงรัง เหนเข้า
 เป็นหือค้ำรามเต็มอ ”

ในเวदानั้นมีเสียดใครเปิดประตูบ้าน และได
 ยืนคนใช้ดูใครคน ๓ ว่าทำไมจึงไม่มาทางหลังบ้าน
 ก่อน กัดบไปเข้าทางประตูหน้าบ้าน คนทั้ง ๒ ก็
 เดินหมากรุกกันค่อไป กัปตัน เวสต์ ยังไม่ทันจะ
 หยิบควเดิรพอดีประตูเปิด มีคนชอทานทถึงเข้ามา

ยื่นหยู่ในห้อง คนทั้ง ๒ ตกใจตกชันทันที เพราะ
 ตกแต่ไหนแต่ไรมา บางทีจะไม่เคยมีคนหน้าตาและ
 เครื่องแต่งตัวหย่างน่าทึ่งเรตเข้ามาในห้องนั่งเด่นเตย

ชายที่เข้ามาเป็นคณหนู่มรูปร่างผอมสูง มี
 หมวกผ่านำมีนสำหรับกันพายุเก่า ๆ คดมนหน้าเกือบ
 หมด หนวดเครารุงรังราวกับแขก เดือดผ้ากัซซาด
 ปรุเอาค้ายเยบร้อยไว้ ไม่ให้หลุดออกจกกัน จะ
 จารไนให้ครบ รองเท้ามีฟางทำเป็นแผ่นหุ้มไว้อีก
 ที เมื่อถปคน ตกชันจากเกออิ เดิรเดียงไปข้าง
 เคาไฟสำหรับอบห้องให้ออนซึ่งมีคัพห้อยไว้ แล้ว
 ถามว่า “นี่พ้อมหาจำเรญ เป็นใครที่ไหนดมา?”

ชายที่เดินเข้ามาในห้องคอบโดยเดียงกระเด้า ๆ
 แ่ดตงว่าอ้อนเปดียงไม่มีก่าตังและได้ทันทุกษ์มานาน
 ว่า “รูปร่างของกระผมคงเปดียงไปมาก จนผู้
 ซึ่งกระผมรักและนับถือแปดกไปจำไม่ได้”

แม่หนาเดียงของผู้ทพคจะเปดียงแปดกไป และ
 รูปร่างน่าตมเพชกัถ์ ถึงหย่างนน นางสาวซิดดา

ยังจำได้กรากเข้าไปหา และออกอุทานด้วยความ
ดีใจอย่างคั่นคั่นว่า “คุณพระช่วย! ฟอลคอน”

ก็ปัดัน เวสต์—“บุญมีนชวัญยื่นเกิดพ่อคุณ”
เสียงของ ก็ปัดัน เวสต์ ออกจะดังก้องๆ ตรงเข้า
จับไม้จับมือด้วยดีใจ

ฟอลคอน—“กระผมเองคือ คอนส์แตนต์”
ฟอลคอน พดยังไม่หมดประโยค ก็ปัดัน เฒ่าก็จู
เอาตัวให้ ไปนั่งเก้าอวดวงแหงนห้อยกอน คาของ
แกก็มีหน้าตาตอดด้วยยินดี ถ้าวาจาห้าม ฟอล-
คอน ไม่ให้พูดต่อไปว่า “หย่าเพิกพด หย่าๆ
พ่อคุณ พักผ่อนร่างกายกินอาหารให้สบายเสีย
ก่อนเกิด” แด้วแกไม้ทนรอเรียกคนใช้ กุดๆจอบ
๒ คนกับนางสาว ซิตตา วิ่งออกไปห้องคนใช้ คิว
ก็ปัดัน ตั้งคนใช้ ให้จัดทนอนหมอนเบาะอบอุ่นให้ดี
ส่วนตูก้าวออกไปเปิดตู้เกมเนอ เพื่อดูว่าจะมีอะไร
บ้างพอจะตมใจได้เร็ว ครนเอาพินมาตมที่เตาอบ
อุ่นห้องอีกใหม่ แด้วคิวเจ้าของบ้านกับบุตรกตม

เข้ามาในห้องนั่งเล่นแล้ว คนทั้ง ๓ ก็นั่งนิ่งตาคัน เพราะกัปตัน เวสต์ กับบตรีสาวมีความตั้งใจจนเหตอตัน ข้างฝ่าย ฟอลคอน ก็ปัดมใจคิดถึงคุณคนทั้ง ๒ ที่ได้คอนรับตน ต่างคนเคยนั่งนิ่งพูดไม่ออกหยุดสักครู่ นาคาคอดต่อหน่วยด้วยกันทั้ง ๓ ฟอลคอน เคยได้พูดกับ เบดก มาครั้ง ๓ ว่า “บางคราวนาคาเหตด้วยความซาบซ่านยนิค” คราวนเคยเป็นหย่างที่พคณนเอง

คณวณน ฟอลคอน ไม่สามารถจะเล่าเรื่องคกทุกขุได้หย่างดำหัดซของคณ คราวเมื่อออกจากประเทศสยามมาได้ โดยถฉนค เพราะคองเคิรมากกว่าจะถึงบ้าน กัปตัน เวสต์ เป็นหนทางไกคเห็นอยออนหมคกำดงตง ซำรุงซนคก็เป็นไซ้ ต้มเจบหนักมาคตงเคือน โรคคไโรค่อซึ่งไม่ใช่โรคร้ายจะไม่หาย เมื่อผู้ทพยาบาดได้เอาใจใส่พยาบาดจริง ๆ เพราะด้วยความรักไม่เหนแก่เหนคเห็น้อย? เหตุคณน อาคร์ยนางสาว ซิตตา เป็นผู้ประกบประคอง

พยายามเอง ด้วยไม่ไว้ใจมือคนอื่นเพราะกลัวจะ
พยายามไม่เหมือนคน ทั้งได้รับความภรรยาของ
กับตัน เวสต์ เค็มอบคร พออย่างชั้นดีปดาหที่ ๕
ฟอดคอน ก็พ้นจากไซ แมยงไม่มีกำลัง แคพอเด่า
เรื่องที่คุณได้ทุกชยากให้ฟังได้ เพราะฉนั้น ใน
เวตาเขนวัน ๓ เมื่อ ฟอดคอน นั่งหย่อนเก้าอี้ตัว
ใหญ่ข้างกองไฟที่จุดไว้ให้อุ่นห้อง มี กับตัน เวสต์
กับนางสาว ซิดดา เป็นผุคอยฟัง ฟอดคอน ก็เริ่ม
เล่าเรื่องของตน ตั้งมีแจ่งต่อไปในบทข้างน่าน

จริง—จะต้องรักไว้อีกข้อหนึ่ง ว่าไม่ใช่เพราะ
 ความโศกหวังหากำไรมาก ซึ่งทำให้กระผมใช้
 ไบเตรีเรือผ้า อันตรายใหญ่ หดวงมา อังกฤศคราวนี้
 ความจริง เปนด้วย กระผม หยากจะเห็นหน้า ผู้เป็น
 มารดาของรักของกระผม”

กับตัน เวสต์ รักไม่สุดบายใจมาก ด้วย
 ฟอลคอน ยังจำคำตักเตือนของแกแต่ก่อนได้ และดู
 เหมือนเพราะแกเอง ชายหนุ่มผู้นั้นจึงได้รับเคราะห์
 ร้าย แกจึงพูดต่อตนว่า “เมื่อมันแถมมาแต่รัก
 ชึ่งมันเถอะ นึกว่าซ้อเปนกำไรไว้เกิด ตกเขย!”

เมื่อ ฟอลคอน ได้จารในเรือซ้อเรือไบเตรีดา
 ชึ่งผู้นานกทราบหยุแถม จึงเล่าเรื่องต่อไปว่า “เมื่อ
 เดิรเรือมาในเดือนแรก นอกจากถูกลมใต้ฝุ่นใน
 ทเตจันแห่งเดียว เรือก็แต่บเรียบร้อยด้ดวงเรือข
 มา จนเข้าเตรีตมตากา ได้ โดยเร็ว แดวก้าวออก
 มหาสมุทร อินเดย์ ด้ตเข้าช่องน้ำในเมือง โมซัม-

บิก^(๑) ไม่ได้พบเหตุการณ์อะไรเลยเว้นแต่ถูกพายุก
 ครง ๑ หรือ ๒ ครั้งเท่านั้น ครนถึงแหลม กูดโฮบ
 ถูกพายุกใหญ่พัดเอาเรือโคลงเคลงบ้าง แต่เมื่อ
 แฉ่นอ้อกเกาะ เฮดเค้นซัน—ซึ่งได้แวะเข้าไปหา
 —ได้ ๕ วันก็ถูกพายุกตั้งตั้งไม่ทรนถ่วงถึงคองคัตเต่า
 ทง เสียหายเท่านั้นถาเทียบกับที่จะคองเสียชีวิต
 แตะดินค้าไป คุกก็เป็นการเดกน้อย แต่กตายเป
 เหตุให้ถึงแก่อัมจมหมตตัว เพราะคองคอยรวัง
 เรือให้แฉ่นดอยไปช้า ๆ ครงไปยังแหลม เวอร์ดี
 เพื่อซ่อมแซมเรือ ต่วงเข้าวัน ๑ ได้เห็นเรือโผดมา
 จากขอบฟ้าไร ๆ ทันโคนนกระผมรดักกวดก เพราะ
 ถาเป็นเรือรบดัดดี ดเปญ—หรือเรือดัดดีชาวเมือง
 สัตตี (เมืองในประเทศ เฮตยเรีย) ก็เปอนันหมค
 ทางจะพาเรือหนีพ

“กระผมย่นกตองให้คันทนดองดู พดางถาม

(๑) เมืองซันของ โปรตุเกส ในทวีป แอฟริกา ตะวันออก.

ว่า “ดูได้ความว่าเป็นเรืออะไรแน่ โยนส์?”

“ฉันหน้ต้องกตองหยุดได้สัก ๕ นาที แถ้วตอบ
ว่า ‘เรือ สเปญ ซอริบ ดูเหมือนเปนเรือใบขนาด
ใหญ่ด้วย บางทีจะบันทึกเพื่อเงินจากประเทศ ฟรุ
กตัมมากระมัง?’

“กระผมพูดว่า ‘เดชะบุญขอให้เป็นหย่างที่
พูดเกิด’ แต่ในใจยังไม่หายวิตกสักนิด ที่ว่าเปน
เรือค้าขายธรรมดา ถ้าเปนเรือค้าขายเช่นนั้นจริง
กดี จะได้ขอไม่ได้เอาเพตาใบแตะขนมปังบ้าง เพราะ
ขาดมือตง ส่วน โยนส์ ฉันหน้ก็ออกไม่สู้ไว้ใจคน
เหมือนกัน ได้พูดว่า :—

“ซอริบ ทำเปนเรือดีจริต แต่หย่างไรไม่ทราบ
กระผมไม่สู้จะเชื่อถือแตะยินดีเจ้าพวก สเปญ นั้’
คำที่คนของกระผมพูดนเปนความจริง เพราะเวตา
ประมาณเที่ยงวัน เมื่อเรือเข้ามาโกตักนห่างเพียง
ระยะยิงปืนถึง เจ้าเรือดำนหน้ก็แถ้วดงท่าทางเปนอริ
ยิงปืนขนาดตูก ๒๔ ปอนต์ ตัดข้ามหัวเรือมา

“ คันทนของกระผมเอ๋ยเลี้ยงชีพว่า ‘โอ้หมา
 วัด! จะบอกให้หยุดต้องวางโตด้วย’ หย่างไรก็คิด
 กระผมหมดทาง จึงยอมประคิบทตามที่มีนยงบั้น
 บังคับให้หยุด สักครู่คนในเรือตำนร่องถามมาใน
 ปากแตรสำหรับพูด ว่า ‘เรืออะไร? มาจากไหน?’
 กระผมก็คอบแตะยอนถามไปบ้าง คงได้ความสม
 กับที่คันทนของกระผมคาดไว้ คือเป็นเรือ ๑๒เปญ
 บันทกเนื้อเงินจะไปท่าเมือง คาคีช แต่วกระผมได้
 บอกไปถึงเรือเรือเดียว ขอไม้เต้าเพดาผ้าใบแตะ
 ขนบั้งบ้างสัก ๒-๓ ถุง ไม้มีเตี้ยงคอบได้สักครู่
 ใหญ่ๆ เข้าใจว่าผูนนคงตงไปพุดกับนายเรือ แต่
 จึงเห็นผูนนกดบขนมา คราวนี้ไม่ชวแต่กดับแต่ตง
 ไมตรียอมให้ตามที่ร้องขอ ยังเชิญให้ไปรับประ
 ทานอาหารกับ กัปคันทน ที่ในเรือด้วย โยนดี คันทน
 กระผมไม่สู้เต็มใจไป ครั้นจะประคิเชรก็ไม่เป็น
 ประโยชน์ เพราะถ้าไม่ใช่ศัครูก็คงหมายประสงค์
 อโรหย่างหนึ่งจึงได้เชิญ ถ้าเป็นศัครูจะรีบเอาเรือ

และสินค้าก็ได้ง่าย ด้วยกระผมหมดอำนาจจะถู
 ครอบมือ จะหนีหรือจะต่อสู้ไม่ได้ทั้งสองทาง
 ตกตงต้องรับเชิญไปด้วยกันกับ โยนส์

“ไปถึงนายบนเรือ ก็ปัดัน เป็นผู้นำกระผม
 และโยนส์ ไปในห้อง กระผมให้ปัดันใจด้วยเห
 นกิริยามรรยาทของ ก็ปัดัน เป็นผู้ดี และซักถาม
 กระผม โดยใช้คนในเรือคนหนึ่งเป็นล่าม (กระผม
 เข้าใจว่าเป็นคนเดียวกัน กับที่รองถามเป็นภาษา
 อังกฤษในคราวแรก) ถามถึงเรื่องสินค้าที่มียูใน
 เรือและมาไหนแต่ได้ชานานก็มากน้อย เมื่อกระผม
 ให้การเป็นที่พอใจ ก็ปัดัน ก็สั่งให้จัดเตรียมสิ่ง
 ของตามที่ขอไว้ ให้พร้อม ในเมื่อกำลังรับประทานอาหาร
 อาหารหยา

“ขณะรับประทานอาหาร อะไรจะทำให้กระผม
 พอใจมากเท่ากับเหนกิริยาวาจาอันสุภาพ ซึ่ง
 ก็ปัดัน ได้แสดงต่อ โยนส์ และผม และกระผมเชื่อ
 ว่าการทั้งปวงเป็นอันเรียบร้อยดีแล้ว เวลารับประ-

ทานคุยกันไปถึงเรื่องระเบียบการยื่นในเรือ อังกฤษ
 และเรือ สเปน ว่า ใครจะเรียบร้อยดีกว่ากัน กระ-
 ผมโต้แย้งอย่างแข็งแรงว่า อังกฤษดีกว่า การเป็น
 ดั้ง กับ ต้น คือ การจะพิสูจน์ให้เห็นจริงว่า ที่ใด
 แยง นนผด จึงพากระผมไปตรวจระเบียบการยื่นในเรือจน
 ทิว เพื่อให้เห็นเท็จและจริง ก่อนที่รับประทานของ
 หวาน ตอนเองที่กระผมรีบเคราะห์ร้าย เพราะเมื่อ
 เติร์ชนมาด้วยกันถึงหัวบันได ได้เจอชายคน ๓ ยืน
 หย ซึ่งกระผมต้องจำได้ทีเดียว กระผมรู้สึกในเดีว
 นนว่า เป็นอันหมดทางหนี เนื้อตัวออกจะฉันทด้วย
 เพราะชายฉนนคอไอ อับคุด แซกมตายนนเอง !

ถึงตรงนั้น กับ ต้น เวสต์ โยนกตองที่ดูบับง ! ดูก
 ทตงชนจากเกาะ เปตงวาจว่า “ไอว้ายร้ายนน
 หรือ ? จมมัน จมมันซี พูโไท !” ฟอลคอนไม่
 ทนฟังคำที่ กับ ต้น เวสต์ พดล่อดคชนกตางเรอง หรือ
 ดั่งเกดเห็นดีหน้านาง ดาว ซิตตา ซึ่งแต่ดงคณคตง
 ก็เด้าค่อไป :—

“แต่กระนั้น กระจมยังหวังหย่อมันคงจำไม่
 ได้ เพราะคราวเกิดเหตุที่ในอ่าวเกาะ เศปฟา โดเนี้ย
 กระจมยังเป็นเดกแต่งตัวก็ผิดกัน รูปร่างหน้าตาก็ก
 เป็ดยนแปดก ” (เวตาตอหนึ ฟอลตคอน ไวเครามั
 ผิวเนอคตาด้วยถุกแตกตม) “หนึแหตะชอรับ เมื่อ
 ไต่ฟ้าไปไคเรือทวดำ และเคริกถับมาถึงบันได มี
 ต้นหนโนเรือคน ๑ เข้ามาพคอไรกับ กัปตัน สองตำม
 คำเปนภาษา สเปนญ กัปตัน ก็หันมาพุดชอโทษ
 กระจมว่ามีชุระ ชอให้กัปตันงไปคอยในห้องเรือ
 กอน กระจมยอมตาม ไปคอยหยู่ในห้องเรือนาน
 ตั้งชั่วโมงจนเกิดคความปตาดใจ พุดตามตรง กระจ-
 มออกจะไมด์บายใจหย่แล้ว ตั้งคัยว่าจะไมได้
 เรือ เรื่องเปนจริงคือไอแซกมตายววยร้ายจำ
 กระจมได้ และก่าตั้งบอกให้พวก สเปนญ รู้ ชอที่
 กระจมตั้งคัยก็ได้เรื่องที่เดี้ยว พอด่วงต่อมาอีก
 ๑๐ นาที กัปตัน ผู้มีกรียาสุภาพตม่มอดไมกดับ
 เข้ามา มีไอแซกมตายและกดาดีอีก ๒ คนถือ

ชาวุขครบมือตามมาด้วย เจ้าเหต่านโตค่างตั้งมา
แล้ว พอมาถึงก็กระโดดเข้าตะครุบ โยนตั้ง และ
กระดมมัดแขนไว้แน่น

“ไอ้แขกมตายทำตาเซียวถตั้งดูกระผมราวกับ
ปีศาจ มีอรักรัดจ่อหยู่ตรงหน้ากระผม ปากก็
พูดว่า ‘ขอบคุณพระอ้าหัด้าที่ทรงให้ ไอ้หมา กริก
ตูกไอ้หมา ตกมามีอกอก’ กระผมแกตั้งพูดทำเป็น
จำมันไม่ได้: ‘นี่เรื่องอะไรกัน? เป็นโจรสตักหรือ
เป็นอะไรกัน?’ และกระผมถาม กัปตัน คื่อไปว่า
‘แขกมตายนี้ใคร?’

“ไอ้ศักรเก่าของกระผมซึ่งตอบชนว่า ‘คือผู้
ซึ่งทำเครื่องหมายให้จำไว้ได้ที่ตรงหูของไอ้ จำ
มันได้คิตเดียว ไอ้พระอ้าหัด้า!’ แล้วมันขไปที่
ไบหุกระผม”

กัปตัน เวสต์ ค่อดถามขึ้นว่า “ถ้านอกจาก
ไบหุ ไอ้ริยาจะจำได้ไหม?”

ฟอลคอน ตอบว่า “ เหนจะจำไม่ได้ แต่สัญญาชาติพวกผมมีความทรงจำได้ตั้งตาไว้นัก มันคงจำกรรมได้คล้ายคล้ายคดีตา แต่ไม่ทราบว่าได้เคยพบที่ไหน เมื่อมันเหนียวกรรมซึ่งมันเป็นผู้ทำให้แหง ในคืนวันที่กรรมบังคับให้มันตั้งกันเขียงไปหาเรือท่าน มันจึงนึกได้ทันที กรรมจะขอเล่าต่อไป มันได้เอากรรมแตะ โยนต์ เข้าได้ตรวจเดี่ยวหลายชั้น ตกตัวไปขังไว้ใต้ท้องเรือกระทำให้กรรมเป็นทุกซ์ต่าง ๆ นานา ”

กัปตัน เวสต์ ชักถามว่า “ เหตุไร กัปตัน เรือสเปญ จึงยอมให้ไอ้แขกทำเล่นตามชอบใจ ? ”

ฟอลคอน ตอบว่า “ ความจริงกรรมได้ทราบเรื่องในวันรุ่งขึ้น เมื่อไอ้ อับดุล สัตว์นรกเข้ามาหา มันบอกกรรมอย่างดีเนื้อดีใจ ว่า กัปตันคนนั้นเป็นคนเดียวกับที่คิดจะทำร้ายเรือท่านในอ่าว เคปฟาโตเนีย ไอ้ อับดุล คำรามหือ ๆ มีดำเนียงเหมือนสุนัขมากกว่าเลี้ยงมนุษย์ว่า หย่าง

ไรเชีย! ไฉ้หมา กริก ? กูได้บอกให้มั่งรวงไฉ้ อับตุต
ไฉ้หรือเปต้า ? กูตะจะเป็นตัวเวรของมั่ง'

" กระผมตอบมั่งว่า 'ไฉ้ชชา มั่งไป กูไม่
กลัวมั่ง จะทำอะไรได้ก็แต่แทงเท่านั้น'

" มั่งตอบด้วยกิริยาเกรี้ยวโกรธ ในเวตามัน
จะกลับไปว่า 'พระอาทิตย์มั่งรับสั่งห้ามการแก้แค้น
ทำโทษมั่งให้หย่อนนัก กูจะไม่ฆ่ามั่ง จะให้มั่งได้
รับโทษหย่างฉกรรจ์ซึ่งไฉ้พวกหมาคริตตั้ง กลัวยิ่ง
กว่าความตาย คือเอามั่งไปขายเป็นชชา'

" กระผมใจหาย เพราะหย่างไรเดี่ยเจ้าพวก
ตเปญ ยังไม่หายแค้นในเรื่อง ซึ่งกระผมทำแก่มันที่
เกาะ เคปฟา โดเนี้ยครึ่ง โน่น มั่งคงแวะเข้าที่ท่า
เมือง คูนิต หรือท่าเมือง เฮตเยยต์ เขาเรือแฉะดิน
ค้าของกระผมไปขายเดี่ยที่ตลาดในเมืองนั้น แล้ว
ขายกระผมแฉะคนของกระผมให้ตกเปันทาต กระ
ผมได้ทราบภายหลังว่า มั่งคิดเหมือนหย่างที่พด้น
จริง แต่หากพระเจ้าช่วย ดูเหมือนจะตงโทษมั่งที่

ประพุดตบาค้อเพือนถือคำสัณหาคริสต์คงด้วยกันซัด
ขวางมันมีให้ทำดำเรจตามปราถนา

“คนหนง เมื่อเรือเดรห่างจากเกาะ เคนาร์ ระยะ
ราว ๓๐ วัน กระทบก้าตั้งนอนหลับสันนิทหายในร
อคอ ตกใจตื่นซนด้วยมือโรมากระทบข้างเรือตั้ง
ต้น กระทบรดักตนเตนใจ วิตกว่าเรือจะโดน
หิน แต่หาใช่ไม่ เพราะตวงมาในทันทีกันนั้น ได้
ยืนเตียงคนร้องกรัดกราด เตียงบินเตะเตียงอาวูช
กระทบกันหยกกกอง

“โยนดี ต้นหนกระทบผมเชื่อเอาจริงจิงว่า คงมี
พวกชาติของคนมาช่วย ดีใจพุดซันว่า ‘หุเร! ไห้
พวกดีตดลกดีเรือเดว’

“กระทบตอบว่า ‘พวกที่มาคงไม่ใช่ อังกฤษ
เตียงกรัดกราดตงน เป็นเตียงของเจ้าพวกคนป่า
เถื่อนหรือโจรสลัด’

“นั่นแหละซอรับ ค้อตู้กันไต่ตักครึ่งชั่วโมง
จะเรียกว่าค้อตู้กันคงได้กระมัง—ก็มีใครถูกจับตัว

ส่งตงมาหยูไตทองเรือด้วยกัน กับกระผมตั้งห้าหก
 คน ถูกไล่ตรวจด้วย เพราะได้ยื่นเลี้ยงตรวจ
 และตามเลี้ยงที่พูด ทราบได้ว่าเป็นชาติ ฝรั่งด้วย
 ประการหนึ่ง คนซึ่งเป็นผู้จับเอากระผมไว้ก็กักตม
 ถูกจับอีกต่อหนึ่ง จะถูกใครจับกระผมบอกไม่ได้
 แต่จะขอย่อเรื่องเก่า คือ เมื่อเรือ ฝรั่ง แด่นเข้า
 มาใกล้ฝั่ง มีเรือใบ ๒ ลำ แด่นขนานกันมา ลำ ๑
 ร้องเรียกทุกเรือ ฝรั่ง เรือ ฝรั่ง ตอบรับ เรือ
 ลำนั้นก็บอกว่า เป็นพวก เฮตยี่เรีย รัฐบาลฯ หนี
 ใน มุไตอิษหมิต จักรพรรดิแห่งประเทศ มอซอกโค
 กัปตันเรือ ฝรั่ง เมตอคว ปล่อยให้พวกนั้น แด่น
 เรือเข้ามาเทียบเรือตน ทันใดพวก เฮตยี่เรีย ก็
 ขว้างโยทกา และกระโถดชนบนเรือ ฝรั่ง หนักตั้ง
 ร้อย ๆ ตัดนมหน้าตาดำ เป็ดอัยกายครั้งตัว กว่า
 พวก ฝรั่ง จะหายตกใจรู้ตัวทัน ก็พอดเรือตกไป
 หยู่ในอำนาจพวกนั้นเสียแล้ว กัปตันเรือ ฝรั่ง
 ทราบเรื่องเมื่อภายหลัง แต่ไม่ทันการเสียแล้ว

ว่าในเวด้าที่คนยังหยูกตางทะเล ได้เกิดสงครามขึ้น
ในรวงชาติ สเปนญ และชาติ มอรรอคโค เรือเมือง
ดีดดี จึงออกเที่ยวตรวจตามท้องทะเลคอยดักจับเรือ
ดี สเปนญ ซึ่งมันทุกเพื่อเงินมาในเวด้าซากดัย”

ก็บัดนี้เวดดี ชอบใจหัวเราะงอ เมื่อทราบเรื่อง
ดี สเปนญ ถูกจับไป ถึงกับพูดว่า “เฮอ! นี่มันเรื่อง
โหดมากินหมา ตัมนำหน้าไอ้คอน (*)”

ฟอลคอน เต้าคือไปว่า “แต่ดูน่าทุเรศมาก
เมื่อไอ้พวก เอตยี่เรีย จับไปได้ มันเอาครวนได้
ทุกคน แดวเอาเชือกผูกร้อยไว้เป็นพวกละ ๓๐ คน
บ้าง ๓๒ คนบ้าง รวมทงกระผมและ โยนต์ ด้วย
ต้องทนทุกขเวทนาหย่างนจนถึงท่าเมือง ดีดดี มัน
คอนให้ ชนบกคต้ายกับงวควาย คมคัวไปขังไว้ที่
ยังข้าวใหญ่ประมาณ ๑ ตัปดาห ในรวงนั้นให้
กินหยับบริบูรณ์

(*) เป็นตำแหน่งนำหน้าชื่อ ชาว สเปนญ สำหรับคนชั้นสูง.

“ ครนตวงถงวณท ๘ หรือท ๘ มันเข้าใจว่า
 พวกทถกจับมา คงพันตัวมากตั้งหน้าตาตจน
 เหมือนหย่างเก่า จึงค้อนเอาไปขายในตตาด เมื่อ
 มัดนคาคคนมาขาย พวกคองการชอกักพวกนมาค
 แดะเดอกเพนต้นคาคาเหตวน เปนคนให้อาปากคบาง
 จตรงซาออนแตะแซน เพอความกตามเนอแข
 แรงหรือไมบ่าง คุด้ามอว่าจะเปนปุมชรรหะหยาบ
 แขงหรือว่าออนน่มซาอวบาง ถ้าออนน่มซาอวถอว่า
 เปนชองมราคาคัง เพราะบางทจะเปนผุด มเพอน
 ผุงหยู่ทางโน้นจะได้อามาชอถายคัวไป โดยให้คาค
 ถายเปนจำนวนเงินมาก ๆ ผุดคองการชอชิงไซจิช
 ทูบนำออกจิชโครง แตะให้ชิงหือในบริเวณตตาด
 กตบไปกตบมาเพอทคตองคตม ”

กตบนั้น เวตค หนึ่งฟังให้นิกโกธร พุดว่า “ ใ
 หมา คค มันทำแกพวก ครีตคัง หย่างนนี้กได้ ”
 เนอคัวแกตั้น ราวกับพวกมาชอทาด กาดังตรวจ
 จาคคัวแกเอง

ส่วนนางสาว ชิตตา เบตังเตียงตั้งชัคด้อตขึ้นว่า
 “คุณพระช่วย! นี่เชอต้องทบทรมานเหมือนหย่าง
 ทัพคนดวยหรือ?”

ฟอลคอน ตอบว่า “ถูกร้ายยิ่งกว่านั้น” แล้ว
 เต่าต่อไปว่า “ดู ๆ ก็น่าปวดตาซอรับ โยนส์ ไฮ
 อับคุด แตะกระผม ถูกคน ๆ เดียวซ้อเอาไป ไฮ
 นายใหม่เปนคนใจร้าย หวังแต่จะให้ได้เงินทมัน
 ค้องตงทนซ้อเอาไปกตบคั้นมา โดยใช้กำลังของ
 ฝุทมันซ้อไว้ เพราะฉนั้น เมอมันพามาถึงบ้านมัน
 ซึงหยห่างจากเมือง สัตถ์ราว ๓,๐๐๐ เส้น มันใช้
 ให้แบกของหนัก ๆ ไปเมืองโน้นมาเมืองนี้ งาร
 หย่างนเหมาะกันก็แต่มา ใช้ให้พันดินโนนาในสวน
 บ้าง เปนคนงารตมมือสร้างบ้านบ้าง ใช้ให้ทำ
 งารหยักตางถนนบ้าง อาหารการกินโดยมากเปน
 ซนมบ่งชาวตูกเตอยดำแตะหน้าเท่านั้น กระผมทน
 ทุกขเวทนาหย่างนมาได้ ๖ เดือน ในใจนึกถึงพระ
 จ้าวเต็มอวาคงจะบันดานใหม่ซงหน้ไคส์กคราว ๓

ไอ้ อับดุล ก็อดทนใจหายไม่แพ้กระผม และโดย
 ความเฉลียวฉลาดของมัน จนนายมีความรักใคร่
 ส่วน โยนส์ ตันหนกระผม ได้พยายามหนีไปให้
 ถึงฝั่งทะเลครั้ง ๓ แต่ไอ้ อับดุล ตามไปทัน ต้องถูก
 จับตัวมาอีก โดนทำโทษถูกเชี่ยนที่ฝ่าเท้าด้วยหวาย
 จนเวตาล่วงมาอีกหย่างน้อยได้ ๓ เดือน เมื่อเห็น
 ว่า โยนส์ หมดขาดัยในตัวแล้ว ไอ้ นายก็บังคับให้
 ทำงานตามเคยอีก แต่เท่ายังต้องได้ครวญห้อย

“แม่ ไอ้ นายของกระผมจะค้าขายได้กำไรงาม
 รวดเร็วสักปานไร แต่ข้าพเจ้าที่ดื้อกันแน่ๆ ได้พบ
 ทรัพย์ในเรือชาติ ดัเปญ และเรือของกระผมมาก
 มาย กระทำให้ ไอ้ นายกระผมคืนเตนเกิดความ
 โดง จึงซื้อหุ้นเรือสดัดพวกมันไว้ครึ่งหนึ่ง ด้วย
 หวังว่า คงพบเรือมันทุกเนื้อเงินกดับมาประเทศ
 ดัเปญ ถ้า ๓ หรือ ๒ ถ้า ก็จะได้ครึ่งเอามา มัน
 รู้ห้อยว่า โยนส์ และกระผมชำนาญเคียวเรือ จึงสั่ง
 ให้ ไปห้อยในเรือสดัด และแจ้งความประสงค์ให้

ทราบหย่างดีว่า ถ้าไม่ทำการให้คิดหรือพยายามจะ
หนีไปจากเรือโดยไม่ขออนุญาต จะต้องถูกทำโทษ
เขียนให้ตาย แต่ถ้าประพฤคคนเรือบรอยเชอพัง
ค่านายเรือ และช่วยจับเรือสเปญมาได้สักตำหนึ่
ก็จะปล่อยตัวให้เป็นไท ด้วยเหตุนี้ กระผมจึงกตาย
เปนพวกสัดดีไปโดยไม่เต็มใจสักกนิค กระผมต้อง
ขอบคุณพระเจ้าอ ด้วยการค้าขายหย่างซัวซำของ
มันเปนหยุไม่ได้นาน เพราะเมื่อได้แต่นเรือเที่ยว
ค้นหาเรือ สเปญ ได้สัก ๑๐ สัปดาห์ ไม่มีผลอะไร
กระผมและ โยนส์ กัดบมา ส่วนไอนายคังคาคอย
หยุททำเมือง สัดดี เมื่อเหนกัดบมาไม่ได้อะไรก็
เตี้ยใจ เพราะได้เตี้ยทรพยไปแถวเกือบครึ่ง เตย
ขายหุ้นทองไว ให้แกมฮอน และพากระผมและ
โยนส์ กัดบไปบ้าน เพื่อชคเซยเงินที่มันขาดทุนไป
มันกัลดรายจ่ายใช้สรอย คิดจัดการทำนุบำรุง
สมบัติของมัน คือตัวกระผมและ โยนส์ ให้คชน
จนสุดสำมารถ เพื่อคิดหากำไรไว้คเอาจากตัวกระ-

ผมและ โยนัส โดยบังคับให้หาเงินมาให้มันเดือน
 ละ ๒๐ เหรียญทุกเดือนไป ถ้าไม่หย่างนั้นจะ
 เขียนจนตาย คำตั้งชนิดนี้ฟังดั่งมีอนกับตั้งให้เอา
 ตัวไปประหารชีวิต เพราะจะหาเงินที่ไหนให้ได้
 ๒๐ เหรียญ ก็พ้นวิษยจริง ๆ ไอ้ชาติ มัวร์ ฉลาด
 นายกรรมมันก็รู้ ได้ดั่งว่ามันตั้งไปจะได้ผลหย่าง
 ไร มันให้กรรมและ โยนัส เปิดร้านขายตะกั่ว,
 เหล็ก, กระจันปั่น, ตูราและยาสูบ มันจะออก
 ทุนรองไปให้ และต้องหาเงินมาผ่อนใช้มันเป็น
 รายเดือนกับเงินอีก ๒๐ เหรียญด้วยทุก ๆ เดือนไป
 “ตรงหน้าหน้าเพิกเข้าใจว่ามันจะเปิดช่องให้
 หากำไรเหลือเก็บไว้ได้บ้าง แม้แต่เดกน้อย ใน
 ที่สุดก็จะได้มีเงินพอจ่ายค่าตัวได้ ไอ้เดมาฉลาด
 เฉียบแหลมรู้เคมีใจว่า ถึงกรรมและ โยนัส จะ
 ตั้งหน้าค้าขายหย่างไร ก็คงเป็นตักหมนมหยู่รำไป
 แต่ไม่มีทางอื่นก็ต้องทนทำการค้าขาย เพราะ
 หย่างน้อยยังเป็น การที่เหมาะ กว่าไปทำงาน กตาง

ทั้ง เปนสัตว์ หรือทำงานในบ้านให้มัน อาศรัย
 ด้งหน้าคาขายจนสุดก้าง จึงพอหาเงินมาให้มัน
 ได้คนตะ ๑๐ เหรียญ และผ่อนใช้ทุนอีกต่างหาก
 บ้างเดกน้อย ถึงสามารถหามาใช้ได้เท่านี้ก็คงเกิน
 ความคาดหมายของมันหย้แล้ว เพราะเมื่อนำเงิน
 มาให้ ได้เพียงครึ่งของจำนวนที่มันคาดไว้แต่แรก
 ก็ไม่เห็นมันบ่นดักคำ

“ในเวदानัน แม่ได้ทำการตามดำฟังหากำไร
 ให้ไอแซก มัวร์ จะนับว่าเป็นไทแก่ตนก็ณเพาะ
 ซื่อเท่านั้น เรื่องจะหนีเป็นอันเป็นไปไม่ได้ เพราะ
 หยุ่ไทดจากทเดเกือบ ๓,๐๐๐ เด็น และมันบังคับ
 ให้หยุ่ในเขตต์โดยรอบเพียง ๒๐๐ เด็น ซินด้าออก
 ไปไทดกว่านั้นเป็นต้องถูกเขียนหย่างร้ายแรง อีก
 ประการหนึ่งไอ้อับคุด ก็ยังคอยระวังแจหยุ่ด้วย มัน
 เปนคน มัดสุดมัน คือถือค้ำดนามหมัด และทง
 มีกความเกตุยคชัง โยนต์ และกรรมที่สุด และมี
 ใช้แต่มันได้เป็นไทแก่ตนเท่านั้น มันยังเปนทไว้

วางใจของไอ้ นายคิ้ว และไอ้ตัวนายกระผมได้
 ดีว่า มันไม่ยอมให้เสียโอกาส เมื่อมันอาจจะข้าม
 เหนง โยนต์ และกระผมได้ ไอ้วายร้าย อับคุด ที่
 พยายามมาคว่ำกระผม ก็คอยหาเหตุจับผิดเต็ม
 อซึ่งอาจจะทำให้กระผมต้องรับโทษถูกเขียนให้เป็น
 ที่อับอายได้ ภายหลังจากความพยายามของมันจักร
 แหน่นจะดำเรจ เรื่องเป็นอย่างไร กระผมจะเด่า
 ให้ฟัง

“โยนต์ กับกระผมทำการค้าขายได้คั้งต้องมา
 ตัง ๒ เดือน ครบถึงเดือนก็นำเงิน ๓๐ เหรียญ
 และเงินผ่อนใช้ทุนอีกบ้างเดกน่อยไปให้ทันกำหนด
 เต็มอ ทำให้ ไอ้ อับคุด คั้งยังฟังเก้อไป เพราะไอ้
 นายรักเงินทองของกระผมมีความพอใจ อนุญาต
 ให้ โยนต์ และกระผม ในเวลาที่มันหยเินเมือง
 ไม่เคิรทางไปไหน ขยายเขตค้เที่ยวให้เกินออกไป
 เปน ๕๐๐ เต็น แทน ๒๐๐ เต็นที่ได้กำหนดไว้แต่เดิม
 แต่จะไปคั้งมีบ่าวชาติ มัวร์ คน ๑ ซึ่งมันไว้ใจมาก

คุมไปด้วย และมันได้พยายามแสดงการเอือมเพื่อ
เดก ๆ น้อย ๆ ให้บ้างพอบันทึกความลำบากตง
ฝ่าย โยนธ์ และกระผมก็ไม่ใช้เงิน ได้แสดงวาจา
ชอบบุญคุณมันน้อย ๆ และทำกิริยาร่าเริงให้
มันเห็น กระผมเชื่อว่าไฮ้ ใจคงวางใจคิดว่า โยนธ์
และกระผมทอดอาลัยไม่ตั้งใจจะหนี เพราะเมื่อ
มันมีธุระไปจากบ้านนานคงหงายสัปดาห และกั
กถ้าเอาไฮ้ อับคุด ไปด้วย ไม่ต้องให้คอยระวัง
โยนธ์ และกระผมทุกฝั้เท่าเหมือนแต่ก่อน ไฮ้เดมา
ชาติ มัวร์ จะไว้ใจในบ่าวของมัน ๒ คน คือ โยนธ์
และกระผมด้วยเหตุหย่างไรก็ตาม กระผมไม่จำ
เป็นต้องบอกท่านให้ทราบว่ ตั้งแต่แรกได้รับ
ทุกขเรื่อยมาทั้งกลางคืนกลางวัน ที่ โยนธ์ และ
กระผมจะไม่คิดหาทางหนีไปให้หลุดพ้นจากความ
เป็นทาสมาเป็นไทเลยจนนาที่เดียวเป็นไม่มี แต่
เมื่อเห็นมันคอยเฝ้าระวังหยุ่งแข็งแรง และถ้าหนีไป
ไม่พ้นจะต้องถูกทำโทษหย่างร้าย กระทำให้ โยนธ์

แต่กระผมยอมทอศอด้ายไม่หวังไปพักหนึ่ง มา
 บัดนี้ไอนายไม่หยุ ซ้ำไเอ้อับคุด ซึงคอยเฝ้ารวังดู
 กุไปเสียดวย หย่างชนชวักเปนชองให้หนได้บาง
 ถาคิดหาทางคบคาเจ้าบ่าวชาติ มัวร์ ซึงคอยกิด
 ชวางไม่ให้ออกไปนอกเมืองในขณะนายยังไม่หยุ

“เพราะหิดดวยไคทราบวาเจ้าบ่าวคนทมาคมน
 เปนบ่าวหยุกับไเอ้เดมาชาติ มัวร์ มาหตายบี่ กัดัง
 มีคความถุษาไเอ้อับคุด หย่างแกกดำ เพราะมัน
 เข้าใจวาไเอ้อับคุด ไปแทนที่เปนคัวไปรดของนาย
 มัน กระผมก็เดยดำไเอ้อับคุด เสริมเรื่องให้มัน
 โกรทหนักชน และกดำวหาว่านายเปนผู้ไม่รู้จัก
 คณคความคของชาเกาทคคความซอด้คย มันพอ
 ใจฟังคำของผุซึงเห็นพองคตองตาม เพราะถกอา-
 รมนมัน และซึงมันอาจควรปรับทุกซได้ อาการ
 นย้อมมีแกดำมีญชนทกรบทุกนามเมื่อสับคความคับ
 แคนใจในเรองใดเรองหนึ่ กระผมได้ทำเพราะมัน
 เปตียนคความคิดใหม่ทมาชอบพอกับกระผม เยน

ฉันหนึ่งกระผมจึงมอมเหต้ามัน แม้มันเป็นคนมีดี-
สุดมัน ในคำสอนบัญญัติห้ามไม่ให้กินน้ำเมา มันก็
ไม่ขัดข้องอะไรนัก เบนแต่หลบไปในที่ลับๆ ก็แล้ว
กัน พอมันเมาเหต้ามัน กระผมแตะ โยนด์ ก็แตรังปรับ
ทุกซกับมันว่า หมันไม่ดบายเส้นสายตึงเพราะไม่
ได้ ไปไหน หยากจะหยุดพักเที่ยวดักที่ จนใจที่ไม่
มีใครพอไว้ใจได้จะให้เฝ้าร้าน ไอ้ทาดันดานโกง
เหนเป็นโอกาสจะฉ้อตกรไต่บ้าง ก็ฮบเหยื่อที่ต้อ
ไว้กต่างว่า มันเชื่อว่ากระผมแตะ โยนด์คงไม่หนี
ซ้าบอกเด็ดด้วยว่าถึงจะหนีก็ไม่พ้น เพราะในเมือง
นี้บ่าวซึ่งเป็น คริสต์คิง ถ้าออกไปจากบ้านนายของ
ตนเพียง ๘๐ เด็น ก็ต้องถูกคนซาค มีวร ทพบคน
แรกบังคับให้แแต่คงไบอนุญาตเป็น ตายตักษณ้อก-
ษรนายว่ายอมให้มาได้ มันออกความเห็นให้ไป
พรงัน แตะรับเป็นธุระจะเฝ้าร้านให้ มันบอกว่า
ถ้าไม่มีไบอนุญาตจากนายจะลำบาก แต่รับรอง
ว่าถ้าถูกจับพาตัวมาต้งก็ไม่เป็นไร ไม่ต้องถูกทำ

โทษ เพราะมันจะบอกว่ามันเป็นผู้อนุญาตเอง แต่
ไอ้ช้ช้หน้าดำในเวตามันพูดมันคนเค้เจ้าเจตนาของ
กรรมได้ แต่มันทำใจดีอ้อเจ้ย เพราะดวงมาอีก
ตีปดาหหนึ่ง ไอ้ช้ช้เก่าแทนที่จะเป็นคนซื้อดีดัยดัม-
นาคุณนาย มันก็เก็บของในร้านขายเป็นตังเงิน
เดี่ยเรียบแล้วเปิดหนีออกจากเมืองไป

“ในวันรุ่งขึ้นเวตาช้ช้ เจ้าช้ช้ มีวรี กต่างว่า
กรรมและ โยन्ह์ ออกไปจะถูกนายประตุถามขอ
ดูใบอนุญาต จึงพาตัวออกไปตั้งนอกเมือง นั้บ
ว่าวันนั้นเป็นครั้งแรกจับเดิมแต่คกมาเป็นทาส์ ท
กรรมและ โยन्ह์ ออกมานอกเมืองได้ตามดำฟัง
ไม่มีใครกุม รดักในใจไว้เสมอว่าไม่มีใบอนุญาต
จึงตั้งใจคิดจะหลบหนีไม่ให้คนพบเมืองไม่ว่าเด็ก
ผู้ใหญ่พบปะถามแต่จะหลบพ้นได้ เหตุุนจึงพยา-
ยามจะหนีเขาป่าแถบนั้น ตรงไปพักซ่อนตัวหย้ใน
บ้านโดดแห่งหนึ่ง ระยะเวลาจากเมืองราวชั่วโมงเศษ
ซึ่งเข้าใจว่าเป็นบ้านร้าง นึกว่าถึงซ่อนตัวหย้ทนน

พอให้มันจิ้งจะหนีไปได้ตูดอก ออกเคิร์มาในป่ายัง
 ไม่ทันถึงครึ่งชั่วโมงก็ได้ ยืนเตี้ยงมีเท้ามา เหลี้ยว
 ไปดูเห็นคนขี่ม้ามา ๒ คน ตกใจคิดว่ามันกตัวจะเป็น
 ใครตามมาจับ ก็หนีเข้าไปซ่อนในดุ่มทุมไม้ซึ่ง
 หยุ่ไกลๆ การที่ตกใจกตัวเป็นอันเหตวเบต่ำ ๆ
 เพราะพวกมันขี่ม้าเดยไปไม่ได้เหลี้ยวดูซ้ายขวา
 อาตามตกใจ กตัวแต่ละต้อง การ จะ หนี ไป โดย เรว
 กระทำให้มันนึกถึงว่า ไม่มีใครในเมืองทราบว่
 เราหนีมา ถึงพวกทขี่ม้าไปจะเหลี้ยวมากก็เห็นแต่
 ข้างหลัง คงเข้าใจเตี้ยว่าเป็นเพื่อนเคิร์ทางด้วยกัน
 เพราะเห็นแต่งตัวเป็นชาติ มัวร์ ในหัว ๑ ภาค
 นาพิกานั่นเอง กระผมกับ โยนต์ ออกจากดุ่มทุม
 พุ่มไม้เคิร์ทางต่อมา ไม่ช้าแต่เห็นบ้านซึ่งเราต้อง
 การไป แต่เตี้ยใจเจียนตมจับ เพราะมองแต่ไกล
 เห็นคนชาติ มัวร์ ตั้งจากม้าหยุดพักยืนกินน้ำหยุ่ตรง
 ประคู บ้านซึ่งเข้าใจว่าเป็นบ้านร้างกตายเป็นบ้าน
 มีคนหยุ่ไปนิบ เพราะหิดตักหนอยทริเตี้ยคนมือ

แต่กระนั้นอาการของกระผมกับ โยนส์ ยังคง
 เคราะห์ร้ายอย่างพิลึก ๆ ใหญ่ เพราะจะเดิรย้อน
 กลับไปก็ไม่ได้ จะเดิรต่อไปในเวธากตางวันก็ไม่
 กต่า ฝเหินทางข้างขวาย้านมีเตาเผาปูนใหญ่ ๒-๓ เตา
 ถ่าไปให้ถึงหย่าให้ ใครทันแแต่เห็น ก็พอเอาเปนท์
 ซ่อนตัวได้ กระผมกับ โยนส์ จึงเดิรอ้อมบ่าไปจน
 ถึงที่ตรงเข้าไปต้มควนออกค้อหยัรมกำแพงเตย ๆ
 แต่ว่าหยุ่งโกตบ้านจริง ๆ ได้ยงคนขมาพคกันได้
 ยินถนัต หนึ่งภาวนาใจเปนท์ทุกชกตัวพวกนั้นจะเข้า
 มาพบ ได้ชกชวโมงพวกนหนกขนม่าไป ไปได้
 ยังไม่ทันหายใจทงทองค์ เจากรรม! มีหญิงชชาติ
 มัวร์ ๒ คน เดิรมาเกบพนักโกตเตาปูนเข้ามาทกที่
 เห็นไม่ได้การท่าจะเกิดเหตุแน่แแต่ ชนท่านอนหนึ่งมา
 พบเข้าก็จจะส่งคัยทันทว่าเปนท์ทาด์พวก คริต์ตัง หนึ
 มา ตกตงค้องแขงใจท่ากตาด้านหน้าตักชนออก
 ไปพคภาษา มัวร์ ซึ่งเรียนนรมาบ่าง บอแก่หญิง
 ทง ๒ ว่าเปนท์คนชายชของหยุ่งในเมือง ออกมาเทยว

และอาสาช่วยชนพื้นให้ หญิงทั้ง ๒ พอใจในกิริยา
 สภาพก็ยินดีให้ช่วยชน เพราะเขาแรงคน ทำหน้า
 ยิ้มหนักขันในใจกดขี่ไป ทั้งวันในวนั้นเป็นอันไม่
 ตกใจอะไรอีก เวดากดางคืนจึงออกเดินต่อไป ยัง
 ไม่ทันรุ่งสว่างก็พ้นมาได้ไกลตั้ง ๘๐๐ เส้น ผ่าน
 กระจิมพวก มัวร์ มาหลายแห่ง คนยามที่เฝ้า
 กระจิมเมื่อแต่เห็นคงเข้าใจว่าเป็นคนชาติเดียวกัน
 และได้ยินเสียงพูดเป็นภาษาคนด้วย จึงปล่อยให้
 ไปโดยสะดวกไม่ซักถามหย่างไร รุ่งขึ้นหยุดพัก
 ช้อนควาได้ส้มทุมไม่อันทาบ กินน้ำและขนมปังซึ่ง
 ได้กะเพาะสัตว์มา๑ กะเพาะ และอีก ๒ กุงเตกๆ
 พอแก้ความหิวกระหาย”

กับคืน เวสต์ กถามชน : “แต่ฉันหนีไปทางทิศ
 ไหนกัน? ไปในเวดากดางคืนไม่มีแผนที่และเข็ม
 ทิศทำหย่างไรจึงหาทางพบ?”

ฟอลคอน ตอบคำถามว่า “หนีไปทางชาย
 ทตใต้เมือง สัตตซึ่ง โยนส์ เคยมากับไอนายหลาย

ซึ่งทำให้บีบติดตงกคือ ห่างจากที่นั่นไปราว ๒๐
 เส้น ทางขวาและทางซ้ายมีหมู่บ้านใหญ่ ๒ แห่ง
 ยังมองแต่เห็นชาวบ้านพากันออกไปทำการประจำ
 วันของคน เพราะถนน ๒ ฝั่งของบึงนั้น
 ไปซ่อนหย่อมบนต้นไม้โอ๊กต้นไม้ใหญ่ อาศรัยใบเปน
 เครื่องกำบังตัว จนกตางคืนก็ยังไม่ได้กินอะไรนอก
 จากตุ๊กไม้โอ๊ก พออิมไปได้ ถึงหย่างนั้นยังมี
 ความหวงหวากเป็นไทแก่ตน เพราะเห็นหยู่ข้างนำ
 ไร ๆ แล้ว แต่ว่าเจ้าศิวทำโทษหรือบางที่จะต้อง
 ตกไปเปนทาสหยู่ช้วนาคามีตามหลังมาด้วย

ตกเวดากตางคนรู้สึกขมขื่นใจ ด้วยได้นอนพัก
 หย่อมบนต้นไม้โอ๊ก หดับดบายคตงวัน (ไซ้ผูกตัวเข้ากับ
 กิ่งไม้จะได้ไม่ตก) เราเค็รไปจากภูเขาเดียบ
 ไปตามฝั่งทะเลลึก ๔ ชั่วโมง มาตามทางพบตำธาร
 น้ำชุ่ม ๆ แห่ง ๓ จึงเอากะเพาะน้ำจวงเขาไว้ รุ่ง
 เข้าจับเต่ามาได้ตัว ๓ และหอยได้สัก ๓ ตะกร้า
 ซึ่งเป็นอาหารหย่างพุ่มเพื่อย กินอาหาเด็รจแล้ว

นอนพักหยู่สองสามนาฬิกา จึงกล้าออกเดินต่อไป
 ในเวดากดางวัน เพราะเหนงม้ประเทศแถบนี้ไม่
 มีคน วันนั้นไม่พบมนุษย์สักคน จวนเย็นจึงเห็น
 เมือง ลัดดี มองเห็นบ้านช่องหอคอยได้ตะคุ่ม ๆ
 แต่ว่าไกล ซ้ำมีความปดิมใจด้วยเห็นเรือดำ ๓
 ทอดลมอหยุดิบ ๆ ซึ่งเข้าใจว่าเป็นเรือชาติอังกฤษ
 ทำนกงคาดความในใจของกระผมและ โยนส์ ถูกว่า
 มีความปดิมใจเพียงไร และที่กระผมทั้งสองคง
 ใจพยายามรีบไปให้ถึงเรือโดยเร็วเท่าไร แชนชา
 จะหักไปตักทอนเพราะความเร่งรีบก็ไม่เอาใจได้
 แต่กระผมหวังใจเดี่ยวด้นกันไปทุกซมชน ด้วยเห็น
 ว่าที่จะไปให้ถึงนนไดยากนัก จะหาเรือที่ใกล้ ๆ
 สักดำก็ไม่มี หรือจะพบไม่ผู้กรัดทำเปนแพก็ไม่ได้
 ครั้นจะว้ายไปก็เหลือกำลัง เห็นแต่ความคิดซัด
 เตยทงนน มีหยเพียงทางเดียวคือ ต้องหาญเข้า
 ไปในเวดากดางคืน เตียงบุญเตียงกรรมทีใครจะ
 พบปะตัวและจับกุมเอาไปคู้ที่ ค่อย ๆ ตอบตงไป

ททาเรือ คงจะพบเรือรบของใครเข้าตั้งดำเป็นแน่

“นั่นแหละซอรัป เมื่อตกตงเดียงดงนแแต่ กั

ซ่อนตัวหยับนคัน พิก ไบใหญ่จนตวงเข้าเวตาทกตาง

คณจ้งออกเคิรจะเข้าไปในเมือง เกราะห้มันย้งไม่

ต้ง เมอจวนถึงเมืองห่างราว๒๐เดัน ไปพบกระโจม

พวก มั้วร เข้าแห่ง ๑ โดยไม่ทันรู้ตัวในเวตาทที่เคิร

อ้อมมา ฉเอนไ้อ่ค้หนักเจ้ากรรมซึ่งเผ้ากระโจมได้

กตั้นมันเห้าชน คนในกระโจมวิ่งออกมา จักระ-

แแต่่นมันจะจับตัวได้ แต่เขาย้อมว่าความจวนตัว

ทำให้เกิตควมว่องไวราวกับมีปีก กระผมกับ

โยนต้ง วิ่งหือไปตามทางเขาหีบเขา ซึ่งมีคนไม่ทบ

แหวกตุ้มตุ้มไม้ ซึ่งเป้นพุ่มใหญ่เข้าไปนอนซ่อน

หรือต้งตัวตงเพราะหมดก่าต้ง กระผมขอเด้าเพิ่ม

เคิมว่าเวตานั้นหมดทางที่จะหนีค่อไปอิก เพราะ

ไ้อ่พวก มั้วร ได้มากงทราบแแต่้วว่าหนีเข้าไปซ่อนท

ไไหน กระผมแแต่ โยนต้ง หายใจแหม่วๆ เอียงหู

ฟังกับพันคิน ในใจนึกหว่นในเวตานั้น คาคหุ่ทุก

กั

ขณะที่ไอ้พวกที่ไต่จะตามเข้ามาในพง แต่ก็น่าอัศจรรย์ซึ่งกระผมออกจะคิดว่าอัศจรรย์จริง ๆ ด้วย เพราะไม่ได้ยินเสียงมันตามมาหรือเสียงอะไร นอกจากเสียงอกเด่นคึก ๆ หายใจแหม่ว ๆ ของกระผมทั้ง ๒ เท่านั้น ชั่วโมง ๑ เดม ๆ ที่ต้องซ่อนตัวหย่าห่างกว่าจะเชื่อใจว่าพ้นอันตราย แต่เจ้าพวก มัวร์ ไม่ได้ไต่ตามมาเราก็รู้ไม่ได้ เพราะมันไม่ได้ถูกดักขโมย หรือเห็นหน้าตาและได้ยินเสียงอะไรของเรา คงจะเข้าใจว่าสุนัขของมันเห่าใบคองแห่งทำให้คึกใจไปเปล่า ๆ ความจริงก็เช่นนั้นด้วย เปนแต่คนเคียวทางหย่างสุจริต ๒ คนเท่านั้น !

“ สุ่มทุมไม้เปนที่ซ่อนตัวในเวดากดางวันได้ดี และวันนั้นเปนวันอัศจรรย์ไม่โปรดใจยิ่งกว่าวันอื่น ๆ คึงแต่ได้เคียวทางมา หรือบางทีจะเป็นด้วยจวนจะไต่เป็นไทซึ่งดเหมือนจะใกล้เข้ามาแล้ว ยิ่งใกล้เข้ามาความวิตกกังวลยิ่งมากขึ้น กัดจะเป็นหย่างสุภาษิตว่า ‘ ถวยพดัดเมื่อถึงปาก ’ (เรือดำเมื่อ

จอด) การณ์จะเป็นอย่างไรก็ตาม ข้อทวิตกมี
เหตุผลพอ เพราะเวตาราวเที่ยงวันกระผมและ
โยนส์ ตกใจด้วยสุนัขเห่าดังอีก

“กระผมกระซิบบอก โยนส์ ว่า ‘ไอ้พวก มัวร์
มา เบ็ดหน้ไปเกิด’

“โยนส์ ตอบ ‘จะหน้ไปไหน ขึ้นหน้ไปมันก็
จะเห็นเรา หยไนน้เหมาะกว่า เพราะมันยังไม่รู้ว่า
เราซ่อนหยไนน้ อีกประการหนึ่ง มันคงมาแค่คน
เดียว เพราะไม่ได้ยินเสียงพูด ึ่ง ๆ ไ่วเบนน้’

“ต่อมาได้ยินเสียงไม้หวดคอกอหญาโกดๆ คูน้
เห่าอีก แด่วไค ยินเสียงนกกระทาบินหวิว เพราะที่
ดตเห็นนกบินหน้ เพราะเจ้าหมอนน้ทเป็นนกแดง
จับสัตว์ เดยไต้ตามน้ไป

“โยนส์ ค่อว่า ‘ตกใจไปเบด้า ๆ เกือบเดี่ยท’

“กระผมเหื่อกาดไหดโซมหน้า คอบว่า ‘จ้กระ-
แห่ดน้ทเดี่ยว’ แด่วคองจุกปากเพราะไค ยินเสียง
คนเคิรมา

“กระผมและ โยนส์ ต้องนอนหนึ่งพังหยุก คราว
 นมองไปดูทางสี่มุม ซึ่งแตกเป็นช่อง เห็นคนที่เดิน
 มาใหม่เป็นชาวบ้านนอก ไปชักเลือดที่ตำรากรดับ
 มาเอาตากไว้บนพุ่มไม้ ชายคนนั้นรอกหยูที่นั่นไม่
 ข้าเท่าไร แต่สำหรับกระผมคนนานเต็มทีทนไม่ค่อย
 ไหว กัดจวนกระทั่งมันจะได้ยินเสียงหายใจ อา-
 การของกระผมอดอดเค็ดรอนกว่าคน ไม่กล้า
 เขี่ยคแซนซากตัวจะกระเทือนดังกรอกแกรก ต้อง
 ผ่อนหายใจให้ค่อย ๆ ออกเบา ๆ มีหน้าข้าไ้
 จมูกแฉกเกิดคันยิบ ๆ หยากจะจามออกมาให้ได้
 ต้องกตัญจริง ๆ จึงดำเรจไม่จามออกมา เพราะ
 รู้เต็มใจว่าถ้าจามออกมา ก็เท่ากับร้องเชิญตัวเอง
 ไปเป็นข้าอีก กระผมพูดหย่างไม่ค่อยเต็มใจว่า
 เวตาอดกตัญไม่ให้จาม รู้ดีก็เจ็บร้ายราวกับถูก
 พวก อินกวิดีชัน^(๑) ของ สเปญ ทำโทษทรมานให้

(๑) กรรมการศาลศาสนาสำหรับชำระทำโทษคนประพฤตและ
 กล่าวทูลราชรถต่อศาสนาฤตตั้ง.

ตายช้า ๆ พอเจ้าหมอนั้นตากแดดเสร็จจกดับไป
รู้สึกความชื่นใจมดซาบซาบไปทั้งกาย เกือบตก
แทนความทุกข์ทรมานมาแต่แรกได้”

กับคน เวลาค พงเรื่องนกชนกหัวเราะ พุดต๋อด
ขึ้นว่า “แต่ต่อมาคงจามได้หย่างเต็มจุมกขี”

ฟอลคอน ตอบ ‘เปิด่าซอรับ จามไม่ได้เลย
ซ่มชนะมาแต่ต้นมือ ตั้งแต่นั้นมาเลยไม่จามกับ
ใครอีก ธรรมดาจะเล่าเรื่องต่อไป พอถึงเวลา
กตางคืนกระผมและ โยนดี ออกจากสโมสร เพื่อ
กระทำการหย่างใหญ่เป็นครั้งที่สุด ได้ไปที่ตำรา
คิมนำต่างหน้าตาพอให้แซมชนแล้ว พวกนั้นออก
เคิรจะเข้าไปเมืองเก่าของชาติ มัวร์ ตั้งใจจะเข้า
ทางประตูเมืองที่หยไม่ห่างจากชายทะเล ซึ่ง โยนดี
สังเกตเห็นว่าแถบนั้นมีพวกคนงาร และคนกตาด์
เข้าออกโดยมาก คนจำพวกนั้นเห็นคนแปดกหน้า
มาในเวดากตางคืน แม้จะรู้ว่าเป้นทาสชาติ
คริส์ตัง ก็ไม่เป้นชุระอไรรนิก เพราะพวก คริส์ตัง

ที่เป็นทาสผ่านไปมาทางนี้เสมอ กระผมและโยนส์
คิดว่า ถ้าจะหลบหนีไม่ให้ใครเห็นหน้าซัดก็ควร
เข้าไปในเมืองเวตากตางคิน จึงได้รื้อหุ่นอกกำ-
แพงจนเห็นพวกกตางตี่ชาติ มัวร์ พวกหนึ่ง เดิรว่อง
ดำทำเพลงดีใจด้วยจับเรือชาวยุโรปได้ลำหนึ่ง ใน
เวตาก่อนหน้าไม้ซ่านัก และได้ลากเรือเขาเข้ามาใน
อ่าววันนเอง กระผมและ โยนส์ ก็ตามท้ายพวก
มันไปด้วยโดยพวกมันไม่ทันสังเกตเห็น ขณะเดิร
จะเข้าประตูขนาดแคบ ๆ มา หัวใจกระผมให้
เดี่ยววามแน่นในอกถึงกตางตี่ใจรคนกัน ดีใจ
เพราะใกล้จะหลุดมาเป็นไท กตางตี่ใจเพราะวิตกว่าเดิร
จากที่กว้างแฉวจะเข้าไปหากับซึ่งมันดักไว้เอง ขอ
ให้นักคิดเชอรับว่า กระผมจะตกใจมากเพียงไร
เมื่อกำตั้งเข้าประตูมา พบพวกทหารตี่ ๕๐ คน
ล้อมเอาไว้ ที่ซีกดาพออกมามีของมหายุครึงหนึ่ง
อีกครึ่งหนึ่งซุกบไว้พันศัระ แฉงไฟส่องต่องหน้า
ของมันดูร้ายน่ากตี่ รูปร่างราวมีศัจแฉงตาแฉว

วาว จนกระผมแทบหมดสติคิดว่าตัวตายตรงมาหยุด
ในศาลเมืองฉันท

“เจ้าคุณนายกรากมาเดือกคิดเอาตัวกระผม
และ โยนต์ จากหมูกตาดี่ชาติ มัวร์ ซึ่งตกคั้งไม่
น้อยไปกว่าเรา และแข่งดำพวก คริสต์คั้ง ซึ่งตก
มาเป็นทาสว่าเป็นตูกศน์ก มักหันนายซึ่งเป็นคน
มอส์เดม (ถือศาสนาหมัด) เด่มอ แต่ร้อง
ให้เอาตัวไปซึ่งคุกจำครวนเดี่ยวทั้งขาและมือตามไว้
กับผนังห้องในคณวนน และซักถามเพิ่มเติมด้วย
ความดีใจอย่างบ้าเถื่อนของมันว่า :—

“โอ้หมา ๒ ตัวน ถ้าเขียนเดี่ยวใด ในวันพรุ่ง
เป็นดี จะได้ไม่กตว่ามันจะหนีไปอีก ”

“กระผมและ โยนต์ เข้ามาติดกับที่มันตักไว้
ด้วยประการฉนี้ จะเป็นเพราะใครจัดการตักไว้
ไม่สามารรถจะเดาให้ทราบได้ ให้เจ็บปวดจริง ๆ
หมดหนทางตงก็ต้องยอมให้มันคร่าเอาตัวไปซึ่งไว้
ในคักมิดโดยดี มันได้ครวนตามไว้กับฝาผนัง ทน

ทุกขเวทนาหยาในหมู่อีพวกคนคุกซาศ์สถัดในเมือง
นั้น ซึ่งแสดงการเขาระเยี่ยตลกต่าง ๆ นานา กัดัน
ในหนักเหมือนเน่าร้ายกาจ เตี้ยงหนกักรัดกราด
ยงคอมอกัดเห็ดอทนทาน ที่คองทนทรมาณหย่าง
หนักหนง ถ้าเปนประเทศถือศาสดาคริสต์ตั้ง ก็
เปนนว่าได้รับโทษ ตมควรกับคจวมผิดหย่างใด
หย่างหนงพอแฉวแทบทุกชนิด แต่ไม่ถึงกับความ
ผิดซึ่งเปนเพียงพยายามจะกัเอาอิศรภาพ ซึ่งพระม
สร้างได้ประทานไว้แต่ก่าเนิดกดับคินมา แม่ชิตดา
ถ้าเรื่องทีเดานทำให้ ใจคอหัดอนไม่สบายแฉว ก็
จะหยุดเตี้ย ” ฟอลคอง พุดคังนี้ เพราะเหนนาง
ชิตดา น้ำคาไหลตงมาอาบแก้ม

นางสาว ชิตดา คอบว่า “ขอโทษเถิด ! พี่
ฟอลคอง เรื่องคกทุกขทรมาณหย่างทีเดาน คอ
ให้ตูกตาไม่มีวิญญานฟังก็คองมีน้ำคาไหล แต่
เดาคอไปเถิด เพราะฉนี้หยากทราบว่เรื่องเปน
หย่างไรพี่ ฟอลคอง จึงกดับมานี้ได้ ”

ขณะนั้น กัปตัน เวสต์ ซึ่งกำลังทำหน้าผกควมวดตัวบดองพ่นควันนุญ ๆ ก็กระแทบเท้าราวกับจะพยายามเข้าช่วย ฟอลคอน ผิวปากได้ยั้งตั้ง “หิว!” แล้วพูดด้วยความแค้นว่า “ชายหน้าแท้ ๆ ที่ประเทศ อังกฤษ, ไม่ใช่, ประเทศที่ถือศาสนาคริสต์ตั้ง ทำไมจึงไม่รวมกำลังกัน คัทมันของไอ้พวกนอกศาสนาเดี่ยให้ถึงใจ หย่างเรา ๆ นี้เมื่อท่าน เบดก เป็นผู้บัญชาการ ยังได้เผาเรือของจ้าว เต (ผู้ครอง) เมือง คูนิสต์ เดี่ยตั้งเชือกของคือน้ำค้อตา คิดประชิดกำแพงบอมทม่นของมันทีเดียว และเพราะทำตงนจึงบังคับให้มันปล่อยพวก คริสต์ตั้ง ซึ่งพวกมันจับเอามาเป็นทาสเดี่ยตั้งเมืองได้ แต่เด้าค้อไปเกิด ฟอลคอน นั้นก็เหมือนกับนางหนู หยากรูว่าหน้ไอ้พวกหมาเหต่านนั้นมาได้หย่างไร”

ขณะที่ต้องขอประทานโทษผู้อ่านพักเรื่องไว้พลาง เพื่อจะยืนยันว่า กัปตัน เวสต์ มีเหตุผลพอ

ที่โกรธเคืองรัฐบาลในยุโรป สมัยนั้นว่า ทำเฉย
 ปล่อยให้พวก คริสต์ตัง ถูกจับไปขายเป็นทาสรับ
 ทุกข์ทรมาน เพราะแกยังจำเรื่องที่ท่านแม่ทัพเรือ
 เบ็คก ได้ตั้งโทษตั้งต้อนพวกสัตว์ดึกซาค์ เขตยี่เรียว
 หย่างสาหัส โดยทำตายกองทัพเรือซาค์ คูนิสต์ ได้
 เรื่องน่าจับใจแต่คงความกว้างขวางและความกล้า
 หาญ ของท่านแม่ทัพ เบ็คก กับพวกทหารเรือ
 ของท่าน นาย เหน็บเว็ดดิคชัน ได้เอาไว้ในหนังสือ
 ประวัติของท่าน โรเบ็ค เบ็คก ต่อไปนี้ :-

“ ยังกคงเหตุอหฺยแต่เมือง เขตยี่เรียว เมือง
 เดียว แต่ไม่จำเป็นต้องใช้กำลังเข้าจัดการ
 กับหัวเมืองใหญ่พวกสัตว์ดึกซาค์ต่อไป เพราะคง
 แคได้ทำตายहतกัมันของพวกหน้เมือง คูนิสต์
 แล้ว พวกโจรสัตตติงแต่เมือง คริปอด์ จน
 กระทั่งฝั่งเมือง เฟซ ในประเทศ มอรอคโค ก็
 เขตผู้มอกตวิตาน ครันกองทัพอังกฤษเข้าไป
 ถึงอ่าวเมือง เขตยี่เรียว หย่างองฮาจ ทำเป็นที่

ว่าแวะเข้าไปเยี่ยมเยียนประเทศซึ่งเปนไมตรี
 กันแล้ว ท่านแม่ทัพ เบ็ดก ได้แตงนายทหาร
 ของท่านคนหนึ่งขึ้นไปเจรจา ร้องขอคืนทรัพย์สิน
 สัมบัติและปล่อยพวก คริสต์ตั้ง ซึ่งจับไปเปน
 ทาสตามเคย เด (ผู้ครองเมือง) ได้รับรอง
 ทูตของตนไปเจรจาแข็งแรง แสดงความนับถือ
 และความหวังดีต่อท่านแม่ทัพ อังกฤษ โดย
 จัดหาสัตว์มีชีวิตส่งมาให้ กองทัพเปนเด็บบึง
 การจัดตั้งเด็บบึงมาให้ นี้ประจวบกับเวลาคน
 ในกองทัพต้องการจริง ๆ และเป็นวิธีดำเนิ
 รที่เหมาะสมกับการเมืองด้วย เพราะฉนั้น เค ผู้
 ครองเมืองก็กตัญเป็นคนที่พวกทหารเรือซึ่งซัด
 เด็บบึงหย้แแต่มีความนิยมทันที ส่วนข้อที่ท่าน
 แม่ทัพกำหนดร้องขอมานั้น เค ได้ตอบอย่าง
 คดองแแต่ดว่า บันดาเรือและคนซึ่งชาวเมือง
 จับมาได้แต่ครั้งก่อน ๆ จะเป็นของชาติ อังกฤษ
 และของชาติไหนมาแต่เดิมก็ดี บันดาตายมา

เปนสัมบัติของเอกชนแล้ว เพราะโดยมากต่าง
 ได้ออกทุนทรัพย์ซื้อมาจากตลาดหย่างเปิดเผย
 เติมราคา ประการหนึ่งได้จับคร่ำห้มาได้ ใน
 สัมมัยซึ่ง พวก อีสต์ัม กับพวก คริสต์ตัง ยังกำลัง
 ทำสงครามกัน ซึ่งถือว่าได้ประพฤตถูกต้อง
 ตามประเพณี ครึ่งเมื่อยังไม่มีหนังสือสัญญา
 ทางพระราชไมตรี และเปนสัมมัยซึ่งไม่มีใคร
 สามารถประพฤตผิดต่อข้อสัญญาได้ (*)
 เพราะฉะนั้น ถ้าไม่ใช้อำนาจบังคับพดเมือง
 และไม่ให้พดเมืองเกิดความจตางต ถึงจะไม่
 เกิดชบคชนในอาณาเขตค้ก็ตาม ก็เปนอันหมด
 สามารถจะคั้นพวกเซตยได้ กับร้องว่า เมื่อจะ
 พิจารณาถึงโจรสตัมมีหยุ่ทั่วไปในยุโรป และ
 ทั้ง แอฟริกา แล้ว อังกฤษ ออกจะต้องการ
 มากไปทให้ ค้คนทรัพย์ตัมมค้และเซตยซึ่งจับได้

(*) เพราะยังไม่มีสัญญา.

ทั้งหมด โดยไม่ให้คิดค่าบาง ในที่สุดท่าน
 แม่ทัพ เบตก หากจะเห็นแจ้งในข้อคิดคำนึง
 ก็ได้พูดว่าดังหย่างไรจะต้องขอถ่ายคนอังกฤษ
 ซึ่งมีอยู่ในเมืองนันททั้งหมด เป็นราคาค่าถ่าย
 ย่อมเยาว์ตามสมควรทุกคนไป และออก
 ความเห็นให้ตกลงทำสัญญา กับ เด และพต
 เมืองนน ห้ามไม่ให้ เด และพตเมืองรบกวณ
 ทำร้ายคนค้าขายชาติอังกฤษต่อไปในภายหน้า
 เจ้าเมืองดัดดีมีเดียงก่อนยอมรับรองตามข้อ
 ความเห็น จึงได้ตกลงทำสัญญากันในเรื่อง
 ถ่ายเชลยตามราคากำหนดไว้ตายตัว และ
 ปล่อยพวกทศของทนต์ทุกขเวทนาส่งไปไว้บนเรือ
 ของผู้เป็นมิตรช่วย ก่อนกองทัพเรือจะออก
 จากท่าเมืองไปได้เกิดมีเรื่องหย่างวิเศษ และ
 จับใจขึ้น เป็นอันเพิ่มลักษณะทหารเรืออังกฤษ
 ในแบบฉบับแต่คงตัวอย่างอันดงาม ยศยาวขึ้น
 อีกเรื่องหนึ่ง คือเมื่อเรือยังทอดหยุดไถ่ฝั่งไม่

ห่างจากปลายเขื่อนหินบังคด้น ได้มีคนว่ายน้ำ
 นำมาหาเรือหลายคน มีคนชาติ มีวรรตงเรือ
 ได้ตามมา ครั้นพวกที่หนีว่ายน้ำมาถึงหัวเรือก็
 ร้องเป็นภาษา วิตตินดา ให้คนเรือช่วย ฝ่าย
 กตาดในเรือเมื่อเห็นคนชาติ วิตตินดา ร้องให้ช่วย
 ก็ทำตมเรือเมื่อก่อนนาน ๒-๓ เดือนที่ประเทศ
 เราทำสงครามกับประเทศ วิตตินดา เดี่ย และ
 มีไตคิดถึงอันนอกจากการณยธรรมเป็นเบื่อง
 นำซึ่งบังเกิดขึ้นในขณะนั้น จึงเขาช่วยพวกตก
 ทุกขเหตานั้นให้ขึ้นมาบนเรือได้ แต่ได้ทราบ
 ว่าพวกเหล่านี้เป็นทาสเชตยหนีมา และผู้ที่ได้
 ตามมาเป็นนายหรือเจ้าของ ครั้นเองเกิด
 เป็นข้อยากอย่างใหม่ขึ้น ฝ่ายเด ร้องขอคน
 คนที่หนีมา โดยฮาร์ยัสัญญาทางไมตรีซึ่ง
 ทำกันไว้ใหม่ ๆ อ้างหนักในข้อที่ยอมตกลง
 ในเรื่องขอคืนเชตยที่จับไว้ โดยต้องเสียเงินค่า
 ถ้ายทุกคนไป แต่ที่จะคิดคืนคน คริสต์ตั้ง แม้

แต่เป็นศัตรูกัน — จากเสรีภาพของเรือรบอังกฤษ
 ปล่อยให้กัปตันไปตกเป็นทาสอยู่กับพวกสัตว์
 ชาติ พาเหยียวกิ่งนี้ พวกกตาดัดเรือ อังกฤษ
 ซึ่งถือศาสนา คริสต์ตั้ง นิกาย บิวริตัน (*) ไม่มี
 ใจทำได้ จึงมีผู้หนึ่งออกความเห็นให้เรีย
 ราชช่วยกัน ออกเงินค่าถ่ายคน ตะเเดก ตะน้อย
 แม่ทัพจะออกให้เท่าไร ท่านบีตบั้งมิดชิดมิให้รู้
 แค่່ส่วนพวกในเรือทั้งกอง ศรัทธาเคมใจยอม
 ให้หักเงินเดือนคนตะ ๑ เหรียญทุก ๆ คน เพื่อ
 ถ่ายค่าตัวพวก วิถีนี้ตา ตกทุกขลุ่ความเปนไท
 การก็ได้ตกลงกัน เจ้าพนักงานรคตั้งกองทัพ

-
- (*) พวก คริสต์ตั้ง กิ่งนิกายของ เซซอ ฟองแลนค์ ซึ่งไม่ยอม
 ประคิบัติตามพระราชบัญญัติที่เรียก แอกออฟซูนีฟอริมิติ
 ของพระนาง อาลิซิเบด ผู้ต้องการให้พวกนี้สวดหรือทำ
 กิจวัตรตรงกับหลักและพิธีของ โป๊ป อันได้เป็นประเพณี
 สืบมาแต่เดิม พวกนี้ต้องการจะคือประคิบัติท้งอย่างง่าย ๆ
 ดังมีกำหนดไว้แล้วในพระคัมภีร์ (ไม่ต้องการเคิรนอก
 คุ).

เรือ เป็นผู้จัดการจ่ายค่าตัวให้นายเงินไป พวก
 วิตนดา จึงรอดตัวกลับไปบ้านเมืองตน เพื่อ
 จะได้เล่าเรื่องชาวเกาะผู้มีลักษณะอันน่าจับใจ
 ให้คนชาติของตนฟัง

ฟอลคอน เล่าเรื่องของคนต่อไป ดังนี้:—

“เหตุที่กระผมและ โยนส์ ถูกจับไปอีกนั้นยัง
 เป็นข้อตบตบหยี จนรุ่งเช้าชนมคมคนหนึ่งได้บอก
 ว่า พวก มัวร์ ซึ่งคนักของมันเป็นให้ให้มันตกใจ
 ในเวดากดางคืน ได้เห็นกระผมและ โยนส์ จึงหนี
 ราวไม่คิดแก่ชีวิต หาใครขอความเอื้อเฟื้อหย่าง
 ใดหย่างหนึ่งเหมือนคนชาวเมืองเดียวกัน หรือร้อง
 ทักทายเป็นไปตามธรรมเนียมของคนเคิร์ททางแม่
 แค่น้อยไม่ ก็ตั้งค้ำยันที่ว่าเป็นทาสหนีมาจากหัว
 เมืองชั้นในจะไปทำเมือง สัตต์ มันจึงให้พวก ๒
 คนรีบไปบอกเจ้าหน้าที่ให้คอยจับ และถ้าขอทမ်း
 ตั้งค้ำเป็นความจริง ก็จะได้ร้องขอเอาค่าสินบน
 ราววัน ซึ่งประเทศนั้นยอมจ่ายให้สำหรับจับทาส

คริสตัง ที่หนีไปมาได้ ด้วยเหตุนี้ พวกทหารจึง
 ระบายรางวัลทุกประเภทกวางฉีกต่างคืน คอย
 ตรวจจุดคนที่เข้ามาในเมืองทุก ๆ คน ผู้คุมยังได้
 บอกต่อไปว่า เรื่องจับคน คริสตัง ไว้ ๒ คนนี้ เจ้า
 นำที่ตั้งข่าวประกาศไปตามหัวเมืองต่าง ๆ ทั้งชน
 นอกชนใน ถ้าใครมีทาสหนีหายให้มาติดตัวว่าทาส
 ของตนใช่หรือไม่

“ ค้อจากเวดตาทไต่รบข่าวจากผู้คุมนี้ แต่ก็ไม่
 ทำให้ไต่รบประโยชน์อะไรนัก เป็นเพียงพอบันเทา
 ทุกข์ไปบ้างเท่านั้น คือถูกมันพาตัวทิ้งตรวนไปยัง
 ห้องหนึ่ง ซึ่งเป็นห้องใหญ่และสว่างกว่าห้องเดิม
 ณะที่นั่นมีพวกพ่อค้าและเจ้าของ ทาสมาติดตัวมาก
 มาย แต่ที่มากุเด่นเปเต่า ๆ คงมีมาก ดังถึง ๒ วัน
 ยังไม่มีใครจำเราได้ กระทำให้กระผมและ โยนส์
 เกิดความหวังอย่างเพื่อ ๆ เหน็ดบิ ๆ ว่า บางที
 จะสามารถขยับขยายตัวหนีไปได้ก่อนเวดตาทเจ้าของ
 แท้มาพบตัวเราบ้างกระมัง นำโทมนัสแท้ ๆ ! ถึง

วันที่ ๓ ในหมู่บ้านนี้ มีชายคนหนึ่งเขามาร้อง
 ขอรับเอาตัวเราไป ไม่ใช่ร้องสำหรับตัวมันเอง
 ก็ร้องขอสำหรับนายของมัน ไ้คนนั้นคือ อับดุล
 ซาคิมตาย !

“มันได้ดำว่ ‘โอ้หมาเนรคุณ ! เพราะหย่าง
 นเอง มึงจงหนีจากนายแต่ผู้มบญ่คุณต่อมึงมา
 ได้ โอ้พระเจ้าห้า พระองค์ไม่ทรงยินดีในการที่
 มึงได้พยายาม”

“กระผมตอบมันว่า ‘มึงจะทำประการไรก็
 เชิญ กุหาหวนมึงโอ้ชาติซาไม’

“มันตอบว่า ‘พระเจ้าห้าเป็นใหญ่ คงจะ
 ได้รักกันดอก’ แต่มันขอให้ผู้คนนำตัวกระผม
 ทั้ง ๒ ไปหาตุลาการศาลอำเภอ เพราะผู้เป็นเจ้าของ
 ของทาสจะต้องสำบานคน ในคัมภีร์โกหร่านณะ
 ดัถานทนน เพื่อพิสูจน์คนว่าเป็นเจ้าของจริง ศาล
 จึงจะมอบตัวให้รับเอาทาสที่หนักตบคนไปได้

“หากมันจะคุมตัวกระผมและ โยนด์ ไปประ-
 หารชีวิตเสียทันที ก็ขอมตายโดยดีไม่คว่ำครวณ
 หรือหวาดกลัวตัวอะไร ด้วยถือเสียว่าได้มอบกาย
 ถวายชีวิตไว้ในใต้อำนาจของพระผู้สร้าง แต่ณรุ
 เคมใจว่า ทาสที่หนายจะต้องรับโทษเป็นรางวัล
 เพียงไร และก็จะต้องถูกทำโทษจริง หนีไม่พ้น
 บันหน้ากระผมชุ่มด้วยเหงื่ออกตื้นเขินตัวสิ้นไปหมด
 แค่ว่ากระผมขอแซกเรื่องให้ขาดตอนไปสักอดีตใจหนึ่ง
 เพื่ออธิบายถึงวิธีทำโทษหย่างป่าเถื่อนของมัน ท่าน
 จะได้ตัดสินใจลงไปได้ว่า ที่กระผมตกใจกลัวถูกทำ
 โทษนี้ จะควรหรือไม่

“ค่อมมีกระดานแผ่นหนึ่งยาวประมาณสัก
 ๑๐ ต่อก เจาะรูตรงกระดาน ๒ รู เอาเชือกร้อย
 เป็นห่วงรัดขาผู้ที่ต้องโทษตรงข้อเท้าทั้ง ๒ ขา
 แขนงเคียงเคียงจนเชือกที่รัดไว้บาดเนบเข้าไปในเนื้อ
 (คือคานเอง) เมื่อผูกมัดเท้าไว้แน่นหย่างนั้นแล้ว
 ก็ให้คนทอวนดำดั้น ๒ คนยกปตาหยกระดานแผ่นนั้น

ฉันว่า ให้ศีรษะผู้รับโทษหกกตบถต่างต่างจุดพื้นดิน แล้วให้อีกคนหนึ่งชอบเขียนคนเขียนตรงชั้นของผกคองโทษ เท่านั้นทำตามที่ได้กำหนดไว้ให้เขียน สำหรับคนที่รับโทษถ้าเป็นทาส คริสต์ตั้งหันมาแตะถูกจับได้ ต้องเขียนอย่างไรไม่ปรารถนาคำหรือสร้อยที่ การทำโทษดังนี้ นอกจากเป็นการขู่ชาซึ่งพวกยุโรปที่คักไปเป็นทาสได้รับส่วนมากกว่าเพื่อนแล้ว ผู้ได้รับโทษมักถึงแก่ความตาย แต่ไม่ตายทันที ต้องทนทุกข์เวทนาหยอกหยายเดือน”

กัปตันเวสต์ต์ ส่อตซึกว่า “แล้วไอ้ข้าได้ทราบเจ้าหรือเปล่า?” แล้วทงบิดาและบุตรก็ร้องขึ้นมาพร้อมกันว่า “พุโธ!”

ฟอลคอน—“คุณพระช่วย! เปตาเตย ขอให้หรือฟังกระผมเล่าต่อไปเถิด” แล้วเล่าเรื่องต่อไปว่า “เมื่อกระผมและ โยนส์ ถูกมันคุมตัวไปหาตุลาการ ก็ได้พบไอนาย และเมื่อมันพิงูจน์ตัวอ้างว่าเป็นนายเงินต้มจริง เป็นที่ฟังได้ของศาลแล้ว

มันคุกเข่าร้องขอให้ทำโทษเขื่อนต้นเท้ากระผมและ
 โยนส์ ตามบริบทเมืองหน้าคุณตากการ เพื่อเป็นเยี่ยง
 หาย่าง คุณตากการยอมตามขอ ให้อัศวกราชมัญญ์มุน
 ไพร่ของคุณตากการ ก็จับตัวกระผมและ โยนส์ ที่นั่น
 ยังไม่ทันจะเอาตัวเข้าตรางกับคา มีชายเฒ่าชาติ
 มัวร์ หัวเกตุยงคนหนึ่ง ดูหน้าตาเป็นคนใจบุญ
 แซกฝรั่งคนเข้ามาคุกเข่า ร้องค้านต่อคำตว่า ตัว
 กระผม โยนส์ และ ให้อัศวกราชมัญญ์ เป็นสมบัติของแก
 เจ้าคนมีอำนาจใหญ่คือคุณตากการ ค้อนขวับไม่พอ
 ใจด้วยเสียตายพวกคริสตังจะไม่ถูกทำโทษ แต่
 จำเป็นต้องประคืบที่ตามกฎหมายบ้านเมือง จึง
 อนุญาตให้เข้ามาร้องใหม่ให้การ

“คำสั่งนายผมบางของกระผม — ถ้าชู้ ขอ
 แกจงได้รับพรของพระเจ้าด้วยเถิด ถึงว่าแกเป็น
 คนนอกศาสนา—ก็แต่คงหนังสือสัญญา ซึ่งให้นาย
 ได้เข้าฆ่าทาสและสิ่งของอีกหลายอย่างไปจำหน่าย
 ไว้ และเครื่องใช้ไม้สอยสำหรับไปทำการสดัด

ครึ่งกระโถน สัญญาว่าถ้าเรือออกไปแตะกตัมเข้า
 มาในครึ่งแรกภายใน ๓ เดือน ถ้าไม่ใช่เงินตาม
 จำนวนที่ยืมไป ผู้ให้ยืมเงินอาจยึดหรือขายคน
 และสิ่งของของท่านก็ได้

“คำร้องนี้ใช้นายของ กระผม ไม่มีข้อต่อสู้
 เพราะหนังสือสัญญาเป็นหลักฐานยืนยันให้รับได้
 ในตัวพ่อ เพราะฉะนั้น ท่านตุลาการแม่จะไม่เคมใจ
 ก็คงตัดสินให้มอบตัวทาสทั้ง ๓ แก่ตาแล้วผมบาง
 ทนที่ ทงรุ้แจ่งในลักษณะกิริยาของผู้รองว่าคงบ้อง
 กันกระผมและ โยนด์ ไม่ให้ต้องรับโทษ อันตุลา-
 การจะตงโทษคนที่เป้นทาสได้ต่อเมื่อเจ้าของร้อง
 ขอเป็นพิเศษ ฝ่ายไอ้อับคุด ตีหน้าปรากฏว่ามัน
 เดี่ยวใจแตะกตัมความโกรธไว้ ได้คัดค้านร้องขอ
 ความเป้นไท อาศรัยहतักว่านายมันได้ปด้อยตัวให้
 มันเป้นไทแล้ว แต่ภายหลังทำสัญญาจำนำ เจ้า
 ตุลาการใจยักษ์มิใช่แต่ยกคำร้องของมัน ยังกตัม
 ตีใจที่จะหาเหตุแ่ดตง อำนาจ วาตนา ทำโทษใครคน

หนึ่งได้ จึงสั่งให้เขียนไฮ อับคุด ที่ชั้นเก้าเตี้ย ๕๐ ที่
ฐานซุ้มซุ้มที่ตั้งมาคัดค้ำคำพิพากษา

“นับแต่ในเวตาบัดนั้น กระผมและ โยนต์ ถึง
ยังไม่ได้เป็นไท แต่อาการค่อยมีภาษชน เพราะ
นายใหม่แสดงความกรณามาก กับทงหยโกด
ทเดิมชองหนได้งาย อีกประการหนึ่ง มีเพื่อนชาติ
อังกฤษ ซึ่งตกมาเป็นทาสหยัดด้วย ๕ คน หย่างไร
ก็นับว่าได้รับประโยชน์ชมากที่ มาได้นายใหม่
บางที่จะเป็นเพราะนายใหม่เกิดเกิดยดชงไฮ อับคุด
กรไม่ได้ แกชวยมันให้ กบคั้น เรือหนึ่งไปอีกต่อ
เพราะฉนั้น จึงเป็นอันพ้นทุกข์พนรอนหมคไคคน
นิบหายไปที่

“กระผมได้บอกไว้แล้วว่าตาเฒ่าผมบางแกใจ
ดี เปนดังนี้เพราะแกต้องการจะหาผลประโยชน์ให้
ไต้งามๆ จากพวกบ่าวไพร่ของแก แกบังคับให้ทำ
งารต่าง ๆ สุดแล้วใครกนัควิชาทางใดก็ทำงารทาง
นั้น เปนต้น โยนต์ คั้นหนของกระผมเคยเปนช่าง

ไม่มาแต่เดิมก็เดือกทางารค่านนน และการงารท
ทำก็เจริญดีจนมีบ้านหฺยใหญ่โตพอควรกัน บ่าวคน
หนึ่งชื่อ ดินเตอร์ เป็นช่างปูน คนหนึ่งชื่อ ถอมตัน
เป็นคนที่ทำหมวกเก็บ และอีกสามคนไม่เป็นช่าง
อะไร แกใช้ให้ไปรับจ้างซักผ้าริมชายทะเลทุกวัน
ส่วนกระผมแถมยอมให้เป็นลูกมือช่วยโยนดี ทำนอง
เป็นลูกจ้างรายวัน จึงได้มีชีวิตหฺยด้วยความเป็น
คนงารเรื่อยมา การจะนำเงินตั้งนายค่อเมื่อหาเก็บ
ไว้ได้บ้างเดก ๆ น้อย ๆ จึงตั้งเดี่ยทหนึ่ง หฺยมา
ได้หย่างนกา สำหรับคน ครีดีดง ก็ไม่มีมือไรจะคอง
ร้องทุกชนก ที่จริงคนองกฤษทงห้าคนลูกได้ครวน
ชินมาจนไม่รู้ดีกราคาน เพราะถูกจับมาได้ดิบบี
กว่าแต่ัว ถ้าพวกห้าคนไม่ได้้อศรัยความพยายาม
ช่วยเดื่อของร้านช่างไม้ชื่อ โยนดี และ ฟอลคอน
แต่ัว กระผมเชื่อจำบ้านนึ่งคงตกเป็นทาสแ้วหฺย
นึ่งเอง การจะเป็นหย่างไรก็ตามกระผมทาสคร์
ใจในงารที่ทำไม เพราะไม่คิดหาทางหนีมานาน

แล้ว ถ้าไม่ได้พวกห้าคนช่วยด้วยก็เหินจะหนีไป
 ไม่รอด กระผมจึงพยายามฟื้นความพอใจไม่รู้
 ตึกในเรื่องนี้ของพวกห้าคนที่ตะเตกตะนอย บรร
 ยายถึงเมือง อังกฤษ ซึ่งเป็นบ้านเกิดเมืองเก่าตก
 เมียคู่รักแตรอไรค์อไรค์บอย ๆ เตือนสติว่าคนทั้งห้า
 ได้ทำตามทีกระผมจะแนะนำแล้ว เขาก็อาจจะได้
 เห็นหน้าตักเมียแตรอไรค์บอยใครก็ได้อีก ภาย
 หัดถึงความพยายามของกระผมในเรื่องนี้ นับว่าจำ
 เรจดวงไปได้มาก ด้วยเย็นวันหนึ่งเมื่อเด็กงารแตร
 ดินเคอร์ ช่างปูน แตร ถอมตัน ช่างทำหมวกเก็บ
 คองการทราบว่ กระผมคิดเรื่องที่จะหนีด้วยวิธี
 หน้างไร

“กระผมได้บอกว่ ‘ดูคืนไหนเดือนมืดในวัน
 แรก ก็หนีไปไนทเด’

“คนทั้งสี่งตอบว่ ‘ทำหร่างนหนักเท่ากับเป
 บาทเดียว ฟอลคอน เพราะเวตาทองคั้นเขากว้น
 เรือบคเอาชันแขวนไว้บนเรือใหญ่ทุกดำ จะไปหา

ไตที่ไหน? แม่หาไตท่อนักจะบันทึกเราพาไปได้ไหม
ทันเดยเขอนหนักนคณ

“กระผมพดว่า เพื่อนเฮ้ย! ฉันทขอแนะนำว่า
ในเวดากตางคณเราช่วยกันคือเรือดำหนงทีในหอง
ไตถุนบ้านนี้ คือให้มขนาดใหญบันทึกพวกเราไป
ได้หมด แดะถอดเปนชั้น ๆ ขนเอาไปได้ เมื่อคือ
เสร็จช่วยกันขนเอาไปซ่อนไว้ข้างชายทะเลคราวละ
ชั้นสองชั้น จนมีโอกาศเหมาะเมื่อไร เราจึงหนี
ออกจากเมืองไปในเวดากตางคณ เอาเรือถลอด
เปนชั้น ๆ ซ่งซ่อนไว้คือเขารูปเดิม นำทำอาหาร
จัดขนเอาไปโดยทำนองเดียวกัน ส่วนเรือหนนฉน
แเดะคณหนของฉนจะเปนผู้จัดการคือเอง เรื่องจัด
หาอาหารแเดะขนชั้นเรือไปซ่อนไว้ ตรีมฝั่งเปนพนัก-
งารพวกแก หย่างไรจะคกตงหรือไม?”

“คนทงสองรอนเวใจหยัดักครุ่ ดงคัยว่าโอกาศ
ที่จะหนีไปได้ จะควรค่าหรือไมกับการที่ตองถูก
ทำโทษซ่งคอยทำเราหยูเมื่อหนีไปไม่ดำเรจ หย่าง

ไรด์ครนกระผมได้อธิบายวิธีดำเนินการให้ฟังโดย
ละเอียด เขาก็ค่อยยินดียอมตกลง และรับรองว่า
จะเกลี้ยกล่อมเอาพวกอีกสามคน ซึ่งทำการชักผ้า
เข้าด้วยในคณะ นับแต่นั้นมากระผมและ โยนส์
ก็ตั้งมือต่อเรือ ในเวดากตางคืน ๆ ตะล่อมหัวโมง
เรื่อยมาเป็นเวดากเกือบเดือน กระดุกงทองเรือใช้
ไม้กระดานยาว ๒๐ ฟุต (๗ ต่อก็คับ) ๒ แผ่น กง
เรือแบ่งเป็น ๓ ชั้น ชั้นกลางข้างปลายไม่ได้บากไว้
เพื่อประกอบเข้ากับชั้นอื่น เป็นแต่ใช้วางทาบตาม
หน้าทีแบน ตามข้อเจาะรูไว้คอกตะป ๒ รูทุกข้อไป
ไม่เจาะเข้าคู่ตรงไปกับปลายไม้ ซึ่งจะกลายเป็น
อันเดียวตรงไป ใช้เจาะรูในเมื่อคอกตะปทุก ๆ ข้อ
แล้วจะเป็นรูปมุมจั่ว และเมื่อคอกงทกอันแล้วจะ
เป็นรูปอรรขจันทร์ครึ่งซีก ททำเช่นนั้น ค่อยไปทำนอง
เห็นเองว่าสัมพันธ์กับความต้องการจริง ๆ ส่วนเครื่อง
สำหรับหุ้มกงเรือใช้ผ้าใบชนิดหนาที่สุดมากรูซ้อน
สองชั้นให้พอกับก้างเรือ เพื่อทนน้ำไม่รั่ว เอาชั้น

และไซเหอได้หม้อดินเคียวมาทาอีกที ครนต่อเรือ
เสร็จก็ถอดออกเป็นชั้น ๆ อีก คราวนี้ถึงตอนตำ-
บากที่สุดและน่าวิตกที่สุด คือเรือจะชนเขาไป
ซ่อนไว้นอกเมืองไม่ให้ใครเห็น ได้हारอกันนิด
หน่อย จึงตกลงและทำดังนี้:—

“ดินเคียวข้างปูนผสมยาเอี่ยมสรรพวิธไว้ข้างหน้า
มือถือเกรียงสำหรับโบกปูน แยกกระดานกระดุก
งอขึ้นหนึ่งชนบ่าเคียวออกไปทำเป็นทิวไปทางารตาม
เคย เอาไปซ่อนไว้ที่ร่มท่มไม้เตก ๆ ห่างจากฝั่ง
ทเดราว ๓๐ เส้น รุ่งขึ้นก็มาแบกเอาไปอีกอันหนึ่ง
ส่วนกงเรือซึ่งทำให้พบโดนคนชักผ้าเอายัดใต้ กง
ผ้าไปคราวละอัน ถึงตอนตำบากมากคือ ผ้าใบ
เพราะ มีขนาดและลักษณะอาจทำให้ ใคร สงสัยได้
ภายหลังตกลงเอาใส่ในถุงใบใหญ่เอา หมอน หมุน
ข้างต่างและวางทับข้างบนข้างตะใบ เพื่อป้องกัน
ไม่ให้ ใครที่ผ่านไปเอามือกระทบถูกต้องเกิดความ
สงสัยขึ้น เสร็จแล้วมอบให้คนชักผ้าคนหนึ่งเอาขึ้น

บ้าแบกไป ทำเป็นที่ว่าแบกถุงผ้าธรรมดาไปซัก
แต่ว่าในคราวนั้นผ้ามากหน่อย และนำไปซ่อนไว้
ขณะที่แห้งเดียวกัน บัดนี้การได้สด่วงไป แต่เกือบ
เกิดเหตุจกัระเหตุนจะเสี้ยการชนเพราะกระผมเอง
คือ เมื่อได้เตรียมหาขนมบั้งยัดใส่ถุงไว้ห้อยถุง
และนำห้อยกะเพาะเอาเก็บไว้ในห้องใต้ถุนเสร็จ
แล้วซักกำหนดวันจะหนีไปแถวด้วย ผมเห็นนกชนได้
ว่าเรือไม่มีใบ กระผมจึงไปหาได้ผ้าใบมา ม้วนเป็น
มัดแบกขนบ่าตรงไปฝั่งทะเล วางหน้าคาเคยเป็นที่
ว่านายใช้ให้ไปไหน ทันใดนั้นกระผมเห็นชายชาติ
มัวร์ คนหนึ่ง ซึ่งกระผมทราบว่าชอบกันกับนาย
ได้เคิรตามหลังคิดๆ มา กระผมเข้าใจว่ามีคนคิด
ตั้งแถมมีความสงสัยอะไรอย่างหนึ่ง เกิดเป็นทุกข
กตวความที่คิดไว้จะแตกชน ทั้งเก่งไม่ถูกด้วยว่า
จะเคิรต่อไปหรือวกกลับดี พอกระผมเห็นคนซัก
ผ้าสองคนซึ่งเป็นพวกเดียวกันกำลังวุ่นซักผ้าหุยมิม
หาค ก็บังเกิดความไหวชน เคิรตรงเข้าไปหาคน

ซึกฉ่า โยนผ้าใบที่แบก มาตงที่ หาดทองมัตตั้งให้ซึก
 ในขณะที่กระผมยังคอยอยู่ พวกร่วมมือคิดของกระ-
 ผมทั้ง ๒ เข้าใจความประสงค์ของกระผมถุก ก็
 หันมาฉวยผ้าใบไปซึกทันที คด้ายถึว่านายตั้งมา
 ให้ซึกเป็นพิเศษ ด้วยวิธีนี้แหละที่กระผมทำกดับ
 เข้าไปในเมืองหย่างส่งบายใจ กระทำให้ไ้เจ้าบรรษ
 หมดครแวงกดับไปไม่เป้นระอไรอีก แต่กระนั้น
 กระผมยังนึกวิตกว่า มันจะชยายพดกับนายในวัน
 รุ่งขึ้นว่า เหน้กระผมแบกห่อผ้าอไรมัดใหญ่ตงไป
 ให้คนซึกฉ่า ก็จะเป็นเหตุให้รู้แยบคายเกิดความช
 เคราะหัดมันออกไปนอกเมืองไม่ได้กดับมาในคืน
 วนั้น กระผมบอกเรื่องนให้พวกร่วมมือคิดรู้ และเร่ง
 ว่าในเวตาบัดนี้เตรียมการเสร็จทุกหย่างแล้ว ควร
 หนีไปเสียในคืนวนนทเดียว พวกเหต่านขอมรับ
 ว่าเป็นการดีและเห็นพ้องตามคำแนะนำด้วยทุกคน
 “โดยประการนี้ พอลงเวตาดตงคืนเราก
 ออกจากเมืองคนตะประตุ ตอนนไม่ดำบายาก

อะไร เพราะไม่มีใครสงสัยว่าทาสของตาเฒ่าผม
 บางใจดีจะพยายามหนีหรือปราถนาหนีไป ด้วย
 เป็นทาสที่หยิ่งกับแก่นับเปนนี ๆ เมื่อออกจากเมือง
 ก็มาพบกันที่สุ่มทุมไม้เตก ๆ หนี และช่วยกันเอา
 ขันไม้มาต่อเข้ารปเรือ อัครวัยแดงเดือนส่องให้แฉ
 เหน ต่อเสร็จก็ให้คนทง ๔ เปิดองเครื่องนุ่งห่มเกบ
 ไว้ในท้องเรือ ช่วยกันยกเรือตงทะเล แล้วคว
 กระทบ โยนต์ และ ถอมตัน ก็ตงไป และในทันใด
 หนีต่างคนเตยท้อใจ ด้วยเรือน้อยหนแบบบางบัน
 ทุกคนไม่ได้มาก กำลังจะจมตง โดยอาตามตงใจ
 กัดัวตาย พวกที่ถอดเครื่องแต่งตัวทิ้งไว้ในเรือ
 ต้องคนก็กระโดดตงทะเลว่ายจะขึ้นฝั่ง กระผมร้อง
 เรียกให้กตบ แต่ โยนต์ และ ดินเคอร์ ซึ่งกำลังถือ
 กันเขียงหยู่ ห้ามกระผมไว้ถามว่าเป็นบ้าหรือเป็น
 อไรนั้น และตงม้อตักันเขียงออกจากฝั่งไปไม่คิด
 แก่ชวด อัครวัยชดาตงตัวตายของคนทง ๒ หนี

ความเป็นไทแก่กว่า จึงต้องสกัดขุดตนแบ่ง
 เหน็ดน้ำกินนับเป็นหยด ๆ กัดจืดคอหอยพอบันเทา
 ความกระหายเป็นครั่งคราว และขมบั้งถึงถูกหน้า
 เคมเดี่ยหายหย่างไรก็เอามารับประทานนาน ๆ คือ
 ครั่งหนึ่ง เยี่ยวยาชีวิตไปได้ถึง ๓ วัน ดวงเข้าวัน
 ที่ ๔ นำทำอาหารเกือบหมดเห็ดอ่อนย่อยเคมที่ และ
 ตมก็ยังพืดตรงกันข้ามกับความต้องการ จนพวก
 ที่มา ๒ คนอ่อนเปลี้ยมาก เหตุเพราะหิวกระหาย
 ใช้แรงทำการมวกเกินไป ถึงกับออกความเห็น
 ยอมยกตัวไปเมือง ดัดดี อีก แม้กระผมได้พืดคิด
 คำนความเหน็ดหย่างแข็งแรง และพยายามจนสุด
 กำลัง ช้แรงแต่คงให้เห็นว่า คายเพราะมานะจะ
 ให้อริขมาเป็นไท ยิ่งดึกว่ากดับไปเป็นทาสมากนัก
 กระผมไม่มีความปลาดใจในความเห็น ของคนทั้ง
 สองที่จะให้กดับไป เพราะเราต้องออกแรงค้ำ
 ตมหย้ไม่มีเวตาพัก แต่ดกร้อนจิตเผาจนผิวเนื้อ
 ตอก ในขณะที่ตองคักกันเซียงเดี่ยว ๒ คนแตะนอก

นหนคอยถือหางเด็ดแต่ใบเรือหย่นน กระทบก็คอย
 วิกน้ำตเต้ตาดพวกเหต่านนให้เบ่ยกหยู่เต็มอ

“ในวันท ๕ เมื่อเหตอที่จะทหนทานความทกข
 ทรมานค่อไปไต้ และทตองนอนแบบหยู่ในเรือร่ง
 ขอให้ตายถถึง ๒ คนแถ้ว ฉเอนพบเต่าทเตก่าตั้ง
 หดับตอยหยู่บนหงนาคอหงน เหมือนกับพระเจ้า
 ประทานตงมาให้ เราจับมันคตคตคตเด็ดแถะกิน
 เนื้อ รุตักช่มชนใจชนหย่างอศจรรย มีก่าตั้งขอ
 แชนออกแรงกนไปใหม่ ในไม่ช่าก็เหนแผ่นดิน
 ความคใจยงททำให้ เรยวแรง ก่าตั้งวงษาเพิ่มทวชน
 แถะในเวดาไม่ทันถถึง ๒ ช่วโมงก็เชาเทียบฝั่ง แต่
 นำฉาแถบนชรชระช้นมาก กว่าจะชนได้เต้ยเวดา
 อีกราว ๒ ช่วโมง เมื่อชนไปไต้ก็ไมคองทอไร
 นอกจากถ่มค้วตงนอนบอบหยู่บนหาด อาศรยนำ
 ฉาทชองกง่าออกมาเปนเครื่องกำบัง หดับจนไม
 เปนต่มถดี ช่านานเท่าไรไม่ทราบ นำกต้วจะ ๕
 หรือ ๖ ช่วโมง เพราะช่นบกมาไต้เปนเวดาตวัน

ยังไม่ตก เมื่อคนเห็นดวงเดือนฉายสว่างแต่ และ
มีลมพัดแรงมาดีมีผลดีหน้าขึ้นใจจริง ๆ

“ในเวลานั้นพวกกระผมกำลังหิวจัดทุกคน แต่
ก่อนเปิดยเจ็บมากไป ๒ คนนั้น คงแคบ बना เนื้อ
เต่าเข้าปากให้คัดค้อยทุเถาชน เวตาชนฝั่งก็ต้อง
ช่วยกันห้ามชนมา แต่ยังไม่อรับรองขอหากินหัย
โยนดี และกระผมจึงเดินเตาะฝั่ง ไปเที่ยวหาหน้าจน
มาพบหอคอยรวิงเหตุการณแห่งหนึ่ง และได้ทราบ
จากทหารที่เฝ้าหอคอยนั้นว่า เรามาชนหัยบนเกาะ
มะยอระเกะ^(๑) เพราะหัดที่กระผมเรียนรภาษา
สเปญ มาเมื่อเด็ก จึงพอบอกความประสงค์แก่
พวกทหารเหล่านั้นได้ ขอความกรุณาให้ส่งใคร
เขาแถวไปช่วยรับเพื่อนที่เจ็บมาด้วย คำร้องขอ
นั้นพวกทหารได้เสนอไปยังผู้บังคับการทหารเมืองนั้น
เขาก็รับรองว่าจะจัดให้ตามร้องขอ กระผมและ
โยนดี จึงได้กลับไปหาเพื่อนซึ่งคอยหัยข้างโน้น

(๑) เปนเกาะของ สเปน หัยในทะเล เมดิเตอร์เรเนียน.

พวกเพื่อนเหล่านี้ก็เหมือนกับกระผม ในตำคอ
ซึ่งไม่ได้เคยกระทบอะไรมานาน แม้ได้เอาขนมปน
น้ำพ้ออ่อนตรอกเข้าไป ก็ยังยั้งคิดกินหายน้อยไม่

“เมื่อพักหย่อนระหอกคอยระวังเหตุการณ์ได้ ๓ วัน
จนนายทหารผู้หนึ่งเสนอเรื่องไปให้ผู้ว่าราชการเกาะ
ทราบ และได้รับตอบจากผู้ว่าราชการแล้ว พวก
กระผมก็ถูกพาตัวเข้าไปในเมือง ชาวเมืองพวก
กระผมแพร่หลายวิ่งตรงหน้าไปตั้งในเมืองก่อนแล้ว
เวลาดำเนินเข้าไปตามแถวบ้านในเขตคเมือง มี
ราษฎรพากันตามมาดูเป็นหมู่ บ้างให้อาหารน้ำ
และเสื้อผ้า เพราะรูปร่างพวกกระผมหน้าทุเรศมาก
เค็รเท้าเปล่าผมเผ้าเคราหนวดยาวรุงรัง เต็มแต่ง
เป็นหย่างชาติ นักรบ ชาติหลุดด้อย เมื่อผู้ว่าราชการ
ได้ฟังเรื่องตกทุกข์ได้ยากของพวกกระผมแล้ว ท่าน
ก็ออกเงินทองส่วนตัวใช้จ่ายเลี้ยงดู นับว่าท่านเป็น
ผู้มีใจอารีประกอบด้วยมหา การุณย์ใดคนหนึ่งจน
หาโอกาสฝากฝังพวก กระผมมากับเรือชาติ สเปญ

ไปท่าเมือง ฮาดิกานเต (ในประเทศ สเปน) ครั้น
มาถึงเมืองนั้น ได้โดยสารเรือ อังกฤษ อีกที่หนึ่ง
กับตัน เรือ อังกฤษ ดังนี้ มีใจร้ายยิ่งกว่า กับตัน
เรือ สเปน บังคับให้พวกกรรมทำงารใช้ค่าโดย
สาร แต่เพราะกรรมจะชอบบก เมื่อเรือมาถึง
ท่าเมือง นิวคาสต์ แยกพวกได้กรรมให้ขึ้นจาก
เรือ ไม่ให้อาหารรับประทานแม้แต่วันเดียวหรือ
เงินสักเก็ดเดียว ให้คิดค่ามาแต่เสื้อผ้าที่กรรมได้
จนขาดเปลือยในคราวที่ถูกทำงารใช้แทนเงินค่า โดย
สารจากเมือง ฮาดิกานเต มาเท่านั้น”

กับตัน เวสต์—“โอ ร้ายหมา!”

ฟอลคอน—“คงแต่กรรมได้ชอบบกท่าเมือง
นิวคาสต์ ก็บ้ายหน้าตรงมาบ้านท่านไม่ซกซาร์วอ
เคิรทางหย่างใจขึ้นมาได้ตั้ง ๔๐ ไมล์ (๔,๖๐๐ เส้น)
ไม่ได้รับประทานอาหารอะไร นอกจากชอภิกขา
เขารายทางมา เพราะกรรมรู้ความมาถึงนคงได้
รับความกรุณาเป็นอย่างดี!”

กัปตัน เวสต์ คอบว่า “ คอบรับด้วยความยินดี
 จริง ๆ ตกเอ๋ย ! ” (พุดพตางตาของแกก็แดง ๆ)
 “ ถึงใครที่ไซ้เส้นไซ้มาหาจะดักด้นเที่ยงคืนอย่างไร
 ถ้าสำหรับบ้านนแฉวเป็นชนิดคอบรับเต็มอ แต่ส่วน
 ตัวตูกจะพุดว่าชนิดคอบรับเท่านั้นยังไม่ดีม ด้วย
 รักใคร่เจ้าเต็มอดูกมานมนานหลายปีแล้ว ถือเดี่ยว
 ว่าเปนตูกรักของพ่อเกิด ให้หนักว่าบ้านของพ่อ
 ก็เหมือนบ้านของเจ้าเอง เงินทองที่พ้อมหยกไซ้
 ฝรอยไปดวยกันเกิด น้แนพ่อชอยนม้อมาคอบรับ
 เจ้าด้วยความยินดี ” ฟอลคอน ปดุมใจกระทุกม้อ
 กัปตัน เวสต์ เตมคินดวยบคยชนิด เหตุอทจะแฉดง
 ความชอบคุณออกมาดวยวาจาได้

เหตุไรนางสาว ชิตตา จึงพดอยหน้าตาร่วง ใน
 เวตาทังเรื่องคอบจะจบนควย? ทำไมดวงตาซึ่ง
 แจ่มใสของหัตถอนจึงเปนแสงแวววาวคด้ายกับมีใจ
 ห้างจองหอง ในคิ้ววีรนายกของเรื่องผจญภัยซึ่ง
 หัตถอนได้ฟังหย่นน? บางทีจะเป็นเหมือนหย่าง เคต-

เดมอณา (*) ซึ่งพอใจรักผูกได้ผ่านอันตรายมาแต่
กรรมัง แต่ในเรื่องนี้เราหย่าเอาใจไปนึกถึงเคย

ซิดดา กล่าวขึ้นว่า “พ่อ ฟอลคอน ฉันต้อง
ขอขอบคุณพระบন্দวรรคซึ่งทรงกรุณาชักนำเธอ
ให้มาพบปะกันอีก ความทุกข์ของเธอที่รับมาแต่
ก็สาหัส เพราะหักแค้นร้าย คิดไปน่าสลดใจนักที่
ออกดำห้หามาได้ด้วยน้ำพักน้ำแรง กลับมาเสียหาย
ไปหมดสิ้นคัง แต่พระเจ้าวซึ่งเป็นผู้ช่วยนำเธอให้
พ้นภัยอันตรายต่าง ๆ มาได้” คือไปคงทรงพระ
กรุณาเพราะความปราถนาดีของเธอเอง คงไม่
ตมถึงที่เธอได้รับความทุกข์มาแต่”

ฟอลคอน ตอบ “แม่ ซิดดา จำ! หากความ
ทุกข์ที่แถมมาเป็นเพราะเรื่องหาทรัพย์ให้ไ้เร็วเกิน
ไป นันก็เพราะเพ่งเตงจะให้บิดามารดาได้รับส่วน
ความสุขจากทรัพย์ที่จะไ้มาเอง ถ้าไม่คิดถึง
ท่านทั้งสอง แม่จะไ้ทรัพย์ถึงมือแต่พวกตบตะตาย

(*) นาฬิกาในเรื่อง ออเทลโล ของ เซกสเปียร์.

หายไปก็พอจะลืมได้ เพราะได้มาด้วยสติปัญญา
 และกำลังของคน เมื่อยังมีอายุได้เท่านี้ คงหวัง
 หาได้อีก แต่เป็นห่วงแม่ ตั้งสาม—” ฟอลคอน
 พุดคางตงเพียงนกเขามอชนบคหน้า แดวจงพุด
 ออกได้คือไปว่า “ถ้าแม่ฉันตายไปเสียก่อนเมื่อ
 ครึ่งฉยงเปนเซตย และกิดเหมือนจะมีไรมมา
 สั้หรัณใจว่า ท่านไม่หยู่ในโตกนแดวจริงด้วย
 ถึงจะได้ทรพยมาใหม่กรอยเท่า ได้มาหย่างไรและ
 เมื่อไรกชง จะมาทำอไรให้ฉนบันเทาทุกชได้
 เพราะมาเสียมารดาขอรักไปใเมือฉนได้กระคือ
 รอรนจะเสยอควให้ ได้เป็นใหญ่เป็นโตมาแต่แรก
 เพื่อส่นองคุณท่านให้ ได้ความสุข แต่มาบัดนี้ไม่
 ลืมปราถนา”

ก็บัดนี้ เวสต์ เอามือจับไหล่ ฟอลคอน ปรตบ
 ว่า “หย่าเพิกโทมนัสไปก่อนเดย ดูกเฮ้ย! พ่อ
 พอใจในความรดีกคิดถึงคุณคน แต่หย่าเพิกทำ
 ด้วเปนทุกชคิดโนนคินนิก บางที่เรานักมากไป

เอง แม้เจ้าอาจจะมีชีวิตอยู่ก็ได้ แต่บ้าน
นี้จะมีเป็นทุกชีวิตถึงถูกชายไปหยู่หรือ? ทำ
ใจดีไว้ก่อนเถิด พ่อหายโรคหายไข้มีกำลัง พ่อ
จะจัดให้ โดยส่งไปในเรือซึ่งค้าขายในทะเล เมดิ-
เตอเรเนียน ”

ฟอลคอน หน้าชนชน พูดว่า “ เป็นเพราะความ
จนไม่สามารถโดยส่งเรือไปได้เท่านั้นเอง ซึ่งทำ
ให้กระผมปวดร้าวในใจยิ่งวิตกมากขึ้น กระผม
ขอขอบคุณ—ไม่ทราบว่าจะขอบคุณอย่างไรถูก ”

กัปตัน เวสต์ ทำปาก “ จุๆ ” หย่างรำคาญใจ
และพูด “ เจ้ากลัวว่าถ้าร้องขอพ่อเป็นไม่ชัดได้
เขาเถอะ ! เด็กคิด เด็กวิตกวิจารณ์เสียที่ อุดร่าห์
บำรุงกายบำรุงกำลังไว้ดีกว่า ”

นับแต่วันนั้นมา ฟอลคอน ก็ส่งขายวันส่งขายคืน
ด้วย กัปตัน ผู้เฒ่า และบุตร เขาใจใส่ดูแลประคับ
ประคอง ในรวางเดือนนั้นเอง ฟอลคอนได้โดยส่ง
เรือไปบ้านเกิดเมืองเดิมของตน

บทห้า

โชคของ เบ็ตก และ โอกาศของ ฟอตคอน

เมื่อ ฟอตคอน หายไปจากประเทศ อังกฤษ ไม่นานก็มากน้อย แต่จำนวนพอสัมกับที่ได้นี้มีความวิเศษมาแต่เดิม ก็กลับมาบ้านกับคืนเวสต์ มีความเสียวเสียวใจแทบตมทั้งย่น ดวยมารดาตายก่อนหน้า ที่ไปถึงสัก ๑๒ เดือน ส่วนบิดา เท่าที่สืบได้ความว่าได้หลุดออกจากคุก เด่นค้ มาร์ก แล้ว แต่ไม่กล้าดูหน้าเพื่อนฝูง เพราะความอับอาย เลยย้ายคูนัยไป ไม่มีใครทราบว่าจะหายไปไหน มารดาอดรักซึ่ง ฟอตคอน พากเพียรหาทรัพย์สินมาเปนเวตาช้านานด้วยหวังจะเอามาให้ ก็มาจากพรากไปหลุดๆ ออกจะไต่ๆ กับเวตาที่ทรัพย์สินมบค้คูนัยต้นไป โชคตาภคเปนของมีเจตนาหันหลังให้ ฟอตคอนจริงๆ ถึงกับคร่ำครวญท้อใจหยู่หลายเวตา แต่

นิสัยที่คองการเงินเข้าไปเกาะติดเป็นต้นตามหยู่กับ
ฟอลคอน แล้ว ทั้งได้ทางารกรากกรำดำบากฝ่า
อันตรายมาจนชิน ก็บังเกิดความรักใคร่พอใจใน
สิ่งเหล่านี้เอง ใช้จะพอใจ เพราะเห็นเป็นสิ่งที่
ประกอบให้ถึงผลซึ่งปราถนาได้เท่านั้นห้ามได้

การเป็นดังนี้ แม้กับคน เจ็ดคน นางสาว ชิตตา
และ เบ็ดก พยายามไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยจะ
ทำให้ ฟอลคอน ตีฆราวาสที่คนนั้นหยู่เต็มอว่า ต้อง
ฟังพาสอนดังนี้เสีย แด่ในไม่ช้า ฟอลคอน ก็ว่า
ร้อนใจหยากกลับไปประเทศศวันออก อันเป็น
ถิ่นที่เคยร่ำรวยมาแต่ก่อน ทั้งที่ปราถนาจะไป
ฟอลคอน ยังมีความทเขอทยานชน เพราะในราว
ที่ไม่หยู่ไปเกาะ เคปฟา โดเนี่ยน นั้น เบ็ดกคนก่อน
ได้กลับมาประเทศ อังกฤษ นำเอาข่าวว่าพิศวงมา
เล่าให้ฟังว่า ชาวยุโรปที่หยู่ในประเทศศวันออก
ประศพิชคร่ำรวยกันมาก เพื่อยินในเรือน
เบ็ดก กต่าว่าเงินที่อาจจะหาได้ ถ้าต้องการแล้ว

ก็เป็นอย่างน้อยพอเพียงชีพได้หย่างสบายจนตลอดชีวิต
 เมื่อไม่มีเงินจะลงทุน ฟอดคอนจะต้องเริ่มต้นใหม่
 หรือหย่างน้อยต้องมีฐานะผิดกว่าที่คงใจไว้มาก
 คือกต้องเปนนกจ้างเขาอีก ถึงกระนั้น ฟอดคอน
 ก็ไม่ว่า ขอแต่ให้ได้ไปเหยียบแผ่นดินซึ่งในสมัย
 โฉนดถือว่าเป็นที่พาไปตั้งไรศตภาได้อีกครั้งหนึ่งเท่า
 นั้น ด้วยความคิดดังนี้ ฟอดคอน จึงไปขอความ
 กรณาค่อกรรมการบริษัท ชัดอินเดย์ ขอให้ได้รับ
 ตำแหน่งทำการในเรือดำโตดำหนึ่ง ซึ่งจะไปประ-
 เทศดยาม และ ฟอดคอน ไม่ได้หารือเรื่องหนัก
 ด้หายของคน คือ กัปตัน เวสต์ นางสาว ซิดดา
 หรือ เบดก ครนบริษัทตอบมาว่า อาศรัยเหตุที่
 ฟอดคอน เป็นผู้เคยทำารการดีมีความชอบแก่
 บริษัทมาแต่เดิม บริษัทจะขอให้หน้าทศนหนท ๒
 เมื่อมีตำแหน่งว่างครั้งแรก ฟอดคอนดีใจจึงได้
 บอกแก่ เบดก ให้ทราบ

เบ็ตก ได้พูดว่า “ฉันไม่ตั้งใจในความ
 มาดหมายของเพื่อน ขอแสดงความยินดีที่เป็น
 ผิดถ้าเรารู้ด้วย แต่ฉันออกน้อยใจที่เธอได้เป็นผู้
 ช่วยเหลือมีบุญคุณแก่ฉันมามาก ทำไมจึงไม่
 ออกปากให้ช่วยเหลือตอบแทนบ้าง?”

ฟอลคอน—“เบ็ตก เพื่อนรัก ฉันเกรงว่าเพื่อน
 หรือ กัปตัน เวสต์ จะพยายามทำให้ฉันหมดความ
 มุ่งหมายเสีย ทั้งกนกกรหยวนเพื่อนจะช่วยเหลือ
 หย่าอื่นไม่ได้นอกจากช่วยด้วยเงิน และถ้ารับไว้
 ก็จะเป็นว่าให้หรือให้ยืมเงินซึ่งเพื่อนได้ ออกกำลัง
 กายและความคิดมาได้หย่างเด่นชัด จึงเป็นอัน
 หมัดปัญหาที่จะออกปากหรือรับเอาไว้ได้”

เบ็ตก—“ข้าก่อน สหาย เธอเข้าใจผิด ฉัน
 อาจจะช่วยเธอหย่างอื่นได้อีก นอกจากเรื่อง
 เงินๆ ทองๆ ช่วยได้หย่างซึ่งจะทำให้เธอมีความ
 ม่าะต้องเต็มใจรับทีเดียว เธอควรจะรู้อีกด้วย
 ว่าถ้าไรหรือเงินซึ่งฉันหามาได้นั้น ฉันได้เอาไป

เขาหันไป ในบริษัทใหม่ทั้งหมด เพราะฉัน ฉัน
ก็มางานจะช่วยเหลือเขาให้ได้เป็นผู้บังคับบัญชา
เรือตามดำฟังได้ หรือกระทั่งจะเป็นผู้บังคับเรือ
ดำซึ่งฉันจะมาแค่ประเทศครึ่งนอกนั้นก็

ฟอลคอน ปลาดใจเปตงเสียงพูดด้วยความค้น
ค้นย่นกว่า “ได้ลงหย่างหนทเดียวหรือ เบ็ดก?”

เบ็ดก—“ไม่ได้ถึงทะเล ใต้ทเดียว นี้แน่จะพูด
ให้ฟัง เรือที่ฉันจะมาจะออกไปห่างของบริษัทใน
ประเทศสยามในอาทิตย์หรืออาทิตย์นา กรรม
การของบริษัทต้องการจะให้ฉันเป็นผู้คนเรือนไป
อีก แต่ฉันยังไม่ได้ตกลงใจว่าจะรับหรือไม่ สุด
แต่โชคอย่างหนึ่ง ซึ่งฉันเองมีทางจัดการได้น้อย
เต็มที่”

ฟอลคอน—“โชค โชคอะไรกัน?”

เบ็ดก—“เวदानแก่เพื่อนเองก็ยังไม่บอกให้รู้ ไม่
ได้ แต่เรื่องที่จะตกลงไปหรือไม่ ต้องให้รู้
ในราวอาทิตย์ เพราะฉัน เธอต้องให้สัญญา

ว่าจะไม่คิดจัดการอย่างอื่นต่อไป จนกว่าจะพ้นกำหนดเวลาที่พดคน นั้นขอให้คำนึงไว้ด้วยว่า ถ้าฉันไม่ไป น่าที่นั่นเป็นคงจะให้เธอได้ ถ้าไป เอาเถอะ เพื่อนเอ๋ย! เพื่อนเป็นได้ไปด้วยกัน ลัดตัวแต่ใจ จะเป็นกับต้นหรือคนไหนไปก็ได้ทั้งนั้น”

ฟอลคอน พดเน้นคำผิดกว่าที่เคยว่า “เบ็ดกเพื่อนรัก เรายกกันเต็มมือพี่น้องกว่าใคร ถึงจะไม่ใช้พี่น้องก็เหมือนพี่น้องของตัวเองกัน” แล้วฟอลคอน ตรงเข้ากระตุกมือสุดท้ายหย่าง มีความยินดีปรีดา พดเพิ่มเติมว่า “มันชอบบอกว่ามันมีความปลาดใจในเรื่องที่เธอเกี่ยวของกับบริษัท และซำยังปลาดใจมากจนอีกในเรื่องไหนอย่างไรอย่าง ดักดับของเพื่อนन्दวย แต่ทนมความเอื้อเพื่อช่วยเหลื่อคณนแหะ ซึ่ง คอนต์แคนคิน ฟอลคอน หวังได้รับจาก เบ็ดก ตานต้อน เอง”

ในขณะที่ ฟอลคอน พรำปากชอบบณญ์คณนหุยนน เบ็ดกได้กระตุกมือตอบ และในเมื่อกำตั้ง

จะกลับเข้าไปในบ้านได้พูดว่า “ขอบบุญคุณกัน
ถึงจะไม่เท่าหนักพอจนเกินพอ ฉันจะเข้าไปหา
ซิดดา สักหน่อย”

ฟอลคอน จำเืองคเพื่อนับ และเปล่งอุทาน
“หา ซิดดา! หยในหึ่งของห่ออนนั้นแน่ ก่าตั้ง
่วนเยบบกถกรวยตามเคย กนพงกตบมาเคยวน
เอง”

เบตก—“ขอบใจ เพื่อน” แต่เห็นตาของ
ฟอลคอน จำเืองคแปดบ เบตกก็มเดอดชนหน้า
แดง ดูเหมือนจะแ่ดคงพิรชในเรองความตบอไร
ให้ ฟอลคอน รึ เพราะเมอ เบตก เข้าไปในบ้าน
แล้ว ฟอลคอน ได้พดพมพำกับตนเองหย่างตรี
ตรองว่า “นั่นแหละ ก็อจจะเปนได้ แต่ค้ำว่า
'อจจะเปนได้' เหมาะดำหรับเราก้แต่ในเวตา
เมื่อก่อนน ชนคคก้เดยใจ ไม่ได้, ไม่ได้ คอน-
ด้แดนคิน ฟอลคอน ตองการให้ตถึงที่ปรวณาวไ
กคองหาทางอนไมใช่ทางน”

ส่วนเรื่องโชคดึกดำบรรพ์อะไรซึ่ง เบดก ได้พูดไว้
แม่เบดก จะถือเป็นความลับไม่ให้ไปถึงฟอลคอน
ก็ตามที่ แต่ควรเปิดเผยให้ผู้อ่านรู้ไวบ้าง ตาม
คำสั่งทนายในร่าง เบดก และ กัปตัน เวสต์ ในเช้า
วันนั้น

ท่านผู้เฒ่าเจนนทเด คือ กัปตัน เวสต์ ได้พูดกะ
เบดก ว่า “หย่างไร ตกเอ๋ย! จะเด็กไม่คิดไป
ประเทศ อินดีส์ คราวนี้เสียไม่ได้หรือ? คิดหาตุ
หาเมียนั่งนอนหยกับบ้านหย่างผุดพอมพอกินดีบาย
ใจจะมีดีกว่าหรือ?”

เบดก—“กระผมก็คิดห่วยเหมือนกัน มิใช่จะ
ไม่คิดเมื่อไร เวदानมเงินทองของพ่อเตยงศวกคนเดียว
ได้ดี ๆ แต่กระผมยังเกรงว่า ถ้ามีเหย้ามีเรือน
ขึ้นจะไม่ดีพอ”

กัปตัน เวสต์—“ชะ ชะ! โอ้ตกเอ๋ย! เจ้า
ออกจะเด็งยมเจียมตัวเกินไป ไม่ได้ คิดถึงที่พอ
ได้มองหามैयाไว้ไหย่างหรือ? ถ้าพ่อไม่เข้าใจคิด

ก็ดูเหมือนเจ้าได้นึกหมายใจมานานแล้ว และใช้
จะให้ได้เมียไปแค่ตัวเปล่า ๆ เมื่อไร”

เบตก ตาตุกตัวตันด้วยวุ่นใจ กต่างว่า “นี่
เรื่องอะไรกันซอรับ? หรือท่านคาดความในใจที่
กระผมหมายมั่น—”

“ซิดดา” ก็ปัดนิ้วตักช่วยต่อคำพูดของเบตก
ให้ และพูดต่อไปว่า “พ่อจะขอพูดตรง ๆ ไม่บิด
บังเหมือนกับเจ้า หยู่ในบ้านเดียวด้วยกินมาตั้ง
สองสามเดือน ถ้าไม่รื้เห็นอไรบ้าง ก็คิดเป็นบ้อง
ตันทะมัท น้แน เบตก เจ้าคิด นาง ซิดดา ก็ดี ทำ
ไม่ถูก มีควมตบ้อโรคควรปรึกษาหารือให้บาง
หย่าบิตเอาไว้”

เบตก—“ซิดดา ด้วยหรือซอรับ?” แล้วพูด
ต่อไปตามตรงตังเช่นนิสัยของ กดาดี เรือซึ่งนึกไว้
หย่างใดก็พูดออกไปคือ ๆ หย่างจริงใจเช่นนั้นว่า
“คุณพระช่วย! พูดสำหรับตัวกระผม เจ้าหัดอน

“ไม่รู้สึกเลยว่ากระผมมีความรักเจ้าหัตถ์อน เท่ากับ
กระผมเชื่อว่าท่านไม่ทราบเหมือนกัน”

กัปตัน เวสต์ คังคัยไม่เชื่อ เปดงอุทานว่า
“ซี ซี! หย่างนั้นซำกัมีเดอะใหญ่ที่เดียวหรือ อไร!
เป็นหนุ่มแน่นเกยวผู้หญิง ไม่ให้ผู้หญิงรู้ตัวดอก
หรือ? พ่อ เบตกเอ๋ย พ่อ เบตก! ไม่ได้การเห่นจะ
ต้องไปบอกนกกนางนวนใหม่ขึ้นเชื่อเถิด พ่อคุณ!”

เบตก—“จริง ๆ นะซอรับ กระผมรับรองได้
ว่า เจ้าหัตถ์อนไม่รู้สึกเดย”

กัปตัน เวสต์—“โอเด็กเอ๋ย! เจ้าจะเชื่อหย่าง
ไรก็สุดเดว แต่ถาเป็นหย่างที่พูดจริง บอกให้รู้
ด้วยว่า ทำไมตงแตกตบมา ดุเด็กเทยวเด็กเครไม่
เหมือนหย่างแต่ก่อน เหนหยักับนาง ซิตตา เต่มอ
ถาไม่ไซเร่องรัก ๆ ไคร ๆ หย่างที่เจ้าบอก มันจะ
มีเร่องอไรอีก? เหนพูดซบซิบหยักับกันบ้อย ๆ”

เบตก—“กระผมตอบซอขึ้นโตงาย ๆ ตงแต่
ท่านได้รบกระผมมาเตยงไว้เป็นบุตรบุญธรรมใน

คว้นออก แต่ที่คุยกันมาก ก็คือเรื่องตกทุกซยาก
ของ คอนต์แดนดิน พ่อลลอม มากกว่าเรื่องอื่น”

กับคน เวสต์ ยังไม่ได้เชื่อนัก—“แต่ฉันเจ้หมาย
ความว่าเจ้าไม่เคยแต่งกิริยาจางให้นางหนุรบ้าง
หรือว่าเจ้ารัก?”

เบตก—“เรื่องพูดด้วยปากไม่เคยเคย นอก
จากพูดภาษาซึ่งใจต่อใจรักกัน คือพูดด้วยในใจ
ซอรับ”

กับคน เวสต์ หัวเราะ—“บ๊ะ! ไ้ไหน ดิจริงๆ
ถ้ากตาด์เรือพุดภาษาเหมือนหย่างเจ้าพุดน เป็น
นิกเสี่ยเถิดว่าคองตตรงจางนผู้หญิง นันแน เบตก
เหนกิริยาทำทางนาง ซิตตา เป็นหย่างไร? ไ้คิด
บ้างหรือเปเต่าว่า ถ้าเจ้าจะพุด มันจะยอมรับหรือ
ไม่?”

เบตก—“เปเต่าเตย ถ้ากระผมทราบกี้คงคอบ
ให้ท่านทราบไ้ ถ้าเจ้าหัดอนประคิเชรไม่รับ

กรรมก็จะบ่ายหน้า กลับไปประเทศตะวันออกอีก
ทันที”

ก็ปิ่นเวสต์—“ถูกเอ๋ย! เจ้าได้พูดความ
ตามตรง พ่อก็จะพูดตรงไปตรงมาเหมือนกัน พ่อ
ตั้งใจไว้นานหลายปีแล้ว ว่าการคงจะเป็นอย่างที่
หวังไว้ เจ้าก็เป็นบุตรบุญธรรมของพ่อ แต่
หากจะให้เจ้าเป็นบุตรฉันจริงๆ ไปกว่านอกชนนง
เรื่องนเจ้าก็คงรักได้ดั่งเหมือนกัน เพราะฉัน พ่อ
มีความยินดีเป็นที่สุด พูดได้หย่างเดียวว่า พ่อเต็ม
ใจยอมให้เจ้าเที่ยวพาราณัง ขิดตาได้หย่างเบ็ด
แผย ไม่ต้องกระดากกระเดื่องกตัญเกรงอะไร และ
ขอจงตำเริงเป็นผลเกิด เพราะพ่อต้องการหาก
ให้เจ้าเด็กเค็รเร็วไปตะวันออกในคราวนี้เลย จะได้
หยู่เป็นเพื่อนในเวตาแก่เฒ่า เมื่อเจบไซได้ทุกข
จะได้เห็นหน้ากัน มีความซนใจได้เห็นตากชายลูก
หญิงมีความสุขความเจริญตมตงที่พ่อได้มันหมาย
ใจไว้”

เบ็ตก—“ท่านขอรับ กระผมไม่ทราบว่าจะ
แทนคุณได้อย่างไร”

กัปตัน เวสต์—“ไม่เป็นไร ขอแค่ตั้งความ
พยายามทำตนให้เป็นผุ้ที่ดีแก่ทุกสาวของพ่อก็
แล้วกัน” แล้วแกหัวเราะพูดเพิ่มเติมว่า “ไป
เถอะ จะได้ไปจัดการเรื่องหน้ที่ไ้เสียเวลาไปแล้ว
ใหม่หมดซน”

เบ็ตก—“กระผม ขออ้อนวอนพระบพณธรรม
ได้ทรงโปรดประทานความปราถนาของท่านให้
สำเร็จผล และให้กระผมมีความสุขด้วย” แต่
เมื่อเบ็ตก ตา กัปตัน เวสต์ ออกจากห้องไป หา
ได้ทนนัยคำ กัปตัน เวสต์ พูดไม่ ซึ่งว่า “เป็นต้อง
ล้มความปราถนา หนึ่งตัวดีคงไม่กล้าไปรักกับใคร
โดยพ่อของมันไม่รู้เห็นด้วย ถ้ามันยังไม่รู้จักรัก
คน มันจะไปรักใคร่ที่ไหนเล่า นอกจากเจ้า?”

บัดนี้ผู้อ่านคงทราบแล้วว่า ‘โชค’ ซึ่งเบ็ตก
ได้เคยพูดเป็นนัยๆ นั้น คืออะไร กับคงทราบความ

ประสงค์ที่ เบตก ไปหานางสาว ซิตตา ด้วย

เมื่อใดที่ตกใจ จะเริ่มจัดการ เรื่องยากที่สุดคน
 และถ้าสำหรับ เบตก ซึ่งเป็นคนไม่ไว้ใจตนเอง
 ด้วย ก็ดูเป็นเรื่องที่ตอ้งถกเถียงให้จัดการอย่าง
 ตำบักยากเย็นน่ากลัวไม่ใช่เล่น เบตก ตั้งใจมั่น
 ตั้งไปว่าจะดำเนินหน้าทำกตาคุดักที่ ถึงตะกุกตะกัก
 บ้างก็จะต้องเดิรวิชิตคือ ๆ ครวง ๆ ไปหย่างนิตย
 กตาส์ พอเบตกเจ้าชชิตาต ซึ่งนึกอ้อมใจใฝ่ฝัน
 ว่านางสาว ซิตตา คงรักใคร่โหดหงเหมือน กับคน
 เข้าไปเผชิญหน้าแม่สาวด้วยซึ่งกำลังหัวเราะ ยินดี
 ค้อนรับ แต่หน้าที่จะกตาคามความชำด้าคณให้รู้
 เดดขาดกันไป โดยคองนั้เชื่อว่าหัดอนคงไม่รัก
 คนอื่นนอกจากตน กดับไฟต์ไปนั้กถามตนเอง
 เสียว่า รูปร่างหน้าตาด้วย ๆ แแต่หน้ารักหย่าง
 เจ้าหัดอน ไฉนหรือจะมารักคนหย่างคนเมื่อมีผู้
 ชายซึ่งด้วยกว่าแแต่มีงมีดักกว่าถนไป ภาษิตคิด
 ปากว่า 'ไม่กตาก็ไม่ได้สาว' มักจะเป็นจริงเช่น

นั้น พิสูจน์ให้เห็นว่า ถ้าไม่เป็นคนที่ตงกันอยู่นัก
ที่จะได้ตรงชัยในเรื่องพรรณน เพราะฉะนั้น ในขณะที่
เบ็ดกเข้าไปนั่งในห้อง ก็นึกถามตนเองจนฟัง
เหมือนกัน จนนางสาวซิดดา เห็นกิริยาผิดดังเกิด
ก็หัวเราะถามว่า “เฮ้! นั่นเป็นอะไรไป? ดินหายยี่
ราวกับพวก เค้กเกอร์ (*) ไม่ได้บายไปหรือคะ?”

ถ้า เบ็ดก จะตอบว่าไม่ได้บาย เพราะเป็นไข้ ใจ
คงไม่ใช่จะเป็นแค่เจ้าชู้ตกตาพูดเท่านั้น ยังเป็น
คำคอบทเป็นจริงด้วย แต่เราจะเห็นได้ว่า เบ็ดก
ไม่ชำนาญการพูดหย่างอ่อนหวานเหตวๆ หรือพูด

(*) Quaker พวกเค้าวเกอร์ (พวกตัวสั้น) หรือเฟรนด์
(สหาบ) เป็นถึงนิกายศาสนาคริสต์ ซึ่ง ขอช ฟอกส์ ชาว
เมือง ลิสเตอร์ ประเทศ อังกฤษ เป็นประตมาจารย์ เริ่มมีพวก
นี้ขึ้นประมาณคริสต์ ศก ๑๖๕๐ พวกนี้ประตพิเศษคณะสงฆ์และ
พิธีต่างๆ ในศาสนา ถือการนั่งห่มหย่างสุภาพถ้อมกิริยาวาจา
ใจไม่เย่อหยิ่ง ต้องการจะให้มนุษย์ที่อยู่เป็นสามัคคีทั่วไปไม่
ต้องการมีสักสงคราม ที่มึนามว่า ‘เค้าวเกอร์’ เพราะสอนให้
ตัวสั้นในเมืองได้รู้สำนักถึงโทษบาป.

เปนนาง นิโอบี^(๑) ดูเหมือนนางจะเห็นวรวงศ์ดี
ไว้ไม่ได้ต่อไป น้ำตาวิ่งตกลงเข้ามามือไปเกาะไหล่
เบ็ดกไว้ และพูดอีกถ้อยหนึ่งอย่างน่าสงสารว่า :—

“พุโ้ท่ เบ็ดก ! เบ็ดก ตรีภคของน้อง ! ขอหย่า
พุคอีกค่อไปเตย ชินพุคฉินเหนจะคัยงคายนแ่
พุโ้ท่เชอ ! พุโ้ท่คณพ้อ ! เวรกรรมอโรมิรู้ !”

เบ็ดก หดคัว—“เอ๊ะ ! นีห่ด่อนเปนอไรไป ?
ฉินปตาดใจจริง ๆ หรือว่าเรอังกพุคไมเปนที่ถู
กใจห่ด่อน ? หรือว่าห่ด่อนเกดยคฉิน ?”

(๑) Niobe นาง นิโอบี ชายาของ แอมฟิคอน กษัตริย์ประเทศ
ที่บีส ในตำนานของชาติ กรีก นางมีบุตร ๑๐ ธิดา ๑๐ เหน
นาง ลาโตนา (เทพธิดาของศาสนา กรีก) ชายา ชูปีเตอร์ มี
บุตรและธิดาเพียง ๒ คน คือ อโปโล (พระอาทิตย์) และ
นาง ดิแอนนา (เทพธิดาประจำการยิงสัตว์และความสว่าง)
ก็เขาะเขี่ยนาง ลาโตนา อโปโลมีความโกรธเอาศรยิงบุตรของ
นาง นิโอบี ตายหมด ส่วนธิดาก็ถูกนาง ดิแอนนา ทำลายชีพ
เสียสิ้น เว้นแต่นาง โคลริส ผู้เดียว และนาง นิโอบี ก็ถูก
ชูปีเตอร์ ศาปเปนก้อนหิน ซึ่งในฤดูร้อนก็เฝ้าแต่ร้องไห้.

ชิตตา—“เบต๋า เบต๋า ! พี่เบตก ฉันไม่ได้
 เกต๋ยัด รักยิ่งกว่าพี่ไผ่ได้เสียอีก หย่าโกรธฉันเดย
 นึกว่าให้ตั้งสามบ้างเกิด ฉันคุกเข้าอ้อนวนณะ
 ขอหย่าเกต๋ยัดขงฉันเดยตีมีเรื่องอันเสียเกิด และ
 ให้รักหย่างน้องสาวก็แล้วกัน”

เบตก ค่อยพยงนางสาวชิตตา ให้ดูกขัน และ
 พูดว่า “แม่ชิตตา หัดอนยังไม่ได้อธิบายอะไร
 ให้ฉันทราบบ้างสักนิด ฉันขอทราบว่ทำไมหัดอน
 จึงมีกรยาเปนทุกขไค้กหย่างนี้? หัดอนทำผิดอไร
 จึงจะคองมาขอโทษฉัน?”

ชิตตา—“มีความผิดมากคะ ความผิดที่จะทำ
 ให้เธอและคนพ้อมมีความโทรมนต์ยเป็นที่สุด คุณ
 พ้อมท่านคิดคงใจจะให้เราตั้งคองมีความดขด้วยกัน
 มาตงหตายบ้แล้ว ขงในบคณฉันนุกเห็นได้ขด
 เหมือนกับความผิดตมมานาน ฉันควรจะรต่วง
 นำไ้วว่ว่ามีวนใดกวนหนงเรองนคงเกิดขน จึงได้
 เตรียมตัวไ้วแล้ว”

เบตก จับมือ ชิดตา ไว่จองมองคุดาซึ่งมีหน้าตา
 หยดหัยเมาะ ๆ พตางพูดว่า “หต่อนเฮ้ย ! หต่อน
 มีเรื่องตักตบ้อไรเด่า” ที่หต่อนงำเงื่อนไว่ไม่บอก
 ให้บิดาของหต่อนทราบ? โอย ! คงไม่มีเรื่องอะไร
 แต้ว นอกจากเรื่องเกตยัดขงฉิน ซึ่งขดขวางไม่
 ให้เราทงตองไ้รับความตข !”

ชิดตา—“เบตก ! เธอหย่าเพิกน่อยใจคิดหย่าง
 โน้นหย่างนี้ เซอฉินเกิต หย่ารัครัตตามความในใจ
 จากฉินนักเตย ฉินบอไม่ได้ ทำไมไม่ได้? ก็
 เพราะบอไม่ได้จริง ๆ ในเวตานหย่างน่อยก็บอ
 ไม่ได้”

เบตก ฟังนำเตียงชิดตาดเหมือนจะค้อยรันใจ—
 “บอให้รัตกนิตเกิตนะหต่อน” แต้วเตริไปที่ประตู
 พุดต้อไปด้วยนำเตียงอันหนักแน่น แตะอ่อนหวาน
 แต่ว่าเตรั ๆ กระเต่า ๆ ราวกับหัวใจฉั้นกระเพื่อม
 จะแตกตตายออกไป ว่า “ชิดตา ฉินทราบความ
 ตบของหต่อนแต้ว คือหต่อนรักคนอื่น ฉินไม่

ทราบนี้ ถ้าเรย์แต่แรกคงไม่ทำให้หัตถ์ต้อง
 เดือดร้อนอย่างนี้ ฉันขอให้พรหัตถ์ด้วยความ
 ยินดี และบางทีจะเป็นคำสวดท้ายที่จะพดกับหัตถ์
 ด้วย ขอผู้ซึ่งหัตถ์รักใคร่จงเป็นที่ปรารถนาของ
 หัตถ์เถิด! และขอพระบเนศวรศักดิ์จงประทานพร
 แก่หัตถ์ด้วย!”

ในขณะที่ เบ็ดก พุดซา ๆ นี้ นางดาว ซิดดา
 หนึ่งฟังดาเหม่อเฝ้ากับภกมณครจิงจิง แต่พอ เบ็ดก
 จะออกจากห้องไป นางก็ร้องเรียก “เบ็ดก !
 เบ็ดก ตรก หย่าเพิกไป มาหาฉันก่อน ดักอึดใจ
 เดียวเท่านั้น พูโ้ หย่าเพิกทำหย่างนี้เชอ หย่า
 เพิกไปเถย ฉันอ่อนวอนตะ” หัตถ์วิ่งตาม เบ็ดก
 ออกไป แต่เดียงที่หัตถ์เรียกหรือเดียงผู้เทาทเศร
 ออกมาไม่เป้นประโยชน์ไร เพราะ เบ็ดก ไม่
 เหลียวมาดูเลย แม้หัตถ์จะพดุงพดำนในใจดัก
 เท่าไร ก็ยังมีมานะไม่หยากของอผู้ซึ่งต้องการ
 หัตถ์เดียงหัตถ์เลย เพราะฉนั้น หัตถ์จึงไม่

ตามต่อไป กัดบเข้ามาในห้องตามเดิม เขามือ
จับบิดหน้าร้องไห้ดังอ้อนห่วย จนไม่ได้ยินเสียง
ผีเท้าของ เบ็ดก ซึ่งเดินกัดบเข้ามาพุดองนั่งอ้อว่า
“แม่ ชิตตา ฉันทอโทษเกิด ที่ใจร้อนฉุนเฉียวเกิน
ไปเอง ฉันทไม่ควรทำกริยาเหมือนหย่างเมือกน
เราก้เป็นเพื่อนกันมาตงแต่เด็ก ๆ”

ชิตตา—“หย่างนซีเธอ จึงจะเหมือนกบที่
เปนผี เบ็ดก ที่กรุนานองจริง ๆ” นางตรงเข้าจับ
มือ เบ็ดก ไว้ และพุดเพิ่มว่า “พุโท เธอเห็น
จะไม่ทราบว่ในใจฉันทนเป็นหย่างไร ถ้าเธอ
ทราบคงต้งถ่านเตะยกโทษฉันทได้”

เบ็ดก ทำหน้าเศร้า — “แม่ ชิตตา ขอเตี้ยเกิด
หย่าพุดเรื่องนอิกเตย ฉันทได้ร้องขอที่ประคิเชษ
หต้อนบอกว่าไม่กต่าไม่ต่ามารถอชบายเหตุผลที่
ประคิเชษได้ เพราะฉันท ฉันทก็ไม่ถามหต้อนนอิกต้อ
ไป แต่หต้อนควรคิคดเตี้ยให้ดี คิคตถึงตัวหต้อน

และคิดถึงบิดาหัดสอนเดี่ยวให้แม่แท้แก่ใจก่อน หาก
บิดาหัดสอนถามจะได้ตอบได้”

ชิตตา “โอ๊ย ! เรื่องเท่านั้นเองที่ทำให้ฉันเป็น
ทุกข์ร้อนมาก พูโทะ คุณพ่อ ! ดั่งด้านท่านแท้ๆ !
จะไปบอกท่านได้หย่างไร ?” แล้วในขณะที่นั้น
หัดสอนเกิดปัญญาอะไรขึ้น จึงพูดอ่อนหวานว่า “พี่
เบตก พุทริกของน้อง เซอของเถอะ ช่วยทุกข
น้องที่ หย่าบอกคุณพ่อว่าเรื่องที่ท่านตั้งใจไว้นาน
แล้วมากดับผิดคาดไป นึกว่าเห็นแก่คุณพ่อเถอะ
หย่าบอกนะพี่ เบตก หย่าบอกนะ ในเวदानขอให้
คุณพ่อเชื่อว่าเราได้ปราณเปราณอมกันโดยดีแล้ว
แต่ว่าฉันขอผิดพอให้เธอเดิรเรือกตั้งมาอีกตั้งกัเทยว
หนึ่ง แล้วฉันจะบอกความจริงซึ่งฉันไม่กล้าเปิด
เผยแก่เธอให้คุณพ่อทราบ”

เบตก ถามหย่างท้อๆ ว่า “ชิตตา นี่หัดสอน
เรียนวิชาตวงคุณพ่อซึ่งดีแต่ฉันดี มาได้นานก็มาก
น้อยแล้ว ?”

ชิตตา—“โอย ! พี่ เบ็ดก พดหย่างนี้ไม่ส่ง-
 ด่านฉนบ้างหรือ ? ใ้ร่ายฉนเหต้อเกิน” แลว
 หต่อนก็ต้ออื่นใ้ฮัก ๆ ราวกับใจจะขาด จนเจ้าช
 ้งใจดีไม่ถ้อ โกรธที่หต่อนได้กระทำกับฉน เกิด
 สัมเพชพูดว่า :—

“เขาเถอะ ชิตตา ฉนจะจัดการใ้เป็นไป
 ตามที่ปราถนา ข้าจะบอกใ้บิดาของหต่อนเข้า
 ใจใ้เดี่ยว่าที่ผัดเวदानนี้ ไม่ใช่หต่อน เป็นเพราะฉน
 ขอผัดเอง” ว่าแลวเดีรออกจากห้องไป ตั้งใจจะ
 ตริครองหาอบายพดหรือปดใ้ด้วยเรื่องยากหย่าง
 ใหญ่นี้ เบ็ดก รู้สึกว่าถ่าไม่ชอบหัดตั้งนึกหน้อย
 เหนจะไม่สามารถผเชินหน้ากับผเป็นบิดาเดียงใจดี
 และกถ่าวเทจใ้ฉนิตได้ แต่ยังไม่ทันจะใ้ช้อม
 พอดดีเดีรมาใ้ตักตักบกว่าหต่า ก็ประจวบ กับฉน
 เวตต์เข้าเอง กับฉน เหนตั้งหน้าและกิริยา เบ็ดก
 เสร้ามีความฉงนใจถามว่า “เอ๊ะ ! เบ็ดก ตก หน
 เป็นอไรไป ? ทำหน้าทุกขราว กับฉน เรือบนทุกุเนื้อ

เงินตกใจใจรูดจวบเอาไปทีเดียว หรืออึ้งอวด
 หน้หน้าเจ้า? ช่งมันเกิดเรื่องพรรณน ผู้หญิงตะกม
 มารยาแทบทุกคน บางที่พร่งนจะมีตมค้มาจาก
 ทิศอื่นไซ้ ไบเรือได้ตบายใจกระมัง?”

เบตก—“เปต่าขอรับ ท่านเข้าใจผิด ส่วน ซิดดา
 กระผมไม่มีขอไรจะคองมาร้องฟ้อง แต่—”

“แต่ไร?” กบคัน เวตค้ ถามคังนี้ เพราะ
 เห็น เบตก พดคางไว้เป็นที่น่าตงคัย

เบตก—“แต่กระผมยังไม่ทรพพขอเตยงหต่อน
 ให้ม้ตขตมกับควหต่อน ประกอบทงขอเตยงนาม
 ตกตของกระผม ในเวตาบคณกยงไม่ทราบค้วย
 ความจริงขอรับ กระผมได้หารือเรองนกับ ซิดดา
 ตกตงว่าจะขอเตริเรือไปควันออกอกอิกตักคราวหน้
 เตะทงจะได้พยายามตบหาให้รขอบิดามารดากระ
 ผมได้แน่ จะได้มกรรมตทิตตามกฎหมายในข้อ
 ช่งภรรยาของกระผมจะไซ้ได้ค้วย”

ก็ปัดหน้า เวศม์ ยืนคั่งตั้งทง โกรธและเดียดใจพูดไม่
ออกได้สักครู่ แล้วเขามือคบบให้ต๋ายหนุ่มจ๋องค
หน้า พูดว่า “เบตก วิชาปดของเจ้าออกจะเคมที่
หย่ารมันนิกเตย เมื่อสักครู่เห็นค้อกค้ใจหยากม
เมี้ย บอกว่าจะไปเดิรเรืออีกครั้งหรือจะไม่ไปสค
แล้วจะมีโชคอะไรอย่างหนึ่ง เมื่อออกไปก็ม้นาชน
คาบานราวกับจะได้รับความสุข เจ้าเป็นคนคั่งแต่
เดกมาไม่ตั้งจะยินดีหาเงินทองให้ร่ำรวยนัก หามา
ได้ก็เก็บไว้ไม่หยี่ นี้อย่างไรจะกดับไปหาทรัพย์หา
ดินเป็นเศรษฐีสุขหนึ่ยวอไรกันอีกเต้า? ประเดี้ยว
เดี้ยวกดับมาทำหน้าที่ร่ำราวกับคนโซ ไม่ไหว
เบตก คั่งไม่ไหว โทหกกันเต่งง่าย ๆ ไม่ได้ ซ้า
รูด ๆ นี้นั่นคงอไรกันอย่างหนึ่งแล้ว อื่นนั่นคงเป็น
ค้วการ ค้องซุดเรื่องต้อบไร ๆ ของมันซันให้ได้
ไม่ต้องวิตก เบตก จะจัดการเองประเดี้ยวเกิด ไป
หาอ้อ ซิตตา เคียววน”

เบ็ตก—“ข้าก่อนขอรับ ภาระผมจะขอพูดให้
ฟัง นิดเดียวเท่านั้น” กับค้น เวสต์ไม่ฟังเสียง
เคิร์ดคุมเข้าไปในห้อง เบ็ตก เหน กับค้นไม่เอาหูฟัง
ก็ออกเคิร์ดคอดกขำ ๆ ไปตามบริเวณบ้าน ในใจ
นึกหาชื่อพวกหนุ่ม ๆ ซึ่งหยู่แถบหนตเบตกรูจักหรือ
ทราบว่าจะชอบพอกับนางสาว ซิตตา ว่าคนไหนหนอ
มาเป็นคู่แข่งชั้นแย่งรักกับคน เพราะหย่างไรก็
ต้องมีคนหนง ชอน เบ็ตก ไม่สงสัยเลย

คิด ๆ ก็น่าปาด เบ็ตก ไม่สงสัยใครที่หยู่ไกล
เลย ไม่สงสัยแต่สักนึกจนเคิร์ดมาถึงประตูว เหน
ฟอลคอน เคิร์ดมา จึงนึกเฉยใจแปดบชั้นมาทันที
ด้วยคน กับนางสาว ซิตตา ได้พูดกันมาได้หลายชั่ว
โมง ถึงเรื่องของ ฟอลคอน ที่เป็นคนมีศักดิ์ปัญญา
กล้าหาญ เพราะฉนั้น ด้หายที่รักคงเป็นคู่แข่งชั้นกับ
คน เบ็ตก ยิ่งคิดแค้นใจเกิดหึงหวงชั้นมาทันที เลย
หันกดับเคิร์ดไปเสียทางอื่นไม่หยากเห็นหน้าเพื่อน

ขณะนั้น ฟอดคอน ร้องทักว่า “เบตก เอ๊ะ!
 นั้นเป็นอะไรไป? ทำไมไม่ดูซิม? อ้าว! แต่ทำไม
 ทำไมไม่หัดกกันเดี่ยด้วย?”

เบตก ตอบหัวน ๆ “เพราะมนุษย์ทั้งโลกที่
 ต้องการหัดกในเวदानี้ ก็คือตัวแก”

ฟอดคอน ตกตั่ง—“ฮึ! นี่มันเรื่องอะไรกัน
 เบตก?”

เบตก—“นี่แน่ คอนต์แดนต้น ฟอดคอน จะ
 ได้ดูทุกขุอย่างไรก็ตาม เรากก็ได้เป็นเพื่อนกอด
 คอรักใคร่กันมาหลายปี ต้องเด็กกันเดี่ยที่ ถ้านัน
 กับแกไม่พูดอธิบายให้รู้กันเดี่ยตรง ๆ”

ฟอดคอน—“เกตอเอ๊ย! กั้นปตาตใจจริง ๆ
 เรื่องราวอะไรก็ยังไม่รู้ จู ๆ ก็มารัดนาทาเร้นให้อธิ-
 บาย เต่าไปเถิด ว่ากั้นไปทำให้ผิดพ้องหมองใจที่
 ตรงไหน? เพราะกั้นไม่รู้จริง ๆ”

เบตก ฟัง ฟอดคอน พูดค่อยส่งบทความแค้นตง
 จึงเต่าเรื่องไปตามตรงหย่างนิตยเป็นคนซื่อ ถึงท

คนมีความรักความหวังและที่ กัปตัน เวสต์ มี ความ
ตั้งใจ ไว้ตลอดถึงเรื่องที่ได้ ไปพูดจากับนางสาว
ซิดดา และเรื่องที่น่าไม่รัก

เมื่อ เบดก เข้าเรื่องจบ ฟอลคอน ได้พูดว่า
“เรื่องราวแปลกมาก ออกเต็ยใจแทนจริง ๆ
เพื่อนเอ๋ย! แกคงมีคู่แข่งชั้นแน่นอน รุหรือดั่งคัย
ใครที่ไหนบ้าง ?”

เบดก—“รูซี ทำไมไม่รู้ เป็นเพื่อนที่รักซึ่ง
ฉันยอมดัดประะโยชนทั้งหมดแกอกดเขาได้ คือคว
แกเองนั่นแหละ คอนด์แดนคั้น ฟอลคอน บดิน
จะต้องบอกกันตรง ๆ เหมือนหย่างที่ฉันบอกกับแก
นี่บ้าง บอกมาซิว่าแกใช่ใหม?”

ฟอลคอน—“เบดก เพื่อนรัก นี่แกมิเป็นบ้าไป
หรือทกคดเช่นน ยินคคอบเพื่อนไต่หย่างตรง ๆ และ
ให้ลคัยไวดวยว่า กั้นจะไต่เบ็ดปากพูดเรื่องรักกับ
ซิดดา แม้แต่คำเดียวก็ไม่มี นอกจากพูดกันหย่าง
ฉฉฉฉฉ เพราะกั้นไม่คิดหย่างอื่นนอกจากจะ

คิดว่าเพื่อน้องสาวเท่านั้น ถึงหัดนอนจะหุดอกดวง
 อไรกับแก ก็นั้นก็ยังคงถือหยาว่าหัดนอนเพื่อน้องสาว
 เต็มมือ อีกประการหนึ่ง หากกันจะได้รักหัดนอน
 และหัดนอนจะรักตอบ ตัวกันซึ่งเป็นคนมีแต่ตัว
 เทียวเร้วนอน ก็แต่งงารด้วยไม่ได้ หรือจะให้พูด
 จริง ๆ ค่อไปก็ได ว่ากันจะไม่มุดกเมี้ยเดย นอก
 จากเพื่อนจะช่วยเหลือให้ได้รับโชคตาภ ซึ่งกัน
 รัวร้องปรารถนาหนัก นั้นแหละว่าไม่ถกหยา”

เบตก ไตพงอชบายส์หาคอยชนชนนิต เขา
 จับมือ ฟอลคอน ไว้ และพูด—

“ฉันเชื่อแกแต่เดว เชื่อด้วยหน้าได้ใจจริง เพราะ
 คนทมเรืองรักคงไม่พูดหยาอัน แต่ ซิตตา ซึ่งแก
 พูดว่าหัดนอนต่อดวงอไรฉันนั้น ผิดที่เดยว หัดนอนไม่
 ได้ต่อดวงอไร เป็นเพราะฉันเข้าใจผิดนึกทงคัว
 ไปเอง เชื่อว่าหัดนอนคงมีความรักฉันซึ่งเป็นคนที่
 หัดนอนอาจรวมทุกซัดๆได้ บัดนี้ความรักของหัดนอน

“ไปได้เสียทางอื่น ล้วนตัวฉันหล่อนรักเหมือนหย่าง
 ๘๕ ”
 พนองเท่านั้น

ฟอลคอน—“แต่เพื่อนยังไม่รู้เหตุผลว่าทำไม
 หล่อนจึงบดรัก และทั้งจะมีคู่แข่งหรือไม่ก็ไม่
 ทราบ ทำใจดีไว้ก่อนเถิดเพื่อน บางทีเป็นด้วย
 หล่อนคิดเหวอนหย่างผู้หญิงไปเอง นานวันก็คง
 หาย ให้เธอกันไว้เถิด ว่าแก่กับ ชิตตา ยังคงมี
 ชีวิตใตงในหอใหญ่ตรงนั้น หย่างฉันดำมีภริยา
 มีความสุขด้วยกันแน่นอน”

เบตก—“เป็นไปไม่ได้ บางทีจากไปเสียนาน ๆ
 ก็เห็นพอจะบั้นเทาความทุกข์ในใจได้บ้าง ดั่งนี้
 แหะซึ่งอาจจะเป็นได้ เพราะฉัน ฉันตกตงใจ
 จะคุมเรือกลับไปประเทศสยามอีก พอกระเตรียม
 เรือขนเสบียงอาหารและสินค้าเสร็จก็ไปทันที บัดนี้
 ฉันมีแต่จะขอให้เกิดอริบหน้าทีซึ่งใด พุดกันมาก
 ๘๖ ”
 หวังแล้ว

ฟอลคอน—“ชอบใจเพื่อนที่สุด ก็ไม่รู้จะ—”

เบตก—“รวัง ก็ป็น เดิรมานี่ จุ! จุ! หย่า
พูดเรื่อง ซิดดา ค่อหน้าแกแม็ดก็คำเดียว”

ฟอลคอน—“ก็จะไปเลี้ยงก่อน คุดหน้าไมด์
ดี ทำทางจะมีเรื่องพุดกับเพื่อนมาก แต่จะไม่
ต้องการให้กัรด้วย” ว่าแล้ว ฟอลคอน เดิรเลี้ยง
กัรบไปทางประตู

เมื่อ ก็ป็น เวดค เดิรเข้าใกล้ คุดหน้ายวม
ความทุกข์ เบตก ได้ถามว่า “กระผมกัรว่าคง
มีแต่ชาวยราย”

ก็ป็น เวดค—“ชาวยรายหรือ? หือ! เบตดา
ไม่ใช่ชาวยรายอไร ถ้าจะบอกเจ้าว่าเคราะห์ดี หนี
รอดจากอึ้งควดคือดานเนรคุณพ่อมาได้ เป็น
ถูก. ถูกเฮ้ย! ซักถามอึ้งไม่ได้ความล็กนิก มัน
บอกแต่ว่ามันเป็นเมียเจ้าไม่ได้เท่านั้น กิริยาชวชา
ของมันหย่างนี้ ไม่ไปถามมันดีกว่า เบตก เฮ้ย!
เกิดชาติใดภาษาใด ขอหย่าให้เจ้ามีตุกเต่าทำให้

เคียดแค้นรอนใจเหมือนหย่างอันเคย”

เบตก—“หามิได้ซอรับ ซิดธา เปนตกทัด ถ้าไม่มีเหตุจำเป็นคงไม่ทำให้ท่านโกรธดังนี้ ซึ่งเถอะซอรับ นานไปอาจจะกลับใจทำให้เป็นที่พอใจสมดังตั้งใจไว้ได้บ้างกระมัง กว่ากระผมจะกลับมาจากตวันออกอีกครึ่งหนึ่ง หัด่อนอาจเปลี่ยนความคิดทตอดตงนก็ได้

กัปตันเวสต์—“กว่าจะมา? หย่างหน้เจ้าก็ตกตงใจรับนำทคุมเรือไปอีกหรือ?” กัปตันเวสต์หน้าดัดต ได้ตักกร้จึ่งพดค่อไป “พอดิเจ้าไม่ได้อายพงเทาน คิดหย่างอันไม่ได้นอกจากต้องทำหย่างน”

ภายในด้ามส์ปดาหซึ่งคนทงต้องได้ตันทนากัน น เบตก กับ ฟอลคอน ได้ใช้ใบไปประเทศสยามอีก ส่วน กัปตันเวสต์ ก่อนน่าน ค่อยรู้ตักชิน กัปตันเบตก จะจากไป แต่งตงความยินดีให้ศัดให้พรมีความต้วตตทงซาไปแตะชามา แก่ได้พุดเพิ่ม

เค็มว่า “ คอยรวัง ตุ๊กเคี้ย ! ถ้าใไรวางตำมบี
 ไม้กดับมา เหนจะต้องตงเรือไปฉุดตัวเอากดับ
 มาที่เดียว ”

ใไรเวตาเณกก่อนที่ เบดก จะตจจากบ้าน กัปตัน
 เวดต์ไป เบดก ได้ตางนางสาว ซิตตาว่า “ ซอตาที่
 แม้อยอดรัก ซอพระจงอวยพรให้หัดอนหยู่เเนนเปน
 สู้ชเกิด ฉินไปคราวนี้จะไม่ได้พบปะกันอีก แต่รูป
 ของหัดอนจะฝังจาวักหยู่ใใจฉินหยู่เปนนิตย ”

นางสาว ซิตตา พดทวนคำด้วยใจตอยว่า “ จะ
 ไม้พบปะกัน ” แดวหน้าตาเหตตงอาบแก้ม พดว่า
 “ เบดก ทริก พักถังกานชนมาที่ไรทำให้ฉินใจหาย
 ยิงนานบีก็มีแต่จะทำให้ฉินรกำใจตาย โออย ! เว
 กรวมอไรหนอ ที่ฉินมาเปนมู้ทำให้เชอจากฉินไป
 ทงน ? ”

เบดก— “ ซิตตา ! หัดอนคนเดียวเท่านั้นทเปน
 ผู้ตั้งให้ฉินไป ไปจะไม่กดับมาเหนหน้ากันอีก เว
 แต่หัดอนจะได้กดับความคิดซึ่งเปนหยู่เดียวนเดีย ”

นางสาว ชิตตา—“ เบดก ขอเสียที่เกิด หย่า
 พุดเรื่องนอกเดย ”

เบดก—“ ชิตตา คำที่ฉันพูดนั้นจะเป็นคำสุดท้าย
 ซึ่งฉันจะได้พูดฝากอาศัยไว้กับหัดอน จะขอทำคำ
 ขอฝากไว้กับหัดอนด้วยว่า หากค่อไปในวันหน้า
 (จะเป็นไปได้หย่างที่พูดนหรือไม ก็รแต่พระบน
 ด้วรรคเท่านั้น) ถ้าหัดอนรดักกตบใจมีความตั้ง-
 ด้วนในคัวฉัน และซึ่งฉันยังมีชีวิตอาจทราบได้
 แดว ขอหัดอนหย่าพยายามหาทางตั้งแหวนวงก
 หนีไปให้ฉันจงได้ ” ว่าแดว เบดก หยิบแหวนทอง
 คำด้รวมนางสาว ชิตตา นางมิได้คอบเป็น
 ประการไร

บทหก

ณเขินภัยในประเทศญวน

พายุใหญ่ร้ายแรง ซึ่งมักเกิดมรสุมในทเดจัน
กระทำอันตรายชีวิตมนุษย์เป็นอันมาก ไต่ดวงพัน
ไปแต่เวรอกำปั่นอันประเดิดที่คอตั้งพายุล่าอันตราย
รอดมาได้หย่างกตัญหาญ กัดตั้งแต่น้ำ ๆ มาตาม
ร่อง เข็ดอ่าวเมือง ตราน ประเทศญวน

เรือต่าน ไต่ตามทวนความวิปริตของโศกชาติ
ครวญไฉไลประการไร อาจแสดงให้เห็นโดยรูป
ร่างของเรือนตนเอง เสาชและเสากระโดงหัวเรือ
หักหมด บนดาดฟ้าเชือกเสาเพดานไบก่เกิดถอน
กตาด พวกกตาดักัดังเอาชวานพันสายระยางซึ่ง
ยังคิดหยู่ให้ขาดจากกัน พวกที่บาดเจ็บนอนร้อง
ครวญครางอันวอนขอให้ช่วย ซึ่งจะจัดการ
บันเทาความทุกข์ใดบางก็แต่เดกน้อยและชำ บันดา
กตาดซึ่งมหยู่ในเรือหลายชาติ ไต่ทำกิจธุระของ
คนต่างๆ กัน ที่เป้นไทเป้นจันอันวอนจตุรูปเทียบ

เบนประธมาจารย์ประกาศคำสอนาคริสต์ตั้งในประ-
 เทศตะวันออก แต่ผู้ซึ่งเป็นคนแปลกกว่าเขาในเรือ
 นั้น คือชายคนหนึ่ง รูปร่างอ้วนเคย หน้าเหลือง
 คีรีชะแตกหัดมี ผมดำบางมุ่นขนไว้เป็นจุก ตาคำ
 เดก จมูกถ้าไม่พุดถึงขนาดส่วนก็เหมาะเจาะ มี
 หนวดเคราหромແຮມ แต่ถนอมไว้หย่างคนชื้อ
 เมื่อตั้งเกิดดูในตาแต่แถมทอมกตมแล้ว จะเห็น
 ใต้งายว่าไม่ใช่เป็นชาติจน เครื่องแต่งกายผวม
 ผ้าโพกคีรีชะหย่างงาม ทำด้วยแพรย่นสีดำ สรวม
 เสื้ออกก็แพรเชยวหดมๆ เสื้อขนนออกยาวลงมา
 ถิ่นนำเข้า และผ้าขิดคุมข้างๆ กิ่งเกงแพรดีชมพ
 รองเท้าดงาม ที่แพรคาดพุงห้อยของกระจุก
 กระจุกซึ่งเป็นเครื่องเกยวด้วยยศบันดาคักคี่ เป็น
 คันกระเป๋าย่าดับ กระตาคมวงยา หีบหย่างงาม
 สำหรับใส่หมาก ซึ่งใช้กินบ่อยๆ จนปากมักแดง
 พันดำตั้งปรากฏหยทผนนแล้ว แหนบถอนหนวด
 นอกจากนยังมีพวงอแปะดีพายบ่าไว้ อีก

คนต่ำคณูผู้ นมบริวารห้อมดมกาดังย่นหยับบน
 ดาดฟ้าเหนือห้องบาหัด นิ่งมองดูพวกไทแต่ละจัน
 ซึ่งเปเนชาตรวมคำด้นาเดียวกัน กาดังท่าพิชเด็น
 สรวงหย่างเปเนที่พอใจ ฝ่ายพวก อังกฤษ หรือ
 โดยมากพวกกตาดังในเรือ มีความชอบใจในพระ
 จ้าวเหมือนกัน ซึ่งทรงคุ้มครองให้ตัดอดปดอด
 อันตรายมาได้ ในคราวเกิดพายุที่แถมมา บัดนี้ได้
 ทำการกวาดล้างเรือและช่วยคนบาดเจ็บ มีหัวหน้า
 ผู้บังคับการสองคน คือ ฟอลคอน กับ เบ็ดก เปน
 ผู้ควบคุม

ในขณะที่ต้องสหาย กาดังนั่งพักเหนื่อยหยับบน
 ไม้เต้า เมื่อเดร์จเจอร์จัดการอันหนักทั้งความคิด
 และแรงมาเป็นนานแล้ว เบ็ดกพูดขึ้นว่า “ฉัน
 ทุกข์ไปที่ ตำแหน่งใดผู้รอดมาได้ ถูกพายุมา
 มากค้อมากยังไม่ห่างตัวอันตรายใกล้ความตาย
 เหมือนครั้งน

ฟอลคอน—“ต้องขอบคุณพระเจ้า ที่ทรง
ช่วยชีวิตมนุษย์ ให้พ้นตายหยาบไม่ทันรู้ตัวไว้ได้
หลายคน แต่สำหรับกันคนเดียว หยากให้เรือแตก
จะได้เป็นครั้งที่สาม พันด้ามกรงไป เชื่อว่าโชค
ของกันคงเปลี่ยนเป็นดี”

เบตก—“ฮึ! ทำไมจะคงถือด้ามกรงหย่าง
โบราณ? เจดกรงบางไม้ไผ่หรือ?” แล้วเบตก
ชมอไปตรงเรืออกตาหนง ซึ่งดูเหมือนจะถูกพาย
เดี่ยวหายมากกว่าเรือของคน ก้างแด่นตุหรีด
คเหว้จะเข้าปากอ่าว และพูดว่า “เรือฝรั่งเค็ด
ดำไหนเราเห็นจะคงช่วย นาเขาเรือจนเพียบ ดัง
คนดัก ๓๐ คนไปช่วยส่งนาออกดักกระมัง?”

ฟอลคอน—“จริง ต้มذنืท มัวแต่ไปคิดเป็นธุระ
ของเกาหู้” ฟอลคอน ตกขันไปจัดการดั่งกดาดี
ในขณะที่ต้องสหายก้างช่วยเหลือการกศตหยุน จะ
ขอพักไว้ที่ เพื่อเล่าเรื่องต้องสหายว่าหย่างไร
จึงพดั้มาทางฝั่งประเทศญวนให้ฟังเสียก่อน

หรือไม่ว่าจะยอมหนักถึงบนใดคนแรกซึ่งได้ก้าวขึ้นไป
 ว่าเป็นคนคนไหนความเจริญมาให้ และ ฟอลคอน
 ก็เป็นคนซื่อตรง ขอนมพยานตามถ้อยคำของ
 บาค์หลวง เดอร์เลอิ่ง ซึ่งกล่าวว่า “ความประ-
 พุติเป็นคนสุจริตของเขา (ฟอลคอน) นี้ ถ่วงความ
 เจริญให้ช้า แม้เขามีโอกาสจะได้ตาก็หลายครั้ง
 แต่ด้วยมีนิสัยรักความสุจริตเต็มมาชีพ คิดเห็นเสีย
 ว่าจะไม่บริคุทร ขอมแต่ดวงหาตั้งที่ปรากฏใน
 ทางวิชาและมีเกียรติยศ เกียรติซึ่งทางที่เรวอัน
 เป็นทางไม่ชอบธรรม”

ด้วยเหตุนี้ ตั้งแต่ ฟอลคอน กลับมากรุงสยาม
 ได้สามปี ก็มุ่งทำงานไม่นับแก่เหนื่อย ในที่สุดกระ-
 เหม็ดกระเหม็ดทรพยไวยพอซื้อเรือเล็กๆ ได้ดำหนึ่ง
 สำหรับไปมาค้าขายตามท่าเมืองในอินเดียจริงใหญ่
 เบ็ดก ซึ่งมีความเจริญวัฒนายิ่งกว่า ฟอลคอน จะ
 ให้ ฟอลคอน ยืมเงินไปทำทุนค้าขายตามต่างก็ได้
 แต่ ฟอลคอน นายกในเรือนเป็นผู้มีความเชื่อและ

เท่าที่คุ้นเคยไป ฟอตคอน จึงได้ออกเรือจะไปท่าเมือง
 มาเก๊า แต่คงจะกล่าวกันว่าเที่ยวประจำ ไชคตาทซึ่งมี
 มารยาทดีกับดอก เห็นความกล้าหาญไม่ย่อท้อ
 ของ ฟอตคอน หยู่เนื่องนิตย์ก็อุษยา ปรด้อยให้เรือ
 ของ ฟอตคอน ออกไปได้ยังไม่พ้นต้นคอนแม่น้ำเจ้า
 พระยาดี เติมน้ำทานให้อับปางลงเสียในอ่าวนั้น
 เองดงนี้ ก็เป็นวาระต้อง ราวกับ สีสีส (°) ที่
 ฟอตคอน คองกตงกลับมาหยู่ยังเชิงเขาตงเดิมซึ่ง
 หนีว่าไตตเกยกคกายจะให้ถึงยอดหยู่แล้ว ผซงถก
 เคราะหรายตมตงแล้วถงต้องครงเซนน นอยคน
 หนักจะคิดบากบนเผยอควตงคนชนอิก แม้ในจำ
 พวกซึ่งได้รบทรพยมฤคคตามที่ทราบมาโดยมาก

(°) Sisyphus สีสีส เป็นราชาครองกรุง คอรินธ์ ในตำนาน
 โบราณของ กรีก กระทำความผิดต่อทวยเทพต้องโทษตกไป
 หยู่เมืองนรก คั้นหินก้อนใหญ่ขึ้นบนเขา พอจวนจะถึงยอด
 เขา หินนั้นก็กลิ้งตกลงมา แล้วต้องกลิ้งขึ้นไปอีกเป็นดังนี้
 เนื่องนิตย์ ไม่มีเวลาสำเร็จได้.

ถาดั้นดั้นมดโครมดงเดยทอดอาลัยไม่พยายาม ถึง
 ทรพยซึ่งหามาได้ด้วยน้ำพักน้ำแรงมาค้ำชูไปอีก ก็
 ไม่เจ็บปวดอะไรนัก นอกจากจะรู้สึกขมใจไว้ใน
 พระจำว ดัดแต่จะโปรด ผู้ได้รับเคราะห์ร้าย
 ครองหนงแฉวครองหนงเถามโดยอ้อ ด้มดงแฉว
 กตัญญูขนิญนคัวใหม่ทุกครงไป ดเหมือนหาญเข้า
 คอด้กับเคราะห์ดิง ทานวณนพเปนวระบรุษ ฐ
 ดาเนรตนแหะ ฐอนเปด่างนพ นพนอกคตภษิต
 เด็ดเท่าโอวาทสอนทหาร ของ นโปเตียน มหาราช
 ซึ่งว่า 'พดทหารทุกคนก็มคทาจอมพดหุญในเครื่อง
 หดงแฉว' น้ด่อนให้ทุกคนรู้จักนำตนเอง เพราะ
 ฐนพ ฟอลคอน มิได้ยอทอดคอเคราะห์ หวนกตัญ
 มาทำการหุญกับห้าง อังกฤษอีก มานะพยายามทำ
 งารใหม่หวังให้ได้ โภคทรพยซึ่งหดกตราวดวงไฟ
 โขมตกตัญคินมา และซำมความยินดีชอบคุณพระ
 จำวที่ยงให้มชีวิตหุญ ยิ่งกว่ามความเดียดใจที่ถูก
 เคราะห์ร้ายทำให้ดมจม ซำพเจ้าพุดว่าดมจมก็แต่

ทรัพย์สินเท่านั้น ส่วนความเป็นหนุ่มความไม่มีโรค
สติปัญญาและความประพฤติของ ฟอลคอน นั้นจะ
ล่มจมไปด้วยหามิได้

รวงหมกการปตาดเกิดขึ้น ซึ่งในไม่ช้าได้เป็น
เหตุให้สัมพันธ์กับลักษณะที่ ฟอลคอน นั้นคือ ว่า
'เทวดาย่อมช่วยผู้ ที่ช่วยตนเองได้' คือราชทูต
ญวน ซึ่งพระเจ้ากรุงอานามให้ ไปเจริญทางพระราช
ไมตรีณะกรุงสยาม มาเรือแตกลงในอ่าวสยาม
ราชทูตกับบริวารรอดชีวิตมาได้ แต่เครื่องบรรณา
การอันมีราคาสำหรับถวาย พระเจ้ากรุง สยามจม
ทเลหมด ท่านราชทูตไม่กล้าเข้าเฝ้าพระเจ้ากรุงไท
ผู้ทรงอำนาจใหญ่โดยไม่มีบรรณาการ จึงขอร้อง
บริษัท อีส อินเดียน ให้ช่วยเหตอพาตนกลับไปเมือง
ญวน ด้วยเรือของบริษัทดำใดดำหนึ่ง ซึ่งมี กัปตัน
ที่สามารถชำนาญเป็นผู้บัญชาการ

ความเคราะห์ร้ายของราชทูตนั้นก็กลับมาให้ประ
โยชน์แก่ ฟอลคอน เพราะหัวหน้าบริษัท ทราบว่า

ทกรุง เว เมือง หดวง ประเทศ ญวน จะ มีการ แต่ง
ดินค้าออกตลาดใหญ่ประจำปีมีกำหนดดีเดือน เริ่ม
ต้นในกำหนดเวลาที่เรือจากกรุงสยามจะออกไปทัน
มีความไวใจแน่นอนว่าชายชาติ กรีก คือ ฟอตคอน
สามารถชำนาญในการค้าขาย จึงตั้งให้เป็นผู้บง-
คับการเรือที่จะไปส่งราชทูตญวน ในขณะที่เรือ
เตรียมจะออก เบตก เดิรเรือกลับมาจากเมือง
สุหรัท ทราบว่า ฟอตคอน จะคุมเรือไปเมืองญวน
ก็หยากจะอดหนุน ฟอตคอน ให้ยืมเงินไปทำทุนค้า
ขายส่วนตัว ฟอตคอน ไม่ยอมรับ เบตก เพื่อนที่
ดีเห็นสหายไม่ยอมรับเงิน ก็ขอจะเป็นค้ำหนไป
ด้วย และขอให้ ฟอตคอน ตัญญาว่า ถ้าคนตง
ทุนส่วนตัวค้าขายได้กำไรเท่าไร ฟอตคอน จะต้อง
รับไว้หนึ่งภาค ฟอตคอน ก็ยอมตาม ยอมเพราะ
กลัวเพื่อนจะน้อยใจอย่างหนึ่ง และต้องการจะได้
เพื่อนไปด้วยอีกอย่างหนึ่ง ด้วยเหตุดังนี้ คนตง

ต้องจึงได้มาหยับนเรือดำเดี่ยวในอ่าวคูราน บัดนี้
จะได้เต่าเรือที่ค้างไว้ต่อไป

ตามที่ เบ็ดก คณการและออกความเห็นให้ส่ง
คนไปช่วยเรือฝรั่งเศษนั้นเป็นอันสมควรแท้ ด้วย
เรือดำนั้นซากรุดรหวาดตายแห่ง ถ้าไม่ไปช่วยทัน น่า
กลัวจะแน่นเข้าอ่าวยาก เมื่อเรือทั้งต้องแน่นเข้า
ไปในอ่าวได้แล้ว พวกกตาดเรือก็เป็นอันมีเวตา
พิกผ่อนกายได้สบาย เพราะภมุดินฐานของอ่าว
เป็นทกาทบังคตนมโตดี ผังทเดิมกเขาเกือบตอม
รอบ คนไม่ซนปกคตมเขี้ยวข้อมจนกระทั่งยอด
น้ำในอ่าวราบเรียบราวหยุไนทเดด่าบ

พอเรือทอดค้อม ทานราชทตเรียก ฟอลคอน
มาหาด้วยบอกว่า จะซนบกเคิรไปให้พวกพด
เมืองซาคเดยวกันเห็นคต่ายกับคนซอทานเรือแตก
ตเป็นทที่ปยศอดสูไม่ดมกับยศบันดาศักคตคนหย่าง
ท่าน จะคองให้ ฟอลคอน ช่วยพาคคนของท่านคน

หนึ่ง ซึ่งไปแจ้งข่าวแก่แม่เป็นหัวหน้าในเมือง ตราน
ให้จัดเรือหวงซ่งต้มแก่เกียรติยศมารับ เพื่อจะ
ได้ ไปยังกรุงเว้ ฟอลคอน มีความยินดีต้องการ
จะแสดงให้ผู้ ซึ่งอาจเป็นประโยชน์แก่คนแต่ละแก่
กตาสีของคน เห็นว่าเอาใจได้เป็นจริงๆ จึงรับ
จะเป็นผานาคของราชทูตซึ่งไปบนบกเอง ฟอล-
คอน ได้สั่งให้เอาเรือบดง ใ้พวก อังกฤษ เป็น
คนตักกันเขียงทั้งหมด แล้วออกจากเรือใหญ่ไป
ทันที ในเวลาได้ๆ กันนั้น มีเรือบดงจากเรือกำปั่น
ฝรั่ง駛ออกไปด้วยอีกลำหนึ่ง คนในเรือบดง
ต้องดำ ถ้าไม่มีคนญวนมาในเรือของ ฟอลคอน
ด้วยแล้ว จะขึ้นบกได้หรือไม่ก็ท่ายาก เพราะมี
เรือหาปลาของพดเมืองชักใบเดี่ยวดำแพน ออกมา
ต้อมไม่ยอมให้เรือบดงเข้าไป คนของราชทูตตั้ง
ภาษาญวนแก่พวกเหล่านั้นว่า มีคนใหญ่คนโตมา
ในเรือกำปั่น อังกฤษ ต้องการจะมาขึ้นบกทันที พวก

ญวนเหต่านนัจงแหวกทางปต์อัยให้เรือบคต๋องดำ
เข้าฝั่งได้

พอ ฟอลคอน คนของท่านราชทศและกตาดัก
๕-๖ คนย่างเท้าก้าวชนบหนก ก็มีพวกทหารญวน
ประมาณ ๕๐ คนกรากมากนไว ทหารพวกนรูป
ร่างดำเคยดำดั้น ต๋รวมเครื่องแต่งตัวดำมรูปหน้า
กต๋าวค้อมหมวกดำนทรงเรียว ยอดบักขนหางมา
ดัดแดง เสื้อคอแคบดัดแดงขดบริมเหลือง ตัวหุดวม
ยาวมากระทั้งเข้า น้าอกผ่าตตอดขัดคุม กังเกง
ผ้ากำมหดดัดขาว ซากว่างรดเข้า ทถอบนหมนอย
คน นอกนหนกือหอกแตะดาพ ฟอลคอน เห็นพวก
นักรบคร้ายรูปร่างอ้วนดำเคยดงน ก็นั่งนในใจ
เพราะไม่ทราบว่เข้ามาโดยประด่งคร้าย หรือมา
คอยรวังรักษาคนทมาให้พนภัยจากพวกชาวประ-
มงซึ่งตามมาข้างหลังเดียงให้หอน(๑) ร้องเรียกกัน

(๑) คูอธิบายในเชิงอรรถฉาสริตสครเล่ม ๑ หน้า ๑๔๖

เอต แต่จะร้องว่าอะไร ฟอลคอน ฟังไม่เข้าใจ จึงได้ถามคนญวนที่มาด้วยกันเป็นภาษาไทยว่า “ขอท่านผู้เป็นทนายของเจ้าคุณราชทศได้โปรดถามพวกนี้กรบเหต่านด้วย ว่าเหตุไรจึงห้ามไม่ให้ไป และทำไมชาวเมืองที่ตามมาข้างหลังจึงร้องเอตดังนี้” คนญวนพูดจาหยุกกับนายทหารสักครู่ แล้วตอบ ฟอลคอน ว่า :—

“เมื่อสองสามเดือนมานี้ ชาวเมืองเข้าใจว่าพวกบาศ์หวดงทำความเดือดร้อนหย่างใหญ่ให้แก่ตน จึงขับไล่ไปเสียให้พ้นแผ่นดิน แต่นั้นถ้ามเรือฝรั่งแะจะเข้ามา ก็วิ่งกันแข่งแรง กัดว่าจะพาบาศ์หวดงอื่น ๆ เข้ามาในแผ่นดินอีก เพราะฉะนั้นท่านต้องรับรองว่าไม่มีบาศ์หวดงมาในเรือ มิฉะนั้นพวกเหต่านจะไม่ยอมให้ท่านพาคนชนมาบนบกอีก หรือปล่อยให้ท่านชนบกต่อไป”

ฟอลคอน—“ท่านสหายก็ได้หยุกในเรือด้วยกัน

กับข้าพเจ้าคงแต่ออกเรือมา คงจะแข็งแรงให้นาย
ทหารผู้นั้นเป็นที่พอใจได้”

คนญวน—“ข้าพเจ้าผู้เป็นคนรับใช้ท่าน ได้พูด
แทนท่านผู้บังคับการเรือทุกอย่างแล้ว เป็นอันไป
ได้แล้ว”

ส่วนพวกเรือรบของฝรั่งเศสมีตามญวนมาด้วย
ก็คงจะตาม ฟอลคอน ไปเมือง คราน ได้ดีดวก
เหมือนกัน เพราะนายทหารได้ซักถามข้อความ
เป็นหย่างเดียวกับที่ซักถามพวก อังกฤษ แต่เมื่อ
พวกในเรือฝรั่งเศสไปทำเหตุหย่างไม่รอบคอบขึ้น
เลยเกิดเรื่อง

พวกฝรั่งเศส ๘ คนด้วยกันชนบทได้ๆ มากับ
พวก อังกฤษ แต่มีคนชนิดที่คดอึดไม่เชื่อถ้อยฟัง
คำสั่งของคนเกิดวิวาทเกยงกันตนเอง ด้วยเรื่องใคร
จะหยู่เฝ้าเรือในรวางที่พวกเพื่อนไม่หยู่ยังชนไปบน
บก ถึงที่ตัดบนดานโทษะเขาทำร้ายกัน ขณะนั้น
ชายอีกคนหนึ่ง เติรเข้าไปพูดอะไรดองดามคำกับ

คนทิววาทกัน คนทงต้องกกดบตักนอิก นายทหาร
ญวนเห็นตงนมความพิศวง พุดขึ้นว่า “ใครหนอ
คนท่แต่งตัวมอซอไน้ มีตำแหน่งยศเพนอไร จึง
ห้ามเจ้าพวกฝรั่งเศ็ดป่าเถอนคร้ายต้องคนจนเด็ก
วิวาทกันได้ซังด?”

ชายคนหนึ่ง แต่งตัวเพนองถ่ายหรือนักบวช
ญวนร้องขึ้นว่า “ไม่มีใครแต่้ว คงเพนพระ คริสต์ตั้ง
กต่าปดอมตัวกตบมาอิก” แด้วกูกองร้องบอก
หย่างยินดี ตจตงคนโตเนื้อโตเห็นกวาง พวกตูก
ตั้งมุกให้ร้องรับ คราวนฝูงคนเหต่านนร้องกันเพน
เสียงเดียวว่า “พวกเราช่วยกันจับฆ่าไอ้หมาอันเสี้ย
มันทำไม้ให้ฝนตก ซ้างในนาเราตายหมด ปด้น
ขนเอาข้าวของเราไปด้อย” ถ้าฟอลคอนแตะคน
ของ ฟอลคอน ไม่มีสติโว ซักกระบี่วิ่งมาช่วยแต่้ว
ชายฝนนเห็นจะต้องตายหย้ณะทนนทนต์ แต่พวก
ทไปช่วยบองกันมีจำนวนน้อย คงค่านทานชาว
เมืองซังมีจำนวนเพนกำยกองโวได้ ไม่นาน เพราะ

ฉนั้น ฟอลคอนจึงร้องเรียกคนของราชทัณฑ์ให้ช่วย
 เหลือด้วย ว่า “เร็วเข้า ท่าน รีบไปเรียนเจ้าคุณ
 อ่อนวอนให้ท่านช่วยด้วย ขอหย่าให้ท่านปล่อยคดี
 หย่างเตย นึกถึงท้าวพระเจ้าได้ช่วยท่านให้พ้นภัยมา
 ถึงเมืองนี้ไฉนแล้ววณเถิด” ญวนคนนั้นก็ประคืบ
 ตามคำร้องของฟอลคอนซมึซมึนไปทันที อหิ-
 จา! พวกฝรั่งที่หอมตอมคอยบงกชบาค์หุดวง
 คนนั้น ๓๒ คนกว่า ๆ เท่านั้น คงไม่ตำมารถคาน
 ทานพายร้าย คือความโกรธแค้นของพวกอำมหิต
 ได้ตักกอดใจ

บางที่บาค์หุดวงคงเห็นหยู่แล้วว่าไม่พ้นอันตราย
 เพราะเมื่อฝรั่งเค็ดคนหนึ่งร้องห้ามพวกบ้าเถื่อน
 ไหยบยงไว้ก่อน กดำวว่าชายฉนั้นไม่ใช่บาค์หุดวง
 เปนแต่ทาด ให้แต่เครื่องแต่งตัวกรได้ บาค์
 หุดวงกตบมดีหนายนคี่ พยายามแก้ไขคำพูดของ
 ชายฝรั่งเค็ดอันเปนภาษาซึ่งพตเมืองฟังไม่เข้าใจ
 ตะโกนเตียงให้ตงกว่าเตียงซึ่งกาดงออดองหยุนนว่า

“พระเยซูเจ้าได้ทรงประกาศคือวยพรให้เราถึง
 ภูมิมาร์เตอร์^(๑) แล้ว บัดนี้เราจงจะถึงซึ่งความ
 เปนอมฤต เพราะฉนั้น เราจะไม่ประคิเชษตำแหน่ง
 อินศักดิ์สิทธิ์ของเราให้เป็นที่มีหมอง ดกรเจ้า
 พวกมีบาป เราคือสราพกแห่งพระ คริสต์โตเจ้า”
 พุดพดางบาศ์หวดวงคนนนั้น ก็เบ็ดเผยเสื้อตำแหน่ง
 บาศ์หวดวงซึ่งซ่อนหยู่ในเสื้อปกปรกขนนอกให้แฉ
 เห็น พวกชาวเมืองยังมีความโกรธแค้นมากซน
 ฝ่ายบาศ์หวดวงผู้ศรัทธาในคำสอนมิได้ตั้งทัก
 ค้ออันตราย มิกรยาราวกับหยู่ในวัด คริสต์ตั้ง ก็
 กถ่าวเทศนาปดุกใจชักชวนให้ชาวเมืองละคำสอน
 ของตนซึ่งบาศ์หวดวงหาว่าเป็นคำสอนเท็จเดี่ย และ
 มารับศีลถือคำสอน คริสต์ตั้ง ฝ่ายพวกทหารถกพวก
 พดเมืองเร่งร้องกขยบหอกหนิบเขาไวกับกรแรว ทำ
 ทำจะบุกรุกฝ่ายพวกฝรั่งซึ่งมีน้อยควกนหน้าไว้ เขา

(๑) Martyrdom ดุทสมนตรี หน้า ๑๘๓

ไปทำร้ายบาค์หดวง แต่การซึ่งจะต้องต่อสู้กันถึง
 บาดเจ็บล้มตายนั้นได้สงบไป เพราะมีฝนตกลงมา
 เมตใหญ่ๆ พวกทหารญวนตกคตตั้งยี่นจั้งงงทันท
 เสี่ยงท้อถอยถอยถอยไป พวกชาวเมืองทำหน้า
 คตคตใจกตวเหงเหงหน้าคชนไปบนฟ้า เหมือนโค
 กระบือในทุ่ง ใ้รับตั้งซึ่งปลดเปลื้องความทุกข์
 ทุนทวายในคราวหน้าแดงมาน่านฉนน ครงนฝน
 ตกลงมาทำใหญ่มีได้ขาดตาย พวกชาวเมืองพา
 กันเค้นด้วยดีใจ ร้องขออนุญาตทหารให้ไ้ผ่าน
 เข้าไปจับชายเสื้อของบาค์หดวงคนนั้น เพื่อแสดง
 ความนับถือ

ชาวเมือง—“พระของเรามาทางนั้น หดอก
 ดวงพวกเรา ก็ฝนไว้ไม่ให้ตกเอง ไม่ใช่ท่าน
 ค้กคตดีทชญ น”

บาค์หดวงดีใจเปดั่งอุทาน : “ข้าพเจ้าขอบคุณ
 พระเจ้าวและพระแม่เจ้าพรหมจารีณซึ่งได้ทรงช่วย
 เหลือข้าของพระองค์ให้รอดพ้นภัยในเวตาตุกฉิน

และทรงบันทึนให้พวกอันธพาลดูร้ายเหี้ยมกตัญญู
 ด้้นตานเปนคนใจดี” บาค์หุดวงถือเอาโอกาส
 เหมาะ ในขณะทีชางเมืองกำลังตกฝนคุกเข้าหัย
 รอบคัว ร้องขอให้ชางเมืองรับพวกบาค์หุดวง ซึง
 ทราบว่าถูกเนรเทศไปทีอนกตัญญูคินมา กับขอให้
 ด้ร้างวิหาร ซึงชางเมืองทำตายใจแต่ก่อนเดี้ยใหม่
 ท่านบาค์หุดวงได้เทศนาเปนภาษาของประเทคิน
 (ภาษาทางควันออกนอຍภาษาทีพวกมิดชนารุคอง
 นนจะพูดไม้ได้) พวกชางเมืองก็รับรองจะประคิบ
 ตาม และร้องให้ด้ขึ้นคคิดถึงโทษบาปซึงใดทำไว้
 แต่เดิม

บาค์หุดวงพูดว่า “ถ้าพวกตักหุดานมีความ
 เตอมได้มันนในพระคาส์นาจะแสดงให้เห็นจริงแต่
 ก็ควรบอกให้แจ้งว่า พวกหุดวงพ้อผู้หนักดีทชทง
 หตาย หากพวกเจ้ายังไม้ได้ทำกรรมจับฆ่าเดี้ย
 เจ้าได้เนรเทศไปไว้ณะทีไหน”

เดียงชางเมืองบางคนร้องคอบ “ท่านหนักดีทช

มิได้ถูกทำอันตราย ยังหยับบนเกาะโน้น คอยโดย
ตำรวจรีบกลับไปบ้านเมืองเดิม”

บาทหลวง—“เช่นนั้นจึงรีบไปรับท่านกตัมมา
เดี๋ยวนี้” บาทหลวงพูดยังไม่ทันขาดคำดี ก็มีเรือ
หาปลาหลายลำลอยออกไปในทะเลเป็นแถวชิด

กตัมฝรั่งเคঁสดคนหนึ่ง พูดว่า “อัศจรรย์จริง
เจ้าประคุณ” ส่วนฟอลคอนในเวลานั้นยังไม่
ทราบต้นสายปลายเหตุของเรื่องปลาคน พูดได้
แต่เพียงว่า “ขอบกต” เท่านั้น

ในราวเวลาที่เกิดเหตุ ท่านราชทูตฮอลันดา
หัดมขบภมาถึง มีนายถือแซงไม้ ไม้หน้า
ตองคน สำหรับเขียนใตใ้ใคร ๆ ซึ่งไม่สมควรมา
เคียงเกียรติยศให้ออกไปให้ห่าง ถัดท่านราชทูต
มีพวกบริวารตามมา การที่ กตัม ซาคำ่าเถื่อน
คือฝรั่งเตว ๆ เช่น ฟอลคอน ไซ้ให้ใครไปเชิญตัว
ท่านราชทูตขึ้นมาอย่างรีบร้อน และซ้ำท่านต้อง
เดิรตากฝนมาด้วยดังนี้ ดีหน้าของเจ้าคุณซึ่งเคย

ยมแย้มก็กตัญญูเป็นมันตั้งแต่ตั้งความโกรธ เพราะ
 ดูกฎเกียรติยศท่าน แต่ครั้นท่านเดิรมาถึง พวก
 ทหารยกอาวุธขึ้นกระทำความเคารพ พวกชาว
 เมืองกมหัน่า และพวกฝรั่งแดงการกำนบทั่วทุก
 คน ตั้งนตาของท่านราชทูตก็เห็ดอบแต่ดูหย่างพอ
 ใจ คราวนั้นท่านคงจะเห็นแล้วว่า เพราะความจำ
 เป็นจริง ๆ ไม่ใช่ไม่นับถือท่าน พวกเห็ดท่านจึงมี
 ไตรบรรองให้ส้มแก่เกียรติยศ ครั้นบาศ์หวง เยช
 อิต ได้อธิบายให้ท่านราชทูตฟังถึงเรื่องทพวกบาศ์
 หวงหวาดายคนต้องถูกขับไล่ให้ไปเดี่ยวจากประเทศ
 เพราะทำไม้ให้ฝนตก และตั้งนตัจวบาศ์หวงผู้เด้า
 เองก็เกือบถูกฆ่า ท่านขุนนางผู้หน้หว้เราะงอหย่าง
 พอใจ กตอกหน้ากตอกตาโคตงตั้งวราชกับถึงไม้
 ถูกพายุดอยเอียงไปเอียงมาหยู่ในทะเล

ท่านราชทูตหัวเราะจนพอใจแล้ว ก็หุบปาก
 พยายามทำหน้าบัง แต่ไม่วายอมยิ้ม เห็ดยวเด
 ดหม่คั่นซึ่งคุกเข้าหยู่โดยรอบ พูดว่า “โอ้พวก

ซซาจารย์เดว หมาตกไอหามาเหล่านี เอาไม้เขียน
ใหม่หกตบบ้านเดี่ยว” ทหารทลอไม้ไม้ก็ประคิบท
ตามคำสั่ง หวดพวกชาวเมืองเปนจำกัดห้วน ใคร ๆ
ทมมอเทาไวก็ตกหน้พนไม้ไปก่อน พวกที่หน้ไม้
ท้นก็ถกเขียนรื่องตะโกนไป

ครนท่านราชทตแ่ตงอำนาจให้ใคร ๆ เหนว่า
ท่านมีอำนาจจริง โดยใช้อาญาเขียนเปนที่พอใจ
แ่ตว ก็กตบตงกำปั้นตามเคิมคอยเรือหดวงมารับ
กิริยาของราชทตซงทำไปนี้ ผู้อานจะเข้าใจว่าเปน
คนดร้ายไรความกรณากรรมัง แต่ทจริงการเขียน
ประเทศนนั้นเขาถอว่าเท่ากับพ้อท่าแ่ตงกเปนการตั้ง
ต่อน ผู้ถกเขียนจะตองชอบคนดด้วยเดี่ยวซ้า แ่ตว
ท่านราชทตณนเปนคนใจตทงมตคิบัญญัติ โอบ
ฮอมอารผตกันไถดกกว่าผู้ฮนซงมยคัมบันคาคักกตเท่า
กัน เพราะณน ท่านราชทตไม่ใช่แ่ตงเขียนฟอลคอน
ให้ไปพักบ้านของท่านในกรงเว้คนเดี่ยว ยังเขียน
บาศ์หดวง คาราวดี ด้วย ท่านบาศ์หดวงรับเขียน

ซิปไปที่ ฟอลคอน บอกกับเพื่อนบาค์หดวงคนนั้น
ว่า “ผมอายุ ท่าน ก็ปีกัน กงตำหาญผู้ นชวย
ชีวิตข้าพเจ้าไว้ และช่วยผู้มอายุให้รอดพ้นทุกข
กรรมานมา”

บาค์หดวงหน้าซิบ—“ดูก็ข้อไร? พ่อจะได้
จำได้ใจไว้ เวลาตวดอดอ้อนวอนจะได้รักถึงด้วย
ว่าเป็นผู้ใครบไซ ในพระเจ้าวและในคำตนาอันศักดิ์
สิทธิ์โดยช่วยชีวิตมนุษย์ไว้ได้ ชีวิตของพ่อเหต่าน
ก็ไม่มีราคาอะไรนัก แต่ว่ามีค่ามากที่ตงความ
เพียรตั้งต่อนพวกถือคำตนารูปเคารพให้กดับใจมา
ถือคำตนาอันเที่ยงแท้”

ฟอลคอน—“กระผมขอ ฟอลคอน เป็นก็ปีกัน
เรือของบริษัท อังกฤษ ทำการค้าขายในประเทศ
อินเดีย” ในเมื่อบอกชอตน ฟอลคอน เห็นบาค์
หดวงทำกริยาตนเตน ก็พิจารณาตหน้าบาค์หดวง
หย่างตเอี้ยตตอขอ แด่วพูดว่า “หดวงพ่อ ดูเหมือน
จะได้พบกับกระผมมาแต่ก่อน”

บาค์หอดวง—“ฟอดคอน? อ้อ! คอนด์แตนคิน ฟอดคอน จะใช้ชายหนุ่มชาติ กรีก ชาวเกาะ เคป-ฟาโตเนีย ที่เดียวหรือ?”

คนทั้งสอง บัดนั้นจำกันได้ดี ต่างก็เข้าโถม กอดกัน ส่วน ฟอดคอน เบ่งวาจาขึ้นว่า “หอดวง พ่อ ทอมัส ตาซารด์ อาจารย์เก่าของกระผม ตูตู่ กระผมจำไม่ได้เอาที่เดียว”

บาค์หอดวง ตาซารด์—“พระเป็นเจ้าบนสวรรค์ ทรงบันดาลเหตุการณ์ให้เป็นไปอย่างน่าพิศวงเหลือ คาคคณแจ่งได้ ที่มาพบกันอีกในครั้งนเป็นศุภ นิมิตตอนิด” แล้วบาค์หอดวง ตาซารด์ ชมมือไปบน ฝั่ง พตางพูดว่า “ดูซิ ท่าน ทอมัส เรือหอดวง ออกมารีบราชทูตแล้ว ควรรีบไปขอความกรุณา เจ้าคุณ อนุญาตให้เธอตามไปกรุงเว้ด้วย”

บาค์หอดวง ทอมัส—“จริงของเธอ” แต่พอ หันหน้าไปตู่เรือ ก็ไปเจอ เบ็ตกเข้า บาค์หอดวง ทอมัส สดุ้ง ยกมือชนทาบหน้าผากคล้ายกับจะ

นึกอะไรแต่ก่อนเก่า แด้วถาม เบ็ดก ว่า “แต่ท่าน
 ผู้ เป็นใครกัน? เค้าหน้าดูเหมือนจะจำ ๆ ได้”

ชายหนุ่มชาว อังกฤษ ตอบหัวน ๆ ว่า “เบ็ดก
 ตานคือน เป็นคนของบริษัท อีส อินดีส์ เหมือนกัน
 แค้หตวงพ่อ ดูเหมือนยังจะไม่ได้เคยพบปะมาแต่
 ก่อนเลย”

บาค้หตวง ทอมัส ทวนขอ “เบ็ดก ตานคือน”
 หย่างช้า ๆ คต้ายกับพยายามนึกเหตุการณ์แต่ก่อน
 ที่ต้องไปนานแฉ้ว แตะพึมพำกับตัวเองว่า “จะใช้
 ที่เดียวหรือ?” แฉ้วจะนึกเด็กคิดหย่างไรไม่ทราบ
 ได้พูดว่า “ขอโทษที่ ถูกเอ๋ย! พ่อออกจะหงง ๆ
 ดิม ๆ เพราะอายุมาก ได้รับทุกข้มานาน บางที่มัก
 ผेटอควิดคิดเตยไปเอาใครต่อใครที่ตวงดับไปแฉ้ว”

ท่านราชทศรปร่างคำเตยแฉ้วใจดี มีกรยา
 กระทบกระเป่าเมอเห็นเรือหตวงมารับ เรือหงด
 งาม หัวทำเปอรูปมังกกรบิตทอง มีคนพาย ๔๐ คน
 เมอ บาค้หตวง ทอมัส พุดขออาศรัยไปด้วย ท่าน

ราชทูตก็ยื่นดุษฎีมอบอนุญาตทันที กับตั้งสัญญาว่า
 จะรับอัฐมูฐากเมื่อไปถึงกรุงเว้แล้ว อีกประการ
 หนึ่ง ท่านราชทูตได้ออกใบอนุญาตเป็นตายดักษณ
 อักษรให้แก่ ฟอลคอน ไว้ อนุญาตให้ ฟอลคอน
 และลูกเรือทำการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากับชาว
 เมือง สุราน และเมืองที่ใกล้เคียงได้ ฟอลคอน ได้
 มอบกิจส่วนนี้แก่ เบ็ดก จักรการจนเต็มด้ามารถ ใน
 ขณะที่ ฟอลคอน ไม่อยู่ ต้องไปเมืองหลวงเพื่อ
 นำสินค้าของบริษัทไปขาย ด้วยเหตุนี้ ฟอลคอน
 จึงสั่งให้จัดเรือรบขนาดใหญ่ขึ้นทุกฝ่ายชาว อังกฤษ
 เตรียมคอยตามเรือราชทูตไป

ครั้นเรือหลวงเข้ามาเทียบข้างเรือกำปั่น พวก
 บริวารของราชทูตลงไปดู แด่จัด ปูตาดพรมเจียม
 ไว้ใต้มานแพร ซึ่งเปนพदानในเรือเรียบร้อย
 สำหรับท่านราชทูตนั่งเป็นพิเศษส่วนหนึ่ง ท่านคน
 ใหญ่คนโตเตรียมหีบหมากและกตั้งสูบยาไว้กับ
 คิวแต่้ว ก็ลงไปนั่งเฝ้าเคหยาในเรือ ฝ่ายพวกลูก

ด้มุนตงหมอบกระแทกนอกราบกับพนักห้วยรอบข้าง
ส่วนบาศ์หวงตองคนกับ ฟอลคอน นนงข้าง
ท้ายเรือ ซึ่งมีผ้าคาดเป็นหงส์คาเตรียมไว้ให้ ครั้น
ได้เวลาท่านราชทูตบอกให้สัญญา พดผีพายเรือ
ให้เอิกเกริก พายกันพร้อมๆ เรือเด่นดอยอ้อม
ฝั่งซึ่งมีแต่ภูเขาครงไปเข้าปากน้ำใหญ่ของกรุง
เว้ ตามทางที่มานาทเดราบเรียบราวกับในทะเล
ราบ บาศ์หวง ทอมัส ก็เล่าเรื่องทุกขยากที่ได้
รับมาดังมีต่อไปนี้

บทเจด

คำสอน คริสต์ต้ง ในประเทศญวน

บาศ์หวง ทอมัด พูดว่า “ข้าพเจ้ารูด้กร้อนเว้า
 หยุ่ในอกมานานแล้ว หียากจะเจริญรอยตามท่าน
 มหานักบุญ แพรนคีต กษาเวียร์ ในการประกาศ
 พระคำสอนให้แพร่หลาย เมื่อท่านบิดามุคักตัตทช
 (ไปป) มีรับสั่งให้ส่งไปตั้งสอนพระคำสอนใน
 ประเทศจีนอีก ข้าพเจ้าได้ขออนุญาตไปด้วย ครัน
 มาถึงเมือง มาเก๊า ได้ยินข่าวเรื่องนำปดิมนำยนิต
 ในความมอดดำหของพวกพ่อ โปรตุเกต ซึ่งสอน
 คำสอนหยุ่ในหมู่ชนชาติถือผีต่างในประเทศญวน
 เปนต้น ว่าได้ตั้งสอนพวกเหล่านั้นให้กดับใจมา
 ถือคำสอนของเรา มิใช่แต่ที่เปนครนจนนับจำนวน
 เปนร้อย ๆ ยังผู้หญิงชนต้งอีกด้วยหลายคน มี

อินแฟนตา (*) (เจ้าหญิง) ด้วยองค์หนึ่ง

“เมื่อได้ทราบข่าวเปนมงคลในพระศาสนาครั้งนี้ ข้าพเจ้าและพ่ออื่น ๆ อีกหลายรูปก็ตื่นเต้นดีใจ ได้ขออนุญาตท่านหัวหน้าในคณะ เพื่อมาตั้งต้นศาสนา ครั้นมาถึงประเทศนั้นให้บังเกิดความปตาดใจผิดคาด ด้วยได้ทราบว่าพวกพ่อ โปรตุเกส เหล่านี้มีใจร้อนหยากให้คนนิยมในพระศาสนา ใช้มูเตวาหาคพิศพื่อไป ในชั้นต้นผู้ที่เป็ อินแฟนตา แห่งเมืองญวนก็ยังไม่ปรากฏว่าเคยมีในประเทศนั้น ครั้นชกใช้ได้เดียงพวกบ้าเถื่อนเหล่านั้น ที่ว่าเป็นพวก คริสต์คัง ก็กลับได้ความว่าไม่รู้จักอะไร ชนแต่คำว่า คริสต์คัง ก็ยังไม่เข้าใจ พวกนรแต่แบบวิธีอะไรอย่างหนึ่งซึ่งพวกพ่อ โปรตุเกส ตาม คือถ้าต้องการจะมาเข้าหู่ในดีทธิศาณาเรา ให้คอบ

(*) *Infanta*. อินแฟนตา เปนคำนำพระนามราชธิดาของพระเจ้าแผ่นดิน สเปนญ และ โปรตุเกส เว้นแต่ราชธิดาองค์ใหญ่.

รับคำแล้วพวกพ่อก็ทำพิธีให้รับศีล บัพติสม์^(๑) แต่
เรื่องนั้นน่าตลใจมาก ด้วยพวกชาวเมืองเข้าใจคำ
ว่า ‘คำสอน’ คือพวก ไปรคเกด และพิธีรับศีล
บัพติสม์นั้นคือพิธี คือพิธีแปลงชาติตนเอง”

พอลคอน ถามด้วยปลาดใจ: “เป็นอย่างนี้
จริงทีเดียวหรือ หวดวงพ่อ?”

บาค์หวดวง—“เป็นอย่างนั้นจริง และได้เห็น
เปนพยาน คือ:—

“วันหนึ่งข้าพเจ้าได้ไปคดครของชาวเมืองซึ่ง
เด่นหยู่ข้างถนน ตั้งเกศเห็นตัวคดครซึ่งเปนตัวเอก
แต่งเปนพ่อ ไปรคเกด แต่เดื่อยาวที่ได้พอง โดมาก
ตัวคดครอีกตัวหนึ่งแต่งเปนเด็กชาวเมือง ตัวที่แต่ง

(๑) Baptism. บัพติสม์ พิธีในศาสนา คริสตัง สำหรับผู้ที่
จะเข้าถือศาสนา ใช้ดำนน้ำบ้าง เพียงประพรมหรือรดน้ำบ้าง
สุดแล้วแต่คคิลัทธิของนิกายไหน พิธีชนิดนี้ใน โรมันคคิลิก
นิกายเรียกว่าศีลล้างบาป คือชำระบาปซึ่งมีติดเปนทายาทมา
จากบาปเดิมของ อาคัม และนาง อาวา บรรพบุรุษคู่แรกซึ่งพระ
เจ้าได้สร้างขึ้น.

เปนพ่อ ไปรตุเกต์ ได้ถามเด็กว่าจะเข้ามาหัยในพระ
 ค้ำัดนาหรือไม? เดกรับค้ำาและทนทหนักวงผดุษ
 เข้าไปหัยในเดื่อผู้ทแต่งเปนพ่อ ไปรตุเกต์ ถึงตรง
 นพวกคนดุกก็หิวเวาระด้นุกกัน

“เมื่อข้าพเจ้าเห็นการเยาะเย้ยของชาวเมืองดิง
 นกตั้งเวสใจ จึงได้ตงหนาเรียนพดภาษาเมืองนน
 ถึงพดไม่ได้ตงซังกขอแต่เพียงพอให้เขา ใจกันหัย่าง
 ด้ำมัญบ้ำง ต่อมาจึงรู้จักภาษาพออธิบายความ
 ให้พวกเหต่านนเข้าใจหัดกของค้ำัดนาเราได้ และ
 โดยใช้เทศนาแต่ดงดัวหัย่าง เพื่อปลตูกใจให้พวก
 นนเห็นความจริงแห่งพระค้ำัดนา ท่านองจะมี
 ความหัดงบ้ำงแล้ว แต่พวกองด้ายหรือ่นักบวช
 ญวน(°) มีความฤษยา ถ้าเราไม่มีความรู้ในวิชา
 ค้ำานวณ ซึ่งเปนเครื่องค้ำาชคณะค้ำัดนาจารย์เรา
 ทางประเทศศวันออกได้หัย่างเอกแล้ว พวกองด้าย

(°) The *Omsuii* or native priests.

คงทำอันตรายเราได้หย่างออกนกรรจ ค่อมเรองซน
 ดิ่งนี้ ไทรหดวงทำนายไว้ว่าจะมีจันทรคร่าหในคั้น
 นัน ๆ แต่ฝ่ายเราบอกว่าจะไม่แแต่เห็น พวก
 องส่ายผิดใจและ โกรธพวกเรากคำพยากรณ์
 ของพวกคน จึงกราบทตพระเจ้าแผ่นดินขอให้ขับ
 ไล่พวกเราออกจากประเทศทันที พระเจ้าแผ่นดิน
 ทรงรับว่า ถ้าได้ทตพระเนตรเห็นจันทรคร่าหซึ่ง
 พวกเราว่าไม่แแต่เห็นในคั้นวันนัน ๆ แแต่ จะทรง
 จดการตามทกราบทตรองซอน

“บัดนี้ควรจะเจ้าไว้ให้ทราบด้วย ในประเทศนัน
 เขาถือว่าเวตาเกิดสุริยคร่าหหรือจันทรคร่าห เพราะ
 มีมังกรดัวใหญ่กำลังจะอมดวงอาทิตย์ หรือดวง
 จันทรไว้ เพราะฉนั้น เป็นประเพณีเมื่อมีเหตุการณ์
 ดิ่งนซน พระเจ้าแผ่นดินต้องเสด็จออกจากพระ
 ราชวังนำหน้าทัพแแต่ยิงปืนใหญ่ สถานใดบ้านใด
 มีฆองกลองแแต่กรักคองคเป่าให้ออฮอง ถ้าไม่มี ค
 กระทบคถึงหรือฮไรก็ได้ เพื่อให้มังกรดกใจจะ

ได้คายดวงอาทิตย์หรือดวงจันทร์ออกหนีไป ในคืน
 วันที่คิดว่าจะมีจันทร์คร่าหนี พระเจ้าแผ่นดินได้
 เสด็จออกมาคอยทอดพระเนตร พร้อมด้วยบันดา
 ราชบุตร จนใกล้รุ่งก็ไม่ปรากฏเห็นมัจกรมานิน
 จันทร์ เป็นอันล้มคำทำนายของเรา คือจันทร์คร่าห
 คินหมองไม่เห็น พระเจ้าแผ่นดินเสด็จพระทัย ถอด
 พวกโหรเหล่านั้นออกจากตำแหน่ง และโปรดตั้ง
 ให้พวกเราต้องรปรับตำแหน่งแทน กับยังประทาน
 พระราชานุญาตให้ตั้งสอนคำทำนายได้ด้วย คตอด
 กระทั่งใครสมักรจะ กตบใจมาเข้า พระคำทำนายก็ไม่
 ทรงห้ามปราม”

บาทหลวง ตาซารต พูดขึ้นด้วยความปราโมทย์
 ว่า “ได้ผลเป็นดีริมงคลจริง”

“เป็นการจริงของเธอ และเราก็มิได้วิรอกการ
 ที่จะจัดให้เป็นคุณเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น แต่มีข้อนำ
 แค้นหยู่อย่างหนึ่ง คือไม่ว่าฝ่ายคำทำนายเราจะประ
 กอบพิชีย่างใด ข้างฝ่ายคำทำนายของพวกบ้าก็มี

เหมือนกันกับของเรา เรามีตุ๊กประคำ มีแห้ว มีพวก แพร่ (ภิกขุ) ข้างฝ่ายมันก็มีเหมือนกัน จนแต่เมื่อเราเทศนาให้พวกพดเมือง ตะทิ้งรูปเคารพของมันเสีย มันก็ดับหัวเราะเยาะบอกว่าไม่กล้าทั้ง เพราะเป็นรูปคนศักดิ์สิทธิ์ที่ดวงไปแล้ว และได้นับถือบูชาเป็นอย่างเดียวกันกับที่พวกฝรั่ง บูชารูปด้านศิษย์ของพระเยซูเจ้า และท่านผู้ซึ่งเป็นมาเตอร์”

บาศ์หวง ตาซาวต — “ท่านนักบุญ แพร่นคีต กษาเวียร์ ได้รับความตาบอดด้วยเรื่องหย่างนเหมือนกัน แต่ท่านไม่ทอดอหย่อนความเพียรหรือทอดอาลัยเลย”

บาศ์หวง ทอมัด — “ก็ด้วยคำเนิรตามจรรยาจักรของท่าน ประถมาจารย์แห่งประเทศควันออก (นักบุญ แพร่นคีต กษาเวียร์) นี้ พวกเราจึงคงถือศีลธรรมมาภายในหย่างเคร่งครัด เพื่อผจญต่อแต่ให้มารยาของไอ้มหาปีศาจ (ซาตาน หรือนาย

บิศาจซึ่งเป็นที่ศรัทธาของมนุษย์ ดุทศมนตร์ (หน้า ๒๓๗) ซึ่งต่อตวงให้มนุษย์ดุ่มหลงในสิ่งชั่ว ในที่สุดก็ได้ผลต่อความเหนื่อยยาก มีพวกชาวเมืองชนต่างกตัญญูใจมาเข้าถือนพระคำสอนของเราหลายคน ความปรารถนาหย่างยิ่งของเราในเวลาต่อมา คือหยากสอนให้คนชนซึ่งมีความเต็มใจได้ด้วย เพราะเห็นว่าถ้าคนจำพวกนั้นมีความนับถือแล้ว พวกบ่าวไพร่ก็จะพดอยประพศตามด้วยโดยเร็ว ต่อมาความปรารถนาหนึ่งว่าเป็นการจำเริญสมเจตนา คือ จินตนาการเจ้ากาดังเค็รไปตามถนนใหญ่ในเมือง พบกระบวนช่างหลายเชือกผ่านมาตามถนน บนกบข่างมีหญิงผู้แต่งตัวงดงามนั่งมาหลายคน คนหนึ่งดูเหมือนจะเป็นตัวนาย เพราะเสื้อผ้าและเครื่องประดับกายตัวงามค่า ได้หยุดพักกับข้าพเจ้าว่าจะขอเข้าถือนพระคำสอนและพูดต่อไปว่า “เพราะดิฉันได้ทราบหลักคำสอนซึ่งพวกพ่อ คริสต์ตั้ง ได้สั่งสอน และเห็นท่านเหล่านั้นประพศบริสุทธิไม่ต่าง

พร้อย จึงเชื่อใจว่าคงเป็นคำสัตนาอันแท้จริง” ข้า-
พเจ้าเห็นว่าจะมาขอเข้าพระคำสัตนาในทันทีทันใด
ตั้งหมักไม่ตั้งจะมีศรัทธามั่นคงนัก จึงตอบว่าให้
รอๆ ไว้ก่อน และสัญญาว่า แล้วข้าพเจ้าจะไปหา
ที่บ้าน ข้าพเจ้าก็ได้ไปจริงตามสัญญา นับวันต่อ
มาผู้หญิงคนนั้นใจเร่งร้อนขอเข้าพระคำสัตนายิ่งขึ้น
ถึงกับแสดงการถ่อมกายไปไหนเด็กชั้นข้าง ตั้
ทรมาณเค็รเท้าเป่าปากโกศจนเป็นหนทางคง ๘๐ เดือน
มาหาข้าพเจ้ากตัญญูไปกตัญญูมาเป็นหลายครั้ง เพื่อ
ขอพวอนขอเอาถอบพระคำสัตนาด้วย จนข้าพเจ้า
เห็นว่าจะขัดขวางความต้องการต่อไปไม่ควร จึง
รับจะจัดการให้ตามความปรารถนา หญิงผู้นั้นร้อง
ขอให้อนุญาตพวกหญิงบริวารอีก ๒๐ คน ได้รับคัต
บปีติสัม ด้วยในคราวเดียวกัน ข้าพเจ้าคัดค้านว่า
ไม่ได้ เพราะยังเป็น อนุภริยา ของสามีหญิงผู้นั้นซึ่ง
ในเวदानั้นไม่หยู่ ด้วยพระเจ้าแผ่นดินมีรับสั่งให้ ไป
เจริญทางพระราชไมตรีณะประเทศหนึ่ง เมื่อหญิง

เหล่านี้ได้นับคำ ประติเสข เคนขาดของ ข้าพเจ้าก็
 พร้อมกันแสดงความจริงใจว่า จะยอมเลิกขาด
 กับผู้เป็นนายเป็นเจ้าของเสีย และหาสามีใหม่
 เฉพาะตัวทุกคนไป ดีกว่าจะไม่ได้รับศีลให้รอด
 พ้นจากบาป เมื่อสัญญาอย่างนี้ ข้าพเจ้าจึงให้
 หญิงเหล่านั้นรับศีล บัพติศม์ แล้วให้รูปไม้กางเขน
 รูป แอคนัสตีไอ (*) เหยียญที่รถกและตั้งศักดิ์สิทธิ์
 แทนรูปบูชาของเดิมซึ่งหญิงเหล่านั้นได้ทำตายเสีย
 เป็นชนเดกชนน้อยหมด ”

บาค์หวอง ตาซารด ถามชนว่า “แต่เจ้าคน
 ถือคำสั่งนาเทจ คือสามีของหญิงเหล่านั้น เธอได้
 จักการเป็นอย่างไรบ้าง ?”

“เมื่อสามีของหญิงเหล่านั้นกดับ (ในเมื่อ
 หญิงเหล่านั้นมานับถือพระคำสั่งนาได้ไม่ช้า) ก็มี

(*) *Agnus Dei*. แอคนัสตีไอ (= ลูกแกะของพระเจ้า) เป็น
 รูปลูกแกะ แบทไม้กางเขน สำหรับไว้บูชา รลึกถึงคุณพระเยซู
 ลูกแกะเป็นเครื่องหมายว่าเป็นสัตว์ที่ใจบริสุทธิ์ ไม่คิดร้ายใคร.

ความตกใจและตกตึงด้วยเห็นการเป็นไปได้ในสิ่งที่
เปลี่ยนแปลงมาก รูปเคารพของเดิมซึ่งเคยตั้ง
บูชาไว้หายไปหมด มีไม้กางเขนและรูปพระแม่
เจ้าพรหมจารีนั้นมาตั้งแทน พวกผู้หญิงก็ไม่แต่ง
กายด้วยเครื่องประดับให้แต่พราวแต่ในตาคาม
วิสัยของคน บาบี่เวียน กัดบ่นงุ่มง่ามอย่างเรียบ ๆ
มีรูปที่รักแห่ง พระคานา คริสต์ตั้งประดับไว้ด้วย
ธงกริยาจากที่คอนรับกษัตริย์เส่งยมงาม ไม่ถูก
ตหน้าเกิดยึดเหมือนแต่ก่อน ท่านผู้นั้นที่แรกเขา
ใจว่าพวกภริยาเสียจริตไป ถึงกับเสียใจร้องไห้
แต่พวกตนหวงคิดว่าคงมีศัตรูซึ่งเป็นข้าราชการด้วย
กันคิดร้ายดื้อตองให้พวกภริยาประพฤตกิริยาเป็นที่
ให้ตนได้รับความอาย ก็มีความโกรธเคือง คาค
โทษไว้ว่าจะฆ่าเสียให้หมดทันที แต่ความดีมีใจ
เป็นกุศล ซึ่งเข้าไปสั่งรับประจำดวงจิตต์ของท่านผู้
นั้น บันดานให้ท่านกัดบมด้นหายมเห็นชอบ ใน
เมื่อภริยาเอกซึ่งเป็นตัวโปรดได้แสดงถึงความสุข

กายสุงใจซึ่งได้รับ ตงแต่กตบใจมาเข้าถ้อพระ
 ค้าสนา ซ้ำตวงมาได้ด้ามดั่งนเมื่อภริยาซ้แจงให้
 เหนจรงยงชน ท่านผนหมกมีความปราถนา จะขอ
 เข้ามาถ้อพระค้าสนาดว้ย มาหาข้าพเจ้าแตะเร่งให้
 ได้รับคัสเตยโดยเร็ว ข้าพเจ้าเห็นเป็นโอกาส จึง
 บอกว่่าก่อนที่จะรับคัสตองเด็กภริยาให้หมดเหต้อ
 ไว้แต่คนเดยว ครววนความคร้ทธาแก่กต่าของ
 ท่านผนหมกตบตดงทันท รวกับไฟที่ถกน้าเก็บ
 จะตบ ถุกชนดาข้าพเจ้ากตบไป ผิดว่่าจะขอทริ
 ครองคก่อน

“ รงชนผนหมกน้าองด้ายซงมีความมรตง มาต่น-
 ทนาไคถยงกบข้าพเจ้าในเรองมภริยาไม่เปนการ
 ซิตซอง ครนเห็นข้าพเจ้าไม่ยอมผ่อนตาม ผนหมจ
 อ่อนวอนข้าพเจ้าให้ทงขออนุญาต ไปเปนพิเคษ
 ข้าพเจ้าไคอธิบายว่่าขออนุญาตไม่ได้ นอกจก
 คองเด็กภริยาทงหมดเหต้อไว้แต่คนเดยว จึงจะให้
 รับคัสตบปคัสมี ไค ข้าพเจ้ามีความยินต่มาก เมื่อ

ท่านผมนับว่าจะตั้งภริยาไปเสียจากบ้านในคืนวัน
 นันทเดยว ให้เป็นตามที่ข้าพเจ้าได้พูดเคตขาดไว้

“ข้าพเจ้าเข้าใจว่าการคงเป็นอันดำเรจเรียบ
 ร้อย เพราะพวกผู้หญิงได้สัญญาไว้กับข้าพเจ้าแต่
 ก่อนแล้ว นึกปลื้มใจมาก แต่ที่ไหนได้ พอพวก
 ผู้หญิงทราบข่าวว่าสามีจะทิ้ง ก็ทำกริยาตกใจ
 ขยมวยฉมร้องไห้กันแซ่ คนเป็นภริยาเอกก็กักตัม
 เป็นศิวการนำพวกภริยาน้อยๆ ไปหาด่าม้คุกเข้า
 ดงร้องไห้ อ้อนวอนขอหย่าได้จับได้ไปเสียจาก
 บ้าน ข้าพเจ้าได้ไปพูดเต้าโตมต่าง ๆ เตือนใจ
 ให้รตถถึงที่สัญญาไว้แต่เดิม แต่ไม่เป็นประโยชน์
 อไร เพราะภริยาเอกบอกว่าได้เคยหยูกันมาตั้ง
 แต่เตกรักใคร่เหมือนพี่น้องทองเดียวกัน จะให้
 จากกันไปในเวदानหาได้ไม่ เมื่อพวกผู้หญิงมี
 ความตั้งใจเคตเดยวดังนี้ ข้าพเจ้าแตะด่าม้ก็หมด
 ความด่ามารถจะพูดให้กตัมใจได้ ถึงที่สุดต้องตก
 ดงให้คงหุ่ยในบ้านเดียวกัน แต่เป็นเพียงคนใช้ใน

บ้าน จะเป็นภริยาเหมือนหย่างเดิมต่อไปไม่ได้

“เมื่อตดหย่อนผ่อนปรนให้แล้ว ท่านขุนนาง
 ญวนผู้หมกความยินดีมาก และเมื่อรบศึก บัปคึดมี
 แล้ว ท่านผู้ช่วยเหลือเราไม่น้อยในการตั้ง
 ถอนกดับใจพดเมือง ต่อมาไม่ช้าเราก็ได้รับอนุ-
 ญาตให้สร้างโบสถ์สำหรับกระทำกิจพิธีได้ การ
 งามรของคณะมีความเจริญยิ่งขึ้น จนถึงกับเชื่อว่า
 เราคงสามารถชักนำให้พระเจ้าแผ่นดินมา นับถือ
 พระคำสอนเราได้ แต่ในเวตานั้นไฮ้มาร ลูซิเฟร์ (*)
 กำตั้งตำถวน เข้าตั้งในดวงจิตต์ของพวกนักบวช
 นอกคำสอนให้มีความอูษยา นักบวชพวกนมฮา-
 นาจมากพดหย่างใดเป็นนัน เพราะพวกพดเมือง
 มีความนับถืออกตัวเกรง คอยหาช่องทำตายต่าง
 พวกเราเต็มอ มาภายหลังก็ได้ช่อง ด้วยในประ-
 เทศนั้นเกิดฝนแดงหย่างร้ายแรงมานาน พวกนัก

(*) ลูซิเฟร์ ดูทศมนตรี หน้า ๒๓๗.

บวชพาโตได้ความเอาหย่างเบ็ดเผย ว่าเปเนเพราะ
พวกบาศ์หตวงฝนจึงได้แต่ง

“พวกนักบวชได้เทศนาให้พตเมืองฟังว่า ‘ฝน
แต่งครงนไม่แปดกอไร เปนด้วยเทวดามี่ความ
โกรธเคืองเรองที่ปลตอยให้คนต่างชาตเข้ามาตั้งสอน
คำสอนอื่น เปนที่คู้หมิ่นตูกทำนนัก ทำนจึงบัน-
ตานไม่ให้ฝนตก’

“ครนแตงหัวนำองถ่ายก็ซนไปบนยอดภเขา
อ้อนวอนบิคำจทนมถอของคณ แตะกระทบเทาดง
ณะทนนสำมครง ทนโดนนกกบงเกิดการอศัจรรย
มีฝนตกตงมาบ้าง ถึงจะตกตงมาไม่มากพอกับจะ
บันเทาความแห้งแดงของแผ่นดินได้กดี แต่พอเปเน
ข้อให้พตเมืองหม่มมากที่เปเนคนงเ เหนจจริงตามคำ
ที่พวกองถ่ายกถ่าวหาให้ร้ายพวกเรา

“พวกพตเมืองต่างพตกันว่า ‘ถึงพวกบาศ์
หตวงจะไม่ได้เปเนผู้ก่อเหตุให้เทวดามี่ความโกรธ
ไม่ให้ฝนตกก็ตาม แต่ก็ไม่ทำประโยชน์ไรแก่เรา

มากมายเหมือนองต่ายของเรา ควรจับได้ให้ไป
 เตี้ยจากแผ่นดิน มีดหนักของข้าให้ตายเตี้ย' เมื่อ
 เตี้ยราษฎรแรงดิ่งนี้ พระเจ้าแผ่นดินก็คั่งทรง
 อนุโตมตาม เพราะฉะนั้น พวกเราจึงต้องถูกจับได้
 ออกจากประเทศนั้น มาอาศัยภัยยังเกาะแห่ง
 แดงเกาะหนึ่ง จนพวกพ้องของข้าพาเจ้าทางหมด
 ถึงแก่กรรมไปด้วยความทรमान ทรากครำ
 และอดอาหาร ส่วนตัวข้าพเจ้าจนบัดนี้ยังนึกไม่
 ออกว่าด้วยกศตมตบณย์อะไร จึงมีชีวิตรอดภัย
 มาได้”

บาค์หวดง คาซารด์ ตอบว่า “เรื่องที่เรอยัง
 นึกไม่ออกเป็นดังนี้ ค้อมมีเรือดำเภาจีนสองลำดำ
 ซึ่งทอดหยุในเมืองญวนเวด้าที่ พวกเธอถูกจับได้
 นำข่าวไปเต่าในเมือง มาเก๊า เมื่อท่านอธิการใน
 เมืองหนทราบเรือง จึงส่งข้าพเจ้าให้มาช่วย และ
 ดืบส่วนเรื่องราวให้ได้ความว่าเป็นเพราะเหตุไร กับ
 ให้ข้าพเจ้ารับการแทนพวกเธอจนกว่าพวกเธอไป

รักษาตัวห้อยเมือง มาเก่า หายดีแล้วแต่กระดูกขึ้นมา
 น้อหนักแท้ ๆ ที่ท่านพวกพ่อเหต่านนั้นมาถึงแก่
 มรณภาพไปก่อน แล้วว่าตายหยัง มาเตอร์ เป็น
 อันหมดหวังในธุระข้าพเจ้าไปครั้งหนึ่ง แค้นแน่
 เธอ ถ้าไม่ได้ท่าน ก็ปิ่น กัด้าหาญผู้ นี้ เธอเอง
 ก็เห็นจะไม่รอดชีวิตกลับมาเล่าเรื่องทุกข์ยาก ของ
 เธอที่เห็นแก่พระคำต๋นาได้”

บาศ์หวงทอมัด คงขอบคุณ ฟอดคอน เสียมาก
 มาย ถ้าคนไข้ของท่านราชทูตไม่เข้ามาจัดคอบอก
 ว่า ท่านเจ้าคุณต้องการหยากจะฟังจากปากของ
 บาศ์หวง ทอมัด เอง ซึ่งเรื่องตกทุกข์ได้ยากของ
 พวกบาศ์หวงคงแต่คนมา บาศ์หวง ทอมัด ตี
 ใจตามคนไข้เข้าไปหาขุนนางญวนทันที และยื่น
 เล่าเรื่องให้ฟัง ท่านขุนนางญวนหนึ่งฟังหยังพอใจ
 ครั้นบาศ์หวง ทอมัด เล่าเรื่องจบลง ท่านขุนนาง
 ก็แสดงความยินดีให้สัญญาขึ้นคำไว้อีกว่า จะช่วย

เหตุนี้โดยกราบทูลพระเจ้าแผ่นดินให้ทรงพระกรุณา
แก้พวก เยซูอิก ที่มาต้อนคำัดนา

ครั้นมาถึงกรุงเว้ ท่านขุนนางรูปร่างเตี้ยก็มี
ไต่เนอยซาทจะอดหนน็ดหายฝรั่ง ได้จัดให้พวก
ฝรั่งไปพักหยทบานของตนคนหนึ่ง บ้านของท่าน
ขุนนางผู้นั้น เป็นคอกใหญ่หตั้งคามงกระเบองหยัรม
คตอง ต้องข้างบ้านเป็นต้วขนาดใหญ่ อีกด้าน
หนึ่งเป็นโรงคริว ทางหน้าบ้านเป็นต้วนามกว้างขวาง
และมีต้วไม้กั้นเป็นรอรอบบริเวณบ้าน บาค่หตวง
เยซูอิก ทั้งตองคองการหยัแต่ในเขตคบ้าน ไม่กล้า
ออกไปตามถนนหนทางจนกว่าจะได้รับการอนุญาต
จากพระเจ้ากรุงญวน ส่วน ฟอลคอน ท่านขุนนาง
ไต่เนาควเข้าเฝ้า เมื่อมาถึงกรุงเว้ในตองต้ามวัน
นหมเอง และเรื่องค้ำขายของ ฟอลคอน ก็ไม่ต้วคิด
ขัดหย่างไร ด้วยพระเจ้าแผ่นดินทางประเทศควัน
ออกม้ก็จะทรงทำการค้ำขาย เพราะฉนั้น พระเจ้า
กรุงญวนองคน ก็เป็นพาณิขใหญ่ในประเทศของ

พระองค์เองหยุดแหวเหมือนกัน พระองค์จึงพอพระ
 ทิยซ้อผ่า อังกฤษ ก่อนใคร ๆ หมด ซึ่งในเวตา
 หนักคนญวนนิยมกันมาก ฟอลคอน ได้จัดการให้
 นายหรือบริษัทตนได้กำไรงามมาก โดยขอแลก
 เป็ดย่นผ้าอังกฤษที่มียุในเรือทั้งหมด (ไม่ใช่เท่าที่
 นำเอามาเมืองหลวงสองสามมัดเท่านั้น) กับสินค้า
 พืชเมืองเช่น แพร่ย่น แพร่เตียน กำมหดิด และ
 พัดเป้นต้น กับแลกเอารวงนกซึ่งเป้นอาหารมีราคา
 ของพวกจีนมาด้วยไม่ย่อย ทั้ง ฟอลคอน ยังได้
 ทำสัญญาตกลงกันว่า สินค้าพืชมืองที่แลกเอา
 มาไว้ให้ พระเจ้าอาหนามต้องออกค่าใช้จ่ายขนไป
 ตงกำบั้น อังกฤษ และขนเอาผ่า อังกฤษ มายัง
 กรุงเวเอง

ฝ่ายบาทหลวงสองคนได้เทศนาสั่งสอนท่านขุน
 นางใจดีจนเต็มใจมาเข้าถือศาสนา คริสต์ตั้ง ครน
 แหวท่านขุน นางผูน ก็กตบเป้นผู้มีศรัทธากด้า แขง
 เป้นตัวการ เทยวประกาศคุณสมบัติอันดีของ

คำสั่งนา คริสต์ตั้ง ถึงกับเข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินกราบ
 ทูลเกล้าเรื่อง ตกทุกข์ได้ยาก ของบาค์หลวง ทอมัด
 และเรื่องอัครราชที่ฝนตกในเมือง สุราน จนราษฎร
 กัดบี่มีความเดือดร้อนได้ในบาค์หลวง กับกราบทูล
 ขอพระราชทานุญาต ให้พวกบาค์หลวงตั้งการร่อน
 คำสั่งนาในประเทศญวนให้เป็นหลักฐานมั่นคงยัง
 ชน

พระเจ้าแผ่นดินญวน เป็นผู้มีพระทัยโอบอ้อม
 อารี และมีพระบัญชาอันดีชมเห็นการณ์ได้ไกล
 เหมือนหย่างอมาตย์ของพระองค์ มิใช่แต่จะทรง
 พระกรุณา ประทานพระราชทานตาม ที่กราบทูล
 ขอหย่างเดียว ยังโปรดให้พวกบาค์หลวงเข้าเฝ้าเป็น
 พิเศษ และมีรับสั่งให้ชักชวนบาค์หลวงอื่นๆ เข้า
 มาช่วยร่อนคำสั่งนาในประเทศญวนได้อีกด้วย เมื่อ
 บาค์หลวงได้รับผลเกินกว่าที่คาดหมายไว้ดังนี้ ก็
 ขอบคุณพระเจ้าวเดี่ยกใหญ่ ในการที่ทรงบันดาล
 ให้พระเจ้าแผ่นดินออกคำสั่งนากัดบี่พระทัย บาค์

หลวงได้ลัดอ้อนวอนขอพรพระเจ้าให้มีสติปัญญา
 วิจรรย์ญาณ เพื่อจะได้เป็นกำลังขักนำวิญญาณ
 มนุษย์ซึ่งมีจำนวนตั้ง ล้านในอาณาจักรของประ-
 เทศนั้น มาอยู่ในข่ายแห่งพระมหากรุณาของพระ
 คริสต์โค เจ้า

พวกบาศ์หลวงกำลังปัดมใจ เชื่อว่าคริสต
 คำตนาจะรุ่งเรืองเต็มที่ ชุมรัศมีแห่งคำตนาอื่น
 ให้ตกอับแล้ว แต่คิดไปก็หน้าอวด ถ้าท่านพวก
 บาศ์หลวงเหต่านเห็นแจ้งคือเหตุการณ์อนาคตว่า
 พวกของท่านคือ ๆ มาจะต้องรับทุกขวิบากหย่าง
 ด้่าหัดเพียงไรแล้ว การทมิใจรอนรมเพื่อประกาศ
 คำตนาจะตคตงเปนหย่างไรบ้าง หย่างไรก็ด้่าท่าน
 เหต่านคงคิดหวน ๆ ไม้ไว้ใจหยู่ ด้วยรัเห็นด้ว
 หย่างเต็มใจว่า เมื่อต้องด้่ามป้ก่อนหน้า คำตนา
 คริสต์คังในประเทศ ยี่ปุ่น ซึ่งดูเหมือนจะถาวรมันคง
 ก็ต้องถูกทำตายด้่าจนด้่าเชอด้่านรก การทพวก
 คริสต์คัง ในประเทศ ยี่ปุ่น ต้องถูกประหารหย่างน่า

ทวาดเดี่ยวแดงขนปานไรต์ดที่จะพรรณนา พวก
ฝรั่งซึ่งหยในควันออกณะดมัณน ถ้าได้ยถึงเรื่อง
พวก ยบุน ทถือ ค้าตนาครีตคัง ค้อง ถกทรมาน โยน
ทงตงไป ในบ่อน้ำทร้อนเคอด ที่จะไม่ควต้นขวัญ
หายตักคนเดี่ยวเปนไม้มี่ แต่ประวัคของค้ำตนา
ครีตคัง ในประเทศญวนเปนเรื่องพิศดารควรทราบ
ไว้บ้าง เพราะฉนั้น จึงขอพักอ้น ๆ ไว้ก่อน เพื่อเต่า
เรื่องพวก มิดขนารี ที่มาต่อนค้ำตนาในเมืองญวน
แต่ย่อ ๆ

การที่จะแม่ค้ำตนา ครีตคัง ทางประเทศควัน
ออกถัดประเทศ อินเตีย มาให้แพร์หตายมันคง นั้น
มีข้อตำบาคขัดข้องหย่างใหญ่หุ่ย ๓ ประการ

หนึ่ง—พดเมืองประเทศเหต่านนบถือค้ำตนา
พุทธแตะขงจู้ มีเดือคร้อนจัต ถ้าไม่ถูกใจอาจ
เปนคนควร้ายมุกตตุไม่เหนมิตถูกได้

ต้อง—พตเมืองไม่สามารภจะเข้าใจว่าทำไม
พวก โรมัน คัทติก และพวก โปรเตสแตนต์ ซึ่งถือ
พระเจ้าองค์เดียวกัน จึงเป็นศัตรูเกลียดชังกันนัก

ดาม—พระเจ้าแผ่นดินเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งราชอำ-
นาจสิทธิ์ขาด ถ้าองค์ใดมีความเกลียดชังพวก
คริสต์ตั้ง เมื่อใดได้ช่วยราชชนก ก็ทรงเป็นผู้อุดหนุน
หรือให้ท้ายพตเมืองฆ่าฟันพวก คริสต์ตั้ง

ด้วยประการฉะนี้ ในคริสต์ศักราช ๑๖๘๘ พระ
เจ้ากรุงญวนองค์หนึ่ง ทรงนับถือพวกองศาแยง
แรง เมื่อได้ราชสมบัติก็ให้ทำลายโบสถ์ของ
พวก คริสต์ตั้ง ซึ่งมีหยาในเวदानนมากมายหลายแห่ง
ในจดหมายของ บาค์หตวง เป็ดตัสอง ลงวันที่ ๘
ธันวาคม ค. ศ. ๑๗๐๐ มีความว่า :—

“โบสถ์ของเราถูกรื้อลงหลายแห่ง และการ
เขยวเซนทำร้ายน ถ้าไม่พตถึงความตทซำพเจ้าได้
ทำนายไว้ว่าจะมีศรัยคร่ำหีเป่นหย่างนั้น ๆ ซึ่งถูกใจ
ของพวกขุนนางด้วยแต่วกักคงจะยิ่ง มากไปกว่านี้

หากไม่เกิดพายุใหญ่ขึ้น อันทำให้พวกทลอมัสต่าง
 ต้องคิดงารล่าถอยซ่อนแซมตั้งซึ่งพายุทำเดี่ยหาย
 หยไม่มีโอกาสทำการอื่น เนื่องด้วยเหตุการณ์
 ดึงน วดทซาพเจ้าหยจึงพณภย และพวก มีตชนาวี
 มีฐานะค่อยต์ดวกชน ค่อมาไม่ซาถึงปีหดวง
 (ซึ่งครบรอบ ๑๒ ปีมีครึ่งหนึ่ง) และในเวदानัน
 ยอมอนุญาตให้ราษฎร มีอิสรภาพมาก กว่าเวดา
 น พวก คริสต์ตั้ง ก็ได้รับประโยชน์ด้วยเหมือนกัน
 เพราะฉนั้น จึงทำพิธีต่างๆตามจารีตวรรษของค้ำัดนา
 ได้หย่าง เบ็ดเผยเหมือนกับครึ่งเมือก่อนนำถูกทำ
 อันตราย ตูคริสต์ศักราช ๑๗๐๐ ในต้นปี มีชโมย
 หรือเปนศักรมมากกว่าเปนชโมย คิดให้ร้ายแก่
 พวก คริสต์ตั้ง ตอบเข้าไปทำตายรบบชาของชาว
 เมืองเดี่ยบับันทุกแห่ง พระเจ้าแผ่นดินทรงพิโรช
 พวก คริสต์ตั้ง เข้าพระทัยแน่ว่าเป็นผู้ทำ ในเวदानัน

มีผู้กราบทูลว่าใน 'วันพุธฉลองมูลเท้า (*)' พวก

(*) วันพุธฉลองมูลเท้า (Ash-Wednesday) เป็นวันพิธีในศาสนา คริสตัง นิกายต่าง ๆ (แต่ดูเหมือนนิกาย เปรสบิเทอเรียน=พวกหมออเมริกัน—ไม่มี) ใช้มูลเท้าโรยบนศีรษะหรือเจิมบนหน้าผากของขรवास (อุบาสก อุบาสิกา) ในวันแรกของวันถือศีล (ตกในราวกลางเดือนกุมภาพันธ์) มีกำหนด ๔๐ วัน มูลเท้าในช่วงฝ่าย โรมัน คัดลิก นิกาย ใช้เอา 'จำพวก' เก่า ๆ (ก้อนหินสั๊กหลายขนาดเล็ก ๆ ๔ เหลี่ยมที่พวก คริสตัง ใช้คล้องคอ—ที่เรียกว่า 'จำพวก' เพราะผ้าสั๊กหลายอัน แม้งออกเป็นพวก ๆ) ถีบใบ ปาล์ม (ในประเทศสยามใช้ใบจากใบลานหรือใบมพร้าว) มอบให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายวัดไปเผาเป็นเท้า และปลุกเสกตามจารีตของศาสนา แล้วเอามาเจิมบนหน้าผากของขรवासในวันพิธีนั้น การเจิมมูลเท้าเป็นเครื่องหมายให้บุคคลระลึกถึงบาป ไปป์ กรีกอริ ดีเกรต (Gregory the Great) เป็นผู้กำหนดในกรทำฉลองมูลเท้า เริ่มขึ้นในศตวรรษที่ ๖ ของคริสตศก.

ใบ ปาล์ม เป็นสิ่งระลึกอย่างหนึ่ง ของคฤหัสถ์ คริสตัง ถึงกำหนดในวันที่เรียกว่า 'วันอาทิตย์ ใบปาล์ม (Palm Sunday)' พวกขรवासถือใบลานเข้าไปในวัด (ในกรุงเทพ ฯ เวลานั้นเจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นการลำบากแก่ผู้ที่จะต้องไปหาใบลาน จึงจัดหาไม้ไผ่ในโบสถ์เสرج) ให้บาทหลวงปลุกเสกใบลานแล้วถือออกมาทำอตราวรดหนึ่งรอบโบสถ์ แล้วนำใบลานนั้นไปรักษาไว้เป็นที่ระลึกในบ้าน พิธีอันนี้ทำขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกในสมัยหนึ่ง ซึ่งพระเยซูเข้าไปในกรุง เบรูซาเลม ที่พวกราษฎรมีความยินดีถือใบ ปาล์ม ให้ออกมารับ.

คริสต์ตั้ง มาประชุมกันในโบสถ์มากที่สุด พระเจ้า
 แผ่นดินจึงมีรับสั่งให้คอยจับพวก คริสต์ตั้ง ซ้ำเสียใน
 วันคืนที่ประชุมกัน ครั้นถึงวันที่ ๒ มีนาคม ข้า-
 พเจ้าทราบเรื่องนชน จึงห้ามการประชุมเสีย

“ในครั้งนั้นพวก มิสซนารี หนีในเมือง ๕ แห่ง
 ในวันที่ ๑๒ มีนาคม พวกเคารพรปี่ต่างถืออาวุธ
 ยกพวกเข้ามาในวัด จับคนในวัดและปล้นชิงเอา
 เจ้าของในสำนักเรา ไม่ว่าของอะไรสดแต่พวก
 เหล่านั้นจะหยิบฉวยได้ กับกักขังพวก มิสซนารี
 ไว้ในวัดหลายรูป อีกตั้งรูปซึ่งในเวदानนหนีใน
 เมือง ก็ถูกจับคร่าตัวไปขังไว้ในคุก และถูก
 ได้ขอคอยเสียตามรูป ข้าพเจ้าก็ถูกจับเอาตัวไป
 เหมือนกัน แต่เป็นผู้มีความร้ทางค่านวณ รุ่งชน
 พวกเหล่านั้นจึงได้ปล่อยรอดมาได้

“ถึงวันที่ ๑๗ พระเจ้าแผ่นดินออกประกาศให้
 รื้อทำลายบันดาวัดคริสต์ตั้ง ที่มีหนีในพระราชอาณา
 เขตคให้สิ้นเชิง กับให้เผาหนังสือต่าง ๆ อันเกี่ยว

กับศาสนาคริสต์ตั้ง และจับพวก มีดฆนาร์ ทั้งหมด
บังคับพวกที่ไปถือศาสนา คริสต์ตั้ง ให้กลับไปมาถือ
ศาสนาของบ้านเมืองตามเดิม และเพื่อให้เห็นเป็น
พยานว่าได้ปฏิบัติตามประกาศจริง บันทึกลง
เมืองทงฝ่ายพวกที่ถือศาสนา คริสต์ตั้ง และพวกที่
ถือรูปเคารพไม่ว่าหญิงชายผู้ใหญ่เด็ก จะต้อง
เหยียบย่ำบทรูปพระ คริสต์โต ซึ่งเป็นรูปประธาน
ประดิษฐานไว้บนแท่นที่บูชาในโบสถ์ทุกๆ แห่ง ต่อ
หน้ามหาชน คำตั้งนโคจคการในทันทีที่ในพระราช
วังบ้านขุนนาง ตามถนนหนทาง และตามที่ประชุม
ชนต่างๆ ที่ในกรุง เรามีความเสียใจด้วยเห็นพวก
คริสต์ตั้ง หลายนคนประพฤคคนไม่สมควร ยอม
เหยียบย่ำรูปศักดิ์สิทธิ์ด้วย แต่บางคนก็หลบหนี
ไปซ่อนเสียในที่ต่างๆ เพราะกลัวจะต้องทำอนา-
จารหย่างนั้นก็ มี และบางพวกที่ซัดซันไม่ยอมทำ
ตามประกาศ ต้องรับโทษเป็น มาเตอร์ (ตาย
เพราะมันในศาสนา) ก็มี หนังสือพระคัมภีร์ต่างๆ

โดยมาก ถูกเผาไฟเสียในวันนั้นหมด เว้นแต่ที่
 เพลตัมบัตของข้าพเจ้ากับหนังสืออื่น ๆ อีกบ้างบาง
 เต็ม เจ้าพวกถือรูปเคารพไม่ทำลาย คงคืนให้
 แก่ข้าพเจ้า โดยบอกว่าหนังสือเหล่านี้ อาจเป็น
 ประโยชน์ในวิชาคำนวณได้บ้าง อาศรัยเหตุดังนี้
 ข้าพเจ้าจึงรักษาพระคัมภีร์สำหรับอ่านในเวดากาทำ
 มัชชา ไว้ ได้หนึ่งเล่ม กับรูปทองแดงแดงประวัต
 พระเยซู รูปเหล่านี้มีประโยชน์มากในการที่ให้
 พวกที่ไม่รู้อะไร เข้าใจในประวัติปราชัยของ
 พระคริสต์

“พระเจ้าแผ่นดินมีรับสั่งว่า ‘สิ่งใด ๆ ที่เป็น
 ของพวก คริสต์ตั้ง ให้พวกทหารมีสิทธิแย่งเอาไป
 เป็นของตนได้ เว้นแต่สิ่งซึ่งเราถือว่าเป็นของ
 ศักดิ์สิทธิ์ห้ามไม่ให้เอาไป ให้นำเอาเข้ามาถวาย’
 ในจำพวกของศักดิ์สิทธิ์ที่นำไปถวายมีของโบราณ
 วิเศษก็หลายอย่าง (บางหย่างเป็นพระธาตุทั้งอัน
 บริบูรณ์) พระเจ้าแผ่นดินหยิบพระธาตุอันศักดิ์

ดิถีชนหนึ่งขึ้นมาให้บัณฑิตาข้าราชการดู และครีดี
 ว่า 'ท่านทั้งหลาย จงคิดเถิดว่าพวก ครีดีตั้ง ประ-
 พุคตการตามกเพียงไร ชนแต่กระดกของคนตาย
 มันก็ชดเอาขึ้นมา จะหาความรู้ดีกับบุญบาปดีก็
 นิดก็ไม่มี ผู้ใดได้แต่เห็นดังนี้ จะเว้นความเกตุยด
 กตวันนอยคน มิใช่แต่เท่านั้น มันยังคำป้กระดก
 เหล่านี้ตายนำให้กิน หรือเอาไปทำเป็นขนมบั้ง
 ให้พวกพดเมืองกิน กระทำให้พวกพดเมืองดุ่ม
 หดง จนวนังเข้าไปถือค้ำดาของมันเป็นหย่างคนคา
 บอด' เมื่อพระเจ้าแผ่นดินเห็นพวกชนนางมีกริยา
 คั้นเค้นโกรชเคองพวกเราในเรื่องที่ครีดี ก็มีรับตั้ง
 ให้นำพระธาตุเหล่านี้ไปไว้ในที่ประชุมชน และ
 ชแจงให้ราษฎรรู้ว่า เราใช้พระธาตุทำประโยชน์
 หย่างนั้นๆ ดังที่พระเจ้าแผ่นดินมีรับตั้ง เพราะ
 เหตุดังนี้ พวก มิดชนาริทั้งต้น จึงเห็นว่ายัง
 ไม่สมควรแก่กาดส้มยที่จะเปิดเผยของวิเศษดังที่
 กต้าวในประเทศนี้ หรือนำออกมาแต่ดงให้พด

เมืองเหิน เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นนับถือ เพราะสักหน่อยจะเป็นเหมือนดังในพระคัมภีร์ (แสดง คริสต์ ประวัต) ซึ่งว่า 'โยนไข่มุกต์ให้คูร์'

"หญิงผู้ติดตามคนถูกนำตัวมานำพระที่นั่ง พระเจ้าแผ่นดินรับสั่งให้เขียน กับโกนศีรษะและตัดปาดายไบหูและนิ้วมือน้อย ส่วนพวกผู้ชายซึ่งเป็นราชบริวาร คนไหนไม่ยอมมกตบใจ ก็ตัดสินประหารชีวิต โดยมากถูกทำโทษให้อุดอาหารตาย พวกที่ต้องโทษได้เอาขังไว้ในกระท่อมมุงรัง มีขนาดยาว ๘ ฟุต กว้าง ๒ ฟุต เขาเสียบก้นให้ขีดและตะด้วยกิ่งไม้ พวกถูกขังคนไหนตายลง รับสั่งให้ตัดเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยโยนทิ้งแม่น้ำไป เพื่อไม่ให้ใครเก็บรักษาศพไว้ได้ ในวันที่ ๒๐ พฤษภาคม มีเรือสำเภาเข้ามาถึง นำเอาเงินปีเด็กน้อยจากเมืองกวางตุ้ง มาจ่ายให้พวก มิสซนารี ในเมืองญวน พวกเจ้าเมืองและขุนนางพยายามสืบสวนเพื่อทราบว่านำเงินและสิ่ง ของ มาให้พวกพ่อเป็น

กำลังบ้างหรือไม่ แต่ได้ทิ้งเรือเตลุดอดความหวัง
รไวของพวกขุนนางมาได้หย่างสนิทสนม นำเงิน
และสิ่งของมามอบแก่ข้าพเจ้าได้ ของที่ได้ไว้นั้น
เป็นประโยชน์แก่พวก คริสต์ดั่ง ที่ถูกขังไม่น้อย

“พวกพี่น้องข้าพเจ้า (บาค์หดวง) ยังตกขัง
ในที่คุมขังดีรูป แต่สำหรับข้าพเจ้า เขาจัดให้
ขังในส่วนเตก ๆ แห่งหนึ่ง ใกล้กับพระราชวัง
ข้าพเจ้าคงในตำแหน่งเป็นโหร ได้รับอนุญาตให้
ไปไหน ๆ ได้ตามอำเภอใจ ไปเยี่ยมพวกที่ถูกขัง
และทำ มีซา ให้ทุกวัน ส่วนพวกพ่อที่หนีไปขุม
ซ่อนขังตามเกาะและตามภูเขาก็มามาก ”

บาค์หดวง ตาโรเย เยซูอิต มีตซ์ฆาวี อีกคน
หนึ่ง ซึ่งไม่ได้ โฉลกเป็นโหรหดวงเหมือนหย่าง
บาค์หดวง เป็ดดีดอง เขียนจดหมายมาถึงน้อง
ชาย มีข้อความนำอ่านแต่ถึงถึงความสุดด่าที่
อดทนของ พวก ดอน คำค้นหาในคราวมหาพิภากนั้น

ในจดหมายมีข้อความว่า “ส่วนกิจการและวิธี
ที่ข้าพเจ้าได้ ไซ้ เพื่อให้ วิญญาณของพวกพดเมือง
มีชัยต่อสัตว์บาปนั้น เมื่อต้องการหยากทราบข้อ
ความให้ตอเถียด ข้าพเจ้าจะจารไนให้ฟังหย่างชัด
เจนไม่อำพรางหรือบิดบังเหมือนหย่างเต้าให้พี่น้อง
ฟังจริงๆ ถ้าเราจะออกหน้าให้มหาชนเห็นแม่แต่
น้อยครั้งก็เกิดเรื่อง เพราะพวกเหต่านนคองจำเรา
ได้ทผลวเหนือไม่เหมือนกัน เพราะฉนั้น เพอบองกัน
ไม่ให้พวก คริสต์คัง คองถกเขยวเขนข่มเหง หย่าง
ดำหัด เราคองช้อนตัวเดี่ยวให้มดชิต เหตุคิงนี้
เวตาดางวัน บางทข้าพเจ้าก็ช้อนหยในเรือไม่
ออกไปไหนทงวัน เว้นแต่เวตาดางคินจิงออก
เยี่ยมเยียนตามหมู่บ้านทหยมรนาบาง หรือบางท
ก็ไปอาศรัยหยในบ้านโดดๆ ห่างจากผู้คน

“เมื่อเวตาใดข้าพเจ้าไปเยี่ยมพวก คริสต์คัง ซึ่ง
พากันหนีไปชุ่มช้อนหยตามภูเขาและกตางบ้านมาก

มาย ข้าพเจ้ามักจะมี แคตคิสต์^(๑) ตามไปด้วย
 แปลหรือตีบทคนได้อาศัยเป็นแรงทุกหย่าง เพราะ
 พวกเหล่านี้ได้เรียนรูเป็นผู้น้อยเหมือนกับข้าพ-
 เจ้าแต่ เราได้แบ่งปันเวดากำการดังนี้ เวดาก
 กตางคนเป็นหน้าที่ของข้าพเจ้า ขอบอกให้ทราบ
 ดวยวาตตลอดทั้งคน ข้าพเจ้าหาเวดากัดน้อย
 เคมที่ ถำหมดขระรับเป็นผู้แก้บาป และเป็นผู้
 ให้รับศีลมหาสนิท^(๒) แก่ผู้แก้บาปแล้ว ก็ต้อง

(๑) Catechist แคตคิสต์ พวกชาวเมืองซึ่งมาเข้ารีตและได้
 ำเรียนข้อลิกขิงของศาสนา คริสตัง ได้ดีแล้ว สำหรับพวก
 เขชูดิส่งล่งนำ ไปเทศนาสั่งสอนชาวบ้าน หน้าที่ของพวกนี้มี
 ส่วนหนึ่ง คือเป็นผู้จดทะเบียนผู้ที่ปรารถนาจะรับศีล บัพติสม์
 (เข้ารีต) หรือจะรับศีล 'มหาสนิท' (Communion) และ
 จดชื่อพวก คริสตัง ที่ประพุดชัว. (๒) 'ศีลมหาสนิท'
 (Communion) เปนพิธีนำเพื่อให้พระ เยชู เสดจลงมาสังสถิต
 สนิทแบบวิญญูณของผู้รับ พิธีมีการกินขนมปังและน้ำองุ่น
 ที่เสกไว้ พระ เยชู ได้กล่าวว่ำ 'นี้ (ขนมปังและน้ำองุ่น)

จัดการเรื่องอื่นๆ จวนรุ่งจึงทำ 'มิซา' พอเสร็จก็กลับไปซ่อนหยูในเรือหรือในบ้านตามเดิม

เปนถายและโลหิตเรา ท่านทั้งหลายจงรับเอาไปกินเถิด.'

ในศาสนา คริสตัง นิกาย โรมัน คัลลิก และ กรีก มีพิธีสำคัญซึ่งเรียกกันในหมู่ คริสตัง ว่า 'ศีลศักดิ์สิทธิ์' (Holy Sacrament) เจดอย่าง (โดยสังเขป) คือ

- (๑) 'ศีลล้างบาป' (Baptism) เพื่อชำระบาปซึ่งเป็นโทษมาจาก อาตัมอวา บิดามารดาเดิม พิธี—ใช้ประพรมด้วยน้ำดังอธิบายไว้ก่อนแล้ว.
- (๒) 'ศีลกำลัง' (Confirmation) เพื่อให้ผู้รับศีลล้างบาปมีความมั่นเป็น คริสตัง บริบูรณ์ พิธี—พระสังฆราชผู้เฒ่ามือปกหน่อผู้รับ เจิมน้ำมันและทาหมาขรูปลางแขนที่ตัวผู้รับ และตามแก้มด้วย หมาขความว่าพระวิญญูญาณหรือพระจิตต์ (Holy Ghost) แสดงเข้ามาหยู่ในกายผู้นั้น.
- (๓) 'ศีลแก้บาป' (Confession) เพื่อปลดเปลื้องบาปที่ทำไว้ให้หลุดไป พิธี—คุกเข่าสารพาทโทษที่ทำไว้ แก่บาทหลวง.
- (๔) 'ศีลมหาสนิท' ได้อธิบายไว้ข้างต้นแล้ว
- (๕) 'ศีลทาสุดท้าย' (Extreme Unction) เพื่อให้ผู้เจ็บไข้หรือจวนตายชำระเศษบาปที่มีติดหยู่ให้หมดสิ้นไป และมีกำลังต่อสู้กับซาจขงมารบถวน พิธี—ทาหรือเจิมน้ำมัน

“ส่วนพวกแคตทิสต์ กตางคินนอนกตางวัน
 ทำการ แต่ข้าพเจ้านั้นในราวเวตาคตางวันถวด
 มนตรีภาวนาบ้าง วิชาเรียนพระคำสอนหรือพักผ่อน
 กายบ้าง ภาระของพวกแคตทิสต์ คือเทศนาชัก
 ชวนพวกคำสอน ปดุงใจพวก คริสต์ตั้งเก่า ตั้ง
 ดอนข้อวัตรประติบทแกมที่ใครบศักตบปติศัม และ
 เขียมคนใช้ ที่จริงพวกแคตทิสต์ ต้องทำชระทก
 หย่าง ซึ่งไม่จำเปนต้องใช้พวกพ่อ เมื่อข้าพเจ้า
 แตะพวก แคตทิสต์ เดจรชระในหมู่บ้านแห่งนั้นก็ไป
 ทำชระยังหมู่บ้านแห่งโน้นอีกต่อไป เพราะฉนั้น
 จึงไม่มีเวตาวางได้”

นับตั้งแต่พวก คริสต์ตั้ง ถูกทำร้าย ครองหนแฉว
 แตะดวงต่อมาราว ๘๐ ปี คำสอน คริสต์ตั้ง ในประเทศ

ที่ตัวผู้รับสำหรับมาศหลวงเจตแห่ง สำหรับสัตบุรุษ
 ห้าแห่ง.

- (๖) ‘ศีล ออร์เดอร์’ (Order) เพื่อตั้งแต่งบุคคลที่จะบวช
 เป็นมาศหลวง.
- (๗) ‘ศีล มาตริมอนีอ’ (Matrimony) พิธีแต่งงาน ‘กล่าว
 กัน’ ฝ่ายนิกาย โปรเตสตันต์ ถือศีลเหล่านี้สองหย่าง
 เท่านั้น คือหย่างที่หนึ่ง กับหย่างที่สี่.

ญวนดูอาการเสื่อมทรามลง ตูคริศักดิ์กราช ๓๗๗๔
 ในประเทศญวนเกิดขบถมีการจลาจลขึ้น อันเนื่อง
 เป็นเหตุนอกจากให้คำสั่ง คริสต์ตั้ง ได้ตั้งมั่นขึ้นใน
 แผ่นดินญวน ยังให้ฝรั่งเสด็จไปปกครองประเทศ
 นั้นด้วย คือพระเจ้าแผ่นดินญวนทรงพระนามว่า
 คางซุน(*) ต้องถูกออกจากราชสมบัติ และเข้า
 ใจกันว่าถูกเดชะบิดาเป็นขบถ ๔ คนปลงพระชนม์
 เสีย แต่ยังมีเชื้อแต่แบ่งบ้านประเทศญวนในวงพวก
 กันเท่านั้น พวกขบถยังคงได้ประเทศตั้งเกยซึ่งมี
 อาณาเขตกว้างขวางคิดคือประเทศญวนไว้ได้อีก
 ด้วย ฝ่ายโอรสของพระเจ้าคางซุน (องเชียงสือ)
 เมื่อเป็นที่เข้าใจกันว่าพระเจ้าคางซุนสิ้นพระชนม์ไป
 แล้ว พวกข้าราชการที่ยังมีความซื่อสัตย์เหลืออยู่
 ต้องตามคนก๊กกซันเป็นเจ้าแผ่นดินสืบราชวงศ์ จาก
 ของคน ทรงเห็นว่าจะต่อสู้แย่งเอาราชสมบัติกับ

(*) Caung Shun. แต่ในพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์
 ร. ๑ หน้า ๓๒ ว่า บิดาขององเชียงสือ ชื่อ องคางเวือง

คืนมาไม่ได้แล้ว ก็เด็ดจหนัมาอาศรัยหฺยู่ในกรุง
 ดัยาม (๑) และไดม้ชื้อเลี้ยง โดยเสด็จพระเจ้าแผ่นดิน
 ดินดัยามไปรบพุ่งกับพม่า อาศรัยความปรีชา
 ด้ามารถ กระทำให้พระเจ้าแผ่นดินดัยามทรง
 รวาง จ้าวองคนจึงเสด็จหนีออกไปจากประเทศ
 ดัยาม โดยบาศ์หวองคนหนึ่ง ชื้อ อาครัง เปนผู้
 ช่วยเหลือ และพาไปประเทศฝรังเศส (ที่ถูกค
 เหมือนบาศ์หวองพาโอรสขององเชียงสือไป ไม่
 ใช้องเชียงสือไปเอง 'ผู้แปล')

เมื่อจ้าวญวนไปถึงฝรังเศส พระเจ้าหลุยที่ ๑๖ ผู้
 เปนกษัตริย์บาปเคราะห์ไตทรงค้อนรบแขงแรง (๒)
 ณะพระราชวัง แวรไต้ตย์ และทรงรับจ้าวญวนว่า
 จะช่วยกบ้านเมืองให้ เหตุนี้ จึงได้คกตงทำตัญญา

(๑) เดือนสี่ข้างขึ้นบ้านจัตวาศก จุลศักราช ๑๑๔๔. (๒) พระ
 เจ้าหลุยที่ ๑๖ เปนกษัตริย์ประเทศฝรังเศส ถูกพวกราชฉรร
 ที่เป็นขบดปลงพระชนม์เสีย (ประสูต ค. ศ. ๑๗๕๔ สิ้น
 พระชนม์ ๑๗๕๓) เพราะฉนั้น จึงเรียกว่ากษัตริย์บาปเคราะห์.

กันเมื่อ คริสต์ศักราช ๑๗๘๘ คือข้างฝ่ายฝรั่งเศส จะช่วยต่อเอาบ้านเมืองคืน และฝ่ายญวนจะเป็นผู้ตั้งเด็บบึงอาหารและสิ่งของต่างๆ แก่เรือฝรั่งเศส เมื่อเสร็จศึกแล้ว ญวนยอมให้ฝรั่งเศสตั้งกงสุตได้ทั่วไปในอาณาเขตต์ญวน ยกข้าวและที่ดิน แหตม ตูราน ให้แก่ฝรั่งเศส อนุญาตให้สร้างถนนหนทางได้ และถ้ามีชนชาติอนมารบพุ่งฝรั่งเศส ในประเทศอินเดีย ญวนจะช่วยกำลัง ๑๕,๐๐๐ คน และถ้าเกิดรบพุ่งขึ้นในเขตต์แดนญวน (ซึ่งยกให้แก่ฝรั่งเศส) ญวนจะช่วยกำลัง ๒๐,๐๐๐ คน

เรื่องที่ฝรั่งเศสกับญวนทำหนังสือสัญญากันนั้น อาจเป็นผลให้ฝรั่งเศสมีอำนาจทางคว้นออก แต่ก็ได้เป็นไปตามนั้น เพราะในครั้งนั้นประเทศฝรั่งเศสเกิดรบที่บ้านเมืองเปนจตาจตุ และพระเจ้าหตุยก็ถูกพวกขบดดำเรจโทษเสีย ฝรั่งเศสจึงไม่มีช่องจะอุดหนุนญวนตามสัญญาได้ แต่จำวญวนก็ได้ทอดออย เสดจกดับไปประเทศญวน

รวบรวมได้สมัครพรรคพวกบ้าง ก็มีมานะหมาย
 ค้เอาบ้านเมืองกลับคืนมาจงได้ เมื่อมาถึงเมือง
 ญวนได้ทราบว่พระเจ้าคางซุนราชบิดาหาด้้นพระ
 ชนม์เหมือนหย่างที่เข้าใจกันไม่ แต่เด็ดจหน้ไป
 ช่มช้อย่นหย่กับพวกที่ยังมีความจงรักภักดีไม่ก็คน
 ณะเกาะเบต้าเบตยวแห่งหน่งนับได้ ๒ ปี อาศรัย
 แแต่รากไม้แแต่ะผักหญ้าเดยงชวคเท่านั้น ครนพวก
 ญวนเห่นเจ้านายเดิมของตนเด็ดจกดับมา ก็พากัน
 มาด้วามิภักค้กับด้วยจำนวนเป้นพันๆ ค้อมาไม่
 ฐ่า จ้าวองคนนก็มชยแก่ช่าด้กได้ประเทศกลับคืน
 เมื่อจ้าวญวนได้ราชด้มบค้คนแแต่ ก็มีได้ตม
 บุณยคุณฝรังเศ้ด้ผู้เป้นด้หยาเดิม ประทานอนุญาต
 ให้บาค้หตวงฝรังเศ้ด้เข้ามาด้งด้อนค้ำด้นา หยใน
 ความอารักขาของบาค้หตวง อาศรัย ซึ่งได้มีค้ำ-
 แหน่งเป้นคังชราชฐ์ประเทศญวน แแต่เป้นเอก
 อัครราชทูตของพระเจ้าแผ่นดินฝรังเศ้ด้ด้ว
 อาศรัยพระเจ้ากรุงญวนซึ่งมีพระทัยกว้างขวาง

นี้ คำสั่งนา คริสต์ตั้ง จึงมีความเจริญขึ้นอีก แต่ได้
 ก่อตัวไว้แล้วข้างต้นว่า ข้อคิดขัดแย้งใหญ่ของ
 คำสั่งนา คริสต์ตั้ง ซึ่ง จะตั้ง ถาวร หนีใน ประเทศญวน
 ไม่ได้ เพราะพระเจ้าแผ่นดินทรงราชอำนาจสิทธิ์
 ชาติ พอเบียดเบียนแผ่นดินใหม่ค่อๆ มา พระเจ้า
 แผ่นดินเป็นผู้บังคับคำสั่งนาเดิมแข็งแรง อำนาจ
 ของฝรั่งเศสก็ถดถอยลง และนับแต่่นั้นมาก็
 เกิดการฆ่าฟันข่มเหงหย่างทารุณเป็นลำดับ พวก
 มิสซนารี ฝรั่งเศส ได้ถูกจำขัง ทรมาณ ต่างๆ หย่าง
 ร้ายแรง ต้องหลบหนีไปซุ่มซ่อนหนีตามถ้ำและ
 ภูเขาต่างๆ ตอบทำคำสั่งนิกิจในทีดับๆ ค่อยแต่
 จะได้รับภัยเบิน มาเคอร์ หนีทุกเวลา เพื่อแก้แค้น
 ในการทารุณนี้ ฝรั่งเศสจึงตั้งกองทัพอมาประเทศ
 ญวนใน คริสต์ศักราช ๑๘๕๘ และยกขึ้นตีประเทศ
 ญวนหลายครั้งหลายคราว ยึดดินแดนญวนไว้ได้
 เป็นลำดับ ตามเรื่อยมาหลายปี จึงได้ประเทศ
 ญวนหนีในอำนาจทั้งหมด

บทแปล

การผจญภัยของคุณหญิง มอญิกะ (*)

ครั้นดวงมาประมาณสามสี่ปีคหา เมื่อการค้าขายในรวางพระเจ้าแผ่นดินญวน และ ฟอตคอนตกตงกันเสร็จ คือมอบสินค้าให้กันทั้งสองฝ่ายแล้ว ฟอตคอน ก็เตรียมตัวจะกลับ แต่ไม่ใช้กลับได้ง่ายๆ เพราะท่านขุนนาง ญวน รูปร่างอ้วนเตกและใจคซึ่งเปนเจ้าของบ้านคงไม่ยอมให้ไป สักงายก็มีว่า “เนอยซาจะพารอน” แต่บางที่การชักกลับให้ผลเกิดจากที่กต่างหตายประการ—ได้ช่วยชีวิต—ประสพโชคตาภ—ได้ โดยประการไร ผู้อ่านคงคิดเตาได้ ไม่สู้ยากนัก แต่สำหรับ ฟอตคอน การที่ชักข้าหยุ่งค่อไปอีกสองสามวัน กระทำให้ ฟอตคอน

(*) ท้าวทองกีบม้า.

ประสพเหตุสำคัญที่สุด ซึ่งจะเป็นเรื่องนำในประวัติชีวิตเชนกี๊ของคน

ในวันก่อนหน้า ฟอลคอน กระว่าจะออกจากกรุงเว้ไปวันหนึ่ง ฟอลคอน กับบาค์หวง ทอมัส ไปดูกีฬาตีความการต่อสู้กันในโรงวงเตี๊อควหนึ่งกับช่างหลายเชือก ซึ่งพระเจ้าแผ่นดินญวนใหม่สนใจความบันเทิงในราชสำนัก เจตาเยนคอนกับฟอลคอน กับบาค์หวง ทอมัส เห็นช่าง ตำมเชือก มีคนหนึ่งมา ซึ่งเข้าใจว่าหย่างน้อยคงเป็นจำวนายหรือขุนนางญวนกับบริวาร คนทั้งสองหยุดเข้าข้างถนนเพราะกลัวช่างเหยียบ ข้างทางตำมที่ผ่านมา มีเครื่องประดับงดงาม บนหลังคงกบคาดแพรมีระบายทอง ในกบแรกมีชายหนึ่งมาต้องคน คนหนึ่งเป็นเด็กหนุ่มผิวดำแดงหน้าตาคมตักถ อายุคณยังไม่ครบ ๒๐ ปี อีกคนหนึ่งซึ่งนั่งมาทางข้างที่ใกล้ฟอลคอน ยืนมีอายุกลางคน ผิวเนื้อดำคดากว่าคนแรก หน้าตาบอกวาทมิฬ ถ้าได้เห็นเดี่ยวครั้ง

หญิงยากที่จะลืม คนทั้งสองแต่งงานเป็นชนนางไท
 ชนสูง แต่คนอายุแก่มีโศกให้แต่ละตาพมาด้วย คนนี้
 เมื่อเวตาผ่านมาเหลือวไปทางเพื่อนนิตๆ แต่เพียง
 เห็นหน้าเท่านั้น ก็ทำให้ ฟอลคอน ดั่งพอ จนอาจ
 ตาบานได้ว่าเคยเห็นหน้ามาแต่ก่อน แต่คงจะเป็น
 ไปไม่ได้ หย่างไรก็ดี พอข้างเชือกทั้งสองผ่านมา
 ฟอลคอน ก็ลืมชายผืนเนื้อตานนทเดียว เพราะเห็น
 ในกบข้างควนหม่นหญิงสาว ด้วยพอใช้ ลักษณะ
 เป็นนางมีตักุด จน ฟอลคอน เปดงวาจาว่า “เจ้า
 หล่อนคนนี้แทบจะไม่ใช่ชาว อาเซี่ย เลย ”

บาศ์หลวง ทอมัด ตอบ “ เหนจะไม่ใช่ชาว
 อาเซี่ย, ถ้าใช่แน่ก็คงเป็น คริสต์ตัง ด้วย ” ทั้งสอง
 ออกความเห็นก็เป็นความจริงหยู่บ้าง ด้วยหญิง
 สาวผู้นี้ แม้มผผดำแต่ยาวงามก็ดี แต่แต่งงาน
 หย่างหญิงผดยบูน คอเกตุผผเตียบเขมกระ เลื้อ
 ที่สรวมก็หย่างชาตชน เป็นเลื้อยาวทำด้วยแพรด
 ม่วงบักทอง เอวมี่แพรคาค ผืนเนื้อไม่ดำคตา

รูปร่างเด็ก และฟันไม่ดำเหมือนชนชาติ อินเดียน
ในตาข้อยตงมาบ้างก็จริง แต่มีรูประหงได้ส่วน
พันขาวราวไข่มุกดี ผิวพรรณงดงาม ที่บาศ์หวง
เดาว่าเป็น คริสต์ตั้ง ก็คงถูกด้วย เพราะมีสร้อยดก
ประคำรูป อิกนุต์เดือ และไม้กางเขน ซึ่งเป็นเครื่องหมาย
หมายของคำสัตนาคดองคอหุย ผู้หญิงนั้นจะเป็นใคร
หนอ? คนทงต้องมีความงุนงันเทหียากทราบ
แต่เทหียากทราบมากคอบาศ์หวง เพราะเห็นผู้
หญิงคนนั้นขาเดองแถมมา แก่ตั้งดอออกจะรู้จัก
จำได้ว่าเป็นใครคนหนึ่ง หรือต้องการหยากจะ
พูดด้วย บาศ์หวงไม่ทนรัศวี ก็ของมองดแทบ
ไม่กระพริบตา หรือจะเรียกว่ามองดูหย่างไม่มี
กิริยากัตาม แต่ให้ปัดใจด้วยเหนนางมองตอบ
รับหย่างตั้งใจจริง ๆ จนเข้าใจว่าหย่างน้อยนาง
คงอ้อนวอนให้เข้าไปหา จึงขยับจะเข้าไปพูดด้วย
แต่ในขณะนั้นนางจะได้สติเห็นว่าไม่เป็นการบังควร
จึงหันหน้าไปพูดเดียวกับหญิงสาวใช้ แล้วกระบวน

ข้างก็เคยไป เห็นแต่ ฟอดคอน กับบาค์หวง
 คั้งแต่หยู่เท่านั้น ข้างฝ่าย ฟอดคอน ดเหมือน
 ในใจกำตังนึกใฝ่ฝันหยู่ทชายสองคนซ่งซนข้างตัว
 แรกไป เพราะได้เห็นไปถามคนที่หยู่ใกล้ ๆ ว่าคน
 ทงสองนั้นคือใคร ฟอดคอน ค่อยบันเทาความ
 อึดอัดในใจ เมื่อได้รับตอบว่าคนหนุ่ม คือ จ้าว
 โด่ยาทอน เขอวงค์สัมพันธ์กับพระเจ้าแผ่นดิน
 ด้ยามเปนราชทูตมากรุงญวน และชายอีกคนคือ
 จ้าวแห่งเมืองแมกกาตาร์ (*) หรือเปนมณฑมตาแห่ง
 ยศเปนจางดงหนน เมื่อครั้งชาติ วัฒนตา ยังไม่ได้
 มายึดเอาเกาะ คิลิบิส และจับได้จ้าวครองเมือง
 แมกกาตาร์ และญาติวงศ์ ออกจากบ้านเกิดเมือง
 นอนไป จับเต็มเต้นหมา จ้าวแมกกาตาร์ ก็หลบหนี
 พเนจรไปอาศัยหยู่ณะเมือง โนนเมืองนี้ ตัมคร

(*) Macassar แมกกาตาร์ ทำเมืองในเกาะ คิลิบิส ถัดเกาะ
 บอเนียว.

เข้ารับราชการณะเมืองที่เต็มใจรับ เพราะจำวงศ์
 นมขุนบถอว่าเป็นขตยชาตินกรบหย่างเอก

บาศ์หวดง ทอมัด ได้ถามว่า “ก็แต่ผู้หญิงนั้น
 คือใคร?”

“เป็นภรรยาหวดงของจำวไสยาทอน จำวแม่-
 กาสาร์ ไปรับเขามาได้ตั้งสองสามวันนี่เอง” บาศ์-
 หวดง ทอมัด ได้รับตอบแต่เท่านั้น ก็ต้องตั้งโทษ
 ทราบแต่เท่านั้นเหมือนกัน

คนทั้งสองเดินกลับมาบ้านขุนนางญวน ต่างคน
 กำตั้งพระวงคิดถึงเรื่องนั้นจนไม่ได้พูดจาอะไรกัน ซ้ำ
 ไม่มีโอกาสจะพูดถึงเรื่องสำคัญตอดเวตาในวันนั้น
 ได้ด้วย จนถึงเวตาเย็นท่านขุนนางรูปร่างเต็ก เห็น
 ว่าวันนั้นเป็นวันสุดท้ายที่ ฟอลคอน จะ หยในกรุงเว
 จึงได้เิมการเดินให้ ฟอลคอน ดู ครนตั้งเวตาเด็ก
 แล้ว ฟอลคอน แตะบาศ์หวดง เยชอุิด จึงมีช่อง
 หยแต่ดำฟัง ฟอลคอน ได้พูดขึ้นก่อนว่า “หวดง
 พ่อ ทอมัด กระทบอาจเอาชวคออกพนันได้ว่า ได้

เคยเห็นเจ้าหมอดำคนนั้นมาแต่ก่อน”

“เห็นจะเปล่า คิดว่าเป็นใครกัน ตุ๊ก?”

“ไอ้ อับดุล แคมตาย หดวงพ่อคงจำได้ดี
ไอ้หมอนี้ ถ้าไม่ได้กระผมแล้วคงชาย กัปตัน และ
เรือ อังกฤษ ให้แก่พวก สเปนญ เสียที่เกาะ เซปฟา-
โดเนีย”

“เป็นไปได้ ตุ๊กเฮ้ย! คิดไปเองกรรมัง?”

แต่หน้าบาศ์ดวง ทอมัส เบ็ญนดั้ทนต์ แกงคิด
ถึงคุณ ฟอลคอน คิษยเกาท์ได้ช่วยชีวิตแกไว้ หรือ
จะเป็นด้วยประสงค์อะไรอย่างหนึ่ง จึงไม่ได้เอ่ยถึง
เรื่องทศกัณฐ์และ กัปตัน สเปนญ แพร์ ฟอลคอน เมื่อ
คราวโน้นสักครั้งเดียว แดงแกพูดต่อไปว่า “เป็น
ไปไม่ได้ที่พูดอย่างนี้ เพราะเราไม่ได้ยินแก่หรั้แก่
ตาออกหรือว่าคนนั้นเป็นจ้าวแห่ง แมกาตาร์ และ
นั่งมาในกบข่างเดียวกับจ้าวไสยาทอน ซึ่งเป็น
เพื่อนคุณเคยมีศกัณฐ์ติดเทียมกัน”

“ถึงเวदानันท์จะได้เป็นเจ้าหรือเป็นคนเดว
 หย่างไรก็ตาม มันก็คือไอ้อบคุดชาติมตายหุ่ย
 นั้นเอง ถ้ามันจำกรรมได้แต่ละเบนท์โปรดปราน
 ของพระเจ้าแผ่นดินญวนแล้ว กรรมนั้นก็ถ้าเรา
 กัดเข้าไปหุ่ยบนพื้นกระดานของชาวยุโรป (เรื่อ) ได้
 เวยังดี”

“เจ้ากัดผู้ชายคนไหนหรือ ตุ๊ก?”

“กัดหรือซอรับ? กรรมไม่เคยรู้สึกกัด
 อไรเลย แต่กัด้าหาญกับไอ้คนทรยศจะเป็นประ-
 โยชน้อไร?” บาค้หวง ทอมัด ยังไม่ทันจะตอบ
 มีบ่าวญวนซึ่งท่านขุนนางตั้งมาให้รับใช้ เข้ามา
 บอกว่ามีผู้หญิงบนดาศักคินงเกยวมาหยุดหุ่ยที่ประ-
 คูใหญ่ จะขอพูดกับบาค้หวงสักหน่อย ฟอลคอน
 ปกติใจในเรื่องมีผู้หญิงมาหา แต่บาค้หวง
 ทอมัด เคยแก่การณคิงมาแต่ก่อน เพราะมีผู้ถือ
 ค้าสนาหรือประดงค์จะเข้าค้าสนามาหาบ่อย ๆ จึง
 ไม่ได้แปลกใจอะไรนัก หย่างไรก็ดี แกตั้งให้คนใช้

ออกไปเชิญเข้ามาในบ้าน แล้วพูดกับ ฟอลคอน
ว่า “ เหนจะเป็นภรรยาท่านอัครราชทูต ที่พอได้
เคยพบ ” ตามที่บาศ์หวดงพูดก็ถูก เพราะในขณะที่
หน่มหญิงฉวนหน้าตาช่วยบอกว่าเป็นคนใจดีเข้ามา
ในห้อง หญิงคนนั้นสวมเสื้อแพรยาวแขนเสื้อ
หุดวม ๆ ขัดคุมตรงคอสนิทแน่น กังเกงซากวาง
เสื้อคลุมทำด้วยแพรดำมีดอก (ซึ่งเป็นเครื่อง
สำหรับใส่ในเวดตามพิธีเฉพาะผู้มีบันดาศักดิ์) และ
มีแพรย่น โปกศัรษะ กับหมวกรูปกระจาดขนาด
ใหญ่ ซึ่งเป็นเครื่องแต่งตัวชนิดเดียวที่สำหรับ
สังเกตคนชาติฉวนได้ว่าเป็นหญิงหรือชาย

หญิงฉวนมทาต์เข้ามาด้วยหนึ่งคน แต่คอยหยุด
ข้างประตูห้อง ส่วนตัวเองเดินเข้ามาในห้อง มี
ภรรยาเต็งยมนเช่นผู้ที่เขาถือศาสนาคริสต์คง ใหม่ ๆ
และมีความนับถือบาศ์หวดงที่สุด เข้ามายังก็คุก
เข่าตงจับมือบาศ์หวดง ทอมต์ ไว้แต่คงความยินดี
ในการที่พระเจ้าแผ่นดินทรงโปรดปรานอีก ครั้น

บาทหลวง ทอมัส อนุญาตให้ดูชั้น ผู้หญิงคนนั้น
พูดต่อไปว่า ได้พาดพิงที่รักมาด้วยคนหนึ่ง มี
ความทุกข์ร้อนมาก หยากจะขอความช่วยเหลือ
ของพ่อบาทหลวง แล้วไม่รอให้บาทหลวง ทอมัส
ตอบ โบกมือให้สัญญาแก่บ่าว บ่าวก็ออกนอก
ห้องไปทันที

บาทหลวง ทอมัส ได้ขอให้ ฟอลคอน ออกไป
เสียจากห้อง บอกว่าบางทีผู้ที่เข้ามาปรึกษา
หาหรือไม่ต้องการให้ ใครเห็นนอกจากพ่อบาทหลวง
แต่หญิงผู้นั้นพูดห้ามไว้ว่า “ซึ่งเกิด หลวง
พ่อ ท่าน ก็เป็นคนฝรั่ง (คริสตัง) เหมือน
หย่างเรา เท่ากับเป็นพี่น้องเดียวกัน อีก
ประการหนึ่ง ท่าน ก็เป็นคนชาติทหาร และ
สุดท้ายของดิฉันก็คือการอาวูรซึ่งท่านพ่อไม่ใช่คือ
กระบี่ ไว้บอingkันเขาด้วย”

เมื่อบาทหลวง ทอมัส ได้ยินคำพูดแปลกกบฏาค
ก็รู้สึกตกใจ เกรงว่าผู้หญิงที่มาหาบางทีจะเป็น

ภริยาของขุนนางคนใดคนหนึ่ง ต้องการมาเข้าถ้อย
คำสั่งนาโดยพดการตนเอง ชัดขึ้นหรือไม่ให้ดำมี
ทราบ การเช่นนี้มีก็มีช่นบ่อย ๆ แต่บาศ์หวดง
ทอมัสต์ ยังไม่ทันได้ซักถาม บ่าวที่ออกไปก็พาหญิง
ผู้นั้นเข้ามาในห้อง

พอ ฟอลคอน เห็นก็ตกตั่ง พดเป่นภาษาไทว่า
“ภริยาจ้าวไสยาทอน!”

“ภริยาจ้าวไสยาทอน! ไม่ใช่ มอนิกะ ไม่ใช่
เป่นภริยาของใคร” พดแต่วนางชดต้วดงที่เท่าบาศ์
หวดง เขชู้ต มอสนนวยชายเตอบบาศ์หวดงอ้อน
วอนว่า “ท่านผู้เป่นศรมณะ หญิง คริสต์ตัง ขอมา
ฮาศรัยพระคำสั่งนาเป่นทพง ให้พ้นภัยจากอันธพาด
ซึ่งนุดคร่าหย่างทารุณ ให้พดตบ้านพดตพ่นองมา”

“ตูกเฮย ในเวต่านไม้กางเซน (คำสั่งนา
คริสต์ตัง) ซึ่งหยใประเทศบ่าเถอนมีอำนาจน้อย
เหตอบองกนผู้ทมศรัทธาให้พ้นความรังแกชองผู้

อำนาจได้” บาค์หวง ทอมต์ ค่อยพยุงผู้หญิงคน
นั้นให้ลุกขึ้น แต่นางไม่ยอม ตอบว่า

“ดิฉันจะคุกเข่าหยาญ่างนี้ไม่ลุกขึ้น จนกว่า
หวงพ่อรับรองว่าจะช่วยดิฉัน คนพาดซึ่งดิฉันพูด
ไม่ใช่เป็นขุนนางหยาญในประเทศญวน เป็นคนหั้นพระ
เจ้าแผ่นดินของ मैंมาอาศัยหยาญในเมืองนี้ หวง
พ่อมีพระเจ้าแผ่นดินญวนเป็นทพทบองกัน ขอให้
พาดดิฉันไปเฝ้าพระองค์เถิด พระองค์คงจะทรงพระ
กรุณาดิฉัน ”

บาค์หวง ทอมต์ ยังรมติรวังค้วหยาญ พูดว่า
“ถูกเชื่ออำนาจของพ่อเกินไปมาก พระเจ้าแผ่นดิน
ทรงพระอนุสรณ์บาปกรรมที่ ได้ทำมาแต่ก่อน
จึงประทานอนุญาตให้พวกพ่อใช้ความพยายามตั้ง
สอนพดเมืองให้กลับใจ ฟังได้ในเร็ว ๆ นี้เอง
ถ้าจะเกี่ยวของงุ่นวายในเรื่องเตก ๆ น้อย ๆ อาจ
กระทำให้พระองค์รำคานพระทัยขึ้น แต่ถูกตกใจ

กตัวเกินไป ยังหาได้แต่ให้ฟังว่ามีทุกขร้อนเรื่อง
อะไรไม่”

“ดิฉันได้บอกไว้แต่แรกแล้ว ว่าดิฉันเป็นหญิง
คริสตัง ท่านักพอกจะให้หัตถ์พ้อมมีความเวทนาบ้าง
ดิฉันขอบอกหัตถ์พ้อมว่า ที่มาหาหัตถ์พ้อมคนนั้น
คือหนีมาจากที่פקจ้าวไต้ยาทอน ซึ่งเป็นคัวการ
ลักพาดิฉันมาจากเมืองไท ฝ่าฝืนพระบรมราชโอง
การของพระเจ้าห้วยหัวของศน บ้านนี้—” (นาง
แต่ไปคุดทางประตู) “ทราบว่าดิฉันหายไป คง
เที่ยวตามหา เพราะฉนั้น ดิฉันขอยัดหัตถ์พ้อม
เป็นทพง ทุดขอพระราชานุญาตพระเจ้าแผ่นดิน
ได้ โปรดให้ดิฉันกลับไปเมืองไทได้เถิด”

ถึงตรงนั้น ฟอลคอน นั่งทนต่อไปไม่ได้ จึงพูด
ขึ้นว่า “คุณนาย ฉนั้นขอรับรองว่า ทรับรองขอ
จะให้ล้มเจตนาทุกหย่าง และฉนั้นคาดไม่ผิดว่าพระ
เจ้าแผ่นดินญวน ก็ทรงปราถนาความยุติธรรม
ไว้ในแผ่นดินของพระองค์เหมือนกัน” ฟอลคอน

ค่อยพยุงให้นางลุกขึ้น และพามานั่งยังเก้าอี้—

“ฉันอาจจะขอให้ท่านชุนนางเจ้าของบ้านช่วยนำฉัน
เผากราบทูลเรื่องนี้ต่อพระเจ้าแผ่นดินได้”

คุณหญิง มอนิกะ ตีใจ พูดว่า “ท่านทนายถือ
กุศตที่ท่านช่วยคงบันดานให้พระเจ้าวประทานความ
ชอบแก่ท่าน ดิฉันจะเล่าเรื่องของดิฉันให้ฟังเดี๋ยวนี้
คือ ดิฉันเป็นบุตรของผู้เป็น คริสต์ตั้ง สิบเข็ดย้ายมา
จากสกอตแลนด์มาในประเทศไทย ยี่สิบ เมื่อคราวประ
เทศ ยี่สิบ เกิดการข่มเหงฆ่าฟันคน คริสต์ตั้ง ขึ้นในปี
๑๖๓๐ นั้น ได้หนีจากบ้านเกิดเมืองเดิมมาตั้งเคห
สถานอยู่ในประเทศสยาม ด้วยไม่ยอมละทิ้ง
คำสอนที่นับถือ อีกประการหนึ่ง ดิฉันพูดได้ด้วย
ว่ามีความเชื่อย้ายสิบมาแต่ชาติ อังกฤษ เพราะบุทพ
ของดิฉันคือท่าน วิดเดียม ฮาตัม ซึ่งเป็นชาว อัง
กฤษ คนแรกที่ได้มาเหยียบประเทศไทย ยี่สิบ และโดย
ความปรึษา สามารถทั้งความกล้าหาญของท่านผู้

นี้ จึงได้เป็นที่รักใคร่และนับถือของ ซีโอกุน (๑)
 และได้รับเกียรติยศอันสูงส่งหยู่ณะตำแหน่งนมาเกือบ
 ๒๐ ปี (๒) บุตรท่านผู้นี้ คือ คุณบุตฉิน ได้หนีเข้า
 มาตั้งถิ่นฐานหยู่ณะเมืองหวตวงของประเทศสยาม
 ตั้งที่คิดินได้เข้ามาข้างต้น บิดาคิดินเป็นนายทหาร
 บังคับกองทหารอาสา ยี่ปุ่น ของพระเจ้ากรุงสยาม
 และมีเพื่อนฝูงล้วนเป็นเจ้าขุนนายขุนนางในประเทศ
 นั้นทั้งสิ้น ในเวดาททานยังมีชีวิตหยู่ มีผู้มาดีขอ
 คิดินหลายราย แต่คิดินไม่เต็มครุเตมใจด้วย
 เพราะเห็นเป็นผลอผลต่างและมีภรรยาไต่มา กิ่ง
 คิดินจะบดผลทมาขอทกรายไป ก็ไม่เดือดร้อน
 ใจไม่มีใครมารบกวนซ่มเหงหย่างไร ในคตอด
 เวดาทบิดาคิดินยังมีชีวิต แต่พอตั้งบุญท่าน

(๑) Ziogoon ซีโอกุน เดิมเป็นตำแหน่งซึ่ง มีกาโต หรือใน
 หลวงยี่ปุ่น ประทานให้แก่แม่ทัพผู้ปกครองหัวเมืองตวันออก
 ต่อมาพวกนี้ค่อยมีอำนาจมากขึ้น และในที่สุดได้เป็นผู้ปกครอง
 ประเทศยี่ปุ่นทีเดียว. (๒) เรื่องนี้มีจริงในพงศาวดารยี่ปุ่น.

ดง ในคราวไปสู้รบกับพวกพม่าใจทมิฬ ยังไม่ทัน
 ถึงหกเดือน จ้าวไต้ยาทอน^(๑) โอรสพระเพทราชา
 ซึ่งเป็นเชื้อพระราชวงศ์ใกล้ชิดกับพระเจ้าแผ่นดิน
 ได้มารบกวณชอติฉินไปเป็นหม่อมผู้ใหญ่ปกครอง
 หม่อมเต็ก ๆ ๒๐ คน จ้าวของคนคิดตั้งรบกวณและ
 อีฉนวนฉินต่าง ๆ นานาหย่างออกหน้าหยู่บ่อย ๆ
 ในที่สุดถึงฉินจะเป็นผู้มีบดินาศักดิ์ และมีเงิน
 ทองกับของกินการข่มเหงไม่ได้ เพราะหยู่มาฉินวัน
 หนึ่ง จ้าวไต้ยาทอนกับเพื่อนอีกคนหนึ่งเป็นจ้าวแขก
 แมกกาจารย์หนีเข้ามาอาศัยหยู่ในเมืองไท่ บกรุกเข้า
 มาในบ้านและผูกคร่าเอาตัวฉินไป เสรระหัดคนใช้
 ของฉินคนหนึ่ง เป็นผู้เห็นการข่มเหงนี้ ใช้บุญญา
 ความสามารถหักหาญเข้าไปเฝ้าพระเจ้าหยู่หัวได้
 และกราบทูลประพฤติเหตุที่ จ้าวไต้ยาทอน บังอาจ
 มาผูกคร่าพาตัวฉินไป พระเจ้าหยู่หัวทรงพระ

(๑) Soyaton บางทีจะเป็น “สุริยมนตรี” กระจ่าง.

พิโรจจำวโด้ยาทอน ที่ดูหมิ่นข่มเหงบุตรของนาย
 ทหารผู้ใหญ่ ซึ่งพระองค์ทรงโปรดปรานเต็มอ
 ราชศรัทธา และทรงเป็นผู้ได้เสียชีวิตไปด้วยความ
 จงรักภักดี พระองค์จึงมีพระราชโองการให้ปัดอ
 คั้วดินนี้ และเอาจำวโด้ยาทอนไปตำเรจโทษเสีย
 ครนพระเพทราชาทราบเรื่องก็ตกใจ เข้าไปกอด
 พระบาทพระเจ้าหย้หิ้ว กราบทูลขอชีวิตโอรสไว้
 พระเจ้าหย้หิ้วเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งพระมหากษัตริย์คุณ
 ก็โปรดให้จำวโด้ยาทอนพ้นโทษ แต่พระองค์ไม่
 หยากทอดพระเนตรเห็นหน้าจำวโด้ยาทอน อีกต่อ
 ไป จึงมีรับสั่งให้เป็นราชทศอโรคตาย ๆ มายัง
 ประเทศญวนทันที และให้หย้ในประเทศนั้นตลอด
 ไปจนกว่าจะมีพระราชโองการให้กลับ ถ้าประ
 พุติการฝ่าฝืนตอบกลับเข้าไปจะ ประหารชีวิตเสีย
 เรื่องเป็นดังนี้ ดินนี้ก็นึกเชื่อใจหายวิตกว่าคงไม่
 ถูกเจ้าเต้เพชรวังแกอีก แต่ดินนี้ไม่ได้คิดเลยว่าจำว

โศกยาทอน จะมีบัญญัติการทูลจรีททำร้ายดิฉันได้
ถึงเพียงนี้

“เย็นวันหนึ่ง เมื่อดิฉันนั่งเรือไปเที่ยวตามลำ
น้ำเจ้าพระยาจากตำบลมา ได้มีเรือแจวดำหนึ่งถอย
ออกจากเรือดำเกาดำใหญ่ตรงมายังเรือดิฉัน ครั้น
มาใกล้พอดูกันได้ยิน คนในเรือแจวร้องบอกแก่
บ้างของดิฉันว่าให้ ไปบอกนายด้วยว่ามีเรือดำเกา
เข้ามา นำเอาเครื่องตายครามของเก่าหายากมา
ขาย กับฉัน (จูนจ) เรือดำเกาทราบว่าคุณหญิง
เป็นสมมิงมาก ชอบแต่งบ้านด้วยของต่างประเทศ
ทมราคาหายาก เพราะฉนั้น จะขออนุญาตนำไป
ให้ที่บ้าน เชื่อว่าคงชอบใจซื้อไว้

“เจ้าคนพาดต้นคานฉาดคาดใจดิฉันถูก มัน
รู้หยู่ว่าดิฉันชอบเด่นของเก่า ๆ ยิ่งตายครามของ
โบราณด้วยเป็นชอบมาก เหมือนพวกหญิง
ชาวเมืองจีนและยี่ปุ่นทมทรวัยชอบเด่นเช่นเดียวกัน

ดิฉันใจร้อนรอนำเขาไปอยู่ที่บ้านไม่ทันใจ ออกสุด
 ดนบันดานให้ดิฉันพาพวกบ่าวไพร่ไปอยู่ในเรือดำเภา
 เอง ปด้อยให้คนแจวหยาในเรือแต่คนเดียว พอเข้า
 ไปถึงห้องบาหัดห้องใหญ่ก็มีใครบีตประตขงดิฉัน
 และพวกคนใช้ไว้ และยังซำร้ายในช่วเวดานั้น
 ดิฉันเห็น จ้าวเมกาจารย์ เดิร ออกมาจาก ที่มุดกน
 และพูดกะดิฉันว่า ‘ต้องขอโทษคุณหญิง ที่ทำ
 การหักหาญดงนี้ แต่พระเจ้าได้ประกาศไว้แล้ว
 ด้วยจำเปนต์องให้ผู้ซงรักใคร่คุณหญิงได้รับความ
 สุข ถ้าไม่ได้คุณหญิงก็คงมีชีวิตหยาต่อไปไม่ได้’

“ดิฉันโกรธแค้นดำนิว่า ‘ไอ้ซาคไพร่ ทำไม
 มิงจึงข่มเหงกหย่างนี้? — มิงเปนคนรับใช้ซงเจ้า
 โด่ยาทอน ที่ซาตงเกิดยดทงซงหน้า ซำรดอก’
 พอดิฉันนึกและทราบความที่ดงคัยได้แนแท่แล้ว ก็
 เตี้ยใจดมจับผวาคัวดัมไปหยาในวงกัแขนซงหญิง
 ด่าวใช้ซงดิฉัน”

ฟอลคอน ถามขึ้นว่า “ก็แค่คนแจวเรือเต่า
คุณหญิง? เมื่อเห็นคุณหญิงหายไป ไม่ได้พยายาม
ยามมาช่วยคอกหรือ?”

“เปล่าเลย ท่าน โยฮาคิมเมอร์คุณได้รับสิน
บดไว้ แต่ดิฉันจะเล่าเรื่องรถดักพาตัวไปครั้งที่
สองนี้ให้จบเสีย ดิฉันไม่ได้พบปะไอน์น็อก จน
เรือดำเนามาถึงเมืองญวนมันจึงได้มาหา และรับ
ตำรวจมาต่อดิฉัน— สวมกับที่ดิฉันมีความ สงสัย—
ว่าพามาจะให้เป็นหม่อมใหญ่ของ จ้าวโศงยาทอน
เมื่อได้บอกคงนึกว่าดิฉันมิโกรธแค้นมากมาย
ไปกรรมัง แต่ว่าเปล่าเลย เพราะดิฉันได้คริรอง
หาทางหนีมาตลอดทาง เหตุนี้ดิฉันจะโกรธแค้น
และมีความกตัญญูเพียงไร ก็ได้แต่แสดงกริยาให้ออก
หน้า ทำเป็นแค่คอกยอมตามด้วย เห็นว่าจะสู้
รบคบมือต่อไปไม่ได้ แม้แต่เมื่อมันพาดิฉันไปพบ
กับเจ้าโศงยาทอน ดิฉันก็เป็นแต่เพียงทำกริยา
โกรธนิดๆ คิดพ้อต่อว่าที่คิดการหักหาญหย่างนี้ไม่

บั้งควร จ้าวไต้ยาทอนเห็นกริยาตึฉินไม้ตักทกต่า
 โกรธเคืองอโรนก็พิศวง ถึงกับทำท่าเสียใจที่ท่า
 การรุนแรงไปแล้ว เพราะไม่มารบกวนต่อหน้าให้
 ตึฉินหมั่นได้ ถึงสองวันเต็ม ๆ

“เมื่อจ้าวไต้ยาทอนมาหาตึฉินอีก ก็รีบร่ำ
 จะให้ ตึฉินเป็นภริยา ตึฉินไม่ทำกริยาเกด็ยตัง
 เหมือนแต่ก่อน เป็นแต่บอกวาตึฉินเป็น คริสต์ตั้ง
 ยากจะแต่งารด้วยได้ จ้าวไต้ยาทอนอ้อนวอนขอ
 ให้ ตึฉินฟังข้อวินิจฉัยอธิบายของหัวหน้าองถ่ายใน
 เมืองน่าง เพราะเป็นคนชอบพอกัน เชื่อว่าโดย
 ความรู้ของท่านองถ่าย คงกระทำให้ตึฉินตั้ง
 ค่าัดนาดังเดิมได้ ที่แนะนำพรชชวาหย่างนี้ ตึฉิน
 เกือบจะตอบออกไปหย่างแรง แต่ได้ตึติเห็นวาช้า
 เป็นการนานเป็นคุณ จึงขอผิดให้ ได้ตึติครองตูก่อน

“จ้าวไต้ยาทอนก็ผ่อนตาม อดทนไม่ข่มขืน
 น้ำใจก็เพราะมีความโงก ถ้าไม่ได้ ตึฉินไปเป็น
 ภริยาถูกต้องตามกฎหมาย และตึฉินไม้เคมใจยิน

ยอมด้วย (เพราะดิฉันไม่มีบิดามารดาและพี่น้อง)
จำวโศยาทอนจะแคะค้ำงทรัพย์สินสมบัติของดิฉันไม่
ได้เลย

“ ในรวางสองสามวันต่อมา ดิฉันได้ทราบข่าว
จากคนใช้ของจำวโศยาทอน ซึ่งเป็นคนคอยระวังค
แต่ดิฉัน ด้วยเรื่องพวกพ่อถูกทำอันตรายและกลับ
พ้นโทษพระเจ้าแผ่นดินนิญวนไปรบปราณอีก ทั้งได้
กลับใจภริยาและครอบครัวของท่านชนนางญวนคน
หนึ่งมาถือพระคำศาสนา ชาวคอนทายนดิฉันมีความ
ซนซมยินดีมาก เพราะมีหวังหย่าถ้าตั้งข่าวความ
ทุกข์ไปให้ภริยาท่านชนนางคนนั้นทราบแล้ว ก็คง
จะแค้นมาช่วยดิฉันทันทีอย่างฉันทนพร้อมคำศาสนา
เดียวกัน เพื่อจัดการเรื่องนี้ ดิฉันได้ส่งข่าวข้อ
สำคัญคนหนึ่งเป็น คริสต์คง ไปเที่ยวสืบหาท่านผู้หญิง”
(ถึงตรงนั้นคุณหญิง มอนิกะ ฆมอไปที่หญิงผู้ตญวน)
“ บ่าวของดิฉันสืบเสาะไปจนพบ และได้เล่าเรื่อง
ตกทุกข์ของดิฉัน สหายใหม่ของดิฉันจึงหาช่อง

มาพบกับดิฉันจนได้ เพราะสามีของหัตถ์อนเป็นคน
มีอำนาจ จ้าวโด้ยาทอนไม่กล้าขัดขืนที่จะมาเยี่ยม
กราบหาภรรยา

“เมื่อได้พบกันครั้งแรก หัตถ์อนได้บอกไว้ใน
เวदानัมพอบาค์หัตถ์องหยในกรุงสองรูป และมี
ภักดีฉัน ผรั่งด้วยอีกคนหนึ่ง ซึ่งพระเจ้าแผ่นดินโปรด
ปราณมาก อีกประการหนึ่ง หัตถ์อนบอกว่าเขยวัน
ที่มีการกัฬา เมื่อกำลังเจ้าโด้ยาทอนกับเจ้าแม่-
กาจารย์ คอยกันหยู่ทางเฉดียงบ้าน หัตถ์อนจะทำมา
เยี่ยมแตรรบเขาตฉนชนเกยวขนาดใหญพาไปที่พัก
พอบาค์หัตถ์อง คงจะฮาค์รียเปเนทพงพนภยจากคน
รังแกได้ ท่านผู้หมิงยังให้สัญญาว่า ถ้าพอบาค์
หัตถ์องไม่สามารถจะบ้องกันหรือกต้วเกรงหย่างไร
หัตถ์อนจะเป็นชระรับดิฉันไปไว้ที่บ้านเอง รอจน
กว่าจะมีหนทางกตัมไปเมืองสยามได้”

หมิงภริยาขุนนางญวนพดชนว่า “แต่ภริยา
ท่านขุนนางญวนจะไม่เต็มคำที่ใดสัญญาไว้” คุณ

หญิง มอนิกะ จะไปเมื่อไรก็ได้ จะเห็นว่าคอยต้อนรับ
รับหิ้วเต็มมือ ถึงบัดนี้ถ้าประสงค์จะให้เกียรติยศไป
หิ้วบ้านของข้าพเจ้าได้ก็ยิ่งยินดี”

บาค์หดวง ทอมัสต์ ยังไม่ไว้ใจ กัดัวว่าพระเจ้า
แผ่นดินอาจจะเลิกถอนพระราชานุญาต ซึ่งประ-
ทานความชอบธรรมแก่พวก คริสต์ตัง ในเร็ว ๆ นี้เสีย
จึงได้พูดข้อย ๆ ว่า “ตูกเฮีย! ถ้าพระเจ้าแผ่นดิน
ไม่มีพระทัยไปหย่างอื่น และท่านขุนนางเจ้าของ
บ้านนออนุญาตแล้ว เจ้าจะอาศัยหิ้วทันที จนกว่า
จะจัดหาเรือให้ โดยสำรกกตบไปยังกรุงสยามก็ได้”

ฟอลคอน—“คุณหญิง ขอให้มั่นใจไว้เถิด
ไม่ต้องกังวลเกรงอะไรกับอำนาจพาดของพวกที่พูด
เรือข้าพเจ้าท่านจะโดยสารไปด้วยก็ได้ หรือจะไม่
ให้ข้าพเจ้าออกจากเมืองนี้ไป จนกว่าคุณหญิงจะ
มีโอกาศไปด้วยก็ได้ พรุ่งนี้เกิด ข้าพเจ้าจะขอ
เข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินกราบทูลเอง”

คุณหญิง มอนิกะ ยืนดีจนหน้าตาเหือด—“ ท่านที่
นับถือ ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะขอพบคุณท่านอย่างไร
หรือ?” ทนไฉนนั้นตัวนางตั้งตงแต่ศีรษะไปจนกระทั่ง
เท้า คุกเข่าฟุบตงที่ข้างเท้า ฟอลคอน ร้องขอความ
ช่วยอย่างน่าสลดเพศ: “ พระผู้เป็นเจ้าช่วยด้วย!
ขอท่านจงบอกรับคิดฉันให้พ้นจากพวกมันด้วย!”

ในทันทีที่ก้นนั้น จ้าวไฉยาทอนกับจ้าวแมกาดาร์
โผล่หน้าเข้ามา มีท่านขุนนางญวนใจดีศีรษะทิ่ม
ตามเข้ามาด้วย ดีหน้าของท่านขุนนางญวนมันตั้ง
บอกว่าโกรธและพดขุ่นว่า “ พวกบาศ์หดวงทด
แทนคุณเรา ผู้เป็นคนช่วยบอกรับอันตรายให้ด้วย
ทำการหย่างหรือ? เทียบต่อดวงตกลมैयाเขาให้
เห็นผิวเอามาซ่อนไว้ในบ้านเรา ต้มกับที่เราได้
แฉ่ตงความเอื่อเพื่ออะไรหรือ?”

ส่วนจ้าวไฉยาทอนไม่ปริปากพูดหรือ กระตุก
กระตักตัว ในขณะที่ท่านขุนนางญวนพูดคือว่าบาศ์
หดวงหยุ่น แต่จ้าวแมกาดาร์เคียวตรงเข้ามาจะฉุด

พาเอาคุณหญิง มอนิกะ ไป ปากก็พูดว่า “คุณ
หญิง ที่พี่ไม่ใช่ที่สมควรจะหย่า กลับไปบ้านสามี
ของคุณหญิงเถิด หย่าให้พี่ใครรู้อีฉฉาวไปทั้ง
เมืองชายหน้าเขาเปล่า ๆ”

ก่อนที่จ้าวแมกาดาร์เอี่ยมมือจะมากะทบคุณ
หญิง มอนิกะ ฟอลคอน มีความโกรธจัดด้วยเห
ตุนิยามหายกาย ก็กำหมัดชกเอาจ้าวแมกาดาร์ถ
ข้างหลังเต็มแรง จ้าวแมกาดาร์เซไปพอดังตัวได้
ก็ชักกริ๊ดออกมา ฟอลคอน ยืนปลาดายกระบี่พุ่งออก
ไปรับทันที ร้องว่า “เฮ้ย! ไอ้ฮั้บคุด ซาตมตาย
มึงปลอดมตัว กนกไม่ผิด มึงทเดียว ถ้าชนเข้า
มาโกตอีกนิดเดียว เบนถึงวารของมึงทันที” ขณะ
นั้น ฟอลคอน เห็นสีหน้าเจ้าของบ้านบอกว่า โกรธ
มาก จึงบอกว่า “ไอ้เน่เป็นโจรสตมตายไอ้ผู้
ร้ายดำคัญ ตักพาผู้หญิง คริสต์ตั้ง คนนี้มาจากบ้าน
เกิดเรือนนอนของเขาในประเทศสยาม”

ท่านขุนนางญวน—“เออ! นี่เรื่องราวมันเป็นอย่างไรกันแน่?”

หญิงภริยาขุนนางญวน—“ที่ท่านผู้พูดเป็นความจริงทั้งนั้น” แล้วก็เล่าเรื่องของขุนหญิงมอญให้ฟังอย่างเตา ๆ โดยเร็ว

ท่านขุนนางญวนโกรธหน้าบึ้ง—“เขื่อนนั้นจ้าวไสยาทอนและจ้าวอัปตต หดอกให้เราเกินขีดเสียพอแรง!” แม้ในเวลานั้นคนทั้งสองจะยืนยันว่าเรื่องของตนจริง และขอรับเอาขุนหญิงมอญไปก็ดี ท่านขุนนางญวนก็ไม่เอาหึง เพราะเห็นเรื่องตรงกันข้ามกับเรื่องที่หญิงชาติเดียวกับตนเล่า และผู้หญิงคนนั้นก็เป็นภริยาของขุนนางมีบันดาศักดิ์สูงในประเทศญวน ซึ่งเป็นญาติพี่น้องกับท่านด้วย ท่านจึงพูด “จะส่งตัวกลับไปยังไม่ได้ เรื่องของผู้หญิงคนนี้เป็นความจริง เจริญออกจากบ้านข้าพเจ้าไป พรุ่งนี้พระเจ้าแผ่นดินจะทรงตัดสินเอง ใน

รวางนี้จะคงให้ผู้หญิง คริสต์ตั้ง พักหยุดกับภริยา
ข้าพเจ้าในบ้านก่อน”

จ้าวโศยาทอนทำกริยาบังไม่ตอบได้ตั้งคำออก
จากบ้านไป เพราะกลัวจะเกิดเหตุแตกวิวาห์ขึ้นกับ
เสนาบดีฉนวน และถ้าเรื่องตามที่เป็นจริงทรงทราบ
ไปถึงพระเจ้าแผ่นดิน ก็จะต้องถูกจับตัวจำตั้ง
กตัญไปกรุงสยาม

แต่จ้าวอับดุลตรงกันข้ามกับจ้าวโศยาทอนมือ
กุมตำมกริดักดีพันคำรามร้องด่า ฟอลคอน ว่า “ไอ้
กรีก ชาติหมา มึงมาเป็นศัตรูขวางทางกูอีก ครัง
หลังรังไห้ดี จะขย่มงเดี่ยไห้ตอเอยด กูตะจะเป็น
เวรของตางของมตัญมึง กูได้พูดไห้รู้ตัวไว้ จ้าว
แมกาดาร์พูดแต่วเป็นไมคั้นคำ”

“ซี ๆ ! จ้าว—น่ากลัวจริง ! ไอ้หมาดัดดี
โกหก ! กูหากตัวมึงไม” ฟอลคอน ไม่เชื่อเรื่อง
ที่ว่า อับดุล เป็นตุกของจ้าวครองเมือง คีลบีส์ องค์
สุดท้าย

ฝ่ายคุณหญิง มอนิกะ เห็นศักรูทั้งสองพ่ายแพ้
หน้าเกือกดับ ก็ตั้งใจดีหามไม้เตี้ยคฝาดด้วยมีคม
หวังแต่คิดถึงคุณ ต้าตา ฟอลคอน และหญิงภริยา
ขุนนางญวนซึ่งนางผูกสมัครเป็นสหาย ตามท่าน
ขุนนางผู้เฒ่าไปยังห้องของภริยาและพวงผู้หญิงใน
ครอบครัวของท่าน เคยพักอาศัยหุยณะทัน

รุ่งขึ้น ฟอลคอน พร้อมด้วยท่านขุนนางผู้เฒ่า
เข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน เมื่อพระองค์ทรงทราบ
เรื่องของคุณหญิง มอนิกะ แล้ว ก็ประทานพระ
อนุญาตทันที ให้ออกจากเมืองญวนไปได้ไม่ว่า
เวลาไร และจะไปอย่างไรสุดแล้วแต่ใจ คุณหญิง
มอนิกะ สมัครไปกับบาทหลวง ทอมัส เพราะท่าน
บาทหลวงต้องการจะโดยสารเรือของ ฟอลคอน ไป
กรุงสยาม แล้วจะเข้าไปเมือง มาเก๊า ซึ่งในเวลา
นั้นเป็นที่ว่าการ ของ คณะพ่อ เยซูอิต ในทางวัน
ออกแห่งประเทศ อินเดีย ส่วนบาทหลวง คาซาร์ดี
ตามไปด้วยเพียงอำเภอเมือง ตราน แล้วตั้งเรือใบ

ฝรั่งเศสไปเมือง ฝรั่งเศส เจตนาข้อใหญ่ของบาค
หลวง คาสารัด คือจะไปรายงานต่อหัวหน้า เพื่อให้
ความชันกราบทูลพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ กษัตริย์ฝรั่งเศส
ในเรื่องที่มีช่องจะกระทำการใหญ่ เพื่อแม่คำสั่งนา
แก่ชาวชนดงยามและญวนได้สำเร็จ มิใช่แต่เท่านั้น
ยังเป็นหนทางอาจกระทำให้ประเทศทั้งสองมาเป็น
ส่วนหนึ่งในพระราชอาณาจักรฝรั่งเศสด้วย อัน
เป็นราโชบายที่ 'พระเจ้าทรงส่ง' ไปรดปราน
ใฝ่ฝันอยู่ในพระทัยมากที่สุด

บทเล่า

ฟอตคอน เตียง โสคทางทเตครังที่ตุด

'ซันซอว่าตมรายย้อมไม้พืดใครให้ไดดี' พาย
 จังพืดเอาเรืออับปางแตะพาเครื่องบรรณาการอัน
 มีค่าซึ่งอัครราชทูตญวนคุมมาถวายพระเจ้าแผ่นดิน
 ดินสยามตงไปหยัไคทเต จนเจ้าคุณราชทูตจำเปน
 ต้องซอร้องบริษัท ฮิดฮินเคีย โดยสารเรือกดับไป
 บ้านเมือง แต่กระหนกดับพืดพาเอาตากลเข้ามาตั้ง
 ในเจอมมือของ ฟอตคอน เพราะเมื่อคิดบาญชีราย
 ใตซึ่งคุมเรือไปคราวนคามาที่เป็นรางวัลจากขุนนาง
 ญวนรูปร่างเตก ถ้าไรก็ได้จากการค้าขายกับพระ
 เจ้าแผ่นดินญวนในส่วนของตน ถ้าไรที่เบ็ดกได้
 จากการค้าขายกับชาวเมือง ตราน ซึ่งเบ็ดกใจ
 นึกเตงซ่มซันให้คามาที่ไดดีญญาตกตงกันไว้แต่เดิม
 รวมทั้งเงินซึ่งคุณหมิง มอนิกะ เศรษฐีผู้คเยียดให้
 ไม่ใช่่น้อยด้วยคคิดถึงคุณ ฟอตคอนรู้ดีกว่าร้าย

มีทุนพอประกอบการส่วนตัวได้ ไม่ต้องพึ่งใครอีก
ครึ่งหนึ่ง

เมื่อ ฟอลคอนได้บอกเล่าเรื่องผลประโยชน์
ที่ได้จากการเดินเรือเที่ยวที่แถวให้สหายฟัง และคย
ว่า “ก็มันไม่เคยทอดอวยเลย ถึงที่สุดก็คงได้รับ
ผลหรือจะเรียกว่ารางวัลตอบแทนอีก”

“เพื่อนเดินเรือเที่ยวที่แถว กาลัง ขตาราคี ชน
หย่างไรก็ดี เพื่อนเฮย! นึกถึงคราวก่อนๆ ให้มาก
ขอเตือนข่าวว่า หย่าพยายามต่อสู้กับตัวเคราะห์
เขาไซ้ทมหยทงหมดได้ไว้ในตระกร้าเดียว เพราะ
เพื่อนอาจจะ—”

“นิบหายอีก หย่างหนซ์ นันเหละถ้าเป็นหย่าง
ที่พดอีก ก็นักต้องจัดการเหมือนหย่างเคยมาแต่
ก่อนอีก คือตั้งควมใหม่ ชีวิตยังหย่ตราบได้ก็
ยังจะมานะคงความเพียรหย่ตราบนน นแนเบตก
มีคนหลายคนรวมทงตัวแกด้วย ที่เหมากันว่าเป็น
คนโตภหย่างเดวและเห่อห้าม ความจริงไม่ใช่เช่น

นน ชอบบอกว่าฉันรู้ดีกหยากจะเผ้าความดำบาก
 หยุ้วำไป เหนเปนส่นุกถนานหน้าคั้นเต้นจริง ๆ จะ
 เอาชนะความดำบากให้ได้ สู่ภาษิตทำนยอมว่าใจ
 ขตาดก็ไม่ได้ต่าง ก็อนางสาวโชคตากความมั่งมี
 และเจ้าห่อคนนนแหละ ซึ่งกนมันหมายจะแต่ง
 งามด้วยให้ได้ โดยอาศรัยบุญนำกรรมแต่งให้”

“ถึงหย่างนน ก็หย่าเพิกเอาไซ้ทมหยู่ทั้งหมด
 ไล่ไว้ในตะกร้าเดียว เพราะขาดความรอบคอบ
 แม้แต่นางสาวโชคตากก็จะบัดไม่รับรักด้วย”

“เขาเถอะ เกตอ คราวนตามใจเพื่อน” แล้ว
 ฟอตคอน ก็ลอบตามสัญญาไม่คั้นคำ นับว่าเป็น
 เคราะห์ดีแก่คน ดังจะเห็นผลต่อไป

การเคิรวือเที่ยวหตั้ง ซึ่งเป็นเที่ยวดำคัญใน
 ประวัค้ของ ฟอตคอน คือเสียงโชคไปยังเมือง
 สู่หรัค้ ซึ่งในเวลาโน้นเปนสถานี่ใหญ่ของบริษัท
 อีสอินเดี่ย ในรวางที่ ฟอตคอน กัดับมาจากเมือง
 ญวนภายในหกเดือน ฟอตคอน ได้ซื้อเรือดำหนึ่ง

ตบแต่งเรียบร้อย บันทึกลงต้นคำมีราคาของประเทศ
สยาม โดยเอาทุนทั้งหมดไปซื้อ เหล็กไว
แต่เงิน ๒,๐๐๐ เกราน์ ซึ่ง ฟอลคอน ซื้อเป็นคั้ว
ฎีกาเงินไปขึ้นเอาที่บริษัท อังกฤษ ในเมือง สหรัค
คิดตัวไปด้วย ฟอลคอน พากพุมใจอีกทีเห็นผลหุ
ข้างนำ พากพุมใจก็จริง แต่เสียใจนิดๆ เพราะ
เพื่อนไม่ไปด้วย เบ็ดก ไม่รับเป็นหุ้นส่วนในการ
เลี้ยง โชคราวัน ไม่สามารถจะเป็นคั่นหนไปด้วย
บอกว่า ตั้งใจจะหางารเป็นผู้กำกับเรือไปเมือง
อังกฤษ

ฟอลคอน จึงพูด “มานะไม่กดับไปจนกว่าจะ
มีแหวนวงกหนึ่ง ซึ่งเป็นเครื่องัญญาเรียกให้กดับ
หย่างนหซี” ตรงนผู้อ่านคงเห็นได้ว่า เบ็ดก ได้
บอกความดับเรื่องมอบแหวน ฝาก อาตัยไว้แก่นาง
ดาว ชิตตา เมื่อเวตา ออกจากเมือง อังกฤษ มาให้
แก่เพื่อนคนทราบ บางทีในเรื่อนั้นควรชมความอด
บอกไม่ได้ของ เบ็ดก มากกว่าที่ ฟอลคอน เขาระเย้ย

ฟอลคอน ร้องเรียกผู้ช่วย : “ ยอนตัน ท่าน
ก็ปัดัน ตามค้อน ต้อง การจะตรวจพบพวกยุโรป
เรียกมาข้างท้ายเรือให้หมดที ”

“ บ๊อบ ”

“ ซอร์บี ” ขณะนมเด็กอายุราว ๑๓-๑๒ ขวบ
ตะเกียกตะกายผลุดออกมาทางหลังมัดตีนค้ำ เติร
มาท้ายเรือ ยืนร้องตรงต่อหน้า ก็ปัดัน ของตน ซึ่ง
กำลังหันมาพูดกับเบ็ดก ว่า “ น้อย่างไร? ดำม—ไม่
ใช่—ต้องคนครึ่ง เห็นเป็นอย่างไรบ้าง? ”

“ ไม่ได้การละ ฟอลคอน บ้าหรืออะไรนี้ ไปไว้
ใจคนแะตีนค้ำมีราคามากในวังของไอ้พวกผู้ร้าย
ครึ่งหนึ่งเป็นไอ้พวกโจรสลัดเก่า อีกครึ่งหนึ่งก็
เต็มใจยอมเป็นลูกศิษย์ทันที ”

“ ฮี ฮี! พ่อสหายรอบคอบ รูปร่างเจ้าพวก
เหล่านี้ก็เป็นแต่ทำให้ตกใจเท่านั้น เป็นคนซื่อพอ
คิ้วทองหน และเราก็มีอาวุธหยุกกับเราทั้งหมด มา
ดูซิ ” ฟอลคอน พูดแล้วพา เบ็ดก เข้าไปในห้อง

บาทตงซังคือไวบนดาตฟ้า ในหม่มดาพแต่บั้นเรียง
 รายไวบริบูรณ์ ตรงกลางห้องตั้งบนทองเหลือง
 ขนาดเตก ตั้งไวเหมาะเจาะ ถ้าเวตาจำเป็นอาจ
 ยิงกราดไปได้ทงทั้งตำเรือ

“เห็นแล้วว่ากตำหาญเพียงไร อ้อ! นึกออก
 แล้ว ก็นควรจะต้องรู้ตัก ว่ากตาดดีชาวยุโรปใน
 เวตานถงหย่างไรก็หาไม่ได้”

“นั่นเป็นไร เบตก ถูกเผงที่เดียว แต่กั้นจะ
 ไม่ยอมขาดทุนตงไปแล้ว”

เบตก เขามอกตทศวดรครองหยี่ตักครุ แล้ว
 ยื่นมือไปท ฟอลคอน พดว่า “กั้นซอถอนคาคา
 ไม่ไปดวยเดี่ย แกไม่ตองออกเรือไปคนเดียว กั้น
 ขอนวนซออนุญาตไปดวยคนหนึ่ง”

“หย่างนซเพื่อน ” (ฟอลคอน คีใจจับมือ
 เพื่อนกระตุก) “ไม่ยหนดที่ว่าจะช่วยเหลื่อมากไป
 กว่าที่แกแสดงควมรักไกร่กัน เหมือนแต่เก่า
 ก่อน”

“ข้าก่อน เบ็ดนัดซี ก็จ้ะวิตอกว่าที่กัณฑ์ต้องการ
ไปเมือง อังกฤษ มีเหตุผุดพ้อหรือไม่” เบ็ดก ตั้ง
จดหมายให้ ฟอลคอน ดู

ฟอลคอน เปิดจดหมายออกอ่าน จดหมาย
นั้นมาจาก กัปตัน เวสต์ อ่อนวอนขอให้ เบ็ดก กัดบ
แต่ไม่มีถ้อยคำอะไรจากนางสาว ซิดธา มาสักคำ
เดียว มีแต่แหวนวงกนอยดังมาด้วย ซึ่งเป็นสิ่ง
อุดหนุนคำอ่อนวอนของ กัปตันเวสต์ ให้เบ็ดก กัดบ
สักคิดตขยงไปกว่าที่ กัปตันเวสต์ จะเขียนเป็นจด-
หมายมาอ่อนวอนให้คิดสักเท่าไร

ฟอลคอน อ่านจดหมายจบก็พูดว่า “ทราบ
แล้ว ทราบแล้ว เพื่อประคบบทคามทเรยกครองน
ไม่ว่าใครก็ต้องยินดีอาจุบูกบ้ำฝ่าทเตไปได้จนหมด
โลก” แล้วคนจดหมายให้พูดเพิ่มเติมว่า “กัณฑ์
ซิมซาบหน้าใจอันไม่เห็นแก่ส่วนตัว ของ เพื่อนจริง ๆ
สู้ดีตะมาเพราะเห็นแก่กัน แต่หย่าเดย เพื่อนเอ๋ย!
จงคุมเรือกดับไปบ้านไปเมือง โดยเร็วเถิด จะ

“ได้ไปปฏิบัติให้เป็นทัศนอกสนใจของผู้ที่เรารัก
ความเป็นไปของกันภายในน่าก็แจ่มกัณฑ์แล้วมิใช่
หรือ?”

“ไม่ได้ฟอลคอน ไม่ใช่เช่นนั้น ในตอนนั้นถ้า
กันค้ำห่างแกไปก็ค้ำอายุเต็มที่ ทงที่จะไปเมือง
สหรัฐ และกลับมานั้น จะทำให้กันไปเมือง อังกฤษ
เห็นไปก็สองสามเดือนเท่านั้น ถ้าเคราะห์ดีหา
คนฝรั่งได้สักสิบคนที่ทำเมืองไหนในแถบมดพารา
เมื่อนั้นแหละ กันก็คงมีช่องโดยตัวเรือค้าขายไป
เมือง อังกฤษ ได้”

“แล้วเบตก ขึ้นไปบนบกเพื่อเตรียมตัวออก
ทะเล รุ่งขึ้นคนทั้งสองใช้ใบเรือไป นับตั้งแต่ออก
เรือไปจนเกือบจะถึงท่าเมืองที่มา สหายทั้งสอง
ไม่ค่อยเจอหน้าค้ำค้ำกันนัก หรืออย่างน้อยไม่มี
เวตจะพูดจาคุยกันได้นานๆ ด้วยลมฟ้าอากาศ
ในทะเลเป็นพายุและขาดคนฝรั่งจัดการดูแลเรือ จำ

เป็นต้องผัดกันมาประจำหยุดบนศาลฟ้าเรือทั้งกลาง
วันกต่างคืน

เมื่อได้แต่เห็นเรือคัตจากแหลม โกมาริน มาตาม
แนวฝั่ง มดพารา อันยัดยาว จนเอากตั้งต้องมอง
เหนยอดตะหอคอยเมือง กอ หยุ่ไร ๆ คนทั้งต้อง
จึงค่อยคลายความกังวล แต่ไก่อตั้งถึงที่ในใจก็
ข้อมจะคึก ๆ หย่างไรก็ดี ฟอลคอนต้องการให้
พวกกตาสัมใจว่าเรึง จึงตั้งเห็นเพิ่มจำนวนขึ้น
ให้มากเป็นต้องเท่า พวกกตาสัมใจขัดข้องหย่างไร
เพราะชาว อาเซียซึ่งเคยทำงานหุ่กับชาวยุโรปมัก
ตมตะตายเรื่องวรดชอนาเมาทคนเคยถือเตย

ในรวางนี้ พวกคนเรือกำลังผ่นใจกันต่าง ๆ
บ้างเด่นไฟ เด่นเต่า เด่นตะกร้อ บ้างเอากระดาด
เงินกระดาดทองทำเป็นกะทงน้อย ๆ เป็นรูปเรือและ
คน เตรียมไว้ดอຍบนนางกงคา ซึ่งพวกกตาสัม
เข้าใจว่า ถ้าเกิดพายุขึ้นอีก นางกงคาก็จะมัว
เพดินหุ่ด้วยเรือคัตกา ไม่มาทำอันครายเรือจริง

ฟอลคอน นอนเอกเขนกหยับนาคาดฟ้า ด้บ
 บูหรี มินิดา วางอารมณ์เฉยหย่างสบายใจ พุด
 กับ เบ็ดก ว่า “ เดี๋ยวเรามาเที่ยววนเบือเคมที่ ขอ
 ให้ชื่อชายใดคตองมีกำโรงามๆ เกิด จะได้ส้มกับ
 ค้าเหนอยทตาบากมา ”

เบ็ดก—“ ผิดกับเมื่อไปเมืองญวนตรงกันข้าม
 จริงหรือไม่? จริงซี ครางนหมัดวงตาอันคมแปดบ
 แตะเลี้ยงพุดคยฟัง เพราะหู ของ มอนิกะ ดำวด้วย
 กระทำให้หายราคาน จนเราตองหย่างน้อยก็
 คนหนึ่ง ตมนกถึงทเดวามคตนมหรือรารบร
 เออ! เกตอเฮย! รับผิดชอบเกิดว่าเรื่องรักๆ มาถึง
 ตัวแกบ้างแล้วละ ”

ฟอลคอน—“ อี! ”

เบ็ดก—“ หย่าประคิเชชเตย ขอที่ เกิด หย่าง
 นนกันก็เซอะเคมที่ ถ้าไม่ตงเกตเห็นหยับ้าง นอก
 จากมีธุระหรือรักษากรียาแล้ว ก็ไม่เห็นห่างจาก
 แม่ตำวชาวยบุนเตย ”

พลตคอน—“เบ็ดก ก็นขอให้เด็กพูดเรื่องน
เดี่ยที่เกิด มันไม่ใช่เรื่องจะมาพูดกันนี่นา”

เบ็ดก—“ทำไม? เปนเรื่องดำคัญช่นะ ที่เรา
จะคองพูดกัน ขอให้อำคำไว้บ้าง เพื่อนเฮ้ย! เจต
นังก่าตั้งจะเปนบ้าหย่างใหญ่ อไรจะเปนบ้ามาก
เท่ากับผีไม่ห้วงโยใคร เกิดมความรักผู้หญิง
และชงจะไม่มีห้วง—”

พลตคอน ตัดงั้นท—“ไม่มีห้วง เฮ้! นั้น
หมายความว่าอไร?”

เบ็ดก—“หมายความว่า เด็ด คนนั้นเป็นคน
ตักตอง เปนข้าพงบุญหยในมหากษัตริยชง
ทรงราชอำนาจดีทชชาติ ที่ไหนจะโปรดให้หญิง
ชงม่งมตสุดในพระราชอาณาจักรแต่คนเดียว มา
ได้กับ—”

พลตคอน—“กับคนพเนจรนอนหมอนหมิ่นช
แกคงพูดหย่างน เขาเถอะ ถึงกระนั้น มันดำบาก
ยากทีตรงไหน? คนที่ตักเขาเผากินเดวยังกวากัน

และมีศักดิ์ต่ำกว่ากันมาก ยังพยองคนไม่สูงได้
ต่ำเรงก็มี”

เบตก—“ที่พูดก็จริง มีคนตั้งญูจรวงคน ได้
ตากตนเองขึ้นไปจนสูงโดยอาศัยวัยเกาะผู้หญิง จน
ผู้หนักดับตงเปนทาสหรือเปนคนอำมหิตหมดความ
กรุณาไม่เห็นแก่ใครหมด แต่จะประพฤตเช่นนั้น
แทบจะไม่สมควรแก่ฟอลคอนผู้มีใจสูง”

ฟอลคอน—“เบตก ถอยคำเหต่านไม่ยกศิธรรม
และออกจะแรงไป แต่นั้นแหละ ตัวเพื่อนมีความ
รักใคร่ซิดตา ซึ่งมีกริยาเส่งยมหิงม แสงวหาความ
สูงหย่างสูงก็พอควรเพียงแต่หยกับเหยาเผากบเรือน
จะมากติดตงซงซมทราบความรักของผูทหยหนึ่งไม่ได้
หย่างเช่นตัวกัน หรือคณความในใจของมอนิกะ
มันจะได้หย่างไร? ผู้ที่มีความเคราะห์ร้ายเปน
มฤตก ซึ่งจะมีความรักซนใดกด้วยเจ้าหัดอนม
ความเวทนาเห็นแก่ความตงใจอันสูงและการงารอัน
ใหญ่หัดวงคตอดจนถึงที่จะมีอนครายของตัวผู้นั้น

เบตก ทแกพดนนถก เจ้าหต้อนมีฐานะสูงกว่าคน
 เช่นกันมากนัก แต่ยังมีช่องพอให้หต้อนเหนใจ
 บ้าง คือการแผ่คำสั่งนาให้แพร่หลายขึ้นในประเทศ
 ตยาม”

เบตก—“เพื่อนเฮย! บคนกันยงเหนวาควม
 หตงไหลทของแกมากชน ก็ไมเหนคอกหรือวา
 เจ้าหต้อนเปนแตผ้หญิง ถกเขชอิต ฉดาด คือ
 พ้อทอมัด พดเกดยกดอมเพอประโยชนคนเองจน
 เจ้าหต้อนมีใจระคอรอรันในคานา ถึงหากแก
 จะพยายามทาคนใหเปนที่พอใจในเจ้าหต้อน เปน
 คนดมควรใหเจ้าหต้อนอดย ก็ยงมีชอคคชค
 หยางดาบากยากเขนหยุชอหนง คือเจ้าหต้อนถอ
 คานา โรมัน คัดถิก เปนคิชยมมีใจแกกดาศรททา
 ในพวภพ้อเขชอิต”

ฟอลคอน—“กันเกคมากถ้วคานาน เปน
 คานาบรพบุรุษของกันเท้ๆ”

เบ็ตก—“ก็จริง” เบ็ตก คอบแต่ตั้ง ๆ เท่านั้น เพราะในสมัยนั้นกำลังคำสั่งา ๒ นิกาย คือ โรมัน คัถลิก กับ โปรเตสแตนต์ เกียดขงกันที่สุด เบ็ตก ทราบหยู่ ว่า ฟอลคอน แม้จะได้มา ส้มาคมหยู่กับ คน อังกฤษ เบนเวตาช้านาน แต่ได้ไปวัดวาของ คำสั่งาที่เปลี่ยนแปลงเป็นนิกายใหม่ก็จริง แต่ใน ใจยังคงเอียงไปทางคำสั่งาซึ่งได้เคยอบรมมาแต่ เดกหยู่เต็มอ เมื่อ เบ็ตก รัดได้หย่างนิจได้เด็ก พุดเตี้ย

คืนวันนั้นเป็นเวรของ เบ็ตก ขึ้นไปเฝ้า หยู่บน คาดฟ้า แต่ ฟอลคอน เข้าไปในห้องบาหัด เอน คิวตงบนที่นอน ในไม่ช้าก็คิดเตี้ยเพ็ดตเพ็ดนหรือ จะเรียกว่าคิดใฝ่ฝันถึงตารภยศและชื่อเตี้ยงก็ได้ บัด นั้นฟอลคอน ได้เตรีหยู่บนหนทางอันจะนำมาซึ่งความ มั่งมอกแล้ว ตัว ฟอลคอน ก็เหมือนมนุษย์บุถุน เป็นอันมากที่นับว่าเป็นคนฉลาดและเป็นคนใหญ่คน โต กต่างคือคิดคุณหารถึงทำไรที่จะได้ คิดหย่าง

นี่ เมื่อบุญมาว่าสนาสั่งให้เป็นผลสัมหมาย ก็ได้อธิบายว่าเป็นคนคาตการตวงน้ำหนักหย่างเฮกรูจักกาตะเทศะ ถ้าบุญยังไม่มาว่าสนายังไม่สั่งตรงกันข้ามกับทศคดี เขาก็ว่าคิด 'ตั้งร่างหอกตางอากาศ' หรือหย่างไท่ๆ ก็ว่าคิดสัมบัติบา คนนี้ก็นหย่างนี้ ถ้าจะพูดหย่างตำนานสภษิตติคิตปากคือเป็นผุ้ 'นับตักโกเมื่อยังไม่ได้พัก' หรือ ยังไม่เห็นหน้าคัตกระบอก 'นั่นเอง'

บัดนี้เรื่องคิดสัมบัติบาของ ฟอลคอน หรือเรื่องคัตกระบอกอะไรก็ตาม ตั้งแต่แต่ท่านจะเลิกเรียกเขา หย่างหนึ่งคือขายเนื้อทองเป็นเงินเหรียญได้กำไรมากมาย แล้วขายดินค้ำดยามแตกซื้อเอาดินค้ำทางแถบประเทศ มตพารา มา แต่ที่ฟอลคอนหวังได้กำไรเป็นชั้นเป็นอัน คือขายน้ำมันดินซึ่งเป็นของมาจากกรุงอังวะหลายถึงใหญ่ๆ น้ำมันดินเป็นดินค้ำซึ่งในเวถานันหายากมาก เพราะฉะนั้น จึงขายให้แก่พวกพ่อค้า อังกฤษ ได้คั่งต้องตะ

ได้ราคาดี ใครบ้างจะประคิเชรว่าที่ ฟอลคอน คิด
 บายชี้กำไรไหนไม่สมควรจะได้ แต่ขอให้คิดว่า
 ฟอลคอน ได้พยายามพาเรือแตะดินค้า ถ่วงพันทะเล
 จีนซึ่งเป็นทเดร่ายมาไกลตั้งถ้านี่ของห้าง อังกฤษ
 ห้างเพียง ๓๐๐ เต็นกว่าๆ เท่านั้น แต่ในขณะ
 นั้นความคิดของ ฟอลคอน ก็เดือนดอยเขยิบสูงขึ้น
 ไปอีก

ฟอลคอน พุดเพื่อพิมพ์ว่า “ไซ้คตภาให้ผิด
 เปนมงคตจริง ๆ ความเพียรความอดทนมีชัยคือ
 ความลำบากทางปวงแดง จนบัดนี้เราก็เห็นความ
 หวังจะเลิกการหากินเที่ยวเร่ร่อนได้ ซากดัมถ้า
 ตลอครอดภัยและคตองแคตวเหมือนครั้งนั้น ความ
 หวังความตั้งใจของเราจะไม่เหตวระตายแตะได้
 เปนชนเปนอนชน ระเบียบการซึ่งคณะ เยชอุต กะ
 ไว้จะแม่คำค้นหาให้ชนชาวสยามกตบใจมาถือ เปน
 การอนันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองแตะ คักคตัสทมิศร์แก้
 พระคำค้นหา พระเจ้าแผ่นดินก็มีพระปรีชาดำมารถ

ตั้งกว่าพระชนมายุและชนชาติของพระองค์ เรา
จะหาทางเข้าไปรับราชการอยู่ในพระองค์ ถ้ามี
เศรษฐีฝรั่งคนใดคนหนึ่งอุดหนุนช่วย กราบทูตแล้ว
ก็คงได้เข้ารับราชการสำเร็จ จริงซี ประเทศและ
ชนชาวด້ายามอาจจะใหญ่เป็นโตได้ ควรเวตาทิ
จะรองรับพระศาสนาหย้แล้ว ส่วนพระราชทรัพย์
ทางใต้ของแผ่นดิน รัชจักจัดการรว้งรไวก็เจริญ
การค้าขายอาจขยายออกไปได้อีก มิใช่เท่านั้น ควร
ทำทางพระราชไมตรีกับมหากษัตริย์ฝรั่งเค็ด ซึ่ง
มีผู้บอกเราว่า พระเจ้าแผ่นดินฝรั่งเค็ดมีพระราช
ประสงค์ที่ลุดจะประดิธถานพระศาสนา และให้
ประชาชนของพระองค์มาตงภุมิ ดำเนาอยู่ในประ-
เทศควันออก แล้วแม่ มอนิกะ ล่าวล้วย—” พอ
ฟอลคอน ออกชื่อหลุดจากปาก ก็พอดเค็ดมหลับ
แต่ในใจยังฝันคิดถึงความลุด เตือนตอยค่อไปไม่
สงบ ด้วยอำนาจเทพดาแห่งความฝันมาเข้าสิงหย้
ใครเด้าจะคิเคียน ฟอลคอน? ใครบ้างซึ่งอาจไผ่

ผืนหย่างเช่นนี้ได้ดีๆ จะไม่ไปนอนคิดในที่นอน
ใครหนอซึ่งพระวงห้อยแต่จะให้มือขี้เถียงต้อชา จะ
ไม่ 'นับตูกไก่เมื่อยังไม่พัก' คือคิดส้มบคบา
เพราะไม่เห็นกาดข้างนำ ไม่มีเตยที่จะไม่คิด นอก
จากคนบอ ซึ่ง 'คิดนเพาะวนนี้ วนข้างนำซึ่งมัน'

ฟอดคอน กาดงผืนเพตินอวรมณ์ ก็ต้องตกใจ
คืน ด้วยได้ยินดเหมือนเปนเสียงใครคักกันหย่นอก
ห้องโกตๆ การที่ฟอดคอน คิงตงตลกซนมือควา
บั้นซึ่งบั้นจูไวเดร์จเป็นเวตาชัวพริบคาเดียว ครน
แต่วักกระโดดซนไปบนโต๊ะริมฝา มองไปทาง
ช่องน้อย ซึ่งข้างค่อเรือได้เจาะไว้ให้ลมเข้าใน
ห้อง ใครที่มีใจกล้าหาญยิ่งกว่า ฟอดคอน เมื่อ
มองออกไปเห็นเหตุหย่างที่ฟอดคอนเห็นห้อยเดียววน
ก็ต้องตกใจกตัวเหมือนกัน แดงอรณต้องให้เห็น
ศัพอันนำดัยคดียองของ คนเรือชาติฝรั่งซึ่ง ฟอด-
คอน มีห้อยแต่คนเดียว ถูกแทงนอนกตงหย่นบคาด
ฟ้าเรือ ส่วนเบตกไม้ต้องบาดเจ็บ แต่ถูกมัดเท้า

มดมือ และฝ่ายเด็กเด็กซึ่งชอบบอ ก่าตั้งคืนให้พ
มือพวกชาว อาเซีย ซึ่งพยายามจะจับตัวไว้ เหลือบ
เห็นเท่านั้นพอจะแจ้งได้ว่าจะเกิดเหตุอะไรขึ้น

พวกกตาสักคราย กำลังจะยึดเอาเรือและ
สินค้าไว้ ด้วยในเวตากรงนั้นนำเอาไปขายในท้อง
ตลาดง่าย ไม่ต้องวิตกว่ามีใครถามข้อความเดือด
ร้อนอย่างไร อนิจจา ในหัวใจฟอลคอน เจ็บแปลบ
แต่ปลุกเท่าไร จวนจะถึงที่ก็มาถึงแก่ความล้มจม
อีก ซ้ำร้ายยิ่งกว่านั้น คนจะต้องเป็นอันตายด้วย
การรวิงรไวไว้หย่างดีในวางมาจะมีประโยชน์อะไร
เมื่อมาถึงความย่อยยับจนหมดสิ้น ในปลายทาง
เพราะไว้ใจหมายว่าพันธมิตรมาพาดพิงไป หย่าง
ไรก็ดีจะรอช้าอีกหน่อยหนึ่งเป็นไม่ได้ ฟอลคอน รู
นิตย์ความโศกกระหายของพวกเหล่านี้ได้ดี ถ้า
จัดการรักษาหย่างเด็ดขาดลงไปทันที ก็อาจจะ
ได้คืนอำนาจหยู่เหนือพวกเหล่านี้อีก ซ้ำพเจ้า
ได้กล่าวไว้ว่าตรงกลางห้องมีบันทอนเหลื่องขนาด

เด็กคงหยิ่งหงบอ ก บินนมไวเพื่อไซ ในการอาณัติ
 ตัญญา กัแต่ชอ แทจริง มีเผื่อไว้ไซ ในคราวถูก
 เงินเขาทออบจนเหมือนกรงน จึงได้บั้นจตุกไว้เต็มอ
 ถ้าเจ้าพวกเหล่านี้จับเด็กได้แล้วคงกรากเข้ามาใน
 ห้องเป้นแน่แท้ เพราะฉนั้น ฟอลคอน จึงเตรียม
 ชุดย่นร่อทำหยักขนวนป็น เอะอะคังคังจะได้จุดยง
 ขนทนต์

ถ่วงเวตาหย่างน่ากตวนำจิดคมา ได้สักครู่หนึ่ง
 ฟอลคอน ยังได้ ยินเจ้าพวกเหล่านี้ปรึกษา กันว่า
 จะคังคังทำ ให้กัปคันคกใจคณชน วจงถนออก
 มาหา หรือจะพังประคเขาไปครว่าจับควมาทนต์
 คนหนึ่งออกจะชดาตมากกกว่าเพื่อน แนะนำว่าคว
 เข้าไปจับในเวตาหัดบ เพราะถาคันเดี่ยแล้ว กัปคัน
 จะค่อคังจนถึงท ขอแนะนำนคเหมือนจะมีนาหนกค
 เปนทเห็นคด้วยในหม่พวกมัน เพราะเดี่ยงเจียบไป
 ในทนต์คณน ได้ย่นเดี่ยงมีเทำมันก่าถึงจะจิดการ
 ดงมือ ฟอลคอน จุคชคชน พวกเหล่านี้เอาชวาน

พันพั่งประทเข้ามา ฟอตคองก็เอาชตรอยหยักัด
 ชนวน ในพริบตาเดียว พวกเหตารายก็จะถึงแก
 พิณาค์ แต่มันเตรียมตัวสำหรับอาวุธทำตายชีวิต
 หย่างร้ายแรงหยู่เหมื่อนกัน จึงจับเอาเบ็ดกรุน
 ให้ไปข้างนำตรงกับกระบอกปืน ฟอตคอง แด
 เหนกใจหาย มือถือชตรอยหยักัดไปส่องตามก้าว

“หย่าถอย ฟอตคอง หย่าเป็นห่วงถึงกันเตย
 ต้องตตะชีวิตกันเตยคนหนึ่งจึงจะได้ ยิงเถิด ฟอต-
 คอง ยิง จะได่กวัดไ้พวกหมาเหต่านไปเตยจาก
 เรือ พอให้ไ้พวกทเหตอหยู่หมดพิษไปบ้าง” ขณะ
 นั้นหัวหน้าเจ้าเหตารายเป็นชาคจนคงจะคาดความใน
 ใจของ ฟอตคอง ได้ ด้วยมตี่หน่าว่าเอาจริง จึง
 ร้องออกม่าว่า “ให้ท่าน กับคณียอมเตยเถิด เรา
 ขอตำบานว่าจะไม่ทำอันคราย จะกักตัวไว้จนกว่า
 จะปต้อยให้ ชนบกไปไ้ได้พรอมทงทตอง ของ ท่าน
 แตะเตกคณน ”

คง ก็นึกคาดใจจริงว่าจะต้องเรือแตกอีกครั้งหนึ่ง
 แต่มันจะลำบากยากเขนเปนประการไรไม่เห่นจะ
 ต้องวิตกนึก น้แม่เบ็ดก” (ถึงครงนี้ ฟอลคอน
 พุดกระซิบ) “ถ้าเราพยายามเอาไอเซือกที่มิด
 ออกไค เชื่อว่าเรายังไม่ตื่นหวงทีเดียว ไม่ซาถึง
 ต้องยามคอก ไอ้พวกนรกกงเมามายกันจนหมด
 ด้คิ”

เบ็ดก—“ยังไม่เห่นทำาจะดำาเรจนัก บางที
 ไอ้พวกผู้ร้ายใจมพิกันเห่นำาเขาไปเกิดพิษบาชน
 มาฆ่าเราด้ยก็ไค เฮอ! เพื่อนเฮย! ก็นควรวับบาป
 เพราะกันเปนคนหยยาม ถ้าไม่เดินเตอาก็จะไม่เกิด
 เหตุร้ายชนลงเพยงน นเพราะกันเห่นคตนมด้งบ
 เกือบจะแเดเห่นทำาเมองหยุแด้ว จังไม่รวงด้ว
 ปรตอยให้ ไอ้พวกผู้ร้ายจับค้วเขาไปก่อนรวต้วทน”
 เบ็ดก กถ่าวโทษตนเองต่าง ๆ นานา มีความด้รว่า
 ด้ยใจหยุเห่นนคตขอคฉน.

พวกคนเรือจับนายของมันได้แต่เขามืด เมื่อ
 เที่ยงกันจนเมามายแล้ว ก็พอมันเวลาดำงาใน
 ไม่ทันจะค่ำ ตกเวลายามเย็นมันเที่ยงใหญ่กันอีก ถ้า
 เรือตกตายเป็นสถานที่ประชุมของพวกบีค้ำจ และ
 ส่วนที่กินเหต้ามายามากก็มีกิริยาถูกโดนคดี
 ึ่งมากกว่ามนุษย์ แต่มันขอแปลกควรเด้าหยั
 หย่างหนึ่ง ไซ้พวกมันไม่ตอเดียนดับประมาทหรือ
 ทำร้ายคนทีมันจับไว้ ซ้ำเขาเนื้อและเหต้ามาย
 เที่ยงด้วย

จนจะค่ำเจ้าเหต้ามายหายหน้าไปจากคาดฟ้า
 ทีตะคนต้องคน บางเมาจืดก็ไปนอน บางตงไป
 เคนตงหยูข้างต่าง คงเหต้ามายยามหยูบนคาดฟ้า
 ต้องคน เมื่อมันเหนือกโทษของมันนอน ในไม
 ซามันก็คองพายแพ่แกพิษเมา ดันคัวตงกรนหยู
 บนคาดฟ้าหย่างเคมพม

เบตก กระซิบบอกกับ ฟอลคอน ว่า “ถ้ามัน

ฟอลคอน ได้กระซิบว่า “คุณเข้าไปในห้องของ
กันก่อนเกิด”

เมื่อหลุดเข้าไปในห้องได้ คนทั้งสามจึงค่อย
หายใจได้สะดวกหน่อย เพราะมีทางบ่อกันและ
คอสู้หายใจแฉะมือบริเวณ

ฟอลคอน พูดว่า “ไอ้เหี้ยร้ายยังหัดบ่ ไม่
รู้ว่าเราหลุดออกมาได้ คราวหน้าเราเอาไอริยา
ต้องคนที่กำลังนอนกรนหยู่ตรงยามของมัน ผัดก
ตงทะเลได้ หรือไม่เช่นนั้นออกปากมันไว ไคเงยบๆ
เราก็จะปิดช่องรวางเรือปด้อยให้ ไอ้พวกมันทั้งกัก
ติดกับหยู่ในท้องเรือ แดงเราจึงบินให้อาณค
สัญญาชนคนบนฝั่งก็คงมาช่วยเรา”

ต้องสหายคกตงกันว่าออกปากเจ้ากตาด์ที่หัดบ่
ยามได้เป็นเหมาะ จึงถือผ้าพันคอและปกคนตะ
กำมือค่อยย่องไป เดก บ็อบ ถือเชือกต้องเดินตาม
หลังมา เวदानนอากาศเงยบนน้ำเดี้ยวดยอง ได้
ยินแต่เสียงน้ำซึ่งไหลกระทบหยู่ตามข้างเรือเท่านั้น

เจ้าคนยามต้องคนกำลังแม่ตั้งตั้งหุบบนคาคพ้า
 ถัดช่องรวงดินค้ำช่องใหญ่ไปประมาณหนึ่งหลา
 ต่หายทงต้องย่องผ่านช่องรวงดินค้ำมา ในอีก
 พริบตาเดียวเจ้าคนร้ายทงต้อง ก็คงหุบในเงอมมือ
 แต่ในขณะนั้นต้องซังก ฟอลคอน มีตหน้าตกคตตั้ง
 เขามือแปะบ่า เบตกไว้ ด้วยได้เห็นควนพตุงชน
 มาทางช่องรวงดินค้ำกรุ่นๆ ตกตงความคิดของ
 คนทงต้องในบดินหนักงแก่ความพ่ายแพ้แก่ศัตรูอัน
 ร้ายกาจยิ่งกว่าพวกคนเรือดครร้ายหลายเท่า

“จบกัน เรา จบที่เดียว โอ้พวกตคว ชเมาเอา
 ไฟเผาเรือเดี่ยวแล้ว”

ฟอลคอน เอาเท้าเขยเจ้าคนยามที่หุบโกต ร้อง
 เรียกว่า “เฮ้ย! ตกชนเร็ว ไฟไหม้เรือ” กตาด
 ทงต้องคนตนชน แมตควยงต่นควยฤทธเมา ปาก
 ยังตะโกนบอกพวกเพื่อนหุบในท้องเรือได้ ถึงจะ
 ไม่ตะโกนบอกก็ไม่จำเป็น ด้วยในเวตานั้นเจ้าพวก
 หุบในท้องเรือถูกควนเข้าปากตาจนอ้าแตะเบ็ดไม่

ซัน ต่างพากันร้องโวยวายแย่งกันขึ้นบันได ย้ำ
 เหยียบเจ้าพวกเพื่อนที่มีกำลังอ่อนกว่า แขกแข่งกัน
 ซันมา ตัวใครก็ตัวใครไม่ช่วยเหลื่อกัน เรื่อง
 พรรณเจ้าพวกใจบีบคั้นเป็นซันมากกว่าคน ครั้น
 มาถึงบนคานาฟ้าดี เจ้าพวกขลาดตาขาวหมดที่พึ่งก็
 ต้มความทุกข์จิตของมัน พวกมันคุกเข่าตบตรงหน้า
 กบป็นของมัน ร้องครวญครางอ่อนวอนให้ช่วย

“ ม้วนผ้าใบให้หมด—หีบกระเบื้อง—เปิดถึง
 น้ำเร็ว ” ฟอลคอน ได้ออกคำสั่งดังนั้น เจ้าพวกเหต่า
 นกทำตามคำสั่งหย่างว่องไวทันที แต่ไม่เป็นผล
 หย่างไร ควนก็ยงพดุงๆ เป็นดีด้าจัดหน้าซันทุกท
 จนมีเปลวไฟแถบซันมา

ฟอลคอน ร้องว่า “ ไม่ได้การแล้ว ไฟติดถึง
 นามัน ”

“ ดงเรอบค ”

เจ้าพวกเหต่าหันตบใจกตัญยกันตดิ่งหยู่ครู่ใหญ่
 ไม่อาจจัดการหย่างไร ครั้นบางคนได้ตคิดว่า ถ้า

เขามีมือไปทางช่องข้างเรือสองสามช่อง ซึ่งมีน้ำมันดีไฟลุกโหดพุ่งออกมา ส่วนที่แห่งหนึ่งจะเห็นการนำถังคัสของแฉ่นอนมาก คือคนในเรือหลายคนพยายามว่ายน้ำไปถึงเรือบดซึ่งกำลังจะเข้าฝั่ง ขณะผ่านมาถึงตรงช่องข้างเรือใหญ่สองช่อง ก็มีน้ำมันดีถูกเป่าไฟพุ่งใส่ต้อออกมา หย่างแรงทั้งสองช่อง ดูประหนึ่งว่า เวรที่พวกเหต่านนได้ทำชั่วสร้างเอาไว้ เกรงว่ามันจะหนีพ้นโทษที่ควรรับไป จึงบันดาลพ่นไฟออกมาพ่น พวกในเรือถูกไฟดวงร้องกรีดกราดทนไม่ไหว ทุรนทุรายหมายให้พ่นทรมาน พวกมันโจนตงน้ำไป

ฟอลคอน นนฮาศรัย เบดก และ เดก บ็อบ ช่วยกันลากเส้ากระโถงเส้าหนึ่งตงไปข้างเรือพ่นเขตคัท เปดวไฟซึ่งกำลังคิดมากจนจะแถบไปถึงได้ คนทั้งสามค่อยค้ายตงข้างเรือ โดยคนที่เหต้อหยุบนเรือไม่แถเห็น เอาตัวผูกเข้ากับเส้ากระโถง พยายามว่ายน้ำเข้าหาฝั่งแคว้น มตพารา เตมกำลัง

ไต้ศักดิ์ ฟอลคอน เห็นนามันตูดอมเรือแดง
ก็พูดขึ้นว่า “ขอบคุณพระ เกือบไป ข้าอีกนิดเป็น
เสร็จ ช่วยกันตรงเข้าฝั่งจนสุดกำลังเกิด” เวตา
นมมตมพัดเข้าฝั่งหย่างกตา เพราะฉนั้น คนทง
ตามแม่อาจชันฝั่งได้ จะไม่บาดเจ็บพลฆ่าบ่วงเป็น
ไม่มี ขณะ ฟอลคอน พุดหุ่ย ได้ยินเดียงดังดังนั้น
หวนไหว คือดินปืนในเรือระเบิดขึ้น ทำตายเรือ
แตกตเอียดเป็นชนแตกชนน้อยนับตงพัน ชนหนง
ปลิวมากระทบคี่ระชะ ฟอลคอน เข้าเคมแรงจนตบ
ไป เคราะหัดคนทงตามผูกมัดตัวไว้กับเต่า มีฉนั้น
ฟอลคอน ก็คงถึงแก่ความตายหย่างแน่แท้ แต่ฉนั้น
มช่วยพัดเข้าหาฝั่ง และด้วยความอดทนของเบตง
และเตก บือบ ออกแรงกำลังแทบว่าจะเกินความ
สามารถของมนุษย์ธรรมดา ช่วยกันประคอง
คี่ระชะ ฟอลคอน ไว้พ้นน้ำหุ่ยเด่มอ จนมาถึงฝั่งได้

บทสิบ

เคราะห์ร้ายถึงที่สุดแต่ก็เริ่มเคราะห์ดีมีเจริญ

ฟอดคอน นอนแผ่ต้นส้มฤดูหีบบนหาดชายเกือบ
หัวโหม่ง ครนพนต์คกตกขนนึ่ง เขามือทาบหน้า
ผากคตังมองดรอบตัว ดจจะรวัดถึงเหตุการณที่
ด่วงมา เมื่อแต่ไปเห็นดำเรือจมนปรึมน้ำและน้ำมัน
ยังถูกเป็นคว้นดำพดุง ๆ หยุ ฟอดคอน ก็พดอ่อย ๆ
ว่า “กนัต้มจมนอก” แดวมหนาชนนคเหมือนจะ
นักรอไรชนไค พดเพิ่มเติมว่า “ทำใจชนไวเถด
เบตก เรือแตกครงที่ดำมเป็นครงตต คตงคตคต
ไปไซควาตนาของกนคตงคตมณะ ก็ไม่เคราะห์ดี
หยุหรือ เมื่อไซพวกผิดดำไม่ทำร้ายเรา?”

เบตก—“นับว่าค้อยยังชว เมื่อรอดชนคราย
ร้ายแรงมาไคคตงน

ฟอดคอน—“ก็หย่างนน แดเพราะเพอนทำ
คุณปราบหนทางของกนไคราบเรียบไวให้มชยใน

คราวหน้า เพราะกันมาคราวนี้ไม่ได้เอาไข่ใส่ตะกร้า
 ไว้จนหมดตัว คช" ฟอลคอนพูดพาดๆ เขามือ
 ตึงไปในเสื้อในใน แต่กลับทำหน้าคนตกใจตต
 ดงทันที เข้มมือออกมาราวกับถูกแมงตบป้องค้อย
 เบ่งวาจาว่า "หายไปแล้ว เบตง ครองกันตม
 จริง" ครั้นเห็นเบตงตกตตจึงไม่ทราบเรื่อง ก็พูด
 ว่า "ตมตกหายไปแล้ว ในนามควงเงินทพ
 คาเมืองสหัส ๒,๐๐๐ เกราน์—๒,๐๐๐ เกราน์ ทง
 เนื้อทองความทนหยแทนน" แล้วร้องให้ตมด้วย
 ความโถมหนัก เป็นครั้งแรกที่ ฟอลคอน ร้องให้
 เบตง ปรตบ—"เตี้ยหายไครวหน้า โทมันต์
 มาก แต่ควรระวังถึงครวก่อนที่แกต่อสู้อตมไว้
 ได้ เรายังมีอายุหนุ่มแน่นไม่มีโรคภัยร่างกายบริ
 บูรณ์ตามประการน มีอำนาจพอจะต่อสู้ฝักความ
 ชาติของซึ่งเป็นเหมือนภษาชวางหน้าให้ทตตวงคน
 หนทางแห่งความสวัสดิคมีความเจริญได้"

ฟอลคอน ได้สติ—“เบ็ดก จริงของแก จะ
มาท้อใจทอคอดัยหย่างนี้ไม่สมควร แก่ดกผู้ชาย
หย่างตัวกั้น นีเรือแตกครั้งที่ดำมหย่างหนักไว้
ครวณเคราะห์ร้ายจะเป็ดยนรปกตายเป็นเคราะห์ดี
แน่นอนละ เพราะเคราะห์ร้ายถึงที่สุดแล้วกัเริ่ม
เคราะห์ดีมีเจริญ”

เบ็ดก — “คอนต์แคณคั้น ฟอลคอน กดับเป็น
เหมือนหย่างเดิมแล้ว นีแนโศกตาไม่ตั้งเราที่
เดียว” (พตางเอามือชไปที่กระท่อมเดกหลังหนึ่ง
ห่างจากทะเลไปไม่กี่โกตนัก) “พักเดียดักครู่ พอ
หตบกำบังพายซึ่งกำดงมีมาหยเดียวนได้ แล้วจะ
ไต่เตรียมการยในวนพรงนคอไป”

ครนมาถึงยงที่จะพัก ซึ่ง เบ็ดก เข้าใจว่ากระ-
ท่อม กัเห็นเป็นถ้ำคิตา เดิมคงสร้างขึ้นไว้เป็นอาศรม
สำหรับโยคินพราหมณ์แต่เห็นว่าเป็นที่หตบบังพาย
ซึ่งกำดงมีมาไต่ดี คนทั้งดำมกัตมควนอน เบ็ดก
แตะเดก บือบ นอนหตบก่อน ฝ่าย ฟอลคอน มีเหตุ

ผลอันสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งจะดีมความในคืนนั้นไม่ได้เลย ฟอลคอนได้เคยบอกเมื่อต่อมาภายหลังว่า ในคืนวันนั้นจะได้หลับหรือหลับ ๆ ตื่น ๆ ก็พูดไม่ถูก และทนหยาในถ้านานกว่า ๒ ชั่วโมงไม่ได้ เพราะเมื่อ เบตก ตื่นขึ้นในเวดตาเข้าครัวเห็นเพื่อนหายไ้ ก็ออกไปตามหา ฟอลคอน เดี๋ยวก็ไปกั๊ตมาโดยเร็วหยับนหาดชาย กำลังคิดอะไรแ่นว่ึง หาได้รู้ดีกัว่า เบตก เดี๋ยวเข้ามาหาไม่ จน เบตก เข้าไปจับแขนไว้พูดว่า “คอนส์แตนต์ คืนนี้ทำไมปด้อยใจให้หน่วงเอาทุกขถึงเรื่องเคราะห์ร้ายชั่วครวมาเป้นอารมณ์ทเดียว?”

ฟอลคอน แ่ดคงกรียาเป้นที่รำคาญ ด้วยมาทำเรื่องซึ่งกำลังคิดดำเนิรหยาเรื่อยให้ซึ่งกัเดี่ย ตอบออกไปหย่างเร็วว่า “เบตก แก่เข้าใจผิด กัันเด็กคิดเรื่องทีเป่นมาแ่ดวเดี่ยแ่ดไร”

เบตก—“ดืทเดี่ยว กำลังขมกัขเม้นตังมานะ สำหรับการย้งข้งนำ แ่ดะคริตรองหาทางให้หตุค

ความลำบากในเวตาน์ไป ก็นึกคิดเช่นนี้เหมือนกัน
 แก่ของจำไว้ว่า ทรัพย์สินสมบัติส่วนของกันยังหวั่น
 บริบูรณ์ไม่เสียหายอะไร เพราะฉะนั้น ขอให้เราไป
 ถึงเมือง สู่หรัค และได้พบกับคนทราจก็เกิด คงหา
 ทางกลับไปเมือง อังกฤษ ได้ง่าย”

ฟอลคอน—“กลับไปเมือง อังกฤษ?”

เบ็ตก—“หย่างนั้นซี คราวนี้เป็นกตบับบ้าน
 เพราะหย่างไรต้องเข้าเวตาน์คงหมดมานะ จะหวัง
 เอาชนะให้ร่ำรวยในห้วงมหาสมุทรไม่ได้แล้ว”

ขณะนั้น ฟอลคอน ดมคา โปตงคุดจะอะไรเข้าถึง
 มีกริยากระตือรือร้นจนเพื่อนตกใจ เพราะพูดว่า
 “เบ็ตก กลับไปบ้านเมืองแกเกิด บางทีความรัก
 ซึ่งความสูงเจริญจะคอยทำรอหยุดที่นั่นแล้ว ส่วน
 ตัวกันจะได้ดื่มจันในวงข้างน้อกทางควนออกกันเอง
 วาดนาคบแต่งมาหย่างนั้น”

เบ็ตก—“วาดนาค ฮือ! เพื่อน นึกหย่างไร
 เกิดมาถ้อยตางเตงชนเดยวหน? เด็กกนทเกิดเรอง

วาทนา จะดิษฐ์ไปภายหน้ามันอาศัยความมีใจ
หนักแน่นต่างหาก”

ฟอตคอน—“ข้า พังก่อน เมื่อคืนนอนหลับ
ในถ้ำ รู้สึกว่าหัดบ๊ว ๆ คื่น ๆ กำตึงคืดถึงเรื่องที
ต่องมาแต่แฉะเรื่องในภายหน้า คต้าย ๆ กับกันจะ
คตัมผน ทนโคนหนคเหมือนทพนดิน มีแสงสว่างขาว
ปนเงินยวงพุ่งชนมา รวมปนกดุ่มใหญ่พู่หย่าง
ไฟพเนียง สว่างไปเคมคหาแฉะแผ่สำรอกออกไป
รอบข้างคตงหตยตีบเต้น กำตึงกันจ้องคตึงบงเกิด
อศจรรยมีคนเฒ่าก้าวออกจากไฟพเนียงมาตองต้าม
ก้าว ตรวมเลื่องตงามหย่างกษัตริยคตวันออก รูป
ตักษณะกต้อมเกตวได้ต่วนทำให้กนหนักถิงรูปเทวดา
ซึ่งบรรพบุรุษของชาติกันได้ตตักไว้ กนตตุงตักใจ
แต่รู้สึกชุ่มชื้นใจซาบซาบไปทั่วทุกซุมชน กราก
ตงคูกเขำรตองถามว่า ‘ท่านซึ่งมีรูปเงาตงเทวดามี
ความประตงคัจำนงหมายประการไร จึงปรากฏ
รูปให้ข้าพเจ้า คคือ ฟอตคอน ผู้ถิงแก้ความตมจม

แล้วถ้าผมคงเห็นดังนี้? พอฉันพุดพุดปากไปก็ให้
 ชนตุ่มมีความกดจกตกตาไต่ถามผูนชนก่อน ผูน
 จ้องมองตจวกันหย่างกรรณา จะเทียบมารดา
 มองคบุตรหัวปีด้วยความรักก้งามไม่เท่าถึง ได้
 ตอบว่า:—

“มาขทางให้เจกดับไปณะที่ซึ่งเจมา ถูก
 เขย! หยาร์รอให้ชาแมดักครุ เพราะในประเทค
 ดยามนั้นแหตะ เจาจะมีวาดนามความเจริญไป
 ภายหน้า”

เบดก ซัดคอ—“ฮือ! ไผ่บัน—ผันไป เห็นอย
 ่อนแตะคิมันมากไปเอง” แล้วหัวเราะถามว่า
 “ได้บอกท่านผู้เฒ่าหรือเปตาว่า ในเมืองนนเองท
 แกโคนเคระหรัายมา? หรือขอดำคญอีกข้อหนึ่ง
 ท่านผู้เฒ่าได้บอกหรือเปตาว่าจะกดับไปได้อีกโดย
 ประการไร?”

ฟอลคอน ไม่เอาหฟังคำซัดคอของ เบดก เต่า
 เรือยไปว่า “เมอกนไดยนเท่านกคกใจคิน. แต่

รูปแต่เดียงนั้นเข้าไปฝังหยู่ในใจ จนนอนต่อไป
ไม่ได้ จึงตกซนออกมาทันที ตรึกตรองหาทาง
ประคิบที่ตามที่ตั้งจะได้หย่างไรบ้าง ด้วยกันถือว่า
ที่ตั้งมากคือให้ใช้สติปัญญาคน ไม่ใช่อื่น”

“เบตก—“ฮือ!”

ฟอดคอน—“หย่าเพื่อน หย่าเพิกเยาะเย้ย ดูสิ
เห็นไหมเต่า? ในเวदानบุนยยังช่วย” ฟอดคอน
เขามือเกาะไหล่ดำหาย อีกข้างหนึ่งเข้าไปที่ตั้งดำ ๆ
ซึ่งคิดหยู่ที่เต่า ดูเหมือนเต่าเดียวกันกับที่เกาะเขา
มาหามั่ง เบตก มองไปทางทิศ ในทันใดก็เกือบ
จะเซ่อตางเหมือนหย่าง ฟอดคอน เพราะตั้งที่เห็น
คือส้มุดปก ซึ่งผู้เจ้าของมีความเดียงออกเดียงใจ
มากเมื่อหายไป

เบตก พูดว่า “อัครจริยจริง ๆ เเคราะห์ดีมาก”

ฟอดคอน—“ยังกว่านั้น นี่เป็นเพราะบุนย
วาดนาช่วยด้วย” พตางเบตส้มุดปกออกดู เห็น
ตวงฎกาซนเงิน ๒,๐๐๐ เคราน์หยู่ในหม้อมันบุดตาย

อันตรายอย่างไร ด้วยหนึ่งในสี่มุดหุ้มไว้แน่นหนา ฟอลคอน กำตังค์ใจ พุดต่อไปว่า “ถ้าเราจะแบ่งเงินทำการรุกศตเดี่ยวบ้าง จะได้เป็นเครื่องพดักแก่วงศาและโชคตาให้โปรดเรา”

เบตง—“ก็เป็นการเจตนาดีของเพื่อน และต่อไปถ้ายังคิดหยาบๆ ก็คงมีเวตาและโอกาสจัดการตามที่เจตนาไว้ได้ แต่ในเวตาณั้ก็ยังไม่วางใจถึงจนถึงตาย ก็ควรไปหาที่อาศัยเดียงชั่วคราวก่อน เพราะฉนั้น ให้เรารับไปเมือง โค เดียงทันที ไปตามทางพบผดหมากรากไม้หรืออาศัยร้าง แยกหัวไปพดางก็แล้วกัน”

ฟอลคอน—“แนะนำเก่งมากเหมาะแก่การร้าย” ด้วย ฟอลคอน รู้สึกต้องออกหัวๆ แดงขม่อไปตามฝั่ง “โน้นแน่ ถัดไปโน้นคงเป็นปากน้ำเตก ซึ่งแบ่งเกาะกับแผ่นดิน”

เมื่อตกตงกันก็กลับมากลุดเดก บ็อบ ให้คนขน แดงคนทั้งด้ามก็ออกเดิรเดี่ยวฝั่งตรงไปทางเมือง

โค ไปได้ยังไม่ทันถึงหนึ่งไมล์ ก็เห็นคนเดินเข้ามาหาคนหนึ่ง ฟอลคอนร้องขึ้นว่า “บุญจริง ถ้าทำให้เจ้าหมอนั่นเข้าใจภาษาเราได้ คงนำเราไปพบที่มีคนอยู่ หรืออย่างน้อยไปที่ตำราหรือบ่อพอให้ตีมันใจบ้าง”

เบ็ดก—“เคราะห์ดีมาก” ครั้นเข้ามาใกล้ชายฉุนน เบ็ดก เบ็ดย่นเสียงพูดอย่างเดี่ยวใจว่า “ตายจริง เกตอเอ๋ย ชำรายน่าทึ่งยิ่งกว่าเราอีก หมอคนนั้น” ขอนกเป็นจริงดังเห็นแจ่มหยกที่รูปร่างของฉุนน แม้เป็นคนอ้วนแต่สูงกว่าคนชาวอาเซี่ย หย่างสามัญ แต่กริยาที่เดินไซเซ เสื้อผ้าที่นุ่งห่มน้อยไม่พอ คิ้วเบี่ยงหน้า และหน้าตาเหี่ยวแห้ง แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ซึ่งได้รับทุกขกรรมมาใหม่ ๆ

ฟอลคอนพูดว่า “ถกของแก เบ็ดก คงเป็นคนเรือแตกที่ไหนคนหนึ่ง เอ๊ะ ดิชี มาจากกรุงสยามด้วย” (พดางขมออกไปที่ศีรษะชายคนนั้น

ด้วยคดีสมทรวงมหาดไทย) “หย่างชนชวมเพอน
 พอปรับทุกขพูดกันถกคนหนึ่งตะ” พอเข้ามาใกล้
 กันประมาณสักหนึ่งหตา ฟอลคอน จะร้องทัก
 แต่ชาวสยามผู้นั้น ดูเหมือนยังตั้งศรัทธาว่าฝรั่งสาม
 คนจะมาตีมาร้ายหย่างไรยังไม่ทราบแน่ ก็ตกใจ
 คุกเข่าพูดเป็นภาษาไทยอ่อนหวานว่า “ขอท่านได้
 กรุณาแก้สัดศิวผูกเกิดด้วยเรือแตกมา”

ฟอลคอน ตอบเป็นสำนวนภาษาไทยว่า “พี่,
 ท่านไม่บังคับควรถ่อมศิวตงคุกเข่า เชิญเบ็ดขันเกิด
 เพราะพวกข้าพเจ้ากับทุกขถกเรือแตกเหมือนเช่น
 ท่าน นับว่าเป็นสหายร่วมทุกขด้วยกัน”

ความตื้นตันดีใจของชาวสยาม เมื่อได้ยิน
 คำพูดภาษาคอนดิงนี้ เหลือจะอธิบายได้ถก ชาย
 แปรตหน้าคนหนึ่ง เรือแตกพัดขึ้นมาหยับบนฝั่งเมือง
 ต่างประเทศ มาพบฝรั่งเข้าทันที เข้าใจว่าเป็น
 ชาติไปรตเกด ซึ่งชาวควนออกทงตันกถัดว่า
 เป็นชาติดุร้าย และหมคหนทางจะพูดภาษากันให้

เข้าใจ ตกใจกลัวว่าจะจับตัวไปขายเป็นทาส ถึง
กับคุกเข่าตบอ้อนวอน ดังนี้ เมื่อ ฟอลคอน ตอบ
เป็นภาษาไทยและเชื้อเชิญโดยดีตั้งสหาย ท่านผู้
ก็ตกตึงและดีใจเอามือกอดเข้าร้องไห้ ครั้นเมื่อ
ตักขึ้นแล้ว ฟอลคอนได้ถามว่าเหตุผลประการไร
จึงได้มารับทุกขดังนี้ ท่านผู้ตอบว่า ขอ พระ
นายไวย เป็นขุนนางสยาม ก่อนน่านหทัยเดือน
พระเจ้าแผ่นดินโปรดให้เป็นราชทูต ไปเจริญทาง
พระราชไมตรียังสำนักพระเจ้า โสโธมอน กษัตริย์
กรุง อิหร่าน ในสมัยนั้น เวตชากลับเรือโดนหิน
โสโครกเข้าไปในเวตจากกลางคืน คนในเรือคเหื่อนมี
แต่ท่านผู้คนเดียวที่รอดชีวิตมาได้ แล้วท่านขุน
นางก็พูดต่อไปว่า “เวตชางานอาเภทให้ข้าพเจ้า
เคราะห์ร้ายได้ทุกขจริงๆ แต่เขาว่าวาสนายังไม่
สิ้น คนใจให้มาพบพวกท่านซึ่งเป็นผู้ใดทุกขเหมือน
กับข้าพเจ้าและพูดภาษาข้าพเจ้าได้ด้วย ให้มีความ
เมตตา ”

ฟอลคอน ตอบว่า “ท่านพูดก็ถูกต้องได้มาพบ
ประมุขซึ่งเป็นสหทัยมีความสงัดด้านเห็นความทุกข์ท่าน
บัดนี้พวกข้าพเจ้ากำลังจะไปเมือง โค ของโปรตุ-
เกส อยู่ห่างจากนี้ไม่กี่กิโลเมตร”

พระนายไว—“ข้าพเจ้าเห็นจะไม่กล้าตามพวก
ท่านไปได้ เพราะไม่มีอำนาจหรือทรัพย์สินมรดก
หย่างไร ทั้งไม่ได้นับถือพระของพวก คริสต์คิง ด้วย
ยังไม่กล้าเข้าไปในเมืองของ โปรตุเกส ซึ่งเป็นพวก
ศรัทธาเดียว” ที่พระนายไว พูดดังนี้ เพราะได้
ยินเรื่อง อินกวิชัน^(๑) และความทารุณของพวก
โปรตุเกส ซึ่งทำร้ายพวกชาวควีนออกที่มิได้
นับถือศาสนา คริสต์คิง

ฟอลคอน ยิ้มเมื่อเห็นท่านขุนนางไทมีความกตัญ
ตอบว่า “คุณพระนายไม่คงวิตก ไปด้วยได้
ถึงท่านจะเป็นคนต่างศาสนาแต่ไรทรัพย์สิน แต่พวก

(๑) Inquisition ศาลศาสนาสำหรับทำโทษคนที่กล่าวหาว่า
แก่ศาสนา ดูเชิงอรรถบนเท็งทศวารเล่มหนึ่ง หน้า ๑๒๕

ข้าพเจ้าเป็นคน คริสต์ตัง มีเงินทอง พอจะซื้อเรือ
พาเราทั้งหมดกลับไปเมืองไทได้”

พระนายไวย ค่อยบั้นเทาความทุกข์ พูดว่า
“ตามใจท่านแต่จะเห็นควร ขอให้ตัดขอครอด
ฝั่งกลับไปถึงกรุงเถิด ข้าพเจ้าจะตอบแทนคุณท่าน
ด้วยเป็นผู้อำนาจและมีทรัพย์หยา”

ฟอลคอน—“เรื่องตอบแทนคุณ ก็ดีแต่เดี๋ยวแต่
คุณพระนายจะโปรด แต่ในเวदानองข้าพเจ้าจะ
กำดงตกทุกข์ได้ยากเพียงไร ก็ยังพอจะช่วยเหลือ
ผู้ซึ่งมทุกข์ยิ่งกว่าข้าพเจ้าได้”

ครั้นแล้วได้ตกลงกันว่า ถ้ามีใครไต่ถาม ให้
พระนายไวย ตอบว่าเป็นคนใช้ของคน คริสต์ตัง เพื่อ
ป้องกันไม่ให้มภัยอันตราย แต่วิกพากันออกเดิน
ไปยังเมืองของ ไพรตฤดต์ เติรมาได้สองวันกับ
สองคืน ในรวางทางฮาศ์รียนอนตามถ้ำมาแต่ใน
ป่ากินผลไม้เป็นอาหาร ก็ถึงเมือง สัตต์เสดตติ เป็น
เมืองตังหยาตรงข้ามกับเมือง โค มาถึงเมืองนี้ไต่

บอกว่าเป็นคนเรือแตก ต้องการจะข้ามไปเมือง
 ไนน์ เพราะมีเพื่อนฝูงหยาทนน ชาวเมือง สัตว์เดรัจฉาน
 จึงให้ท่านเดยงคหฺยณะเมืองนนคนหนึ่ง

รุ่งเช้าตงเรือข้ามไปเมือง โค มีเจ้าพนักงาน
 ในเมือง สัตว์เดรัจฉาน คุมไปด้วย เจ้าพนักงานผู้หนึ่ง
 ผู้ก่อเหตุจกัระเหตุนให้ ฟอลคอน กับพวกตั้งเรื่อง
 กันเดี่ยกต่างคน เพราะมาถึงเมือง โค เจ้าพนักงาน
 ภารพาตัวไปหาเจ้านาที่ทนต์ พ้องหา ฟอลคอน
 กับพวกหย่างร้ายแรงว่าเป็นคนจรไม่มีหลักแหล่ง
 และเปเน เหริคิก นอกค้ำฉนา ฟอลคอด กับพวกก็
 จะต้องถูกเอาตัวไปขังไว้ในคุกมืด แล้วคงส่งไป
 ค้ำต อินกวิดิชัน อิกที่หนึ่ง แต่ ฟอลคอน ได้ออก
 ซ้อพ่อค้า ไปรคูกุเกส โค ๆ หตายคน ซึ่งเคยค้าขาย
 กับตนในกรุงสยาม ครั้นเจ้านาที่พาพวกพ่อค้ามา
 ดคัว จำ ฟอลคอน และ เบตก ได้ เขาจึงปด้อย
 ตัวรอดมา ซ้าพ่อค้าคนหนึ่งทราบจาก ฟอลคอน
 ว่ามิดควฎิกาชินเอาเงินจากพ่อค้าในสถานที่ใหญ่ของ

อังกฤษ ในประเทศ อินเดีย เปนจำนวนเงิน ๒,๐๐๐
 เคราน์ จึงขอเปนนายหน้าจัดการให้ ในขณะที่
 ฟอดคอน ต้องรอคอยอยู่ในเมือง จนกว่าจะซื้อ
 และครบแต่งเรือเสร็จ พ่อค้าคนนั้นอนุญาตให้พัก
 อาศรัยอยู่ในบ้านของคน

แม้ ฟอดคอน ประสงค์โชคแตกภูิก้าเป็ดียนเปน
 ตัวเงินได้ ในวันแรกหรือวันที่สองซึ่งมาถึงเมือง
 และซื้อเรือใบขนาดเตกโตตาหนึ่ง แต่ก็ต้องรอหุ่ย
 ในเมืองคงเดือน กว่าจะครบแต่งเรือไปทะเลได้ ใน
 รวางยังหุ่ยในเมือง ประจวบกับเวตามัมพิชดั้มโภช
 หย่างสำคัญแห่งหนกันนในคำสอนของ โรมันคัถติก
 การเห็น เกือบทำให้สองต๋หายบาดหมางกันชน
 เพราะเรื่องคำสอนต่างฝ่ายเฉย ๆ กันมานานก็ถับ
 มากิตชน มีความเห็นในเรื่องแห่งหนตรงกันข้าม
 แต่กัถเหมือนผิดด้วยกันทั้งคั ฝ่ายเบตกชาตอังกฤษ
 คณะ บัวรคิน ดถกตทชน แทบเกลียดเอาทเดียว
 ด้วยแต่เตกมากัได้รับคำตั้งสอนให้ดถกเยาะเย้ย

คำสั่งที่แท้จริงเท่า คือ นิกายโรมันคาทอลิก อีกฝ่าย
หนึ่ง ฟอลคอน ชาติกรีก ตั้งแต่เป็นเด็กโตมาก็
ข้องเฒ่าพหุกับพวกกาดาล์ซึ่งเฉย ๆ ไม่ถือศาสนา
อะไร ถึงจะถือก็คงเป็นศาสนาในนิกายที่ตงใหม่คือ
โปรเตสแตนต์ เมื่อได้เห็นพิธีแห่และควมสง่าของ
ศาสนาภายนอกเหล่านี้ ในใจก็หวนระลึกไปว่าตน
ได้บวชเขียนพระวงห้อยแต่การโลกหย่างเดียวมานาน
หลายปีแล้ว นักโทษตนเองที่ดื่มคำสั่งสอนซึ่งเคย
ฟังมาตั้งแต่เด็กเลย บางที ฟอลคอน จะนึกถึง
ความหวังความประสงค์ และรูปการซึ่งบาศ์หวดง
ทอมัส ได้เคยคิดเคยพูดห้อย และนึกถึงความตั้งใจ
หมายกุดตของคุณหญิง มอนิกะ ซึ่งเห็นว่าควร
ให้ไม้กางเขนของพระ คริสต์โต มา ประดิษฐานห้อย
ทุก ๆ เมือง ซักของพระคำสั่งนาขึ้นทุก ๆ บ้อมหอ
คอย และปลุกศรัทธาตงในใจของมหาชนทาง
ประเทศศวันนอกทุก ๆ คน

เบ็ตก คันทุง—“นี่แก๊งจะให้กันนับถือพวก บาค่หตวงคร้ายใจยักษ์หย้ออีกหรือ?”

ฟอลคอน กระซิบ “ค่อยๆ เบ็ตก ผู้แทนพระเจ้าวณา จะรวบรวมเครื่องแต่งตัวอย่างไรก็ตาม หรือ ถือนิกายไหนก็ตาม ควรแสดงความเคารพนับถือเสมอ ท่านพวกพ่อบาค่หตวงในเมืองโค ก็เปรียบเหมือนนิคาเขียนคบุตรหวงให้ดี ทำการรุนแรงก็เพื่อให้เป็นประโยชน์ ในที่สุด” (ถึงตรงนี้ ฟอลคอนพูดอย่างมีศรัทธาอย่างแรง) “ซึ่งจะคงแตกเป็ดียนกับพวกคนุษยพวกถอผ่ต่าง คงตาน ก็ยังมีราคาถูกลงกับที่จะไต่ยกไม้กางเขนมาประดิษฐานหยู่ทุกๆ หัวเมืองในควนออก”

เบ็ตก ตกใจในศรัทธาอย่างรุนแรงของสหาย ก็พูดว่า “ฟอลคอน ทำไมได้เรื่องแฉ้วในใจแก รวงให้ดี ถูกลงด้วยอวดเครื่องเพชรพลอย วูปวามเตะ โทหกให้หตงเชื่อเสียแฉ้ว”

ฟอลคอน—“จะออกไขว่คว้าไปไหน
ก็ตรง—ทำพิธีรดองไรก็ตาม ได้ปกครองดูแลวิญ-
ญาณและใจของมนุษย์มาตั้งแต่ไร ก็ด้วยพิธีรดอง
และตัวอย่างซึ่งพวกพ่อบาค่หดวงได้ประพฤตเป็น
พรหมจรรย์ ท่านผู้ศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้ จะเป็นผู้รวบรวม
รวมมนุษย์ในศวันออกนับเป็น ล้าน ๆ มาหุ้ยในร่ม
ธงของพระ คริสต์โต”

เบ็ตก—“รวบรวมเอาบุญกุศลของกษัตริย์ประเทศ
อินเดีย ให้หุ้ยในกำมือ หย่างเดียวกับที่ไปจิงราว
เอามาจากประเทศ เมกซีโก และประเทศ พิรุ
กระมัง ฟอลคอน เอ๊ย พันแผ่นดินอันอุดมด้วย
ทรัพย์และทองพระคตังของพระราชาค่างหาก ซึ่ง
พวกเหล่านี้ได้อภัยหาได้ ไม่ใช่เรื่องกตัญญูใจคนให้
มาถือค่าต๋นาคอก ชาวยุโรปซึ่งเป็นหัวหน้ายอมงด
ชีวิตใครบางเมื่อมาทางขวางหน้าไว้ เป็ดำเคย
เหมือนกับพวกศิษย์พระ มหมัด แต่ก่ดัจริศน้อย
กว่าพวกศิษย์พระ มหมัด เพราะเห็นแก่ทรัพย์ต๋ม-

บัดมากกว่าเรื่องกตัญญูใจคนให้มาถือศาสนา ซึ่ง
 พวกโปรตุเกสเหตุด่านยกทัพโยธาพากันแห่มาประ-
 เทศต่าง ๆ มือนหงถอดตาพ อิกมือนหงถอดคัมภีร์
 ไบบัด บขาชวดพวกคนนับด้วยจำนวนพันไว้ได้
 เงาแห่งพระคัมภีร์อนคักคัสตทชน ชนขอมาذن
 ศาสนากักแต่ขอแต่ใครบอนุญาติเท่านั้น แต่ตาดูก
 โปตงคอยโถงจอมของคประเทศแต่ละทรพยัดมบัต
 ของผู้ตกมาเป็นเหยื่อ ไซไม่ได้ เพื่อนอัย
 กิจการยอื่นใหญ่หุดวงเปนการ กุศตพวก โปรตุเกส
 เหตุด่านเปนผู้จัดการไม่ได้ เพราะเหยียบย่ำไปใน
 เมืองไหน ก็ราดแต่โถหิตแต่น้ำตาไว้ ทำให้
 พดเมืองอาบด้วยน้ำตา บदनจะเปนมุเกยวพชท
 หวานไวคคอก ความเกตุยคชงมาตราขายของพดเมือง
 เท่านั้น เดยวนอำนาจก็กาดังคกไปหยุในมือของ
 คนอน คนเหตุด่านอดอังกว่าจะมีอำนาจกรเหยยค
 ตามทเตไปตัง ๓๒,๐๐๐ ไมต ตังแต่แหตม กุดโหป
 ไปจนจุดแดนจัน ได้ปราบปรมยัดเอาประเทศ

ในทวีปแอฟริกา อะหรับ อิหร่าน และกระทั่งหมู่
เกาะ ๕ ไปคี (หมู่เกาะในราวเกาะ กินี ใหม่และ
เกาะ คีลีบัล) เดียวกันหลุดมือไปไหนเกือบหมด ใน
เมืองโคน่าตั้งเวชนี่ หว่านคำตนา คริสต์ตั้ง ไว้ ได้
ผลเกี่ยวก็แต่เรื่องฆ่าฟันกันเดือดนอง มีแต่ความ
เกลียดชังงอกขึ้นมาแทนไม่ใช่หรือ ในประเทศ
ยิบูน พันทอคมอาจปลูกได้งอกงามเหมือนกัน ก็
ถกถอนรากโคนเดี่ยว ในประเทศจันทาก็จะเจริญ
ดีแต่ก็ถกตัดเดี่ยวต้น ”

พอลคอน— “ก็จริง เหมือนกับเรื่องสุนัขจึง
จอกหาอาหารมาได้ถุกตั้งโคแย่งเอาไปอีกที่ ไปร-
คุเกต ได้ยึดเอาการค้าขายและอาณาจักรทางควัน
ออกมาจริง แต่ถกเจ้าพวก วิตันทา แย่งเอาไปอีก
ที่ พวก วิตันทา ชวช่าเหต่านน ชายควันตงเปนทาด
ในประเทศ ยิบูน ช่วยพวกถ้อมีต่างให้ฆ่าพวก
เพื่อนชาวยุโรป ทรงควันหุได้ก็ด้วยควันชลาด

ปล่อยให้ใคร ๆ เขี่ยบย่ำรูปพระ คริสต์ โค เด่นหย่าง
ทูลราจวาททุกปี”

เบ็ตก—“ ถูกตะ พวกจิตันดา เหล่าหนักนั้นก็ไม่วักใคร่
ไรหนัก เป็นคนไม่ใส่ใจที่มีพห็นชาติคคอผุท
อ่อนแอหรือเกาะอาศัยผู้หมกกำลังก็จริง แต่เป็น
ผู้ทำให้ชอ ยุโรป เหม่นหยู่เด่มอ ให้ชาว อาเซีย
เกตุยดขง เวรที่ทำได้มาไกล ๆ แล้ว คราวนี้จะ
เป็นศูนย์กลางจากกับถึงโต อังกฤษ ตะ ในเวदान
ถึงโตกำลังได้กินอาหารหยู่แล้ว จ้องคอยปะ
เหมาะก็จะแย่งเอามาเตี้ย แต่พวกโปรตุเกส
เหล่านี้—”

ฟอลคอน นึกโกรธ พดขวางขึ้นมา—“พอ พอ
กันที่ ควรให้เกียรติยศแก่ผู้ควรได้ พวกโปรตุเกส
เป็นชาติแรกนำอารยธรรมและศาสนา คริสต์ตั้ง มา
สู่ประเทศตะวันออก ประเทศตะวันตกประเทศใด
จะมาแย่งเอาผดไปก็ตาม การงารที่ใดกระทำลงไป
ไปพร้อมด้วยอันตรายความทุกข์ดำมากในชั้นต้นก็

คือพวก ไบรตุเกสต์ ย่อมเปนศรีสง่าใหญ่ในตัว”

เบ็ดก ให้ปลื้ตาใจในศรีรชากัด้ำแขงของ ฟอลค-
คอน บางที่จ้จะมีตาเอียงเขำซำงตนค้วย ทังยั้งเกรง
วำจะเกิดแตกรำวกันชน จ้งเปด้ย่นเร่องพุดเล้ยทหนที่
ไปพุดเร่องหำคนแแต่เล้ยบยงอำหำรล่ำหำร็เรื่อ แด้ว
ดองด่หำยก็พำกันไปค้วเรื่อซ้งทอดล่มอหฺยในอ่ำว
ด่งนกิจกำรย้งของพวก ไบรตุเกสต์ ในเมือง โค มีเร่อง
ซ้งควรรหฺย ค้งขอประทำนโทษทำนผู้อำนพัก
เรื่อ ฟอลคคอน ใว้กอน เพือเด่ำประวคยอ ๆ แด้ง
วิธค้ำเนียรของประเทค้ในกำรล่อนค้ำด่นำ กถบ้ใจ
ชำวเมือง

พระรำชำประเทค้ สเปญแแต่ ไบรตุเกสต์ ได้
เคยครัด้ออกมำคัง ๆ วำ “ควำมประด่งค้ปรำบ
ปรำมประเทค้ค้วนออกซ้งเป้นข้อด่ำคัญ แแต่มีศรี
แแก่ประเทค้ชำค้ทล่สุด ไม้ซ้งทำกำรค้ำชำยห้วงหำ
ทริพยร่ำรวย เจค่นำแแต่จะตั้งด่อนพวกถือผ้ด่งให้
กถบ้ใจเทำนน”

ด้วยเหตุนี้ พอในประเทศ สเปน และ โปรตุเกส
ทราบว่าได้ปราบปรามชนะประเทศโค ก็ตั้งพวก
บาทหลวง มิสซนารี ไปมากมายทันที เพื่อรักษา
วิญญาณพวกชาวเมืองให้เดินทางถูก ถ้าสอนโดย
ดม่อมไม่ได้ ก็ให้คร่ำเอาวิญญาณออกจากร่าง
เสีย คือ ชำให้ตาย ครั้นมีข่าวมาเมือง โปรตุเกส
ว่า อัดบเกอร์ก แย่งเอาเมือง โค มาจากความปก
ครของซอกษัตริย์ถือศาสนา มหมัด แห่งแคว้น
มดพาราองค์หนึ่งได้ พวกมิสซนารีเพนอันมากก็พา
กันไปยังเมือง โค คงแค้นหมาเมือง โค ก็เป็นเมือง
หลวงของเมืองซัน โปรตุเกส ในประเทศอินเดีย

พวกบาทหลวงซึ่งกระตือรือร้นในการศาสนา
ยังไม่ทันคิดเรื่องที่จะได้รับความติตขัดตำบากใน
การสอนศาสนาเรียบร้อยดีเท่าไร พอมาถึงเมือง
โค ก็ได้ทราบว่าชาวเมืองแบ่งกันอยู่ในอำนาจพวก
พราหมณ์สองจำพวกเท่า ๆ กัน พราหมณ์พวก
หนึ่งอยู่ในเมืองปนเปกับพดเมือง พวกหม้ออำนาจ

มาก ถ้าจะเริ่มทำการงานสำคัญตั้งไร ๆ ไม่ว่าจะจำวนายหรือราษฎรของปรีกษาหรือพวกนักอื่น อีกพวกหนึ่งเป็นโยคิน อาศรัยภิกษาจารย์เป็นทางเตียงซัพหุ้ยตามป่าเป็ดยวหุบถาหรือบนต้นไม้ นอกจากคนต้องจำพวกยังมีพวกไพร่ชาวเมืองเดิมของประเทศนั้นเป็นจำพวกทหาร ถอดตัวแต่ละของห้องมากไม่ดหรือพดจากกับใครที่มีวรรณหรือชนต่ำกว่าไม่เขารูปกับพวก คริสต์ตั้ง รววมันกับปน ถึงที่สุดมีพวกคนครายคือ เยชช็อค เขามาเหยียบเมือง ดททิสค์ำัดนามพิชกคต่ายคตังกับของพวกชาวเมืองไม่ผิดแปดกอกไรกัน จนพวก มิดชนารี ซึ่งมาใหม่หรืออ่อนแก่สำัดนส่งมัยยังกต่ำกว่าไม่ตำมารถจะตั้งเกิดได้ว่าดททิสค์ตั้งองผิดแปดกกันหย่างไร

เพื่อให้ได้มผลชนบาง ท่านองจะให้มอำนาจกตบตบพวกพราหมณนั้นเอง พวกบาศ์หตวงตั้งหันหาอุบายพดิกแพดง ชนคั้นเป็นหมอเซตยคักคักแจกกระดาคชนเดก ๆ มีตัวอักษร ลงไว้เป็นคาถา

ให้แก่ชาวเมือง บอกว่าเป็นยัญแก่สรรพโรคที่เจ็บ
ป่วยได้ทุกชนิด วิชิตาเนรการหดอกดวงหย่างนมแม่
ไม่ควรเคย แต่ต้องชมพวกบาศ์หดวงว่ามีเซาวันไว
ทราบนิสัยของราษฎรว่าชอบกินเหยื่อที่ต่อ ค่อมมา
พวกบาศ์หดวงคงคนเป็นผู้วิเศษหรือหมอดูนั้นเอง
ทำเป็นว่ามีวิชาถ้าใครของหายอาจทำนายทายทัก
ให้หาพบเอากลับคืนมาได้ และได้ช่วยหาโคดำคัญ
สองตัวของในหดวงเมือง เยนค ที่หายไปกลับคืน
มาได้ การที่พวกบาศ์หดวงได้ประพฤตไปนี้ พุด
ตามพวก คริสต์ตั้ง ว่าไม่สมควรหย่างยิ่ง เพราะ
เป็นพระ ไปช่วยเหต้อเอาโคกลับคืนมาให้พวกถือ
รูปเคารพทำพิธีของเขา

พวกบาศ์หดวงแจ้งหยู่ว่า คนชาวควันออก
ชอบเขี้ยวๆ แดงๆ เช่นเงินทองเพชรรัตจินดาและ
ชอบให้อวดกัน จึงสร้างรูปนางพรหมจารีนี้ มาเรีย
ประดับด้วยทองและเพชรรัตจินดาชั้นรูปหนึ่งอันจะ
ได้รบผลหย่างใหญ่ ด้วยวันหนึ่งมีโยคินอายุหย่าง

น้อย ๘๐ ปี แต่รูปร่างหน้าตาตากแดดเกรียมแทบจะ
 ไม่ใช่มนุษย์ธรรมดา เข้ามาแต่ในป่า ครั้นเมื่อมา
 เห็นรูปนางพรหมจารีนี้ ก็ถึงโตดดีใจ ตดต๋วดง
 คุกเข่ายังปดายบาทขอเข้าหัยในค้ำัดนาด้วยทันที

ตัวอย่างทศกัศัตถซึ่งเป้นทถอเคารพนบถอ
 ของพตเมืองไต่กระทำไปนั้มีผู้ตามมาเข้ารีตด้วย
 มากมาย ในเวदानน เพื่อดอดวงให้พวกพตเมือง
 ให้มารับศีตบปัดันให้มากที่สุด จะได้ตั้งรายงาร
 หยั้งชู้เข้าไปยังเมือง โปรคฤเกศ ว่ามีผู้นิยม มาเข้า
 ถือค้ำัดนามาก พวกบาศ์หดวงได้เตรียมการยจะ
 ทำพิธีให้ใหญ่โตมีตั้งาเตมความสำมารถ ในโบสถ์
 คาดผ้าหย่างงามมีราคา ประดับประดาด้วยเฟือง
 ช้อดอกไม้แตะกิ่งไม้ บาศ์หดวงแตะพวกซึ่งจะมา
 รับศีตทุก ๆ คน ใครมีสิ่งค่าง ๆ พอจะประดับ
 โบสถ์ไต่ก็ให้คิตคัวมาด้วย แตะเพื่อให้เป้นการ
 อึกเกริกยั้งขึ้น ไต่จัดการให้ผู้มาตั้งมัครรับศีตเป้น
 จำนวนมากเตี้ยคราวเตี้ยว

อาศัรียไชวธิณ พวกราชหรงไดตุดวงสม
 เจตนาหยุบ่าง แต่เปนมตดำเรจหย่างนำที่อถอย
 เพราะพตเมืองโดยมารบค้ำตั้ง สอนเชอถือพวก
 พรหมณัจจนเข้ากระดุกดำ พอใครคนหนึ่งไปเข้า
 รัตเปนครีตตั้ง ฝนนเปนมถกคัตจากตมาคม บิดา
 มารดาแตะญาติพี่น้องไม่หยากเหนหยากพุดด้วยให้
 กระจายนำปางตายก็ไม่มีใครให้กิน^(๑) เดกคนหนึ่ง
 อายุ ๓๒ ขวบไปเข้ารัต มารดาของเดกทราบเรื่อง
 ก็จับบุตรนุดคร่าไปฝังทงเปนในท้องนา หาก
 เคราะห์ดีพวกโปรตเกต ๘ เอนผ่านไปทางนในเวตา
 โกต ๆ กินไคยนเสียงเดกรอง จึงชุดเอาชนมาไม่
 ทนตายพาคัวไปเมือง โค

เมื่อเอาโยคินมาเข้ารัตไคแตว คราวนเกิดการ
 ตินเคนกันอีก ด้วยมีจาวหญิงซงเปนราชชิตาองค
 เดียวของพระราชาเมือง โค มาเข้าถือค้ำตนาด้วย

(๑) 'การตัดจากสกุล' มีพิสดารในภาคผนวกแห่งนิยาย
 เบงคลี หน้า ๔๔๓.

พวกโปรตุเกสดีใจ พวกนี้พาข่าวไปแจ้งผู้ว่าราชการ
 การโปรตุเกส ท่านผู้หน้าที่จะยินดี แต่เป็นคนมี
 สติปัญญาจึงมีความฉงนสนเท่ห์มาก วิถีมากกว่า
 จะเกิดเหตุให้พวกโปรตุเกส บาดหมางขาดไมตรีกัน
 หนักกับคณะเจ้าของคนน ท่านผู้พิจารณาจนรอบ
 คอบ จึงแจ้งข่าวเรื่องเจ้าหญิงมาเข้าวัดให้บิดา
 มารดาทราบ อไรจะกาหดตลกใจกันมากในเมื่อได้
 ทราบข่าวนี้ไปไม่มี ราชนรืองหวัดชนบท ดึงตน
 ไปทั่วทั้งวง บินดาข้าหลวงก็ตกใจวิ่งออกมาต้อๆ
 คราวนี้ในวงมีแต่คอกชกตัวเดียว ร้องให้กันเซง
 แซ่ ได้ตั้งข่าวไปให้เจ้าหญิงทราบ อ่อนอ่อนหย่าง
 นำตั้งสถานขอให้เจ้าหญิงตระทงความตั้งใจร้ายกาจ
 นี้เสีย พระราชาและพระราชินีคิดว่าเธอเป็นทริก
 ใคร่ตั้งดวงใจ ถึงจะตายไปคงพนครยงยินดีมาก
 กว่าจะไปเข้าวัด เจ้าหญิงคือตั้งไม่ยอมเปิดยื่น
 ความคิดและเกรงว่าจะถูกทำโทษ ก็เสด็จหนีมา

โบสถ์โปรตุเกส โดยเร็ว พวกโปรตุเกส ค้อนรับ
ให้ไปหยุดณะบ้านหญิงมิดกุดคนหนึ่ง

ฝ่ายพวก มิดชนาร์ไม่แน่ใจในเรื่องได้ผลในเมือง
โค นึก จึงจำต้องตาหันไปดูทางเมือง สัตต์เคตคิ
อันเปนเกาะใหญ่มีพตเมืองมากหยใกต๊ ๆ กับเมือง
โค ซึ่งบาศห์หวงถอกันว่าเป็นทมนของพวกถอก
ค้ำต่นารูปเคารพ แต่ะออกจะเป้นทคานทานกัน
พวกบาศห์หวงไว้เป้นแนวยึด ไม่มีช่องจะค้ให้
แตกได้ด้วย เพราะพวกพราหมณเป้นผู้มอำนาจ
ปกครอง ฉะเมืองหนักเหมือนกัน พวกบาศห์หวง
ได้ผลดำเรจก็แคในหมู่พวกผู้หญิง ตกตัวของ
พราหมณ ซึ่งมีอำนาจหยใในเมืองนคนนหนง หน
บิตามารตามาเซาริต พราหมณบิตาฟ้องพวก
มิดชนาร์ยังค้ำต กถ่างหาว่าที่บุตรประพฤคชัวไป
เป้นเพราะถกพวก มิดชนาร์ ต้อตวง แต่ความเรอง
นคน โปรตุเกส เป้นตุถการ บิตามารดาหญิงคน
นหนกถอกถกค้ค้ด้นให้แพเป้นธรรมดา

โตเกิดรบกับพวก โปรตุเกส พวกชาวเมือง สัต-
 เตศติ เป็นเข้าด้วยช่วยรบเด่มอ คราวไรพวก โปร-
 ตูเกส กำลัง ทำศึกคิดพินทุ่กับประเทศโกตเคียง
 พวกชาวเมือง สัตเตศติ เป็นสร้างเขตต์ถานขึ้นใหม่
 แตะเรือโบตถ์ของพวก คัถติก เตี้ยตั้นทุก ๆ คราวไป
 จนพวก มิดชนาร์ เห็นว่าจะเดริวิธีหย่าง ต่ม่อมซึ่ง
 เคยไซ้มาแต่ก่อนไม่เป็นผล ก็ตะ โจนร้องตั้งขึ้นขอ
 ให้จัดการหย่างรุนแรงยิ่งกว่าเก่า

ข้อร้องทุกข์ขึ้นภายหลังก็ตั้งมประสงค์ โปรตุเกส
 ได้เตรียมอาวุธยุทธรณทั่ยกไปเหมือนคราว ก่อน
 อีกคราวไซ้จะทำตายเขตต์ถานหย่างเดียวก็หาไม่
 ยังเอาไฟเผาเมืองแตะหมู่บ้าน ใหม่เป็นจรณตง
 ทังเกาะในซัวตองดำนาพิกันเอง ชาวเมืองตก
 ใจถัวพากันหนีออกจากบ้านเรือนข้ามไปอาครัย
 หยู่ณะแผ่นดินซึ่งโกตเคียง บ้านเมืองซึ่งเคยเป้นที่
 ทำมาหากินมีพตเมืองหนาแน่นก็ถายเป้นทะเลชาย
 มีไฟติดหยู่กรุ่น ๆ ทั่นที่

พวกเขาเมืองบดินท์มีความกตัญญูตักตวงก็ตั้งทศไป
 ขอสงบดีก และขออนุญาตก่อสร้างบ้านเมืองซึ่ง
 พังทลายใหม่ พวกโปรตุเกส ก็อนุญาต แต่เขา
 ตัญญาว่า พวกเขาเมืองต้องไม่ปลูกสร้างสถานที่
 ไต ๆ ขึ้นเพื่อทำกิจค้าตนาบชารูปเคารพ ชาวเมือง
 จึงกตัญญูไปหยู่ตามปรกฤติ เมือง สัตต์เศตติ ก็ค่อย ๆ
 กตัญญูเข้ารูปหย่างเดิม หย่างไรก็ดี พวก มิสซนารี มี
 ความปลาดใจด้วยเห็นชาวเมืองยังเกตุยคจิตชนชน
 พวกนอกเมืองก็เกตุยคด้วยไม่หยอย ใต้ความว่า
 พวกบาศ์หัดวงเป็นคณเหตุในเรื่อเกตุยควอนเรวด ๆ
 แต่ไม่กตัญญูหาผู้วราชการว่าเป็นผู้ผิด ถ้าพวก
 มิสซนารี ไม่รบเร้าหยุงหยู่เด่มอแต่ก็คงไม่จัด
 การรุนแรงถึงเท่านั้น หย่างไรก็ดี ค่อมามีข่าวจาก
 ประเทศ สเปนว่า ประพฤติเหตุซึ่งได้กระทำแก่
 ชาวเมืองนี้ (แต่ข่าวณพวก มิสซนารี กตัญญูว่า พุด
 เกินความจริงให้ประเทศ สเปนเข้าใจผิดไป) แม้
 แต่พระเจ้า ผิตปี ที่สอง และศาต อินกวิสชัน

ของ ต่เปญ เองเมื่อทราบซึนก็ตกใจ แต่กำลังมี
 คำสั่งมา เพื่ออนุญาตให้พวก อินเตีย มีอิสระถึอ
 คำสั่งนาของคนได้ เพราะหัด (นี้พดตามด้านวน
 บาค่หตวงคณะนคนหนึ่ง) ที่พอ ปาจี โภณเอนมีกิจ
 ไปยุโรป จึงได้ทูลร้องขอให้แก้ไขคำสั่งนั้นดงบ้าง
 ขอให้ผู้ว่าราชการเป็นผู้จัดการในเรื่อง ชาวเมือง
 สดแต่เดแต่จะเห็นควรแก่การณ ครนแต่พวก
 บาค่หตวงก็พดเกิดยกด้อมผู้ว่าราชการ ว่าวิธิดา-
 เนรการยซึ่งตามที่เป็นหยัดหยัแต่เด ไม่จำเป็นต้อง
 เปดียนแปดงอไรอก อาครียวิธิดาเนรการยดงน
 เมืองดีดเดคคิ ก็เปนอนันมีความสงบเรียบร้อยหยได้
 แท้จริงชาวเมือง ดีดเดคคิ ไม่แต่ดงความกต่าหาญ
 หรือทำกรียากำเวบเหมือนแต่ก่อน กรียามรรยาท
 กตบเปนคนเรียบร้อยกตวเกรง แต่ดงความนับถึอ
 เรียบราบต่อพวก มิดซ์นารี ซึ่งดองการกรียาหย่าง
 นนหยเหมือนกัน เพราะฉนั้น พวกบาค่หตวงจึง
 เชอใจว่า พดเมืองมีกรียาเรียบร้อยนดงเขารูปหย

ที่บริบูรณ์แล้ว ก็ตั้งใจจะวางวันความสุภาพของ
 พดเมือง โดยสร้างโบสถ์ให้่างงดงามขึ้นกลางเมือง
 เพื่อชาวเมืองเหนจะได้เต็มใจปลื้มความศุขซึ่ง
 ยังมีห้อยออกเดี่ยต้น กตัญใจมาถือศาสนา คริสต์ตั้ง

คณะ มิสซนารี ได้ส่งบาทหลวงห้าคนไปใน
 เมือง และเมื่อหาที่จะสร้างโบสถ์ได้เหมาะแล้ว ก็
 เริ่มจะลงมือทำพิธี ขณะบาทหลวงกำลังยุ่งจัดการ
 อยู่นั้น มีพราหมณ์คนหนึ่งกระโดดเข้ามาหยุกต่าง
 ถน ทะโกนบอกพดเมืองว่าถึงเวดากะแค้นแทน
 พระเป็นเจ้าของคนแล้ว ทนโดนนั้นชาวเมืองไม่ว่า
 เด็กผู้ใหญ่ชดมนกันหีบอาวูช กนถนหนทาง
 ซึ่งพวก มิสซนารี จะไปหรือกตัญมาทุกแห่ง ฝ่าย
 บาทหลวง รอคอยไม่เห็นพดเมือง พา กนมาแสดง
 ความเคารพนบขอบตามเคยก็ให้ปัดใจ และได้
 ยินดียิ่งว่า “ซำมัน! ซำมัน!” หยทุกหนทุกแห่ง
 พวกบาทหลวงรู้ตัวทันทีว่าจะต้องช่วยการเป่าต่างๆ
 จึงเปิดอกคอยรับวาระจะมาถึง ทนโดนนั้นมีตุกศร

ปติวเข้ามา ผั่ง หยุ ใน ทรวง ออก ของ พวก บาค่ หดวง
 เคราะ รัย คัง พิน พิน ดิน ไท ดน อง ไป ด้วย โถ หิต
 พวก อิน เตย ซึ่ง กาง ดึง บาก กัด มุม กั้น ขึ้น ไป บน ศัพ
 ทำ วิชา ทำ ทาง หย่าง ที่ เคย เห็น พวก เยช อิต ทำ ทูรา-
 จาร ต่อ เทว รูป ทัพ นบ ก้อ ของ คน ยัง เหลือ บาค่ หดวง
 ปา จัก โก. คน เตย ซึ่ง ยัง ไม่ ตาย ด้วย จะ ต้อง ถูก ชาว
 เมือง ทำ โทษ หย่าง พิสดาร คือ ได้ เอา ศัก ด่าง เป้า ยิง
 ด้วย ศร ร่าง กาย ถูก ถูก ศร เตม ตัด วจน ไม่ เปน รูป ร่าง
 มนุษย์

ครน พวก อิน เตย แก่ แคน ไค เตย จัก ก็ เตย เหมือน
 สดุดัง ตก ใจ กตัตว ใน การ ที่ ได้ ทำ เกิน เตย ไป แล้ว จึง
 อนุญาต ให้ เอา ศัพ ไป ผั่ง ได้ ไม่ ห้าม ปราม ชัด ชวาง
 พวก ที่ มารับ เมื่อ ชาว อิน รัย กาจ ทราบ ไป ถึง เมือง
 โค พวก บาค่ หดวง ซึ่ง มา ประชุม กัน ใน ชั้น ต้น แด่ ดง
 ความ เตย รัย เตย ใจ แต่ วก สิบ แด่ ดง ความ ยิน ดี ด้วย
 พวก พิน อง ของ คน ไค ตัด ภู มิ มา เตอร์ หย่าง รุ่ง เรือง
 แต่ ทัด ใจ ก็ ไม่ ทำ ให้ ทาน เหล่า นน ไม่ เช่า พวก ร้อง ตะ

โกนขอให้แก้แค้นทำโทษพวก อินเดีย ด้วยเห็นว่า
 ราชการเป็นคนมีความคิดหน้าคิดหลัง เห็นเรื่องน่า
 อ่อนน้อมถ่อมตนเป็นตัวอย่างอันดี และทราบใจคอ
 ของพวก อินเดีย เมื่อกำลังมีโทษบาปเดือดเป็น
 หย่างไร จึงไม่ยอมจัดการตามที่แนะนำต่อไป
 หย่างเด็ดขาด เป็นแต่ทำโทษเมืองที่ทำผิด เพียงยก
 ความชอบธรรมเล็กน้อยบางหย่าง ออกบ้างเท่านั้น
 และถอนข้อขัดชนในเรื่องคำสั่งนาที่นับถือเดี่ยว กต่าง
 กันว่านับแต่หันมาฆ่าเมืองมาเขาถือคำสั่งนาคริสต์-
 ตัง มากกว่าก่อน บางทีจะเป็นด้วยข้อขัดชน
 เอง แต่พวกพ่อบาศ์หลวงบอกว่าเป็นเพราะพันท
 ได้ชุมนุมด้วยโลหิตของพวกพหนอง ซึ่งเปน มาเคอร์
 จึงได้มีผู้กล้าใจมาเขาถือคำสั่งนามากต่างหาก !

บัดนี้จะได้เล่าเรื่องของ ฟอลคอน ต่อไป

ครั้นจัดแจงเรือใบเสร็จ ฟอลคอน เบตง เด็ก
 บ๊อบ กับท่านขุนนางไท่ก็ตั้งเรือ และได้มาถึงกรุง
 ศรีอยุธยา โดยสวัสดิภาพไม่ประสบเหตุร้ายหย่างไร

